

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5870/14

קבוע לדיון ביום 27.7.15

חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ

על ידי ב"כ עוה"ד ראב"ד מגריזו בנקל ושות'

שדי שאול המלך 37, תל אביב 64928

טל': 03-0600260; פקס: 03-6060266

העותרת

נ ג ד

הנהלת בתי המשפט – מנהל בתי המשפט

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיבה

1. האגודה לזכויות האזרח בישראל

על ידי עוה"ד אבנר פינצ'וק ואח'

רח' נחלת בנימין 75, תל אביב 65154

טל': 03-5608185, פקס: 03-5608165

2. התנועה לזכויות דיגיטליות

על ידי עוה"ד אסף פינק

רח' יד חרוצים 10, ירושלים 9342148

טל': 02-5021829, פקס: 02-5632244

דוא"ל: asaf@asafplaw.co.il

המבקשות להצטרף כ"ידיד

בית המשפט"

כתב תשובה מטעם המשיבה

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, מתכבדת המשיבה, הנהלת בתי המשפט (להלן גם – "המשיבה" או "הב"ה"), להגיש כתב תשובה מטעמה, כמפורט להלן. יוזכר כבר עתה, כי בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד מיום 4.3.15, נקבע כי הדיון הקבוע ליום 27.7.15, ייערך כאילו ניתן צו על תנאי, וזאת לאור העדר תגובה בכתב לעתירה, בשל צעדים ארגוניים של ארגון הפרקליטים, שננקטו במועד הדיון מיום 4.3.15.

2. עניינה של העתירה שבכותרת, בבקשה להוציא צו על תנאי "המורה למשיבה לבוא וליתן טעם מדוע לא תבוטל החלטתה, מיום 18.8.2014 (להלן: "ההחלטה"), המתנה את גישתה של העותרת למאגר פסקי הדין וההחלטות של הנהלת בתי המשפט, בחתימה על "כתב

התחייבות" במסגרתו תתחייב העותרת לנקוט באמצעים כדי למנוע אינדוקסם של פסקי דין באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים, כמשמעותו של מונח זה בסעיף 32 להלן [ההדגשות במקור – הח"מ].

3. **עמדת המשיבה היא כי דין העתירה להידחות**, בהיעדר כל עילה להתערבות בהחלטה מושא העתירה; המשיבה סבורה כי החלטתה הנתקפת, שנתקבלה בידי הגורמים המוסמכים בתום הליך תקין, מאזנת כראוי בין השיקולים המתנגשים בענייננו, תוך שבבסיסה מצוי הרצון להגן על פרטיות המתדיינים וצדדים שלישיים, אשר מידע פרטי על אודותיהם נחשף ברחבי הרשת לכל דורש, באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים. המדובר בהחלטה שהינה, למצער, סבירה; היא מצויה בלב ליבו של מתחם שיקול הדעת השמור למשיבה; וככזו, אין, כאמור, כל עילה מבוררת בדין להתערב בה.

4. יוזכר, כי במסגרת העתירה הוגשה בקשה למתן צווי ביניים, שעניינם התליית ההחלטה מושא ענייננו עד להכרעה בעתירה. בתגובתה (מיום 1.10.14) לבקשה האמורה, מסרה המשיבה כי דין הבקשה להידחות, על בסיס סיכוייה של העתירה; יחד עם זאת, הוסיפה המשיבה ומסרה, כי בנסיבות העניין שלפנינו, מוטב כי ההכרעה בבקשה למתן צווי ביניים תינתן על בסיס תגובה מפורטת ומלאה של המשיבה לעתירה בכללותה. משכך, ובשים לב לכך שבבסיס ההחלטה שינוי של מצב נוהג מזה מספר שנים, הסכימה המשיבה כי עד להכרעה בעתירה, מצב הדברים הנוהג יותר על כנו, ובמסגרת זו, ההחלטה מיום 18.8.14, תותלה עד להכרעה בעתירה, זאת בכפוף לקיום דיון בהקדם אפשרי בעתירה, בהתאם ליומנו של בית המשפט הנכבד.

בשים לב לכך ניתנה החלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט נ' הנדל) מיום 2.10.14, שלפיה נרשמה "התחייבות המדינה לפיה בכל הנוגע למושא הצו הארעי שהתבקש – המצב הקיים ישאר על כנו עד להכרעה בעתירה"; הדיון בעתירה נקבע, בעקבות האמור, ליום 4.3.15, ולקראתו עמדה המשיבה להגיש את תגובתה המפורטת לעתירה.

5. דא עקא, ביני לביני הכריז ארגון הפרקליטים על סכסוך עבודה ושבתה, ולפיכך הודיע ב"כ המשיבה לבית המשפט הנכבד, ביום 22.2.15, כי על פי החלטת ארגון הפרקליטים הוא אינו יכול להגיש את תגובת המשיבה שאמורה היתה להיות מוגשת בתיק שבכותרת, לקראת הדיון בעתירה.

6. בעקבות זאת, ניתנה החלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט ע' פוגלמן), מיום 2.3.15, שלפיה, משלא הוגשה תגובה מצד המשיבה בשל עיצומים, נשקלת דחיית הדיון; בית המשפט הנכבד הורה למשיבה להודיע עד יום 3.3.15, "אם מקובל עליה כי הדיון במועד הנדחה יתקיים כאילו ניתן צו על תנאיי". בתגובה, הודיע ב"כ המשיבה, ביום 3.3.15, כי בהתאם להנחיית ארגון הפרקליטים, תפורט עמדת המשיבה בעל פה במסגרת הדיון הקבוע בתיק שבכותרת. משכך, נקבע בהחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט ע')

- פוגלמן) מיום 3.3.15, כי הדיון ייערך במועדו, ויוגבל לשאלה שהוצגה בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 2.3.15.
7. ביום 4.3.15 נערך דיון בתיק בפני בית המשפט הנכבד (הרכב כב' השופטים ע' פוגלמן, נ' סולברג, מ' מזוז), ובתום דין ודברים קצרים, מבלי שנדונה העתירה גופא, נקבע כי "בהעדר תגובה בכתב בשל צעדים ארגוניים של ארגון הפרקליטים הוסכם כי הדיון יידחה, והדיון הנדחה יתקיים כאילו ניתן צו על תנאי". את כל זאת אמרנו, למען הבהר כי הדיון הקבוע ליום 27.7.15 ייערך כאילו הוצא בתיק צו על תנאי אך ורק על רקע הצעדים הארגוניים שאותם נקט ארגון הפרקליטים, אשר מנעו הגשת תגובה לקראת הגשת הדיון הקודם (דהיינו, ההסכמה וההחלטה כי יראו בדיון הקרוב כאילו הוצא בתיק צו על תנאי, אינה נובעת מנימוקים הנוגעים לגופה של העתירה).
8. נזכיר, כי ביני לביני הוגשו לבית המשפט הנכבד בקשות הצטרפות כידיד בית המשפט, על ידי האגודה לזכויות האזרח בישראל ועל ידי התנועה לזכויות דיגיטליות בישראל, ונקבע כי בקשות אלו תועברנה להחלטת המותב שידון בעתירה (בהחלטות בית המשפט הנכבד מיום 22.2.15 ו-25.2.15, בהתאמה).
9. בשים לב לכל האמור לעיל ולהלן, תטען המשיבה, כאמור, כי דין העתירה להידחות תוך חיוב העותרת בהוצאות המשיבה. עוד תבקש המשיבה, כי בית המשפט הנכבד יתן הכרעתו בעתירה (החלטה המורה על דחייתה), מוקדם ככל הניתן בהתאם ליומנו של בית המשפט הנכבד, וזאת בשים לב לפגיעה הנמשכת והולכת בפרטיותם של מתדיינים וצדדים שלישיים, ובשים לב למשך הזמן שחלף מאז הגשתה של העתירה, ומאז הותלתה כניסתה לתוקף של החלטה מושא העתירה.
10. הכל, כפי שיבואר להלן.
- רקע עובדתי כללי בתמצית**
11. כידוע, הנהלת בתי המשפט (להלן גם – "המשיבה" או "הב"ה") מפרסמת באתר האינטרנט של הרשות השופטת פסקי דין והחלטות אחרות של בתי המשפט בתיקים הנדונים בדלתיים פתוחות (למען הנוחות יכונה בכתב תשובה זה הן פסקי דין והן החלטות אחרות, בכינוי "פסקי דין"). בכך, מאפשרת המשיבה גישה לציבור הרחב לפסקי דין אלה.

לצד זאת, מועברים פסקי הדין באופן מרוכז למאגרים המשפטיים השונים (לרבות אלו המופעלים על ידי העותרת), באמצעות גישה לשרתי המחשבים של הנהלת בתי המשפט, שאליהם מועלה המידע. הצורך של המאגרים המשפטיים בגישה לשרותים האמורים, נעוץ בכך שהמידע הקיים בהם מוצג בפורמט שונה מזה הזמין לכלל הציבור באתר

האינטרנט של הרשות השופטת, והדבר מאפשר להם לעשות שימוש במידע לצורך שילובו במאגר.

12. כעולה מן העתירה, בבעלותה של העותרת מצויים מספר מאגרי מידע משפטיים, אשר רק אחד מהם – "תקדין לייט" – עומד בבסיסה של העתירה בכותרת. ההבדלים בטכנולוגיה ובאופן השימוש במאגרי המידע השונים המצויים בבעלות העותרת הינם משמעותיים לצורך הבנת התשתית העובדתית מושא ענייננו, ונעמוד עליהם עתה בקצרה.

כך, כעולה מן העתירה, מאגר "תקדין", המצוי בבעלות העותרת, מציע למשתמשים בו מגוון כלי חיפוש, אשר מקלים על איתור המידע הספציפי שלו הם זקוקים. השימוש במאגר "תקדין" ניתן אך ורק למנויים עליו; מנוי ניתן לרכישה בתמורה לדמי מנוי קבועים.

לעומת זאת, מאגר "תקדין לייט", המצוי אף הוא בבעלות העותרת והוא העומד, כאמור, בבסיסה של העתירה, מאפשר לציבור הרחב, גישה לפסקי דין אשר פורסמו על ידי הנהלת בתי המשפט, באופן מקוון, לרבות באמצעות מנועי חיפוש אינטרנטיים, ובכלל זה מנוע החיפוש Google. כפי שנראה להלן, המודל שבאמצעותו פועל האתר, מבוסס בעיקרו, הלכה למעשה, על גישה למידע שבפסקי הדין, דווקא באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים. וכך, בהקלדה של צירוף מילים כלשהו (ובכלל זה שם של בעל דין), במנוע החיפוש Google, או בכל מנוע חיפוש אינטרנטי אחר, מתקבלות תוצאות תואמות, ככל שישנן כאלה, בפסקי דין ובהחלטות אשר פורסמו כדין, אשר מפנות, בין היתר, למסמכים המצויים במאגר "תקדין לייט" (כעולה מן העתירה, המאגר כולל בתוכו את מסמכי הפסיקה אשר מצויים גם במאגר "תקדין", למעט אלה אשר הוסרו לבקשת בעלי הדין).

יוצא מכך, כי המודל שעל בסיסו פועל מאגר "תקדין לייט" מבוסס על הנגשת מידע משפטי, דווקא באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים.

בהקלקה על ההפניה למאגר "תקדין לייט", שאליו ניתנת גישה ראשונית באמצעות אחד ממנועי החיפוש האינטרנטיים, כאמור, נפתח מסך תוצאות ראשון, אשר בו מתקבלת רשימת פסקי דין, אשר כוללים בתוכם את המונח שאותו בחר הגולש להקליד במנוע החיפוש האינטרנטי. כעולה מן העתירה, לאחר הקלקה על החלטה או פסק דין אשר אותרו בהמשך למילת החיפוש שנבחרה, נפתח מסך שני שבו כלולים רק 2,500 התווים הראשונים מאותה החלטה או פסק דין, לרבות מספר ההליך והצדדים המעורבים. למעונין לרכוש את המסמך במלואו, ניתנת אפשרות לעשות כן, בעלות של 26 ₪ למסמך.

לצד אופן הנגשה זה, פתוחה בפני הציבור הרחב אף האפשרות להיכנס לאתר "תקדין לייט" ולעשות שימוש במנוע החיפוש הפנימי באתר, לשם איתור פסקי דין בהתאם למילות חיפוש ספציפיות. גם באופן הזה, גולש המעונין לעיין בפסק הדין במלואו רשאי לעשות כן בתשלום, כמצוין לעיל.

סיכומם של דברים – בעוד מאגרים משפטיים שונים דוגמת "תקדין" מציעים גישה לפסקי דין אך ורק לבעלי דמי מנוי (כאשר דמי המנוי השנתיים מוערכים בעתירה בכ- 2,000 ₪ לערך, וראו סעיף 21 לעתירה), הרי שמאגר "תקדין לייט", מושא ענייננו, מציע גישה למידע שבהחלטות ובפסקי דין לכל דורש, באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים, ללא כל צורך בתשלום דמי מנוי, ובידי הגולש האפשרות להחליט לאחר עיון ראשוני במסמך, אם הוא מעוניין לרכוש את המסמך המשפטי במלואו, אם לאו. יובהר, כי החלטת המשיבה אינה נוגעת ואינה גורעת מהאפשרות של הציבור הרחב להיכנס לאתר "תקדין לייט" (ישרות, שלא באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים), ולבצע באמצעותו את החיפוש המבוקש, ואף זאת ללא צורך בתשלום דמי מנוי.

לשלמות התמונה יצוין כי על פי הנתען בעתירה, השימוש של הציבור במאגר "תקדין לייט" מצוי כיום במגמת עלייה, וכי 94% מכלל הכניסות לאתר במהלך המחצית הראשונה של שנת 2014, בוצעו באמצעות מנועי חיפוש אינטרנטיים.

13. עוד לשם שלמות התמונה העובדתית, נעמוד בקצירת האומר, על מהותה של פעולת האינדוקס, אשר מניעתה היא העומדת בבסיס ההחלטה הנתקפת בעתירה שבכותרת. ככלל, אתר אינטרנט (דוגמת "תקדין לייט"), המעוניין כי המידע באתרו יופיע כאחת התוצאות העולות מחיפוש שיתבצע באחד ממנועי החיפוש האינטרנטיים (דוגמת Google), מאפשר למנועי חיפוש אלה את הגישה הטכנית לאתרו, על מנת שאלה יוכלו, באמצעות הכלים הטכנולוגיים אשר ברשותם, לתור אחר המידע המצוי שם ולחלצו, כאשר לאחר מכן יכול מנוע החיפוש לשמור את המידע שחולץ באמצעות ביצוע "אינדוקס מילים" לתוכן המופיע בו; כך, שכאשר גולש יחפש את המילה במנוע החיפוש, יוכל מנוע החיפוש לאחזר אותו ולהנגישו לגולש בגדרי רשימת התוצאות בדף החיפוש המקוון. שרשרת הפעולות המאפשרת למנוע החיפוש האינטרנטי לחלץ מידע מתוך אתר האינטרנט, ולהציגו לגולש במסגרת תוצאות החיפוש, תכונה להלן – כפי שהיא מכונה בעתירה – לצורך ענייננו, "אינדוקס".

מכאן, שבעוד אתר "תקדין", המיועד לבעלי מנוי בלבד, אינו מאפשר למנועי החיפוש לבצע אינדוקס בבסיס הנתונים שלו, הרי שאתר "תקדין לייט", הנגיש לכל דכפין, אינו חוסם את פעולת האינדוקס, ומאפשר למנועי החיפוש האינטרנטיים לסרוק את בסיס הנתונים שלו, ובכך לאנדקס מילים מתוכו ולהציג תוצאות תואמות, ככל שישנן כאלה, במנועי החיפוש האינטרנטיים.

14. עד כאן – הרקע העובדתי הכללי הנדרש לענייננו, ועתה נעבור לפירוט ההליכים שהובילו לקבלת ההחלטה הספציפית הנתקפת בעתירה.

הרקע העובדתי הספציפי מושא ההחלטה הנתקפת בעתירה

15. כתנאי למתן גישה לשרתיה, מחתימה הנהלת בתי המשפט, מזה שנים, את מפעילי המאגרים המשפטיים על כתב התחייבות, הקובע מספר הוראות, וביניהן כי על המאגרים חלה חובה לחסות פסקי דין בהתאם לדרישת הנהלת בתי המשפט, כי הם נושאים באחריות משפטית לפרסום הנעשה שלא כדין, כי הם מנועים מלהעביר את המידע לגורמים שלישיים ועוד. נוסח כתב ההתחייבות הלך והשתכלל במהלך השנים.

כתב התחייבות מיום 28.4.2008, שעליו חתמה העותרת, צורף כנספח 7 לעתירה.

16. בסמוך לתחילת שנת 2013, החליטה הנהלת בתי המשפט על הוספת סעיף לכתבי ההתחייבות, המחייב את המאגרים המשפטיים למנוע אינדוקס של המידע במנועי חיפוש כדוגמת Google. לשון הסעיף הרלוונטי בכתב ההתחייבות המעודכן הינו כדלקמן:

"ידוע לי כי מתן גישה למידע המצוי ברשותי באמצעות מנועי חיפוש ברשת האינטרנט, כגון מנוע החיפוש "Google" ואחרים, עשוי בפני עצמו להוות פגיעה בפרטיות או להוות פרסום שלא כדין ועל כן אני מתחייב לנקוט בכל האמצעים הדרושים על מנת למנוע אינדוקס של ההחלטות ופסקי הדין המועברים אלי במנועי החיפוש הללו".

העתק כתב ההתחייבות המעודכן (שסעיף 10 לו הוא המצוטט לעיל) צורף כנספח 8 לעתירה.

17. לאחר הוספת סעיף מניעת האינדוקס לכתבי ההתחייבות, פנתה הנהלת בתי המשפט אל המאגרים המשפטיים החתומים על כתבי ההתחייבות המקוריים (כ-20 במספר), בבקשה לחתום על כתבי ההתחייבות העדכניים. פניה אל העותרת בוצעה ביום 15.1.2013 (ראו נספח 8 לעתירה);

נקדים את המאוחר ונאמר, כי לעת הזו, מרבית המאגרים המשפטיים נמנעו מחתימה על כתב ההתחייבות המעודכן, אך מספר חברות נאותו וחתמו על כתב ההתחייבות המעודכן.

18. בעקבות דרישת המשיבה, במסגרת כתב ההתחייבות המעודכן, לאסור על ביצוע האינדוקס, נערכה פגישה בהשתתפות ב"כ העותרת וכן יועציה המשפטיים של הנהלת בתי המשפט, בגדרה הבהירה העותרת את הסתייגותה הנחרצת מן ההחלטה (ראו בהרחבה, סעיף 51 לעתירה).

19. ביום 29.4.13 התקיים דיון נוסף בעניין, בהשתתפות היועץ המשפטי של הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע במשרד המשפטים (להלן – "רמו"ט"), יועציה המשפטיים של הנהלת בתי המשפט וב"כ העותרת. בסופה של הפגישה נתבקשה העותרת להשיב ולהשלים מידע

טכני ועובדתי ביחס לפעילותה, לייעוץ המשפטי של רמ"ט. ביום 16.5.13 מסרה העותרת את תשובותיה לשאלות רמ"ט.

העתק פניית רמ"ט לבי"כ העותרת מיום 29.4.13 בהמשך לדין שנערך באותו יום, ותשובת העותרת מיום 16.5.13, צורפו **כנספח 9** לעתירה.

20. בהמשך לדין ודברים נוספים שהתנהלו בין בי"כ העותרת לבין נציגי רמ"ט, פנתה המשיבה לעותרת, ביום 5.11.13, והודיעה "כי לאחר בחינה מעמיקה של נושא מניעת אינדוקס פסקי הדין, אנו מחזיקים בעמדה כי יש לחייב את כלל החברות אשר קיבלו גישה לשרתים של הנהלת בתי המשפט, לפעול למניעת אינדוקס המידע במנועי החיפוש". עוד מסרה המשיבה כי ככל שהעותרת "תבקש להתנגד למהלך ולהעלות נימוקיה טרם קבלת ההחלטה הסופית, נודה על העברת עמדה כתובה בתוך 14 ימים". כן ציינה המשיבה כי "ככל שיוחלט על מניעת האינדוקס, החל מיום 1.1.14, תותנה הגישה לשרתים של הנהלת בתי המשפט במניעת האינדוקס על ידי הגורמים העושים שימוש במידע".

העתק הודעת דוא"ל מטעם המשיבה מיום 5.11.13 צורף **כנספח 10** לעתירה.

21. ביום 13.11.13 פנתה בי"כ העותרת למשיבה, וביקשה שהות נוספת להעברת טיעוני העותרת, וביום 18.11.13 אישרה המשיבה את הדחייה המבוקשת, הכל כמתואר בהתכתבויות אשר צורפו **כנספח 11** לעתירה.

22. כעולה מן ההתכתבויות, במסגרתן ביקשה העותרת לקבל לעיונה חוות דעת של רמ"ט בנושא הנדון, אשר הועברה למשיבה. בדוא"ל מיום 21.11.13 מסר היועץ המשפטי של רמ"ט לבי"כ העותרת, כי אינו רואה צורך להעביר לעותרת את חוות דעת רמ"ט כפי שנשלחה להנהלת בתי המשפט, לעיון העותרת, הכל כמפורט בהתכתבות מיום 21.11.13, שהעתקה מצורף **כנספח 12** לעתירה.

23. לאחר דין ודברים נוספים שהתנהלו בין העותרת למשיבה (ראו נספח 13 לעתירה), העבירה העותרת למשיבה את טיעוניה בכתב כנגד החלטת המשיבה (להלן גם – "מכתב ההסתייגות").

העתק טיעוני העותרת מיום 17.12.13, והשלמת פסיקה מיום 13.1.14, צורפו **כנספח 14** לעתירה.

24. ביני לביני, נדחה מועד השלמת הטענות מטעם העותרת; העותרת ביקשה כי "עד שלא תושלם זכות הטיעון" שלה, תוך מתן שהות מספקת לפניה לערכאות בהתאם לצורך, תושהה כניסת החלטה לתוקף, ובעקבות זאת נמסר לעותרת, בין היתר, כי כניסתה של החלטה לתוקף מושהית, וכי "אם יוחלט לאסור אינדוקס ... יינתן לכם זמן התארגנות

סביר לאחר קבלת ההחלטה הסופית" (ראו העתק תכתובת דוא"ל מיום 26.12.13, נספח 15 לעתירה).

25. ביום 28.1.14 התקיימה פגישה במשרדי המשיבה, בהשתתפות ב"כ העותרת ונציג מטעמה, וכן בהשתתפות המשיבה, ובמסגרתה נדונו טענות העותרת כנגד החלטת המשיבה.

26. לאחר שהושלמו טיעוני העותרת (בכתב ובעל פה), נבחנה בקפידה ההחלטה מושא ענייננו על ידי הגורמים הרלוונטיים, פעם נוספת, זאת, בין היתר, לאור טיעוני העותרת כפי שהועלו על ידה, ובין היתר, נתקיימה ישיבה בנושא הנדון בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה), בהשתתפות הגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים, בהנהלת בתי המשפט וברמ"ט.

כבסיס לבחינה נוספת זו שימשו, בין היתר, עמדת הייעוץ המשפטי לרמ"ט; עמדת הנהלת בתי המשפט; פניותיה של העותרת כפי שהועברו במסגרת השלמת טיעוניה; פניה מטעם האגודה לזכויות האזרח בישראל להנהלת בתי המשפט, מיום 5.6.14, בעניין "אינדוקס אתרים משפטיים" (שעל אודותיה יורחב בהמשך); החלטת בית הדין לצדק של האיחוד האירופי, מיום 13.5.14, בעניין Google – באשר לזכותו של אדם שקישור למידע אישי על אודותיו, יוסר מרשימת התוצאות המופקות במנוע החיפוש ("הזכות להישכח") (החלטה שעל אודותיה יורחב בהמשך); וכיו"ב חומר עובדתי ומשפטי רלוונטי.

27. בתום הבחינה הנוספת האמורה הוחלט, על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה), כי החלטת הנהלת בתי המשפט על מניעת האינדוקס הינה ראויה ולגיטימית, ויש לדבוק בה.

28. לאור זאת, הודיעה המשיבה לעותרת ביום 15.6.14, בהמשך להשלמת טיעוני העותרת בכתב ובעל פה, על החלטתה כדלקמן:

"התקיימה ישיבה בנושא אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, גב' אורית קורן, ובה הוחלט כי להנהלת בתי המשפט יש סמכות למנוע אינדוקס פסקי דין במנועי החיפוש, באמצעות כתבי ההתחייבות עליהם חותמים המאגרים המשפטיים.
בימים הקרובים תשלח אל כלל המאגרים המשפטיים, לרבות לחברת חשבים, בקשה לחתימה על הנוסח העדכני של כתבי ההתחייבות, הכולל את סעיף מניעת האינדוקס.
ככל שלא יחתמו כתבי ההתחייבות בתוך הזמן שיקבע בבקשה, תיחסם הגישה לשרתים".

בתגובה, בו ביום מסרו ב"כ העותרת למשיבה, כי "אנחנו מניחים כי פירוט נימוקי הרשות אשר היוו בסיס לקבלת ההחלטה יועברו בד בבד לחברה, כמו גם כי תינתן שהות לפנייה לערכאות טרם שינוי המצב הקיים".

העתק הודעת המשיבה מיום 15.6.14, ותגובת ב"כ העותרת מאותו יום, צורף **כנספח 16** לעתירה.

29. בהמשך לכך, התנהלו דין ודברים נוספים בין נציגי המשיבה לב"כ העותרת, שעיקרם הסכמת המשיבה להשהיית החלטתה עד למתן הנימוקים לה, ולמתן שהות בת שלושה שבועות מעת שליחת הנימוקים ועד כניסתה לתוקף של החלטה (ובה בעת, לא ניתנה, באותה עת, הסכמת המשיבה להשהיית החלטה עד להכרעה בעתירה שבכוונת העותרת היה להגיש – היא העתירה דנא) (ראו: **נספחים 17-20** לעתירה).

30. ביום 18.8.14 העביר נציג המשיבה הודעת דוא"ל לעותרת, בצירוף העתק כתב ההתחייבות המעודכן, תוך ציון כי בהיעדר חתימת העותרת על כתב ההתחייבות, עד ליום 8.9.14, תיחסם, כאמור, גישתה למאגר פסקי הדין. להודעת דוא"ל זו צורף מכתב הסבר מטעם המשיבה, ובו פורטו הנימוקים להחלטה המשיבה.

מפאת חשיבות נימוקים אלו, העומדים בבסיס החלטתה הסופית של המשיבה, לענייננו, יובאו הם להלן במקורם:

"גורמים המעוניינים בקבלת גישה לשרתי הנהלת בתי המשפט לצורך קבלת החלטות ופסקי דין, נדרשים לחתום על כתבי התחייבות. לאחרונה הוחלט על תיקון כתבי ההתחייבות, באופן שיכללו סעיף האוסר על אינדוקס המידע במנועי החיפוש השונים, לרבות במנוע החיפוש "Google".

בבסיס ההחלטה על תיקון כתבי ההתחייבות מצוי הרצון להגן על פרטיות המתדיינים, אשר מידע פרטי אודותיהם נחשף ברחבי הרשת לכל דורש. מעצם טיבן, ההתדיינות בבתי המשפט, מביאות לחשיפה של פרטים אישיים ביותר אודות מתדיינים, לעיתים אף ללא שבחרו לחושפם. אינדוקס פסקי הדין במנועי החיפוש מאפשר הפצה בלתי מוגבלת של אותו מידע פרטי והנגשתו לכל גולש ביתר קלות, באמצעות הקלדת שמו של אדם במנוע החיפוש, גם כאשר האדם לא חיפש מידע משפטי. הדבר מעצים את הפגיעה הנגרמת לפרטיותם של מתדיינים בהשוואה למצב הקיים טרם ההתפתחויות הטכנולוגיות.

הנהלת בתי המשפט, כגורם המאפשר הנגשה של המידע למאגרים המשפטיים באמצעות גישה לשרתיה, רשאית להתנות את הגישה לשרתים בתנאים סבירים, אשר יאזנו באופן מידתי בין עיקרון פומביות הדיון לבין הרצון לשמור על פרטיותם של מתדיינים. בהינתן שפסקי הדין מפורסמים, וימשיכו להתפרסם ברשת האינטרנט, נראה כי הפגיעה בעיקרון פומביות הדיון הטמונה במניעת האינדוקס, פחותה בהשוואה לפגיעה בפרטיות המתדיינים הטמונה בהפצת המידע באמצעות מנועי החיפוש.

לפיכך, תוקנו כתבי ההתחייבות באופן האמור והנהלת בתי המשפט פנתה אל כלל הגורמים אשר מקבלים נגישות אל שרתיה, על מנת שיחתמו על כתבי ההתחייבות המעודכנים בהקדם האפשרי. במשך שלושת השבועות הקרובים, ניתנת אפשרות נוספת למאגרים המשפטיים שטרם חתמו על כתבי ההתחייבות העדכניים להעבירם חתומים אלינו. לאחר מועד זה, תנותק הגישה לשרתים מצד גורמים שנמנעו מהעברת כתבי ההתחייבות החתומים".

העתק הודעה מטעם המשיבה מיום 18.8.14, על צרופותיה, צורף **כנספח 21** לעתירה.

31. כנגד ההחלטה המנומקת דלעיל הגישה העותרת ביום 1.9.15 (קרי, שבוע בטרם יום 8.9.14 – מועד כניסת ההחלטה לתוקף) את העתירה, ועימה בקשה למתן צווי ביניים, כאמור. יצוין, כי במסגרת העתירה, הוגשה אף בקשה למתן צו ארעי במעמד צד אחד, אך בקשה זו נדחתה, בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד (כב' השופט נ' הנדל) מיום 1.9.14, תוך שבית המשפט הנכבד הורה למשיבה להגיב לבקשה למתן צווי ביניים עד ליום 7.9.14.

כמתואר לעיל, המשיבה נתנה הסכמתה כי עד להכרעה בעתירה, מצב הדברים הנוהג יוותר על כנו, ובמסגרת זו, ההחלטה מיום 18.8.14, תותלה עד להכרעה בעתירה.

32. יוזכר עוד, כי ביום 30.11.14 פנתה האגודה לזכויות האזרח בישראל (להלן – "האגודה לזכויות האזרח") לבית המשפט הנכבד במסגרת העתירה שבכותרת, בבקשה לעיין בתיק בית המשפט. בקשתה של האגודה לזכויות נומקה כדלקמן:

"1. עניינה של העתירה בהחלטת הנהלת בתי המשפט להורות לאתרים משפטיים, שניזונים ממאגר הפסיקה שלה, לוודא שמאגריהם יהיו חסומים בפני מנועי החיפוש ברשת האינטרנט.

2. בשנים האחרונות מטפלת המבקשת במספר הולך וגדל של תלונות על פגיעה בפרטיות כתוצאה מפרסום פסקי דין ברשת האינטרנט, ובהיבטים נוספים של האיזון בין פומביות המשפט והגנת הפרטיות. במסגרת זו פנתה המבקשת להנהלת בתי המשפט ודרשה ממנה להגביל את חשיפתו של מאגר הפסיקה, בהיותו "מאגר מידע" כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות [ההדגשה אינה במקור – הח"מ].

3. על רקע זה, המבקשת מעוניינת לעיין בעתירה, לבחון את הפלוגתאות שהיא מעלה, ולשקול הגשת בקשה להצטרף לדיון"

בקשת העיון הנייל אושרה על ידי בית המשפט הנכבד, בהחלטתו מיום 30.11.14.

העתק פניית האגודה לזכויות האזרח מיום 5.6.14 אל המשיבה, הנזכרת בבקשת העיון הנייל, מצורף ומסומן נספח מש/1.

כמצוין לעיל, פניית האגודה לזכויות האזרח היתה מצויה בין המסמכים שעמדו לנגד עיני המשיבה בטרם קבלת ההחלטה הסופית בסוגיה מושא ענייננו.

33. עוד יצוין, לשלמות התמונה העובדתית, כי בימים אלו תלוי ועומד בבית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו, הליך בקשת אישור תובענה כייצוגית, שהוגש בשנת 2012, במסגרת ת"צ 34134-01-12 שווימר נ' חשבים ה.פ.ס מידע עסקי, שהמשיבה לה היא העותרת דכאן. במסגרת ההליך, טוענת המבקשת דשם, כי מאגר המידע "תקדין לייטי" של העותרת פוגע בפרטיות חברי הקבוצה, והיא טוענת, ביתר פירוט, כי העותרת דכאן מבצעת שתי עוולות חמורות, הקשורות זו בזו: העוולה הראשונה הנה הפרה חמורה של פרטיות ופגיעה בשמם הטוב של מאות אלפי או מיליוני אנשים בישראל, ביצירת מאגר הנתונים האינטרנטי של פסקי דין "תקדין לייטי", ובפרט בקישורו למנוע החיפוש של Google ולמנוע החיפוש "בינג". העוולה השניה, הנה גביית תשלום מהגולש המעוניין להסיר פסק

דין או החלטה המופיעים במאגר "תקדין לייט" מסיבות כלשהן, העולה לכאורה לכדי עשיית עושר ולא במשפט. יודגש, כי המבקשת דשם אינה טוענת כנגד פרסום רשמי של פסקי הדין וההחלטות של בתי המשפט, אלא מלינה כנגד קישור המאגר לרשת האינטרנט באמצעות השימוש במאגרי המידע האינטרנטיים, ובכך, לטענתה, נעשה שימוש במאגר פסקי הדין כמאגר מידע על אודות אנשים.

במסגרת ההליך, פנה בית המשפט המחוזי ליועץ המשפטי לממשלה, וביקש לקבל עמדתו ביחס לסוגיה הנדונה בפניו, ובעיקר בנוגע לחוקיות התרת האינדוקס למנוע החיפוש של Google. בעקבות זאת, הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בהליך, וביום 15.6.15, הגיש היועץ המשפטי לממשלה באמצעות באת כוחו, את עמדתו בהליך (להלן – "עמדת היועץ המשפטי לממשלה").

העתק בקשת אישור התביעה כייצוגית בת"צ 34134-01-12 מצורף ומסומן מש/2.

העתק עמדת היועץ המשפטי לממשלה בהליך הנ"ל מצורף ומסומן מש/3.

בתמצית, עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, במסגרת ההליך האמור, היא כי מנגנון האינדוקס למעשה מאפשר הרכבת פרופיל מקיף אודות אדם, המבוסס על פרטי מידע מגוונים מסוגים שונים, וזאת גם כאשר המשתמש כלל לא התכוון לחפש מידע משפטי. לאור האמור, ובשים לב להיעדר המגבלה על משך זמינות המידע, צוין בעמדה כי על פניו ניתן לראות בפעולת אינדוקס פסקי הדין, הכרוכה בקפיצת מדרגה בהיקף החשיפה למידע אישי על אודות אדם ממקורות שונים, ככזו העולה כדי פגיעה בפרטיותו של אדם (ראו סעיפים 48-55 לעמדת היועץ המשפטי לממשלה). עוד הדגיש היועץ המשפטי לממשלה, כי הדברים אמורים אך בנוגע לפעולת האינדוקס כשלעצמה, כאשר היא מבוצעת ביחס לפסקי דין, ולא בדרכי פרסום אחרות של פסקי דין המותרים בפרסום. כאמור בעמדה הנ"ל, "גם ללא אינדוקס תוכן פסקי הדין, פתוחה הגישה אל פסקי דין אלה במגוון דרכים, לרבות באינטרנט, באמצעות אתר הרשות השופטת ואף אתר "תקדין לייט" חומיו, וזאת תוך צמצום אפשרות לעריכת "מסע דיג" אודות אדם, תוך שימוש במידע הכלול בפסקי הדין ובניגוד לעקרונות הכלליים של דיני הפרטיות כמתואר לעיל" (ראו סעיף 56 לעמדת היועץ המשפטי לממשלה).

ביום 16.6.15 נערך דיון בהליך האמור בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו, ובמהלכו מסרו הצדדים כי העתירה לבג"ץ מושא ענייננו קבועה לדיון ביום 27.7.15, וכי "תוך שמירה על כל טענותינו, מסכימים, בשלב זה, לעקוב כיצד מתפתח הדיון בבג"ץ". בעקבות זאת, הורה בית המשפט המחוזי על הגשת הודעות מעדכנות מטעם הצדדים לאחר הדיון בבג"ץ, ולא יאוחר מיום 5.9.15.

העתק פרוטוקול והחלטה מיום 16.6.15 במסגרת ת"צ 34134-01-12 מצורף ומסומן מש/4.

יצוין, כי העותרת לא איזכרה, במסגרת כתב עתירתה דכאן, את דבר קיומו של הליך בקשת אישור התובענה הייצוגית (אשר הוגש בטרם הגשת העתירה דכאן), ושיקוליה עימה.

34. עוד לשלמות הרקע העובדתי, יצוין כי כיום למנועי החיפוש האינטרנטיים אין גישה באמצעות אינדוקס לפסקי דין באמצעות אתר האינטרנט של המשיבה, לאור חסימת האינדוקס מאתר זה על ידי המשיבה, אך בעבר היתה קיימת אפשרות זאת, והיא נחסמה. הציבור הרחב יכול לבצע גם כיום, חניס אין כסף, חיפוש מבוסס שם או מונח משפטי כלשהו, במערכת איתור ההחלטות של בית המשפט העליון, שהיא אתר ייעודי המיועד לחיפושים משפטיים שכאלו, להבדיל ממנוע חיפוש אינטרנטי.

35. לסיום פרק הרקע העובדתי לעתירה שבכותרת, יצוין, כפי שזכר בעתירה, כי ביום 28.10.10, מינה שר המשפטים דאז, ועדה בראשות כב' השופט בדימוס י' אנגלרד (להלן – "ועדת אנגלרד"), שהוקמה "במטרה לבחון את מכלול השאלות הקשורות באזכורם של פרטים מזהים בפסקי דין ובהחלטות של בתי המשפט, בהתחשב בפרסומם של מסמכים אלו במאגרים משפטיים ובאתרי האינטרנט". ועדה זו עודנה יושבת על המדוכה, ונכון למועד כתיבת שורות אלו, אין בנמצא צפי למועד הגשת המלצותיה.

העתק הודעת שר המשפטים מיום 28.10.2010 על מינוי ועדת אנגלרד צורף כנספח 3 לעתירה שבכותרת.

העתק פניית ועדת אנגלרד לעותרת מיום 16.1.12 צורף כנספח 4 לעתירה שבכותרת.

העתק נייר עמדה מטעם העותרת מיום 7.2.12 כפי שהוגש לוועדת אנגלרד צורף כנספח 5 לעתירה שבכותרת.

העתק נייר עמדה משלים מטעם העותרת, מיום 26.6.13, כפי שהוגש לוועדת אנגלרד, צורף כנספח 6 לעתירה שבכותרת.

יובהר, כי ההחלטה מושא ענייננו נתקבלה מתוך הבנה כי על רקע עוצמת והיקף הפגיעה בפרטיות המתדיינים מושא ענייננו, באפשרות הנהלת בתי המשפט לצמצם את עוצמת הפגיעה האמורה, בדרך של מניעת אינדוקס פסקי הדין במנועי החיפוש. זאת, על בסיס הנחת היסוד שלפיה עקרון פומביות הדיון אינו מחייב את הנגשת המידע שבפסקי הדין לציבור דווקא באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים, שהשימוש בהם כרוך בפגיעה ייחודית בזכות יסוד, כמפורט להלן. מטבע הדברים, עם פרסום המלצותיה הסופיות של ועדת אנגלרד, תשוב המשיבה ותידרש לסוגיה מושא ענייננו, על רקע המלצות הוועדה.

36. עד כאן תיאור עיקרי הרקע העובדתי הנדרש לענייננו.

המסגרת הנורמטיבית הרלוונטית בתמצית

סמכות הנהלת בתי המשפט

37. ההחלטה מושא ענייננו נתקבלה על ידי המשיבה, שבראשה עומד מנהל בתי המשפט. מנהל בתי המשפט שואב את סמכותו מהוראת הוראת סעיף 82 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984 (להלן – "חוק בתי המשפט"), שלשונה כדלקמן:

"82. (א) שר המשפטים יקבע את סדרי המינהל של בתי המשפט, וימנה בהסכמת נשיא בית המשפט העליון את מנהל בתי המשפט, בין שהוא שופט ובין שאינו שופט.
(ב) מנהל בתי המשפט יהיה אחראי בפני השר על ביצועם של סדרי המינהל".

להרחבה בדבר סמכויותיו של מנהל בתי המשפט, ראו, למשל: בג"ץ 4703/14 שרון נ' נשיא בית המשפט העליון (30.11.14), בפסקה י"א לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) אי רובינשטיין.

עקרון פומביות הדיון בהקשרנו

38. עקרון פומביות הדיון, אשר הועלה בשיטת המשפט הישראלית למעלת עקרון חוקתי, מעוגן בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה, שלפיו "בית המשפט ידון בפומבי, זולת אם נקבע אחרת בחוק או אם בית המשפט הורה אחרת לפי חוק".

בנוסף לכך, אף הוראת סעיף 68(א) לחוק בתי המשפט קובעת את הכלל כי "בית המשפט ידון בפומבי". על היקפו וחשיבותו של עקרון פומביות הדיון עמדה כב' הנשיאה ד' ביניש בבג"ץ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים (פורסם בנבו), שם צוין כי "עקרון פומביות הדיון הוא עקרון יסוד של כל משטר דמוקרטי. הוא בעל מעמד חוקתי על-חוקי בשיטתנו המשפטית, ועל חשיבותו ומרכזיותו אין חולק". כדברי בית המשפט הנכבד, "זהו הכלל ונקודת המוצא העומדת בבסיס ההליך המשפטי במחוזותינו. יש שיאמרו אבן יסוד היא ויש שיאמרו כי בעקרון-על עסקינן" (דברי כב' השופט ע' ארבל בבש"פ 2484/05 פרי נ' מדינת ישראל (18.7.05)); ראו עוד: בג"ץ 1435/03 פלונית נ' ביה"ד למשמעת של עובדי המדינה, פ"ד נח(1) 520, 533 (2003).

39. תכליותיו של עקרון פומביות הדיון נדונו לא אחת בפסיקת בית המשפט הנכבד, ולאחרונה הן פורטו על ידי בית המשפט הנכבד בעניין רע"א 482/13 אליהו חברה לביטוח נ' רפאל (23.4.13) (להלן – "עניין אליהו"), מפי כב' השופט צ' זילברטל (באותו עניין נדרש בית המשפט הנכבד לאיזון שבין עקרון פומביות הדיון לבין הזכות לפרטיות):

"ביסודו, מבוסס העיקרון על שלושה רציונאלים הקשורים זה בזה. האחד, ההכרה בחשיבותה של זכות הציבור לדעת, זכות אשר תורמת לעיצוב דעותיו והשקפותיו של הפרט בחברה דמוקרטית; השני, הערובה לאיכות ההחלטה הניתנת בסיוע ההליך, בעיקר בשל היותו של ההליך חשוף לעיני הציבור; השלישי, הידוק אמון הציבור במערכת המשפט על-ידי שקיפותו של הליך עשיית הצדק..."

עוד עמדה הפסיקה על היותו של עקרון פומביות הדיון, בדומה לעקרונות חוקתיים אחרים – עקרון המצריך איזון מול זכויות ואינטרסים מתחרים, כדקלמן:

"משעמדנו על חשיבותו של עקרון פומביות הדיון נאמר גם כי בדומה לעקרונות חוקתיים אחרים, עקרון זה אינו מוחלט ויש לאזנו מול זכויות ואינטרסים מתחרים: "כמו מרבית העקרונות עליהם בנוי המשטר הדמוקרטי והמשפט הנוהג בו, אין לראות בפומביות הדיון עקרון מוחלט. זהו עקרון יחסי. עליו לסגת לעיתים מפני זכויות ואינטרסים נוגדים" (דברי הנשיא א' ברק בבג"ץ 1435/03 פלונית נ' בית הדין למשמעת של עובדי המדינה, פ"ד נח(1) 529, 533 (2003) (להלן: עניין בית הדין למשמעת), ראו גם עניין גלאון, בפסקה 8 לפסק דיני).

ראו: בג"ץ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים (8.10.2009) (להלן – "עניין האגודה לזכויות האזרח"); רע"א 3007/02 יצחק נ' מוזס, פ"ד נו(6), 592.

מעקרון פומביות הדיון החוקתי הכללי, נגזרת פומביותם של פסקי דין.

עוד יצוין, כי מכוחו של עקרון פומביות הדיון גם נפסק, כי ניתן לפרסם דברים שנאמרו בין כתלי בית המשפט (ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות בע"מ נ' פלוני, פסקה 7 (פורסם בנבו) (27.2.2008) (להלן – "עניין ידיעות אחרונות"), וכן כי על דרך הכלל מתפרסמים שמות בעלי הדין (ע"פ 8225/12 חברה פלונית בע"מ נ' פלוני, פסקה 10 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן (פורסם בנבו) (24.2.2013)). כאמור ברע"פ 1201/12 קטיעי נ' מדינת ישראל, עמ' 38 (להלן – "עניין קטיעי"):

"עיקרון פומביות הדיון משמיע מעצמו את הפרסום הפומבי של המתרחש בין כותלי בית המשפט. באמצעות הפרסום מתוודע הציבור לנעשה באולמות בית המשפט אף מבלי להיות נוכח בגופו. לשם כך, נודעת חשיבות יתרה לאמצעי התקשורת אשר משמים כמתווך הלכה למעשה (שם). במובן זה עיקרון הפומביות אין מטרתו להעניש את המורשעים, אלא לשמור על מעמדו של בית המשפט ולבסס את אמון הציבור בו."

40. יחד עם האמור לעיל, כידוע, לעקרון פומביות הדיון נקבעו חריגים, שחלקם מעניקים לבית המשפט שיקול דעת לסטות מן העיקרון במקרה קונקרטי. כך, למשל, סעיפים 68(ב), 68(ג), 68(ה) לחוק בתי המשפט, כמו גם סעיף 70 לחוק שעניינו באיסור פרסומים. ראו, למשל, סעיף 70(א) האוסר על פרסום דיון שהתקיים בדלתיים סגורות, וכן סעיף 70(ד) לחוק, הקובע כדלקמן:

"(ד) בית משפט רשאי לאסור כל פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, במידה שהוא רואה צורך בכך לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר ששמו הוזכר בדיון או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם או לשם מניעת פגיעה בפרטיותו של אדם עם מוגבלות שכלית או של אדם עם

מוגבלות נפשית [ההדגשה אינה במקור – ה"מ], כהגדרתם בחוק הליכי הקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות, של אחד מהם".

יודגש כי הוראות חוק אלו אינן מסייעות באופן ישיר למתן מענה משפטי לסוגיה הנדונה בענייננו.

41. תקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003 (להלן – "תקנות העיון"), משמשות נדבך נוסף לעניין פומביות פסקי דין והחלטות, באשר תקנה 2(ב) להן, קובעת כי "כל אדם רשאי לעיין בהחלטות שאינן אסורות לפרסום על פי דין".

הביטוי "פרסום" ניתן למילוי בתוכן, באמצעות מספר אפשרויות שהחוק אינו מגדירן, ולפיכך קיים מנעד של אפשרויות להעמדת פסקי דין לפרסום, שקיים ביניהן שוני לעניין היקף הנגישות להחלטות והיקף הפגיעה בפרטיות, וביניהן: פרסום בקבצי פסקי דין בספרים; פרסום במאגרי מידע ממוחשבים המופצים בתקליטורים, כגון באמצעות תוכנות משפטיות; פרסום במאגרי מידע ממוחשבים המופצים ברשת האינטרנט, באופנים שונים (לדוגמא – אופנים המאפשרים כניסה באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים, או אפשרות נגישות מוגבלת יותר, באמצעות כניסה לאתר אינטרנט ייעודי בלבד, וביצוע חיפוש במנוע החיפוש הפנימי של האתר).

תחולה עקרונית של דיני הגנת הפרטיות על המידע הרלוונטי לענייננו

42. במסגרת שיטתנו המשפטית, מוכר האיזון הנעשה בין עקרון פומביות הדיון לבין הצורך הנדרש בהגנה על פרטיותו של אדם.

43. נזכיר כי הזכות לפרטיות היא זכות חוקתית על חוקית המנויה במפורש בסעיף 7(א) לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הקובע כי "כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו" (השוו: בג"ץ 8070/98 האגודה לזכויות האזרח נ' משרד הפנים (10.5.04)). עוד בטרם עוגנה בחוק היסוד, הוכר מעמדה של הזכות לפרטיות בחקיקה פרטיקולארית – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – "חוק הגנת הפרטיות"), הקובע כי פגיעה בפרטיות תהווה עוולה אזרחית ובנסיבות מסוימות אף עבירה פלילית (סעיפים 4-5 לחוק הגנת הפרטיות).

44. סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, קובע מהי פגיעה בפרטיות, כדלקמן:
"2. פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:

- ...
(7) הפרה של חובת סודיות שנקבעה בדין לגבי עניניו הפרטיים של אדם;
...
(8) ...
(9) שימוש בידיעה על עניניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה;"

לעניין סעיף זה, וסעיפים מרכזיים נוספים בחוק, מגדיר סעיף 3 לחוק "אדם - ... למעט תאגיד".

סעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות מגדיר, בין היתר, "מאגר מידע", "מידע" ו"מידע רגיש", כדלקמן:

"מאגר מידע" - אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט -
 (1) אוסף לשימוש אישי שאינו למטרות עסק; או
 (2) אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, שכשלעצמו אינו יוצר איפיון שיש בו פגיעה בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו, ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד בשליטתו אין אוסף נוסף;
 "מידע" - נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו;
 "מידע רגיש" -
 (1) נתונים על אישיותו של אדם, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, דעותיו ואמונתו;
 (2) מידע ששר המשפטים קבע בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, שהוא מידע רגיש;

נעיר כי הזכות החוקתית לפרטיות אינה מוגבלת לגבולות סעיף 2 לחוק. ראו לעניין זה בג"ץ 6650/04 פלונית נ' ביה"ד הרבני האזורי (14.5.2006), שלפיו הפרטיות הוגדרה בסעיף 2 לחוק באופן שאינו "מכסה" את כל מקרי הפרטיות המקובלים, ובכל הנוגע לפגיעה בפרטיות שמעבר להגדרת החוק, ממשיך לחול המשפט המקובל הישראלי (ראו עוד: ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות נ' עו"ד פלוני (פורסם בבנו); בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז י-ם, פ"ד מח(2) 470, 456; ע"א 2319/09 פלוני נ' פלונית (ניתן ביום 1.6.11) (פורסם בבנו)).

סעיף 8 לחוק קובע את התנאים לניהול והחזקת מאגר מידע ובס"ק (ב) קובע, כי "לא ישתמש אדם במידע שבמאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר".

45. התדיינות בבית המשפט, מחייבת את הצדדים בפרישת תשתית עובדתית בפני בית המשפט, הכוללת מידע אישי על אודות הצדדים, עדים וצדדים נוספים. מידע זה, כמו גם קביעותיו של בית המשפט הינו "מידע" וקל וחומר שהינו "ידיעות" על ענייני הפרטיים של אדם, שחוק הגנת הפרטיות חל עליהם.

46. בהתאם לכך, מערכות המחשב של הנהלת בתי המשפט, שבהן מנוהלים תיקי בתי המשפט, ובכלל זה פסקי הדין, הינן מאגרי מידע שהחוק חל עליהם. בכך, מערכת בתי המשפט דומה לרשויות מינהליות רבות אחרות, הפועלות תוך שימוש במערכות מידע, והכוללות במערכתיהן מאגרי מידע רבים הנדרשים לצורך תפקודן השוטף.

47. כאמור לעיל, מכוח עקרון פומביות הדיון פועלת הנהלת בתי המשפט להנגשת מאגר פסקי הדין ולהעמדתו לעיון הציבור, אף באמצעות אתר האינטרנט. לצד זאת, הואיל ומאגר זה כולל מידע אישי רב ורגיש, על הנגשתו בדרך זו להיעשות באופן מידתי, תוך איזון ראוי בין היקף הנגישות הנדרש מכוח עקרון פומביות הדיון לבין עוצמת הפגיעה בפרטיות המתדיינים וצדדים שלישיים, הנגרמת באופן קונקרטי כתוצאה מהנגשת המידע בדרך של

אינדוקס במנועי חיפוש אינטרנטיים, המאפשרים הצלבת פרטי מידע מסוגים שונים על אדם עד כדי יצירת פרופיל שלו, ללא כל מגבלה על משך זמינות המידע, כפי שנרחיב להלן.

48. על רקע כל האמור לעיל, נפנה עתה להצגת עמדת המשיבה.

עמדת המשיבה

49. עמדת המשיבה היא, בתמצית, כי אין כל עילה להתערבות בהחלטה מושא העתירה; המשיבה סבורה היא כי החלטתה הנתקפת, שנתקבלה בידי הגורמים המוסמכים בתום הליך תקין, מאזנת כראוי בין השיקולים המתנגשים בענייננו, תוך שבבסיסה מצוי הרצון להגן על פרטיות המתדיינים, אשר מידע פרטי על אודותיהם נחשף ברחבי הרשת לכל דורש וללא כל הגבלת זמן. המדובר בהחלטה שהינה, למצער, סבירה; היא מצויה בלב ליבו של מתחם שיקול הדעת השמור למשיבה; וככזו, אין, כאמור, כל עילה מבוררת בדין להתערב בה.

50. בשים לב לכך, יפורט מענה המשיבה לטענותיה העיקריות של העותרת, כפי שהובאו בעתירתה.

החלטת המשיבה אינה חורגת מסמכות

51. העותרת טוענת כי החלטת המשיבה מהווה חריגה "מובהקת" מסמכות, ומשתיתה טענתה זו, בתמצית, על ההנחה כי מנהל בתי המשפט הוא נעדר סמכות להגביל, ולחלופין להתיר, פרסומם של פסקי דין של בתי המשפט השונים או את הגישה אליהם (ראו בהרחבה סעיפים 103-73 לעתירה).

52. המשיבה תטען כי אין כל בסיס לטענה זו.

53. לעמדת המשיבה, בתמצית, מעקרון פומביות הדיון, לא נגזרת חובה כלשהי לאפשר אינדוקס של מידע מתוך פסקי דין או החלטות אחרות במנועי החיפוש האינטרנטיים, ולהנגיש את תוכן אותן החלטות דווקא באמצעות מנועי חיפוש אלה; משכך, לא נדרשת הסמכה בדין לצורך קביעת הגבלה על אפשרות האינדוקס, והנהלת בתי המשפט רשאית להסדיר עניין זה לשם צמצום הפגיעה בפרטיותם של מתדיינים, במסגרת תנאי ההתקשרות שבינה לבין החברות המבקשות לקבל גישה לשרתי המחשבים של הנהלת בתי המשפט, שאליהם מועלה המידע, זאת לצורך פרסום מסחרי של פסקי הדין.

עוד נובע מכך, כי הסמכות להורות כי בכתב ההתחייבות תיכלל הוראה המגבילה את אפשרות האינדוקס, מצויה בגדרי סמכותה של הנהלת בתי המשפט.

54. **נסביר.**
55. כמתואר לעיל, עקרון פומביות הדיון הינו עקרון יסוד בשיטתנו המשפטית, ולפיו, ככלל, על בית המשפט לנהל את דיוניו בפומבי – קרי, בדלתיים פתוחות. לצד כלל זה, נקבעו בחוק נסיבות שבהן יש להגביל את פומביות הדיון, ולסגור את דלתות בית המשפט, או להוציא צו האוסר לפרסם פרטים הנוגעים לדיונים המתקיימים בבתי המשפט וכיו"ב (ראו לעיל, סעיפים 68, 70 לחוק בתי המשפט). להסיר ספק יובהר כי איסור חשיפת מאגר פסקי הדין לאינדוקס של מנועי החיפוש שונה בתכלית מאיסור פרסום פרטים מהדיון או מסגירת דלתות הדיון לפי הסעיפים האמורים בחוק בתי המשפט, ולא ימנע מאיש לפרסם פרטים על אודות דיון שלא ניתן עליו צו איסור פרסום פרמאלי. עוד יוזכר, כי הדין הרלוונטי לענייננו אינו כולל הוראות קונקרטיות לעניין אופן ההנגשה המדויק של פסקי הדין לציבור.
56. **בשים לב לכך, יש לבחון את סוגיית אינדוקס פסקי הדין. לעמדת המשיבה, ברי כי המחוקק לא ראה בהנגשה מלאה של המידע הכלול בפסקי דין דווקא בדרך של חיפוש במנועי החיפוש באינטרנט, כסמכות חובה, הנכללת בעקרון פומביות הדיון; ולפיכך, אין לומר כי מעקרון פומביות הדיון, נגזרת חובה כלשהי לאפשר אינדוקס של פסקי דין או החלטות אחרות במנועי החיפוש האינטרנטיים, ואין לומר כי מניעת האינדוקס מהווה סטיה מעקרון פומביות הדיון, וברי כי להנהלת בתי המשפט נתון שיקול דעת רחב באשר לאופן שבו תמומש הנגשת המידע לאינטרנט, לרבות מציאת איזונים שיביאו לצמצום הפגיעה בפרטיות. חובת המשיבה היא להביא לידי פרסום פסקי הדין בדרך יעילה, אך אין מוטלת עליה מכוח הדין חובה להנגיש את המידע הכלול בפסקי הדין באמצעי טכנולוגי ספציפי כלשהו; זאת, על אחת כמה וכמה מקום בו השימוש באמצעי הטכנולוגי שבו עסקינן כרוך מיניה וביה בפגיעה ייחודית ומשמעותית בזכות יסוד; המדובר בחובה כללית המוטלת על המשיבה מתוך חיובה לפעול כרשות סבירה, ומכוח עקרונות דוגמת השקיפות וזכות הציבור לדעת, אשר עליה לאזן בינם לבין זכויות ועקרונות אחרים בעת בחינת האמצעי הטכנולוגי המשמש לפרסום פסקי הדין. עקרון פומביות הדיון מחייב פרסום של פסקי הדין בדרך יעילה, אך אין לטעון, כפי שמשמע מהעתירה, כי מוטלת על המשיבה חובה "לדחוף" את המידע המשפטי הכלול בפסקי הדין למנועי החיפוש האינטרנטיים דווקא, על מנת שכלל פרטי המתדיינים וצדדים שלישיים הכלולים בהם, ומידע אישי נוסף על אודותיהם, יהיו בהכרח חשופים גם למי שכלל לא חיפשו מידע משפטי באופן מכוון. אקט זה, כלל אינו כלול בחובת פרסום פסקי הדין המוטלת על המשיבה.**
- משכך, לא נדרשת הסמכה בדין לצורך קביעת הגבלה על אפשרות האינדוקס, והנהלת בתי המשפט רשאית להסדיר עניין זה לשם מניעת פגיעה בפרטיותם של מתדיינים ושל צדדים שלישיים להליך, ואף חייבת להגביל את האינדוקס ככל שביצעו פוגע באופן בלתי מידתי בפרטיותם של אלה.**

57. ודוק: במשך שנים ארוכות התפרסמו בכרכי הפסיקה (ה"פדייני") מיעוט פסקי הדין של בית המשפט העליון ואך מעט מבין פסקי הדין של הערכאות האחרות, מבלי שהדבר יפגע בתכליות של עקרון פומביות הדיון, ומבלי שהדבר יעיד על פגיעה בהגשמת העיקרון. בשים לב לכך אין לקרוא אל תוך עקרון פומביות הדיון בעידן הטכנולוגי הנוכחי, חובה לאפשר גישה למידע שבפסקי הדין דווקא באמצעות אינדוקס לטובת הנגשתו במנועי החיפוש האינטרנטיים. לשון אחר: לכאורה, ככל שמידת ההנגשה של פסקי הדין גדולה יותר, כך מתמשש עקרון פומביות הדיון באופן מלא יותר, אך יחד עם זאת, ברי כי עיקרון פומביות הדיון איננו מחייב את הנגשתן המלאה של כלל החלטות בתי המשפט, ובוודאי שלא בדרך של אינדוקס המידע הכלול בהן לטובת הנגשה מלאה במנועי החיפוש האינטרנטיים.

להרחבה ראו: פניית האגודה לזכויות האזרח, **נספח 1** לעיל.

58. נזכיר, כי ממילא מקיימת המשיבה את חובתה לפרסם את פסקי הדין, באמצעות אתר האינטרנט שלה, הפתוח לציבור הרחב ללא תשלום, וכי ההתקשרויות החוזיות של המשיבה מול מאגרי המידע השונים, המאפשרות העברת המידע למאגרים אלו, הינן **בנוסף** לפרסום פסקי הדין באתר האינטרנט של הנהלת בתי המשפט, ולא **במקום** הפרסום בו.

לשון אחר: לשיטת המשיבה, חובת פרסום פסקי הדין מתקיימת שעה שהמשיבה מנגישה את פסקי הדין לציבור הרחב במסגרת אתר האינטרנט שלה. העברת פסקי הדין לחברות מסחריות דוגמת העותרת, לא כל שכן אפשרות האינדוקס של פסקי דין אלו – מבוצעת בנוסף לקיום חובת הפרסום של המשיבה, וחובת הפרסום מקיימת גם ללא העברת פסקי הדין כאמור. לכן, מניעת האינדוקס, אינה גורעת כהוא זה מחובת הפרסום המקיימת על ידי המשיבה, ואף בלעדי האינדוקס האמור, מקיימת המשיבה את חובת הפרסום במלואה. המשיבה רשאית, אמנם, כפי שהיא אכן עושה, להעביר לחברות מסחריות דוגמת העותרת את פסקי הדין האמורים, על בסיס ההתקשרויות החוזיות עם החברות הללו, אך היא אף רשאית להתנות את ההעברה בתנאים דוגמת אלו הכלולים בכתבי ההתחייבות.

נציין בהערת אגב, כי גם כיום לא נגישות כלל החלטות הניתנות על ידי בתי המשפט במנועי החיפוש האינטרנטיים (החלטות בפתקית; החלטות שונות הניתנות על ידי מזכירות בתי המשפט; וכיו"ב); ספק אם ניתן לראות בכך פגיעה כלשהי בעקרון פומביות הדיון.

למען הסר ספק יובהר, כי מניעת חשיפת מאגר פסקי הדין לאינדוקס של מנועי החיפוש שונה בתכלית מאיסור פרסום פרטים מהדיון או מסגירת דלתות הדיון לפי סעיפים 68, 70 בחוק בתי המשפט, ולא תמנע מאיש לפרסם פרטים על אודות דיון שלא ניתן עליו צו איסור פרסום פורמאלי.

59. סיכומם של דברים - **לעמדת המשיבה תכליותיו של עקרון פומביות הדיון אינן מחייבות** הפצה מלאה של פסקי הדין ומידע הכלול בהם **במכלול** האמצעים הטכנולוגיים הקיימים, תוך מיקסום **כל** אמצעי ההנגשה הפתוחים כיום להפצת מידע זה, ובכלל זה אמצעים שהשימוש בהם כרוך בפגיעה ייחודית ומשמעותית בזכות יסוד של מתדיינים וצדדים שלישיים, כגון מנועי החיפוש האינטרנטיים. גישת העותרת ביחס להיקפו של עקרון פומביות הדיון ותחולתו בענייננו, לא רק שהינה שגויה, אלא היא אף עשויה להביא את תחולתו של עקרון זה לכדי אבסורד, שהרי עלול לנבוע ממנה כי על המשיבה מוטלת חובה להנגיש בכל רגע נתון את פסקי הדין באמצעי ההפצה הטכנולוגי המתקדם ביותר באותה עת, וזאת בלא מתן משקל כלשהו לפגיעה בפרטיות. נדגיש כי העובדה שלעותרת ולדומותיה ניתנה אפשרות לקבלת פסקי דין באמצעות גישה לשרתיה של המשיבה, בפורמט שאינו זמין לציבור הרחב באתר הרשות השופטת, אין משמעותה כי למשיבה אין סמכות להתנות גישה זו בתנאים, לרבות מניעת האינדוקס. לעותרת אין כל זכות קנויה בהותרת האינדוקס על כנו, והנהלת בתי המשפט, ככל רשות מינהלית, רשאית ומוסמכת לבחון מחדש את מדיניותה, ולתקן את כתב ההתחייבות ולכלול בו סעיף האוסר על אינדוקס פסקי הדין על מנת למנוע פגיעה הנתפשת על ידה כפגיעה בלתי מידתית בפרטיותם של מתדיינים.

60. זאת ועוד: כפי שצוין לעיל, העותרת חתומה כבר החל משנת 2008 על כתב התחייבות מול הנהלת בתי המשפט, אשר כתנאי למתן גישה לשרתיה, מחייב את העותרת במספר הוראות, וביניהן כי על המאגרים חלה חובה לחסות פסקי דין בהתאם לדרישת הנהלת בתי המשפט, כי הם נושאים באחריות משפטית לפרסום הנעשה שלא כדין, כי הם מנועים מלהעביר את המידע לגורמים שלישיים ועוד.

למיטב ידיעת המשיבה, העותרת לא העלתה מעולם טענת חוסר סמכות כלפי הנהלת בתי המשפט לעניין הכללת הוראות אלו בכתבי ההתחייבות, כמו גם לעניין עצם ההתקשרות החוזית עימה לצורך העברת פסקי דין אליהן, ולכן, לא ברור על מה מושתנת טענתה כעת **לחוסר סמכותה** של הנהלת בתי המשפט להוסיף את ההוראה החדשה, בדבר איסור פעולת האינדוקס, לכתבי ההתחייבות. **אכן, לעמדת המשיבה ההוראה החדשה היא אך ורק חוליה נוספת בשרשרת ההוראות שהנהלת בתי המשפט כוללת בכתבי ההתחייבות על מנת שהללו יעמדו בהוראות הדין**, והסמכות לכלול את ההוראה החדשה, נגזרת מאותו מקור שממנו נגזרת הסמכות להכללת ההוראות האחרות בכתבי ההתחייבות וממנו נגזרת הסמכות להתקשרות החוזית עם העותרת שמכוחה מתאפשרת לה הגישה לשרתי המשיבה – קרי, סמכותו של מנהל בתי המשפט מכוח סעיף 82 לחוק בתי המשפט.

61. נמצא, כי אין כל בסיס לטענה כי החלטת הנהלת בתי המשפט בענייננו מהווה חריגה מסמכות.

החלטת המשיבה נתקבלה בתום הליך תקין, סדור וממצה

62. טענת העותרת, בסעיפים 152 – 159 לעתירתה, היא כי ההחלטה מושא ענייננו נתקבלה בתום הליך פגום.
63. זוהי טענה **מקוממת** ושגויה.
64. החלטת המשיבה נתקבלה בתום הליך תקין, שבמסגרתו היא בחנה בלב פתוח ונפש חפצה את טענות העותרת, והקפידה על זכויותיה של העותרת במסגרת ההליך קלה כחמורה, ואף למעלה מכך.
65. כך, כפי שתואר לעיל, ניתנה לעותרת זכות הטיעון בהיקף העולה על הנדרש על פי דין – הן **בכתב והן בעל פה** (תוך מתן מקום להשלמות טיעון והארכות מועדים פעם אחר פעם) – וכניסתה של החלטת המשיבה לתוקף הושהתה פעם אחר פעם (והיא מושהית אף כיום), **במשך למעלה משנתיים** (!), זאת על מנת לאפשר לעותרת למצות את זכויותיה, להעלות את טיעוניה במלואם, ולהיערך לפנייה לערכאות לצורך תקיפת ההחלטה.
66. העותרת מלינה על כך ש"חרף טיעוניה הארוכים והמפורטים של העותרת, הרי שבמועל לא התרחשה כל אבולוציה בעמדת המשיבה ממועד ההחלטה הראשונית ועד זו האחרונה" (סעיף 153 לעתירה). דא עקא, החובה המוטלת על המשיבה היא לשמוע את העותרת בלב פתוח ובנפש חפצה, ולבחון בקפידה את טיעוניה – וכך אכן נעשה; אין מוטלת על המשיבה חובה לשנות מהחלטתה המקורית, ככל שגם לאחר בחינת טיעוניה של העותרת נמצא כי ההחלטה המקורית היא ראויה, משקפת את הדין ואף מתחייבת. לשון אחר, העובדה לפיה החלטתה הסופית של המשיבה איננה לשביעות רצונה של העותרת, אין בה כדי להעיד על פגמים כלשהם שנפלו בהליך.
67. החלטת המשיבה ניתנה על בסיס תשתית עובדתית רחבה ומקיפה, תוך שקילת כלל השיקולים הרלוונטיים (לרבות התשלכות הכלכליות על העותרת), ותוך היוועצות בכלל הגורמים הרלוונטיים, לרבות הייעוץ המשפטי לרמו"ט והגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים. טענות העותרת נבחנו במלואן על ידי הגורמים הרלוונטיים – ונדחו. אין המדובר בהחלטה "שרירותית" כפי שטוענת העותרת, אלא בהחלטה שנבחנה פעם אחר פעם על ידי הגורמים המקצועיים והמשפטיים הרלוונטיים, ונמצא כי היא החלטה ראויה ואף מתבקשת.
68. זאת ועוד: המדובר בהחלטה מנומקת באופן ההולם את דרישות הדין; לעמדת המשיבה, הנימוקים המפורטים המובאים במכתב הנהלת בתי המשפט שצורף להודעת המשיבה מיום 18.8.14 (נספח 21 לעתירה), מקיימים את דרישת ההנמקה במלואה, ומפרטים את מערכת השיקולים והאיזונים שהביאה את המשיבה לדבוק בהחלטתה.

69. משכך, עמדת המשיבה היא כי דין הטענות לפגמים בהליך להידחות מכל וכל.

החלטת המשיבה אינה סותרת כל עקרונות יסוד של השיטה

70. טענת העותרת היא כי "ההחלטה אינה יכולה לעמוד בהיותה סותרת עקרונות יסוד בשיטת משפטנו". תמצית טענה זו היא, כי ההחלטה פוגעת בזכויות יסוד, והיא אינה משרתת תכלית חברתית ראויה, ולמצער לא צורך חברתי של ממש (ראו בהרחבה: סעיפים 69-72 לעתירה).

71. לעמדת המשיבה, אין כל ממש בטענה זו: **נהפוך הוא – החלטת המשיבה נסמכת על אדנים מוצקים של שיטתנו המשפטית.**

72. כך, לא יכולה להיות מחלוקת כי המשך אפשרות האינדוקס וחשיפת פרטי מידע של מתדיינים לכל דורש במנועי החיפוש האינטרנטיים, כרוך בפגיעה בזכותם לפרטיות של המתדיינים ושל צדדים שלישיים; לעניין היקפה וטיבה של פגיעה זו בפרטיות בוודאי קיימת מחלוקת המשתקפת בעתירה – אולם לגבי **עצם** קיומה של פגיעה בפרטיות, דומה כי לא יכולה להיות מחלוקת של ממש (והמשיבה תעמוד בהמשך תגובה זו על היקף הפגיעה בפרטיות בענייננו, ועל האיזונים הנדרשים בגינה). **משכך, מחויבת היתה המשיבה לבחון היטב כיצד ניתן למזער פגיעה זו בזכות יסוד, ומשכך מובן כי בבסיס החלטתה של המשיבה עומדים צורך חברתי של ממש ותכלית ראויה.**

73. ודוק: אף לו היה עקרון פומביות הדיון כולל את החובה להנגיש פסקי דין והחלטות באמצעות מדיה דיגיטלית, אין פירוש הדבר כי קיימת חובה להנגיש בהכרח מידע זה דווקא באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים, **גם במחיר הפגיעה היתרה בפרטיות הכרוכה בשימוש באמצעי ספציפי זה.** כידוע, ההנחה בשיטתנו המשפטית היא שהמחוקק אינו מתכוון להקנות במשתמע סמכות לפגוע בזכויות אדם (ראו: פרופ' י' זמיר, **הסמכות המנהלית** (2010), 345). גם במקום שבו קיימת סמכות חוקית לפגוע בזכות אדם, מחובתה של הרשות המינהלית להפעילה באופן שיצמצם ככל האפשר את הפגיעה:

"במקום שרשות מנהלית מפעילה סמכות שיש בה כדי לפגוע בזכות מזכויות אדם, עצם האפשרות של פגיעה בזכות זאת היא שיקול ענייני במסגרת שיקול הדעת של הרשות ... אין די בכך שהחוק העניק לרשות סמכות לפגוע בזכות, ואף אין די בכך שהפעלת הסמכות תשרת צורך ציבורי; אלא שהרשות חייבת לשקול גם את הפגיעה האפשרית בזכות ואת עוצמת הפגיעה, ולתת לה את המשקל הראוי. המשקל הראוי יחייב את הרשות למצוא את האיזון הנאות בנסיבות המקרה בין הצורך הציבורי לבין הזכות האישית".

ראו: פרופ' י' זמיר, **הסמכות המנהלית**, 170 (2010).

74. נציין, כי אמנם, התפתחות טכנולוגית עשויה בהחלט להשפיע ולשנות גם את ההיקף הנורמטיבי של הסמכות המינהלית. ככל שהטכנולוגיה, שיש בה כדי לתרום לקידום התכליות שביסוד סמכות או חובה, נעשית רווחת וזולה יותר, כך הופך השימוש בה לחלק מפעולתה של רשות סבירה (השוו לענין זה: ד' ברק ארז, **המשפט המנהלי בעידן המדינה האלקטרונית**, המשפט יג 121, 130 (2008)). ואכן, לא בכדי מאפשרת המשיבה למאגרי המידע המשפטיים גישה לשרתיה. אולם, גם במקום שחידושים טכנולוגיים הופכים לרווחים באופן שמחייב לשקול את יתרונותיהם ואת שילובם בפעולת המינהל הציבורי, עדיין באותה מידה קיימת חובה לשקול את חסרונותיהם, לרבות עוצמת פגיעתם בזכויות יסוד.

75. משכך, עמדת המשיבה היא כי מחובתה היה לבחון כיצד ניתן למזער בענייננו את הפגיעה הנגרמת לפרטיותם של מתדיינים כתוצאה מחשיפת מידע על אודותיהם במרחבי רשת האינטרנט – ולאורה של חובה זו פעלה המשיבה בענייננו.

לגופם של דברים - החלטת המשיבה היא סבירה, מידתית, ראויה ואף מתבקשת

76. טענת העותרת לגופה של ההחלטה, היא כי המדובר בהחלטה בלתי מידתית ובלתי סבירה, שתכליתה אינה ראויה, שיוצרת אבחנה פסולה בנגישות אוכלוסיות שונות למערכת בתי המשפט ובזכותן להליך הוגן, והפוגעת באופן משמעותי בחופש העיסוק ובקניינה של העותרת (ראו סעיפים 104-151 לעתירה).

77. לעמדת המשיבה, ההחלטה מושא ענייננו היא סבירה, מידתית, ראויה ואף מתבקשת. נפרט.

אינדוקס מידע שבפסקי דין במנועי חיפוש אינטרנטיים – פגיעתו בפרטיות

78. כאשר התעצב לפני שנים רבות האיזון בין פומביות הדיון לבין הזכות לפרטיות, עמדה לנגד עיני הגורמים הרלוונטיים (המחוקק, מחוקק המשנה, בתי המשפט, הנהלת בתי המשפט וכיו"ב) מציאות קודמת, "אנאלוגית", שבה הגישה לבית המשפט היתה מוגבלת, הפרסום בתקשורת היה מוגבל לתיקים שיש בהם עניין ציבורי, והגישה לפסקי הדין היתה מוגבלת למשפטנים ולספריות המתמחות בנושא.

79. המציאות הדיגיטלית המקוונת שבה אנו חיים כיום, משנה את נגישות הציבור לדיוני בית המשפט. באמצעות אתרי האינטרנט, מאגרים דיגיטליים ומנועי חיפוש, פסקי הדין נגישים לכל החפץ בכך, באופן חופשי או בתשלום. במצב דברים זה, מידת השליטה שיש לאדם על מידע המתפרסם על אודותיו, היא קטנה מאוד.

80. הקשיים העולים מפרסום פסקי דין באינטרנט הינם רבים ומגוונים; בכלל זאת ניתן לציין כי המידע הינו נגיש לכל, ללא חסמים וללא מגבלה על משך זמינותו; פסקי הדין מכילים לא אחת מידע אישי רגיש ביותר (תנאי העסקה, סכסוכי שכנים, מצב בריאות, מצב כלכלי וכיו"ב); יכולת השליטה, ההסרה או תיקון המידע היא מוגבלת עד כדי בלתי אפשרית או בלתי מעשית לאדם מן השורה, ובהתאם לכך עוצמת הפגיעה בו.

81. יתרה מכך, פרסום פסקי הדין באינטרנט למעשה מאפשר עיון באמצעות האינטרנט במידע שנמסר למערכות בתי המשפט כחלק מן ההליך המשפטי (תוך שהעיון מבוצע, על פי רוב, שלא לשם ההליך המשפטי). כאשר מתווספת לכך הטכנולוגיה הקיימת כיום והאפשרויות שהאינטרנט מציע, ובכלל זה השימוש במנועי החיפוש האינטרנטיים, ניתנת לכל דיכפין, הלכה למעשה, אפשרות לבצע חיפוש מידע על אדם קונקרטי, תוך יצירת פרופיל מפורט של אותו אדם המורכב מפרטי מידע שונים בסוגם ובמהותם. לעניין אפשרות זו להצלבה רבת-עוצמה של פרטי מידע שונים על אותו אדם, והפגיעה הייחודית בפרטיות הכרוכה בה, ראו והשוו: עע"מ 1386/07 עיריית חדרה נ' שניר (16.7.12) (להלן – "עניין שניר"), שם נקבע כי הצלבת פרטים מעין זו מאפשרת הסקת מסקנות על אודות אדם ה"חודרת שלא כדין את מעטה הפרטיות" של אותו אדם (ראו פסקה 11 לפסק הדין; כן ראו דברי כב' השופט שטרסברג-כהן בבג"ץ 439/88 רש"מ מאגרי מידע נ' משה נטורה (פורסם בבנו)).

נשוב ונציין, כי על רקע כל אלו, בשים לב להרחבה המשמעותית של היקף החשיפה למידע אישי אודות אדם, הכרוך בשימוש במנוע החיפוש, ולהיעדר המגבלה על משך זמינותו של המידע, עמדת היועץ המשפטי לממשלה בהליך הנ"ל בעניין שוימר, היתה כי "הפעלת מנגנון האינדוקס על פסקי דין באופן המאפשר איתור מידע אישי אודות אדם הכלול בפסקי דין באמצעות חיפוש על פי פרטיו המזהים במנועי חיפוש אינטרנטיים כלליים – עשויה לעלות כדי שימוש במידע שלא למטרה שלשמה נמסר" (סעיף 48 לעמדת היועץ), זאת באופן החורג מתכליותיו של עקרון פומביות הדיון, ואינו עולה בקנה אחד עם עקרון צמידות המטרה, המעוגן בסעיפים 2(9), 8(ב) לחוק הגנת הפרטיות.

82. כאמור לעיל, הפגיעה הנגרמת כתוצאה מהנגשת פסקי הדין למנועי החיפוש האינטרנטיים בפרטיותם של מתדיינים היא רבה וקשה, והיא נתחווה להנהלת בתי המשפט טיפין טיפין במהלך השנים.

כדוגמא בלבד, מן הראוי להביא את האמור בפניית האגודה לזכויות האזרח (נספח 1 לעיל) שהובאה בפני המשיבה לקראת קבלת החלטתה, ובה מבקשת האגודה לזכויות האזרח לחסום את מאגר המידע של הנהלת בתי המשפט בפני חיפוש ברשת האינטרנט:

"2. בשנים האחרונות מקבלת האגודה לזכויות האזרח מספר הולך וגובר של תלונות על פגיעה בפרטיות כתוצאה מפרסום פסקי הדין ברשת האינטרנט: אדם שהורשע בגלל שימוש חד פעמי בסם, אדם שחי עם HIV

שמצבו הרפואי נדון במהלך בירור תביעת פיצוי בגין נזקי גוף, ומשפחה שבנה התאבד בנסיבות שהתבררו בפסק הדין – כל אלה חשובים היום יותר מתמיד לפגיעה בפרטיותם.

3. הנהלת בתי המשפט הייתה מבין הרשויות הראשונות שתרגמו את עקרון השקיפות לפרסום במדיה דיגיטלית וברשת האינטרנט. בשלהי שנות ה-80 התחילו פסקי דין להתפרסם בתקליטורים שנמכרו בעיקר לעורכי דין ולבתי ספר למשפטים. בהמשך הוקמו אתרים משפטיים שמספקים למנוייהם מסה עצומה של החלטות שיפוטיות ומאפשרים להם לעבד את המידע ולערוך בו חיפושים כיד הדמיון והמקצוענות הטובה. לצורך כך מקבלים האתרים המשפטיים את פסקי הדין מהמערכת הממוחשבת של הנהלת בתי המשפט.

4. כך, בתהליך איטי ו"טבעי", פסקי הדין ובהם מידע אישי, לעיתים רגיש ביותר, נחשפו בפני קהלים הולכים וגדלים, וחשוב מכך – בטכנולוגיה שאפשרה לעבד את המידע, לבצע חיתוכים, הצלבות, יצירת "תיק אישי וירטואלי" וגו'. מעטים נתנו את דעתם לפגיעה ההולכת וגוברת בפרטיותם של הצדדים להליך השיפוטי, ושל צדדים אחרים שנטלו בו חלק.

רק לאחר מעשה החלו להגיע תלונות של נפגעים. שטף התלונות התעצם והפך לקול זעקה לאחר שמספר אתרים משפטיים ביצעו מהלך נוסף, שאותו אנו מבקשים בזאת שתחסמו (ההדגשה במקור; יתר ההדגשות במובאה זו אינן במקור – הו"מ): הם הקימו "פלטפורמה" מסחרית, והנגישו את מאגרי המידע המשפטיים לכל הגולשים ברשת. במקביל ננקטו פרוצדורות טכנולוגיות, שהגדילו לאין שיעור את חשיפת המידע האישי ואת זמינותו: התוצאות הראשונות שהתקבלו עם הקשת שם אדם במנוע החיפוש, כללו בדרך כלל הפנייה לאתר המשפטי ולכל פסקי הדין בעניינו של אותו אדם...

83. יודגש, כי באופן כללי, רשת האינטרנט הינה מקור למסחר במידע אישי לאחר שהפכה את כרייתו ואת עיבודו לפשוטים זולים. אין חולק על כך שהפצת פסק הדין ברשת האינטרנט משנה את היקף החשיפה שלה זוכים פסקי הדין – ועקב כך, גם את מידת החשיפה של המידע האישי האצור בהם. אף בהקשר זה ראו את האמור בפניית האגודה לזכויות האזרח, לעיל:

"14. השינוי שהביאה רשת האינטרנט בהקשר זה אינו געוץ רק בחשיפה של רשומות אלקטרוניות אישיות לקהל הרחב אלא בהיותן זמינות מאוד לחיפושים מתוחכמים, המאפשרים לאתר בקלות שם של מתדיין או של עד במשפט – למצוא מחט בערימת שחת, ולאחר התדיינויות משפטיות שאפילו לא ידענו על קיומן. לבסוף, עידן האינטרנט מאפשר לקבץ פיסות מידע נפרדות ובלתי קשורות זו לזו על אודות אינדיבידואל וליצור לו פרופיל אישי מקיף.

15. חשיפת המידע האישי ברשת האינטרנט מאפשרת לכל אדם לכרות מידע, לאחזר אותו ולעבדו, וליצור מאגרי מידע חדשים לא חוקיים, ולמצער – מאגרים שמטרותיהם זרות ורחוקות מפומביות המשפט – מאגר של אנשים עם HIV, של עבריינים, של נכים ... וכן הלאה וכן הלאה"

84. יובהר, כי לצורכי הסוגיה המתעוררת בענייננו, אין צורך לתת את הדעת על כלל הפגיעה בפרטיות הנגרמת כתוצאה מיכולות כריית המידע ברשת האינטרנט, אלא רק לזו הנגרמת כתוצאה מכרייתו באמצעות מנועי חיפוש – המהווה את עיקרה של פגיעה זו. אכן, החיפוש האפשרי במנוע חיפוש דוגמת גוגל, על בסיס שמו של אדם, הוא קפיצת מדרגה בכל הנוגע לפגיעה בפרטיות.

85. דוגמה לפגיעה בפרטיות הנגרמת כתוצאה מהנגשת מידע אישי למנועי החיפוש האינטרנטיים, נדונה לאחרונה במסגרת החלטתו של בית הדין לצדק של האיחוד האירופי בעניין Google (Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos) (AEPD), Mario Costeja González) שניתנה ב-13.5.14. באותו עניין, נדרש בית הדין האירופי לשאלת זכותו של אדם שקישור למידע אישי על אודותיו יוסר מרשימת התוצאות המופקות במנוע החיפוש, עקב שאלות פרשניות שבהן נתקל קודם לכן בית המשפט הספרדי, בבואו לדון בתחולת הדירקטיבה על חברת גוגל העולמית. עניינו של ההליך העיקרי בבית המשפט הספרדי באותו עניין, היה בבקשה של אדם, שלצדו הרשות להגנת המידע הספרדית, שגוגל העולמית תנקוט באמצעים הדרושים בכדי שיוסר מידע על אודות הליכי עיקול שנעשו בשנת 1998 להסדרת חובותיו, מהאינדוקס של גוגל, וכן שתימנע גישה למידע זה בעתיד.

בית הדין קבע כי פעולתו של מנוע החיפוש עולה כדי "עיבוד מידע אישי", כהגדרתו בדירקטיבה האירופית להגנת מידע אישי. כן נקבע כי למנוע החיפוש תפקיד מכריע בהנגשת המידע, שכן הוא מאתר פרטי מידע שונים, ובכך הוא מאפשר מבט כולל על אדם תוך גיבוש פרופיל מפורט על אודותיו. לפיכך, נקבע כי בעצם פעולת מנוע החיפוש כרוכה העצמה משמעותית של הפגיעה בזכות לפרטיות. על יסוד זה קבע בית הדין כי גוגל מחויבת לדרישות הדירקטיבה האירופית להגנת מידע אישי, ובכלל זה עליה להיעתר לבקשות של אנשים הזכאים, לפי הדירקטיבה, להסרת המידע האישי על אודותיהם, בדרך של הסרת קישור למידע עליהם מרשימת התוצאות המוצגת בעקבות חיפוש על שם, וזאת אף אם השם או המידע לא יימחקו מעמודי האתר שבו מופיע המידע, ואף אם הפרסום באתר עצמו, כשלעצמו, הוא חוקי. לעמדת המשיבה, יש בכך אף חיזוק לעמדתה לפיה האינדוקס מושא עניינו איננו צורה של פרסום פסק הדין, אלא סוג נוסף של שימוש במידע (כאמור, גוגל נמצאה חייבת, במקרים מסוימים, להסרת מידע, גם אם הפרסום המקורי היה חוקי).

העתק החלטת בית הדין האירופי מיום 13.5.14 מצורף ומסומן נספח מ/ש/5.

נציין, כי ההיבטים הנוגעים לעניינו בהחלטת בית הדין האירופי הני"ל עמדו לנגד עיני המשיבה בעת קבלת החלטתה הסופית.

86. זאת ועוד: היבט נוסף אשר נתחוויר למשיבה במהלך השנים של פגיעה בפרטיות הנגרמת כתוצאה מהנגשת המידע האישי על עניינם של מתדיינים למנועי החיפוש האינטרנטיים, נוגע ל"אפקט מצנן", המפחית, הלכה למעשה, את גישתם של מתדיינים לערכאות משפטיות. מתדיינים פוטנציאליים מודעים יותר ויותר למחיר גבוה שייאלצו לשלם כתוצאת לוואי של ההליך השיפוטי – בדמות חשיפת פרטים אישיים על אודותיהם לכל דורש ברשת האינטרנט, והם נמנעים מלכתחילה מלעשות שימוש בערכאות שיפוטיות. אכן, המודעות לפגיעה הקשה בפרטיות המתדיינים, מביאה עימה באופן טבעי, רתיעה

מפני פניה לבתי המשפט (השוו: סעיף 17 לפניית האגודה לזכויות האזרח), וכתוצאה מכך, נפגעת הלכה למעשה זכות הגישה לערכאות.

בענפי משפט מסוימים רתיעה זו היא אף תמורה ובוטה יותר; כך למשל בתחום דיני העבודה, מועלית הסברה כי מחסום מהותי העומד בין עובד ובין תביעת זכותו בבית הדין לעבודה, נעוץ בחשש של העובד כי ההליך ופרטיו יפורסמו במנועי החיפוש, דבר העלול לפגוע במוניטין שלו בשוק העבודה, ולהקנות לו שם של "עושה צרות", כך שייפגעו מהותית סיכוייו למצוא פרנסה בעתיד (ראו: יואב שוטן-גושן וזיו לידרור **צדק עיוור, זכויות נראות – האנונימיות בבית הדין לעבודה כאמצעי הכרחי לשמירת זכויות עובדים בעידן הגוגל**, עתיד להתפרסם ב"עולם בלי סודות" (עורך: יובל אלבשן, אוגוסט 2015)).

בעניין זה ראוי להזכיר את דבריו של כבי' השופט ג'ובראן בעניין קטיעי: "כיום, חיפוש פשוט במנוע חיפוש דוגמת Google של שם אדם שהיה בעבר צד להתדיינות שיפוטית, יכולה להביא חשיפה מיידית של מידע זה. אמנם, גם בעבר היה ניתן לגלות מידע בנוגע לצד מתדיין בהליך שיפוטי, בין באמצעות בקשה אקטיבית לעיון בתיק בית המשפט, ובין באמצעות פרסומו בתקשורת. אולם, אז, לפגיעה בפרטיות הייתה "תאריך תפוגה", בעוד שהיום, המידע נצרב לעד במרחב הווירטואלי. במצב דברים זה, כאשר פוטנציאל הפגיעה בזכות לפרטיות גדול יותר כמעט בכל מקרה ומקרה, ייתכן שיש טעם של ממש בהוספת מנגנונים חלופיים או באיזון שונה בין זכות זו לעקרון הפומביות".

והדברים מדברים בעד עצמם.

89. בנקודה זו נבקש להזכיר במאמר מוסגר פסק דין נוסף – ע"א (ת"א) 44711-11-14 סביר נ' בר נוי (ניתן ביום 22.6.15), אשר ניתן בעת האחרונה ממש בידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו. פסק דין זה נוגע אף הוא למנגנון האינדוקס המופעל בידי מנוע חיפוש אינטרנטי ולפרסום מעוול המופיע במסגרת דף תוצאות החיפוש (באותו עניין נדון פרסום אשר נקבע כי הוא שגוי בעליל ומהווה עוולה לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965). בפסק הדין נקבעו קביעות החורגות מענייננו בכל הנוגע לאחריותו של מנוע החיפוש עצמו להסיר את הפרסום, בתגובה לדרישת הסרה מטעם הנפגע, ב"מצבי קיצון" בהם ברור כי הפרסום הוא מעוול על פניו. לצד זאת, במסגרת הדיון בהגדרת הפרסום כעוולה, הדגיש בית המשפט את השימוש המקובל כיום במנוע החיפוש, ואת הנזקים אשר עלולים להגרם בעטיו, כדלקמן –

"אין זה סוד שבימינו תוצאות חיפוש במנועי חיפוש הן גם מעין "כרטיס ביקור ראשוני" של אדם או גוף עסקי זה או אחר. פעמים רבות בטרם נפגש אדם עם איש מקצוע ואף עם מכר שהוא אינו חבר קרוב שלו, נעשית, ולו לצורך סיפוק הסקרנות או לצורך התכוננות לקראת הפגישה, בדיקה שטחית במנוע חיפוש. בדיקה שכזו יכולה בתוך שניות לגלות דברים רבים על העומד מולך. אין מדובר במקרה שבו נכנסים לכל אתר ואתר ובדקים

לעומק את תוכן הפרסומים באתרים השונים. די בקריאת הכותרות כדי להבין במי ובמה מדובר.

לא יהיה זה תלוש מהמציאות להניח כי לקוח פוטנציאלי של עורך דין סביר אשר אמור להיפגש עימו, יכול בקלות יתרה להקליק את שמו של עורך דין סביר במנוע החיפוש של גוגל על מנת לבדוק באופן כללי, מה כתוב עליו. " (עמ' 15 לפסק הדין).

דברים אלה יפים אף לענייננו.

87. הנה כי כן, עסקינן בענייננו בפגיעה ממשית בפרטיות הכרוכה בהנגשת המידע שבפסקי דין באמצעות מנועי חיפוש אינטרנטיים, שהיקפה ועוצמתה נתבררו במהלך השנים, והתנחה כי הפגיעה בפרטיות הנטענת על ידי המשיבה היא "ספוקלטיבית ושגויה" (ראו סעיף 112 לעתירה) – אין לה על מה לסמוך.

התוצאה המתבקשת – מניעת הגישה לפסקי דין באמצעות מנועי חיפוש אינטרנטיים כלליים

88. בשים לב לפגיעה האמורה בפרטיות, הכרוכה בנגישות לפסקי הדין באמצעות מנועי החיפוש הכלליים באינטרנט, ובכלל זה יכולות החיפוש, האיתור, השחזור ונצחיות המידע, באה המשיבה בשנים האחרונות לידי מסקנה כי יש למנוע את השימוש באמצעי זה. זאת, לצד המשך פרסום פסקי הדין, גם באמצעות רשת האינטרנט, תוך שהגישה אליהם תתאפשר שלא באמצעות מנועי החיפוש הכלליים כאמור.

89. כאמור לעיל, תוצאת מניעת האינדוקס, היא כי כל המבקש לחפש פסקי דין באינטרנט עודנו יכול לגשת אליהם ככל שיחפוץ, לרבות באמצעות אתר העותרת עצמה, אולם זאת שלא באמצעות גישה ישירה ממנועי החיפוש האינטרנטיים אל תוכן פסקי הדין.

יתרה מזאת: מניעת האינדוקס איננה איסור פרסום. היא לא תמנע מאיש שיחפוץ בכך לפרסם פסקי דין, לפי בחירתו, בתקשורת, באינטרנט ובכל מדיה אחרת. איסור האינדוקס רק מונע הפצה אוטומאטית וגורפת, ללא הפעלת שיקול דעת עריכתי או תוכני כלשהו, של אזכורי שמם של המעורבים (צדדים, עדים, מתלוננים וכיו"ב), במסגרת פסקי הדין לראשית רשימת תוצאות החיפוש.

לעמדת המשיבה, אמצעי נבחר זה, קרי – מניעת האינדוקס - לא יהיה בבחינת פגיעה (ובוודאי לא פגיעה משמעותית) בעיקרון פומביות הדין, בשים לתכליותיו ולהיקפו שנסקרו לעיל, אולם כך יצומצם החשש שהפצה אוטומאטית וגורפת של טקסטים חלקיים מפסקי הדין הכוללים אזכורי שמם של אנשים, תאפשר למעשה "מסע דיג" על אודות אדם, בניגוד לעקרונות הכלליים של דיני הפרטיות, וללא תועלת הנוגעת להגשמת תכליותיו האמורות של עיקרון פומביות הדין.

90. לעמדת המשיבה, האמצעי הנבחר משקף את מקומה הראוי של הזכות לפרטיות בעידן הטכנולוגי הנוכחי. אכן, "אין הכרח שהזכות לפרטיות "תמות" לנוכח טכנולוגיות חדשות. הזכות ניצבת בפני אתגרים, אבל החלטה על גורל הזכות – לחיים או לחידלון – היא החלטה ערכית-חברתית, ולא טכנולוגית" (מ' בירנהק, מרחב פרטי: הזכות לפרטיות בין משפט לטכנולוגיה, 35 (תשע"א), 44-45; ראו בהקשר זה: עת"מ (ת"א) 24867-02-11 אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ נ' רשם מאגרי המידע (2012); עע"מ 7043/12 אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ נ' רשם מאגרי המידע (2014)).

מידתיות ההחלטה

91. זאת ועוד: המשיבה מודעת היטב לפגיעתה של החלטה שנתקבלה באינטרסים כלכליים של העותרת, ובשים לב לכך, נבחנה בענייננו הפעלתם של אמצעים פוגעניים פחות, אולם בחינה זו העלתה, לעת הזו, חרס. כמובן, מצב דברים זה עשוי להשתנות בעתיד, והמשיבה עשויה לשוב ולהידרש לשימוש בכלים אלו ואחרים, בעת בחינת המדיניות הכוללת בענייננו, לאחר פרסום המלצותיה של ועדת אנג'לד (אשר אפשרויות שונות שעניינן בחינת הפעלתם העתידית של אמצעים פוגעניים פחות, תלויות ועומדות בפניה).

92. ועוד: העותרת סבורה כי האפשרות הנתונה לאדם להסיר את פסק הדין בעניינו מאתר תמורת סך של 49 ₪, מספקת מענה הולם לחששות מפני פגיעה בפרטיותם של מתדיינים הנגרמת כתוצאה מחשיפת המידע האישי במנועי החיפוש האינטרנטיים.

דא עקא, לעמדת המשיבה אין מצב הדברים שבו ברירת המחדל היא חשיפה כוללת של המידע האישי במנועי החיפוש האינטרנטיים, ושבזו לשם הסרת המידע נדרשת פעולה אקטיבית ואף תשלום תמורה (כפי מצב הדברים הנוכחי), שקול למצב בו ברירת המחדל הינה מניעת זליגת מידע אישי מראש למנועי החיפוש האינטרנטיים (באמצעות מניעת האינדוקס). זאת ועוד, נוכח טענותיה של העותרת כי אינדוקס פסקי הדין במנועי החיפוש האינטרנטיים מתחייב מהוראות הדין, סבורה המשיבה כי התנהלותה של העותרת בכל הנוגע לאפשרות הסרת פסקי הדין ממנועי חיפוש אלה, תמורת תשלום, תוך השאת רווחים לעותרת ומתן אפשרות למתדיינים "לקנות" את פרטיותם בהקשר זה – מעוררת תמיהה, והדברים נאמרים בלשון המעטה.

עוד נוסף, כי לא ברורה מידת מודעותו של כלל הציבור הרחב לאפשרות השימוש באמצעי זה של הסרת פסקי הדין, וכי אף לשיטת העותרת בעתירתה, חולפים מספר שבועות עד שהמידע מוסר גם מתוצאות מנועי החיפוש, וזהו פרק זמן ארוך ביותר, בלשון המעטה, מבחינת מידת הפגיעה העלולה להיגרם במהלכו לפרטיותו של אדם.

זאת ועוד: מקיומו של שירות הסרת פסק הדין ניתן להסיק כי האינטרס הדומיננטי של העותרת ושכמותה, הוא אינטרס מסחרי כלכלי בבסיסו, ולא אינטרס של הגברת פומביות

הדין והנגשת המידע המשפטי לציבור כלשעצמו. גם לכך יש השלכה על מערכת האיזונים בענייננו.

93. מן הראוי להפנות בהקשר זה לדברים שנזכרו בפניית האגודה לזכויות האזרח:

"... במקביל ננקטו פרוצדורות טכנולוגיות, שהגדילו לאין שיעור את חשיפת המידע האישי ואת זמינותו: התוצאות הראשונות שהתקבלו עם הקשת שם אדם במנוע חיפוש, כללו בדרך כלל הפנייה לאתר המשפטי ולכל פסקי הדין בענייניו של אותו אדם. למי שחש שפרטיותו נפגעת הוצע שירות נוסף: תמורת 49 ₪ יסירו את פסק הדין בענייניו מהאתר, וידאגו להעלים את זכרו מתוצאות החיפוש.

5. מכתב תביעה שהוגש בעניין זה למדנו, שמפעילי היישום המסחרי מהסוג המתואר סבורים שבכך הם ממלאים שליחות ומגשימים את עקרון פומביות המשפט, ושהשירות הנוסף של הסרת פסק הדין מהמאגר ניתן "מלפנים משורת הדין". מותר ורצוי לפקפק בהנחה, שלפיה הפצה מסחרית של מאגר מידע ציבורי מתחייבות מעקרון פומביות הדין. שאם כך – מהו הבסיס החוקי להסרת שם המתדיינים שמבקשים זאת? האם שירות ההסרה ניתן "מלפנים משורת הדין", כפי שנטען, או שמא "מלפנים משורת פומביות הדין". כידוע, פרטיות היא שליטה של אדם במידע האישי שלו ויכולתו להגביל את הגישה של אחרים למידע זה. הפלטפורמה המסחרית של האתרים המשפטיים עושה את ההפך הגמור: היא מגבירה באופן מלאכותי את נגישותו של המידע האישי של אדם, ובמקביל מציעה לאותו אדם לצמצם את הנגישות – להחזיר לידין את השליטה במידע האישי שלו תמורת 49 שקלים [ההדגשה הוספה – הח"מ]."

94. מכאן, כאמור כי אפשרות הסרת המידע האישי ממאגר המידע תמורת תשלום, אינה מונעת באופן מעשי את הפגיעה העצומה בפרטיות הנגרמת בענייננו.

95. בהקשר זה, של אפשרות הסרת המידע האישי ממאגר המידע לאחר פרסומו, נבקש להזכיר כי לבתי המשפט הוגשו בעבר בקשות לאיסור פרסום פרטים והחלטות מאתרי אינטרנט, ודעת הפסיקה נחלקה בעניין. במקרים מסוימים בתי המשפט דחו בקשות לאיסור פרסום ולהסרת החלטות מאתרי האינטרנט (ראו למשל: ע"א 2763/09 ניסים לוי נ' כונס הנכסים הרשמי (21.2.13); בש"פ 2484/05 פרי נ' מדינת ישראל (18.7.05); ע"פ 2676/97 אבו חוסיין אחמד נ' מדינת ישראל (6.2.12)). במקרים אחרים, אישרו בתי המשפט צו איסור פרסום על פרטי מתדיינים (ראו למשל: ע"פ 8225/12 חברה פלונית בע"מ נ' פלוני (24.2.13); ע"א 2319/08 פלוני נ' פלונית (1.6.11); ועוד).

לאחרונה קיבל בית המשפט הנכבד, בעניין אליהו הנזכר לעיל (רע"א 482/13), מפי כב' השופט צ' זילברטל, בקשתו של אדם שלא פרסם את שמו בשל החשש מפני פרסום פרטים רפואיים על אודותיו שהתבררו בתביעת נזיקין. בית המשפט הנכבד עמד בהחלטתו על כך שהמידע הכלול בתיק הנויקין הוא מסוגי המידע הרגישים ביותר הקיימים, ועקב כך אין לאפשר גישה אליו למי שאינו מורשה (ראו פסקה 10 להחלטה). כדברי בית המשפט הנכבד, שם: "מידע שכזה מצוי בליבת הזכות לפרטיות, וגילוי ללא הסכמת בעל המידע, מהווה פגיעה חמורה בפרטיותו. בהקשר זה לא למותר לציין, כי הפגיעה החמורה בפרטיות העלולה להיגרם עקב פרסום זהותו של בעל דין מועצמת נוכח הנגישות

הגבוהה (ההולכת ומתעצמת) לתוכנן של החלטות שיפוטיות (של כלל ערכאות השיפוט), בין במאגרי המידע המשפטיים השונים, בין במאגרי המידע הכלליים ובין במנועי החיפוש רבי העוצמה הנגישים לכול ברשת האינטרנט". בית המשפט, בעניין אליהו, הוסיף כי "נקודת המוצא היא שעקרון פומביות הדיון נפגע כל אימת שפרסומו של ההליך השיפוטי מוגבל ... עם זאת, עוצמת הפגיעה בעיקרון עשויה להשתנות ממקרה למקרה. כך למשל, אין עצמתה של הפגיעה הנובעת מאיסור פרסום גורף על ההליך הנדון בבית המשפט כעצמתה של הפגיעה הנובעת מאיסור פרסום חלקי הנוגע אך לזהותם של בעלי הדין (ככל שאין עניין ציבורי מיוחד בזהותם)".

ודוק: החלטת בית המשפט הנכבד בעניין אליהו, הינה מקרה בו בחר בית המשפט לעשות שימוש בסמכות שהקנה לו המחוקק בסעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, ולחסות את פרטיו של צד להליך; הסוגיה המתעוררת בענייננו הינה מצומצמת הרבה יותר, שהרי מניעת האינדוקס נועדה לחסום את זליגת המידע למנועי החיפוש האינטרנטיים בלבד, בעוד שפסקי הדין עדיין יהיו נגישים באינטרנט בשלל אפשרויות אחרות – דוגמת מאגרי המידע שבהם עושים שימוש בעלי מנוי קבוע, דוגמת אתר האינטרנט "תקדין לייט" (וזאת, אמנם, בלא גישה דרך מנועי החיפוש האינטרנטיים), דוגמת אתר האינטרנט של המשיבה (חינם אין כסף) וכיו"ב.

אכן, איסור פרסום (גורף או חלקי), בניגוד להגבלה על פעולת האינדוקס, מביא לתוצאה לפיה שמות הצדדים ופרטים מסוימים מפסק הדין לא מופיעים כלל ועיקר בפסקי הדין המתפרסמים, בניגוד למצב שבו יוסר הקישור למנוע החיפוש גוגל, כך ששמות הצדדים ופרטים נוספים ימשיכו להופיע כמות שהם ברשומות פסקי הדין, אולם אופן הנגשתם ישתנה כך שגישה אינטרנטית אליהם תתאפשר רק מתוך אתרים של מאגרים משפטיים או אתר הנהלת בתי המשפט. בהתאם לכך, הפגיעה בעקרון פומביות הדיון בענייננו – אף לו היינו מקבלים את גישת העותרת כי פעולת האינדוקס כרוכה בפגיעה שכזו (ואין כך הדבר) – היא מצומצמת עשרות מונים, מאשר במצב דברים של איסור פרסום.

נשוב ונדגיש, כפי שצוין לעיל, כי מניעת אינדוקס כלל וכלל איננה בבחינת איסור פרסום, ופסק הדין ממשיך להיות מפורסם אף ללא אינדוקס, ככל שלא ניתן צו איסור פרסום פורמאלי.

ועוד יצוין: החלטת בית המשפט בעניין אליהו עשויה לאפשר לצדדים להליך לבקש איסור פרסום כללי על פרטיהם, דא עקא, ברירת המחדל עודנה פרסום, בעוד שלצורך הסרת הפרסום תידרש פעולה אקטיבית של הצדדים.

96. נזכיר בהקשר זה, כי בכתב התביעה הייצוגית הנזכר לעיל בעניין שווימר, נתקפת דרישת המשיבה לתשלום עבור הסרת פסקי דין מהמאגר, תוך שנטען על ידי המבקש דשם כי הדבר הוא בגדר עשיית עושר ולא במשפט.

97. נשוב ונדגיש כי מניעת האינדוקס אינה מונעת את המשך הגישה להחלטות השיפוטיות באמצעות אתר תקדין לייט (וזאת, אמנם, ללא אפשרות כניסה דרך מנועי החיפוש האינטרנטיים) ואף באמצעות מאגרי מידע הפתוחים לבעלי מנויים קבועים. יתר על כן – הציבור הרחב שיוכל, כאמור, להמשיך ולפקוד באופן מקוון את אתר "תקדין לייט", יוכל להמשיך ולבצע שם אף חיפושים מבוססי מחרוזת חיפוש (שם כלשהו, מונח וכיו"ב), אך זאת מבלי שהדבר יהא כרוך בהופעת תוצאות החיפוש ו-2,500 התווים הראשונים, במנועי החיפוש (Google וכיו"ב). זאת ועוד – הציבור הרחב יוכל, כמובן, להמשיך ולפקוד את אתר האינטרנט של המשיבה, שבו נגישים עבורו פסקי הדין של בתי המשפט חינם אין כסף. כאמור לעיל, מניעת אינדוקס, בשום פנים ואופן אין משמעותה "איסור פרסום".

גם מכך יש ללמוד על מידתיותה של ההחלטה, שפגיעתה בעותרת בוודאי פחותה, לעמדת המשיבה, מהפגיעה הנגרמת במצב הנוכחי לפרטיותם של מתדיינים.

ההחלטה אינה מהווה פגיעה בזכות הגישה לערכאות

98. העותרת טוענת כי החלטה המשיבה מהווה "פגיעה בזכות הגישה לערכאות" (עמ' 29 לעתירה), שהרי היא מהווה "מניעת הגישה של ציבור רחב לממש את זכותו לפומביות הדיון ולקבל מידע זמין ובלתי אמצעי ממערכת בתי המשפט" (סעיף 138 לעתירה).

לשיטת המשיבה, טיעוניה של העותרת בהקשר זה הינם שגויים, שהרי חלק ניכר, אם לא עיקרי, מהחיפושים המבוצעים על אודות אנשים ספציפיים במנועי החיפוש האינטרנטיים, אינו מכוון לחיפוש מידע משפטי דווקא (בניגוד לחיפוש במאגרי מידע מבוססי מנוי כמו גם חיפוש באתר של המשיבה הפתוח לכל), והחיפוש בהם מבוצע בהקשר אחר, כאשר המידע הנוגע להתדיינויות המשפטיות עולה בו כדרך אגב; וממילא, כבר הראנו כי האפשרות לקבל מידע על פרטיהם של מתדיינים בכל האמצעים הטכנולוגיים הקיימים, אינה חוסה ישירות תחת עקרון פומביות הדיון.

אך מעבר לכך: בהתאם לאמור לעיל, לשיטת המשיבה, דווקא הותרת המצב הקיים על כנו היא-היא שתביא להמשך פגיעה קשה בזכות הגישה לערכאות, בעטיו של אותו "אפקט מצנן" המרתיע מתדיינים פוטנציאליים מלממש זכות זו, לאור הפגיעה האנושה בפרטיותם כתוצאה מהזרמת המידע על אודותיהם למנועי החיפוש האינטרנטיים.

ההחלטה אינה פוגעת בעקרון השוויון

99. העותרת טוענת כי ההחלטה מושא ענייננו מביאה לפגיעה בשוויון, ו"יוצרת אבחנה פסולה בנגישות אוכלוסיות שונות למערכת בתי המשפט", לרבות בין אוכלוסיות בלתי מיוצגות לאחרות (ראו עמ' 29 לעתירה).

אכן, רוממות הנגישות למערכת בתי המשפט של אוכלוסיות בלתי מיוצגות ודומותיהן, בגרונה של העותרת; אך יש לזכור, כי עתירתה של העותרת הוגשה בשם אינטרסיה הכלכליים, ולא בשמו של ציבור זה או אחר החש כי נגישותו למערכת המשפט נפגעה. מבחינה זו, מתעברת העותרת על ריב לא לה, ולא בכדי לא צורף לעתירה עותר אשר חש כי נגישותו למערכת המשפט עלולה להיפגע כתוצאה מהחלטת המשיבה.

100. יתר על כן, דווקא הפגיעות הרבות שעליהן דווח, לרבות כעולה מתלוונות שהגיעו למשיבה, המבטאות פגיעה בפרטיות מתדיינים כתוצאה מהמצב הקיים, מביאות למסקנה כי ההחלטה הנתקפת היא-היא שיש בה כדי להגביר את השוויון, ובוודאי שאין היא נושאת עימה אבחנה פסולה. נזכיר בהקשר זה את האמור בפניית האגודה לזכויות האזרח בכל הנוגע לתלוונות על פגיעה בפרטיות כתוצאה מפרסום פסקי דין ברשת האינטרנט; ואת בקשת אישור התביעה הייצוגית שהוגשה על בסיס טענה כי מאגר המידע של העותרת פוגע בפרטיות חברי הקבוצה (כאמור לעיל, העותרת לא טרחה להזכיר את דבר קיומו של הליך זה בעתירתה, ושיקוליה עימה).

זאת ועוד: לעמדת המשיבה יש רגליים לסברה כי דווקא העובדה שאדם המעוניין בהסרת הפרסום על אודותיו, פרסום שזמין לכל רק בעטיו של האינדוקס, נאלץ לשלם עבור הסרת שמו – פגיעתה בשוויון רבה ביותר.

נמצא, כי גם את טענות הפגיעה בשוויון יש לדחות בשתי ידיים.

ההחלטה אינה מהווה פגיעה בחופש העיסוק ובקניינה של העותרת

101. העותרת טוענת ל"פגיעה משמעותית בחופש העיסוק ובקניינה של העותרת" (ראו סעיפים 147-151 לעתירה). בין היתר, מבוססת הטענה על כך ש"הכנסות תקדין לייט" נובעות גם ממכירת פסקי דין וגם מפרסום ודיוור. בשנת 2013 מוערכת הפעילות בכ-20% מכלל ההכנסות של "תקדין". משכך, הפסקת פעילותה המרכזית של "תקדין לייט" שוללת למעשה את יכולתה להמשיך לעסוק בתחום זה ומשכך מהווה פגיעה אנושה בחופש העיסוק שלה" (סעיף 150 לעתירה).

על כך נשיב כי בפסיקת בית המשפט הנכבד נקבע לא אחת כי לא כל מעשה מינהל המשפיע על עיסוקו של אדם, עולה כדי פגיעה בחופש העיסוק. ובלשון כבי' השופט י' עמית, לאחרונה, בבג"ץ 4540/13 יש"ע הירוקה נ' הרשות לשירותים ציבוריים – חשמל (6.8.14):

"הפגיעה במקרה דנן תחומה לשיעור הרווח שצפויות העותרות להפיק מהפרויקטים (השוו עניין אדגר, בעמ' 754), וספק אם פגיעה כאמור עולה לכדי פגיעה בחופש העיסוק (השוו בג"ץ 7111/95 מרכז השלטון המקומי נ' הכנסת, ג(3) 485, פסקה 8 (1996)). אכן, "חופש העיסוק נפגע כאשר החלטה שלטונית פוגעת בעקיפין במימוש חופש העיסוק הלכה למעשה" (בג"ץ 5936/97 לם נ')

מנכ"ל משרד החינוך, התרבות והספורט, פ"ד נג(4) 673, 693 (1999) (להלן: עניין לם)), והעותרות טענו כי הפחתת התעריפים אינה מאפשרת להן לעסוק כלל בהקמת המיזמים ולפיכך הפגיעה בחופש העיסוק שלהן משמעותית. אלא שטענה זו כבר נדונה לעיל, וכאמור, לא מצאתי לקבל הטענה לגבי אי הישימות הכלכלית של התעריפים. ודוק: ברי כי בתעריף העדכני לאחר ההפחתה יש כדי להשפיע על עיסוקן של העותרות, אך כדברי השופטת ד' בייניש (כתוארה אז) "לא כל מעשה מינהל שיש בו כדי להשפיע באופן כלשהו על עיסוקו של אדם הוא פגיעה בחופש העיסוק במשמעותו החוקתית" (עניין לם, בעמ' 694) [ההדגשה הוספה – הוד"מ].

זאת ועוד: במכלול השיקולים, מצאה המשיבה כי הותרת המצב הקיים על כנו מהווה פגיעה קשה ובוטה הרבה יותר באינטרס הציבורי ובזכות לפרטיות של המתדיינים בבתי המשפט ושל צדדים שלישיים, ולכן מחובתה היה לפעול בדרך בה פעלה.

ודוק: העותרת טוענת, לעניין הפגיעה בחופש העיסוק ובזכות הקניין שלה, כי 94% מכלל הכניסות לאתר "תקדין לייט" במהלך המחצית הראשונה של שנת 2014, בוצעו באמצעות מנועי חיפוש אינטרנטיים. דא עקא, לגישת המשיבה, מוטב לבחון – אם בכלל – כמה פסקי דין נקנו כתוצאה מגישה אקראית באמצעות גוגל, ולא כמה כניסות היו לאתר, שהרי טבעי כי גולש מזדמן המגלה הליך משפטי שבו מופיע שם של מכר שלו, יקליק על הקישור כדי לספק את יצר הסקרנות והמציצנות שלו, גם אם אין לו צורך משפטי בפסק הדין. למעשה, משתמשת העותרת בסקרנות הגולשים וביצר המציצנות שלהם, בשילוב גישתם למנוע החיפוש של גוגל, כאמצעי חינם לפרסום ושיווק שירותיה, אך את זאת יש לאזן מול הפגיעה בפרטיות המתדיינים הנגרמת מכך.

ועוד: בכל הכבוד לאינטרס המסחרי של העותרת, המשיבה סבורה כי האיזון שנערך בין אינטרס זה לבין הפגיעה בפרטיות, הינו ראוי ואף מתבקש, בהתאם לכל המפורט לעיל.

ההחלטה מצויה במתחם הסבירות השמור למשיבה

102. מעבר לכל אלו: ראוי לזכור כי שמור למשיבות מתחם של סבירות, וכי בית המשפט הנכבד אינו נוהג להתערב בהחלטות המצויות בגדרו של מתחם זה. בעיני המשיבה, ההחלטה שנתקבלה בענייננו היא מתבקשת, אך גם לולא היה כך, בוודאי שנקודת האיזון שנבחרה, היא סבירה, והיא משקללת ומאזנת בין השיקולים המתנגשים באופן שאינו חורג ממתחם שיקול הדעת של המשיבה.

כלשונה של כבוד השופטת ברק-ארז: "השאלה שעל בית משפט זה לשאול עצמו בבואו לדון בעתירה אינה האם ההחלטה שקיבלו השרים היא ההחלטה האפשרית היחידה שיכלו לקבל, אלא האם היא החלטה סבירה" (ראו: בג"ץ 7425/09 טוטנאור בע"מ נ' שר הפנים, (אתר הרשות השופטת, 2013), פסקה 39). כן ראו דברי בית המשפט הנכבד בבג"ץ 4769/95 רון מנחם נ' שר התחבורה, פ"ד נז(1) 235 (2002):

"בית-משפט אינו בוחן את תבונת המדיניות שהרשות בחרה לאמץ במסגרת סמכותה, אלא בוחן אם נפל פגם משפטי בהפעלת שיקול-דעתה בעת קביעת המדיניות או יישומה באופן המקיים עילה להתערבותנו, ובלשונו של השופט זמיר:

"התפקיד והסמכות לקדם את האינטרס הציבורי מוטלים, לפי החוק, על הרשויות המוסמכות. בידיהן המומחיות והניסיון; הן המוסמכות לקבוע מדיניות ולהן הכלים לבצע את המדיניות; הן הנושאות באחריות לאינטרס הציבורי בפני הציבור הרחב. בית-המשפט, כפי שכבר נאמר אין-ספור פעמים, לא יעמיד את שיקול-הדעת שלו במקום שיקול-הדעת של הרשות המוסמכת. הוא אף לא יבחן אם אפשר היה לקבל החלטה נבונה יותר או יעילה יותר מהחלטת הרשות. הוא אמור רק לבחון אם נפל פגם משפטי בשיקול-הדעת של הרשות, כגון פגם של שיקולים זרים או פגם של חוסר סבירות".

103. והדברים יפים גם לענייננו, ונכונים ביתר שאת שעה שלעותרת וחברות מסחריות דומותיה שהתקשרו עם המשיבה, ניתנת אפשרות גישה לשרתי הנהלת בתי המשפט, שאינן מצויות בידי הציבור הרחב, ומובן כי שיקול הדעת של המשיבה להתניית גישה שכזו בתנאים, הוא רחב ביותר (ומנגד, היקף הביקורת השיפוטית על שיקול דעת זה, עשוי להצטמצם)

סיכום

104. על סמך כל המתואר לעיל, נמצא כי אין כל עילה להתערב בהחלטת המשיבה, וכי המדובר בהחלטה סבירה, מידתית, ראויה ואף מתבקשת. כפי שצוין לעיל, ההחלטה מושא ענייננו נתקבלה מתוך הבנה כי על רקע עוצמת והיקף הפגיעה בפרטיות המתדיינים מושא ענייננו, באפשרות הנהלת בתי המשפט לצמצם את עוצמת הפגיעה האמורה, בדרך של מניעת אינדוקס פסקי הדין במנועי החיפוש. זאת, על בסיס הנחת היסוד שלפיה עקרון פומביות הדיון אינו מחייב את הנגשת המידע שבפסקי הדין לציבור דווקא באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים, שהשימוש בהם כרוך בפגיעה ייחודית בזכות יסוד, כמפורט לעיל. מטבע הדברים, עם פרסום המלצותיה הסופיות של ועדת אנגלרד, תשוב המשיבה ותידרש לסוגיה מושא ענייננו, על רקע המלצות הוועדה.

105. לפיכך, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה, תוך חיוב העותרת בהוצאות המשיבה; לאור האמור לעיל, מבוקש כי ההכרעה בעתירה תינתן, ככל הניתן בהתאם ליומנו של בית המשפט הנכבד, בהקדם אפשרי, וזאת לאור הפגיעה הנמשכת והולכת בפרטיות מתדיינים וצדדים שלישיים, ובשים לב לפרק זמן שחלף מאז הגשת העתירה והתליית כניסתה לתוקף של ההחלטה הנתקפת.

106. כתב תשובה זה נתמך בתצהירו של עו"ד ברק לייזר, היועץ המשפטי של הנהלת בתי המשפט.

אבי מיליקובסקי, עו"ד

סגן בכיר בפרקליטות המדינה

היום, י"ט תמוז תשע"ה

06 יולי 2015

תצהיר

אני הח"מ, מר ברק לייזר, ת.ז. 027352195, מצהיר בזאת כלהלן:

1. אני משמש בתפקיד היועץ המשפטי להנהלת בתי המשפט.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בכתב תשובה מטעם המשיבה בתיק בג"ץ 5870/14 (להלן – **כתב התשובה**).
3. העובדות המפורטות בכתב התשובה הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו תתימתי ותוכן תצהירי אמת.

ברק לייזר, עו"ד
יועץ משפטי למנהלת בתי המשפט

אישור

אני הח"מ, ל- 0101, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 5/7/15 הופיע בפני מר ברק לייזר, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

שי צרפתי, עו"ד
מ.ר. 27211

תוכן עניינים נספחים

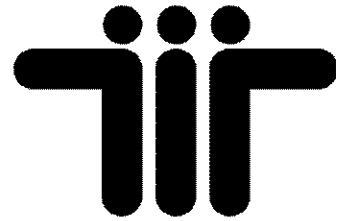
שם הנספח	נספח
העתק פניית האגודה לזכויות האזרח אל המשיבה מיום 5.6.14	מ"ש/1
העתק בקשת אישור התביעה כייצוגית בת"צ 34134-01-12	מ"ש/2
העתק עמדת היועץ המשפטי לממשלה בת"צ 34134-01-12	מ"ש/3
העתק פרוטוקול והחלטה מיום 16.6.15 במסגרת ת"צ - 34134-01-12	מ"ש/4
העתק החלטת בית הדין האירופי מיום 13.5.14	מ"ש/5

מש/1

העתק פניית האגודה לזכויות

האזרח אל המשיבה מיום

5.6.14

5 ביוני, 2014

לכבוד
עו"ד ברק לייזר,
היועץ המשפטי
הנהלת בתי המשפט
ירושלים
שלום רב,

הנדון: אינדוקס אתרים משפטיים

1. אנו פונים בבקשה שתורו לאתרים המשפטיים, הניזונים ממאגר המידע של הנהלת בתי המשפט, לדאוג שמאגריהם יהיו חסומים בפני חיפוש ברשת האינטרנט.
 2. בשנים האחרונות מקבלת האגודה לזכויות האזרח מספר הולך וגובר של תלונות על פגיעה בפרטיות כתוצאה מפרסום פסקי דין ברשת האינטרנט: אדם שהורשע בגלל שימוש חד פעמי בסם, אדם שחי עם HIV שמצבו הרפואי נדון במהלך בירור תביעת פיצוי בגין נזקי גוף, ומשפחה שבנה התאבד בנסיבות שהתבררו בפסק דין – כל אלה חשופים היום יותר מתמיד לפגיעה בפרטיותם.
 3. הנהלת בתי המשפט הייתה מבין הרשויות הראשונות שתרגמו את עקרון השקיפות לפרסום במדיה דיגיטלית וברשת האינטרנט. בשלהי שנות ה-80 התחילו פסקי דין להתפרסם בתקליטורים שנמכרו בעיקר לעורכי דין ולבתי ספר למשפטים. בהמשך הוקמו אתרים משפטיים שמספקים למנוייהם מסה עצומה של החלטות שיפוטיות ומאפשרים להם לעבד את המידע ולערוך בו חיפושים כיד הדמיון והמקצוענות הטובה. לצורך כך מקבלים האתרים המשפטיים את פסקי הדין מהמערכת הממוחשבת של הנהלת בתי המשפט.
 4. כך, בתהליך איטי ו"טבעי", פסקי הדין ובהם מידע אישי, לעיתים רגיש ביותר, נחשפו בפני קהלים הולכים וגדלים, וחשוב מכך - בטכנולוגיה שאפשרה לעבד את המידע, לבצע חיתוכים, הצלבות, יצירת "תיק אישי וירטואלי" וגוי. מעטים נתנו את דעתם לפגיעה ההולכת וגוברת בפרטיותם של הצדדים להליך השיפוטי, ושל צדדים אחרים שנטלו בו חלק.
- רק לאחר מעשה החלו להגיע תלונות של נפגעים. שטף התלונות התעצם והפך לקול זעקה לאחר שמספר אתרים משפטיים ביצעו מהלך נוסף, שאותו אנו מבקשים בזאת שתחסמו: הם הקימו "פלטפורמה" מסחרית, והנגישו את מאגרי המידע המשפטיים לכל הגולשים ברשת. במקביל ננקטו פרוצדורות טכנולוגיות, שהגדילו לאין שיעור את חשיפת המידע האישי ואת זמינותו: התוצאות הראשונות שהתקבלו עם הקשת שם אדם במנוע חיפוש, כללו בדרך כלל הפנייה לאתר המשפטי ולכל פסקי הדין בעניינו של אותו אדם. למי שחש שפרטיותו נפגעת הוצע שירות נוסף: תמורת 49 ₪ יסירו את פסק הדין בעניינו מהאתר, וידאגו להעלים את זכרו מתוצאות החיפוש.

5. מכתב תביעה שהוגש בעניין זה למדנו, שמפעילי היישום המסחרי מהסוג המתואר סבורים שבכך הם ממלאים שליחות ומגשימים את עקרון פומביות המשפט, ושהשירות הנוסף של הסרת פסק הדין מהמאגר ניתן "מלפנים משורת הדין". מותר ורצוי לפקפק בהנחה, שלפיה הפצה מסחרית של מאגר מידע ציבורי מתחייבת מעקרון פומביות הדין. שאם כך - מהו הבסיס החוקי להסרת שם המתדיינים שמבקשים זאת? האם שירות ההסרה ניתן "מלפנים משורת הדין", כפי שנטען, או שמא "מלפנים משורת פומביות הדין"? כידוע, פרטיות היא שליטה של אדם במידע האישי שלו ויכולתו להגביל את הגישה של אחרים למידע זה. הפלטפורמה המסחרית של האתרים המשפטיים עושה את ההפך הגמור: היא מגבירה באופן מלאכותי את נגישותו של המידע האישי של אדם, ובמקביל מציעה לאותו אדם לצמצם את הנגישות - להחזיר לידיו את השליטה במידע האישי שלו תמורת 49 שקלים.
6. יהיו מי שיטענו, שהאתרים המשפטיים מנוהלים על ידי גופים פרטיים, ואלה רשאים לעשות כל דבר שלא נאסר בדין. אבל לצורך פנייתנו זו אין אנו נזקקים לדון בכל המגבלות החוקיות, שחלות על גורם פרטי שכורה ומעבד מידע אישי ממקורות שונים. האתרים המשפטיים מעבדים ומנגישים מידע, שמקורו במאגר מידע שמנוהל על ידי מערכת בתי המשפט. מאגר פסקי הדין מכיל מידע אישי ועל כן חלים עליו גם דיני הגנת הפרטיות וכללי אבטחת המידע הנגזרים מהם. המעבר מעקרון פומביות המשפט לפרסום של פסקי דין מזוהים ברשת האינטרנט (או אפילו "רק" להפצתם בפס מגנטי) אינו ברור מאליו. לא דיי בעקרון פומביות המשפט כדי להסמיך את המדינה לפרסם – בעצמה או באמצעות אחרים - פסקי דין באופן שחושף את המידע האישי שנכלל בהם לחיפוש לפי שם, לכריית מידע אישי ולשימושים אחרים שחורגים מהתכלית של פומביות המשפט.
7. ככל הנראה, ואין אנו נדרשים לקבוע מסמרות בעניין, הדין הקיים מאפשר להנהלת בתי המשפט להגביל את הפרסום הדיגיטלי של מאגר הפסיקה מעבר למה שאנו מבקשים: לנהוג כמו רשות האכיפה והגבייה,¹ ולפרסם ברשת האינטרנט (או להעביר לגורמים אחרים דוגמת האתרים המשפטיים) את פסקי דין כשהם מפולמנים - ללא הפרטים המזוהים של הצדדים – ובלבד שבמקביל תתאפשר זכות עיון בפסקי הדין המלאים והמזוהים באמצעים אחרים.²
- אלא שלענייננו די בכך שהנהלת בתי המשפט מוסמכת למנוע את האינדוקס של מאגר פסקי הדין ואת הנגשתו למנועי החיפוש הוירטואליים.
8. מה מקור הסמכות להגביל את הפרסום הדיגיטלי של פסקי הדין? כדי לענות על שאלה זו עלינו להקדים תחילה ולשאול מה מקור הסמכות לפרסם את פסקי הדין ולתהות על סיווגה ועל והיקפה. ככל שסמכות זו כוללת גם פרסום דיגיטלי של פסקי הדין, עדיין עלינו לבחון את השיקולים הרלבנטיים ואת מתחם שיקול הדעת של רשות סבירה שמפעילה אותה.

¹ ר' פסקה 38 להלן.

² ראו הצעה להסדר מעין זה בתוך:

Amanda Conley, Anupam Datta, Helen Nissenbaum and Divya Sharma, "Sustaining Privacy and Open Justice in the Transition to Online Court Records" 71 MARYLAND L.R. 772 (2012).

פגיעתו הרעה של הפרסום ברשת האינטרנט

9. רשת האינטרנט היא מקור למסחר במידע אישי לאחר שהפכה את כרייתו ואת עיבודו לפשוטים וזולים.³ אין חולק על כך שהפצת פסק דין ברשת האינטרנט משנה את היקף החשיפה שלה זוכים פסקי דין, ועקב כך – גם **מידת החשיפה של המידע האישי האצור בהם**.

10. אכן, גם בעבר היו פסקי הדין (שלא חל עליהם צו איסור פרסום) נגישים לעין הציבור והתקשורת. אלא שנגישות זו, חסרת גבולות באופן תיאורטי, הייתה למעשה מוגבלת ביותר. פרסום בתקשורת של פסקי דין ושל מידע אישי שנכלל בהם היה מותנה בדרך כלל בעניין הציבורי שהם עוררו. כיוון שכך מרבית פסקי הדין לא זכו לפרסום וגם המעטים שפורסמו – פרסומם היה מוגבל. ערוץ אחר של פרסום פסקי דין נועד בעיקרו לחוגים מצומצמים של משפטנים וחוקרים שנוקדו לפרסום לצורך עבודתם.

11. במצב עניינים זה זכה מרבית המידע האישי של מתדיינים וצדדים שלישיים להגנה הגם שלא מוחלטת. ברובם המכריע של המקרים היה מידע אישי רגיש נחשף בפני אנשים שכלל לא הכירו את האדם נשוא המידע, ואף לא גילו עניין בזיהויו. אכן, גם אז היה עלול מבטו של משפטן, שעניין בכרכי הפ"דים, לנוח במקרה על פסק דין בעניינו של אדם המוכר לו ועקב כך לחשוף בפניו מידע אישי רגיש של אותו אדם. אבל הסיכוי לכך היה קטן ביותר ובדרך כלל הוא לא התממש. הסתברות וסבירות הן חלק ממערך השיקולים הלגיטימי שלנו שעה שאנו שומרים צנעת הפרט שלנו.

12. באופן תיאורטי גם בעבר יכול היה אלמוני, שביקש לגלות מידע אישי אודות פלוני או לכתוב מידע לפי חיתוכים שונים, לעבור על גווילי נייר רבים בכרכי הפ"דים או בארכיון ולמצוא בהם את מבוקשו. אבל הטרחה והמשאבים העצומים שנדרשו למשימה הגבילו אפשרות זו במידה רבה אם לא מוחלטת. מרבית המידע האישי שבפסקי הדין לא נשזף באור הזרקורים ושקע בתהום השכחה של הארכיב או בכרכי הפ"דים המצהיבים, תופעה שמוכרת כ"**אנונימיות מעשית**" (Practical Obscurity).⁴

13. אלא שכל זה השתנה מרגע שפסקי הדין נאספים במאגרי מידע ענקיים ומונגשים ברשת האינטרנט לכל גולש ודורש. אם הכול נגיש ומאונדקס ברשת האינטרנט ללא הגבלה - אין כבר עניין של הסתברות: יש ודאות שהלכה הפרטיות. ממקום מושבו בבית או במשרד יכול כל אדם להקיש על המקלדת ולקבל כהרף עין מידע אישי רב, חלקו מידע רגיש ואינטימי ביותר.

³ "We currently live in a world where extensive dossiers exist about each one of us. These dossiers are in digital format, stored in massive computer databases by a host of government agencies and private-sector companies. The problems caused by these developments are profound." Daniel J. Solove *The Digital Person: Technology And Privacy In The Information Age* (NYU Press 2004) Ch. 2: *The Rise of the Digital Dossier*, p. 13.

⁴ See; Justice Debra Mullins, *Judicial Writing in an Electronic Age*, Supreme Court of Queensland, 21 December 2004, p1; quoted by: Karen Curtis (Privacy Commissioner of Australia) *Access and Privacy: Getting the Balance Right* (2005).

ראו גם: "אם בעבר פורסמו בעיקר פסיקותיו של בית המשפט העליון, ומעט מהערכאות הנמוכות רק בספרות הכתובה, שהוחזקה רק על ידי מתי מעט, כך שניתן היה לדבר על אנונימיות מעשית (practical obscurity)... הרי שכיום ניתן למצוא בקלות רבה פסיקות רבות של כלל הערכאות השונות, בכל מחשב עם חיבור לרשת האינטרנט." ע"א (מחוזי ת"א) 2319/08 פלוני נ' פלונית (שי' ישעיהו שנלר, 2011) בפסקה 29.

14. השינוי שהביאה רשת האינטרנט בהקשר זה אינו נעוץ רק בחשיפה של רשומות אלקטרוניות אישיות לקהל הרחב אלא בהיותן זמינות מאוד לחיפושים מתוחכמים, המאפשרים לאתר בקלות שם של מתדיין או של עד במשפט – למצוא מחט בערימת שחת, ולאתר התדיינות משפטיות שאפילו לא ידענו על קיומן. לבסוף, עידן האינטרנט מאפשר לקבץ פיסות מידע נפרדות ובלתי קשורות זו לזו על אודות אינדיבידואל וליצור לו פרופיל אישי מקיף.⁵

15. חשיפת המידע האישי ברשת האינטרנט מאפשרת לכל אדם לכרות מידע, לאחזר אותו ולעבדו, וליצור מאגרי מידע חדשים לא חוקיים, ולמצער – מאגרים שמטרותיהם זרות ורחוקות מפומביות המשפט - מאגר של אנשים עם HIV, של עבריינים, של נכים... וכן הלאה וכן הלאה.

16. בתחום המשפט הפלילי, מסוכלת מטרת החקיקה של חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981. כפי שבית המשפט העליון ציין בדאגה:

"פרסומם של פסקי דין במאגרים האלקטרוניים הופכת חלק מהמידע הקיים במרשם הפלילי לנגיש לכל אדם 'בלחיצת כפתור', ולפחות באופן חלקי מאפשרת לעיין במידע הנוגע להרשעות מבלי לבקשו מן הנוגע בדבר, לעתים אף בכל הנוגע להרשעות שהתיישנו."⁶

17. ככל שמתפשטת המודעות לפגיעה הקשה בפרטיות המתדיינים כך גם גוברת הרתיעה מפני פניה לבתי המשפט. נוצר תמריץ שלילי המגביל את זכות הגישה לערכאות – "זכות קונסטטוטיונית מן המעלה הראשונה"⁷, הקשורה בטבורה גם לפומביות המשפט.⁸ "חסימת הדרך לבית-משפט – בין במישרין בין בעקיפין – ולו באורח חלקי, חותרת תחת ה- *raison d'être* של הרשות השופטת"⁹

18. תוצאות אלו ואחרות לא נחזו ולא נשקלו בעת המעבר מפרסום פסקי דין נבחרים בכרכי הפסיקה לפרסום המוני – תחילה בפס דיגיטלי ולאחר מכן ברשת האינטרנט. קשה להלין על מערכת בתי המשפט על שנמנעה מלשקול אותן מבעוד מועד. ה"המהפכה" הדיגיטלית התחוללה במהירות, והיא שינתה ללא הכר את אורחות חיינו, מבלי שהיה בידינו סיפק לעמוד על השינוי ותוצאותיו. אבל אין בכך כדי למנוע או לפטור אותנו עתה מהבחינה המשפטית של החידושים שהכנסנו לחיינו ואת התאמתם לדין.

⁵ See: Karen Curtis *Access and Privacy: Getting the Balance Right* (2005).

⁶ ע"א 8189/11 ד"ר נ' מפעל הפיס (21.2.2013) ש"י ברק-ארז בפסקה 44; כוכור, בפסק דין זה נאמר, כי חוק המרשם הפלילי בא להגן על הפרטיות ועל תקנת השבים מפני פגיעה הנובעת מקבלת מידע מהמרשם הפלילי ולא מפגיעה הנובעת מהשגת אותו מידע ממקורות אחרים. במובן זה אפשר למצוא בו אמירה חשובה על אחריותה של המדינה לשמור על מאגרי המידע הציבוריים שהיא מנהלת, כדי שלא ייעשה בהם שימוש החורג ממטרותיהם.

⁷ רע"א 2146/04 מדינת ישראל נ' עיזבון אברהים, פ"ד נח (5) 865, 868 (2004).

⁸ כפי שהתאים כבי הנשיא (כתוארו אז) ברק: "פומביות הדין היא עקרון יסוד של כל משטר דמוקרטי... עקרון זה קשור בזכות הגישה לבית המשפט." בג"צ 1435/03 פלונית נ' בה"ד למשמעת, פ"ד נח (1) 520, 534 (2003).

⁹ ע"א 733/95 ארפל אלומיניום בע"מ נ' קליל תעשיות בע"מ, פ"ד נא(3) 577, 629 (1997).

פומביות – זכות עיון – חובת פרסום - והנגשה

19. "פומביות הדיון היא עקרון יסוד של כל משטר דמוקרטי. היא בעלת מעמד חוקתי על-חוקי... אין דינוי סתר; הכול גלוי לעין השמש".¹⁰

20. המחוקק נתן ביטוי לעקרון פומביות הדיון בהוראה, שלפיה על בית המשפט לנהל את דינוי בפומבי – בדלתיים פתוחות. לצד כלל זה נקבעו בחוק נסיבות שבהן יש לסגור את דלתות אולם המשפט, או להוציא צו האוסר על כולי עלמא לפרסם פרטים הנוגעים לדיונים המתקיימים בבתי המשפט.

21. הוראות חוק אלו אינן חלות באופן ישיר על הזכויות הנגזרות של עקרון הפומביות דוגמת זכות עיון, הקלטה ופרסום. הפסיקה שהתייחסה לנגזרות אלו לא ראתה בשתיקת המחוקק כהסדר שלילי, שאוסר על הטלת מגבלות על מימושן, או מטיל חובה לפעול למימושן המוחלט. אמנם, נקודת המוצא היא שיש לתת ביטוי רחב גם לזכויות הנגזרות מפומביות הדיון. ויחד עם זאת, הזכויות הנגזרות אינן שקולות לעיקרון. כך למשל נקבע, שזכות העיון בתיקי ההתדיינות, "הינה נגזרת של העיקרון החוקתי בדבר פומביות הדיון, והיא אחת הערובות למימוש עקרון זה". ויחד עם זאת...:

"במלוא היקפה אין זכות העיון חופפת בהכרח את עקרון פומביות הדיון... בדומה לעקרון פומביות הדיון, אף זכות העיון בתיקי בית המשפט הינה זכות יחסית שיש לאזנה למול זכויות ואינטרסים שונים העלולים להיפגע"¹¹

22. בטרם נמשיך נבקש להדגיש: עקרון פומביות הדיון, כמו גם עקרון השקיפות וחוק חופש המידע, יוצאים "מנקודת המוצא לפיה זכותו של הציבור לקבל מידע על אופן פעולתן של רשויות ציבוריות".¹² זכות זו היא זכות "חיובית" במובן זה שהרשות אינה יוצא כדי חובתה בכך שהיא אינה מערימה מכשולים בדרך למימושה. עליה לשאוף ולפעול כדי להגדיל את הנגישות של המידע שמצוי בידיה - להקל על דרכי העיון בו, לפרסמו ולהפיצו באופן יעיל. יתרה מכך, "ככלל, יש חובה לעשות מאמץ כדי להנגיש מידע באמצעות שימוש בטכנולוגיות חדשות... לחתור לקידום חופש המידע באמצעות שימוש במערכות מחשוב מתאימות".¹³

זהו הכלל שלאורו אנו תובעים מהרשויות לפעול במקרים רבים. ועדיין, ישנם יוצאים מן הכלל - נסיבות ושיקולים שבהתקיימם מוסמכת הרשות, ולעיתים אף חייבת, דווקא להגביל את אופן הנגשתו ופרסומו של המידע כדי להגן על זכויות ועקרונות יסוד חוקתיים מתנגשים.

23. בכפוף להדגשה שלעיל נחזור לזכות הנגזרת של עיון בתיקי ההתדיינות: מאז שנת 2003, מועד התקנת תקנות העיון החדשות, אין הגבלה על זכות העיון בפסקי הדין: "כל אדם רשאי לעיין בהחלטות שאינן אסורות לפרסום על פי דין".¹⁴ ועדיין, תקנות העיון, ופסיקת בית המשפט העליון שאישרה את חוקיותן, מלמדות אותנו, שהזכויות הנגזרות מעקרון הפומביות אינן חופפות לו בהיקפן. אדם שישב אתמול באולם בית המשפט והקשיב לדברים שתועדו

¹⁰ בג"צ 1435/03 פלונית נ' בה"ד למשמעת של עובדי המדינה, פ"ד נח (1) 533 520 (2003).

¹¹ בג"צ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים (2009) פסקאות 21-22.

¹² שם, פסקה 19.

¹³ עע"מ 1786/12 ג'ולאני נ' המשרד לביטחון פנים (20.11.2013).

¹⁴ תקנה (ב), תקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקי בית המשפט), התשס"ג-2003.

בפרוטוקול, אינו יכול לגשת למחרת היום לארכיון בית המשפט, לשלוף את התיק ולעיין באותו פרוטוקול. לצורך זה עליו להגיש בקשה בהתאם ולקבל היתר מבית המשפט. בדונו בבקשה שוקל בית המשפט, בין היתר, את הפגיעה בפרטיות.

זאת ועוד, הוראות חוק בתי המשפט בדבר סגירת דלתות ואיסור פרסום אינן חלות באופן ישיר על הליך זה. אדרבא, הבקשה לעיין בתיק רלבנטית דווקא באותם מקרים שבהם לא הוצא צו איסור פרסום. סקירה של החלטות בבקשות לעיין בתיקים מלמדת שהן אינן נדונות לאורה של אמת המידה המחמירה של "פגיעה חמורה בפרטיות", שאותה קבע המחוקק במקרה שמבקשים איסור פרסום.

לבסוף, פסיקת בית המשפט העליון בעניין תקנונת העיון מהווה, להלכה ולמעשה, גם הכרה בחשיבותה של האנונימיות המעשית (Practical Obscurity) כחלק אינטגרלי מהזכות לפרטיות ומהאיזון בינה לבין נגזרותיו של עקרון פומביות המשפט.

24. באופן דומה, נקבע כי מכוח עיקרון פומביות הדיון נגזרת זכותו של אדם לערוך רישום מילולי של המתרחש באולם, אך לא בהכרח יותר לו להפעיל מכשיר הקלטה. זאת, בין היתר, ככל ש"יש בהקלטת הדברים כדי להביך את העדים" או שקיים חשש, "כי כוונת המקליט היא להביא להשמעת הדברים מחוץ לכותלי בית המשפט, באמצעות הרדיו או הטלוויזיה, או בפני פורום אחר."¹⁵ לימים כאשר הוסדרה סוגיית ההקלטה בחוק נקבע בין היתר:

"כי ההקלטה של הדיון תישמר בידי בית המשפט ולא תיוותר לשימוש החופשי של הצד שמימן אותה, כדי למנוע פגיעה אפשרית בצדדים ובעדים שהוקלטו - פגיעה שעלולה להיות קשה מפרסום הדברים בפרוטוקול כתוב."¹⁶

25. הנה כי כן, מעקרון פומביות הדיון נובעת באופן ישיר הזכות לשבת באולם המשפט, לתעד בכתב את מהלך הדיון, ולדווח עליו לאחר מכן לעולם החיצון. השימוש במדיה כזו או אחרת לשם תיעוד הדברים או הפצתם, אינו נתפש כנגזרת ישירה והכרחית של פומביות הדיון.¹⁷ על כן הוא עשוי להיות כפוף למגבלות ואיסורים וזאת, בין היתר, על מנת שלא להגביר את החשיפה ואת הפגיעה בפרטיות.

26. אחד השיקולים שבעטיים הוחלט שלא להתיר שידור ישיר מאולמות בתי המשפט היה שהדבר "יגביר את החשיפה" של המשתתפים בהליך השיפוטי ויסב פגיעה בלתי מידתית בזכויות היסוד שלהם לכבוד ולפרטיות:

¹⁵ בג"צ 305/89 שמחה ניר נ' בית משפט השלום (תעבורה) למחוז חיפה, פ"ד מה (3) 203, 211-210 (1991).
¹⁶ דברי החסר להצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 51), התשס"ח – 2008 (הצ"ח הכנסת מס' 216 עמ' 232); ואכן, בהתאם לסעיף 268 (ב) לחוק בתי המשפט: "הורה בית המשפט על הקלטת הדיון לבקשת בעל דין, תישמר ההקלטה בידי בית המשפט, וכל בעל דין יהיה רשאי להאזין לה."
¹⁷ ראו: "איננו סבורים, כי בדחיית הבקשות שלפנינו, יש משום פגיעה בעקרונות פומביות הדיון... או בזכות הציבור לדעת, שכן נציגי התקשורת אינם מנועים מלנכוח באולם, מלסקר את הדיון, ומלהביא לידיעת הציבור את הנעשה בין כתלי בית המשפט, ואין בעובדה שהסיקור לא יתבצע בשידור חי, כדי להמעיט מהגשמתם של העקרונות האמורים." ת"פ (י-ם) 5735/08 מדינת ישראל נ' משה קצב (2008); העדר קשר מחייב בין פומביות ודלתיים פתוחות לבין צילום והקלטה אינו ייחודי רק בהקשר של בתי המשפט. באופן דומה נפסק לגבי ישיבות של מועצת עירייה: "החכתי בדעתי בעניין הבקשה להתיר צילום פרטני של הישיבות. אין צילום ממוסד מטעם המועצה... אלא שהגעתי לכלל מסקנה שאיני יכול לכופף את העירייה לבצע מהלך כזה והעדרו אינו פוגע בעקרונות החוקתיים הנזכרים לעיל." עת"מ (ת"א) 43108-03-12 עזרא נ' עיריית הרצליה (2012); אושר בעע"מ 7580/12 עזרא נ' ראשת עיריית הרצליה (2013).

"יש לזכור כי הזכות לפרטיות מעצם טיבה, אינה נשמרת באופן מלא בין כתלי בית- המשפט... עם זאת, אין לפגוע בזכות לפרטיות מעבר לנדרש לצורך קיום ההליך השיפוטי. הנה כי כן, על-אף שהזכות לכבוד ולפרטיות של הנוטלים חלק בהליך השיפוטי אינן זכויות מוחלטות, החששות מפני פגיעה בלתי מידתית בהם, מצטרפים לגדר הטיעונים כנגד סיקור אלקטרוני של הליכי-משפט."¹⁸

27. באופן דומה יש לבחון את סוגית פרסום פסקי הדין. ברי שהמחוקק לא ראה בפרסום מלא של פסקי הדין כסמכות חובה, הנגזרת מעקרון פומביות הדין. הפרסום היה אחד מאותם עניינים ששר המשפטים רשאי להסדירם בתקנות לבדו וללא אישור המחוקק.¹⁹ במשך שנים ארוכות התפרסמו בכרכי הפסיקה מיעוט פסקי הדין של בית המשפט העליון ו"דגימה" של פסיקת הערכאות האחרות מבלי שהדבר יפגע בתכליות של עקרון הפומביות.²⁰

28. למעשה גם הפרסום המדגמי של פסקי הדין לא נועד לשרת את אותן התכליות אלא את עקרון התקדים המחייב. זה גם מה שעמד מאחורי הפצת תקליטאורים דוגמת "פדאור" ו"תקדין". דו"ח הוועדה שמונתה בשנת 1990 לבדוק את נושא "איחזור מידע משפטי ממוחשב" כלל אינו מתייחס לפומביות הדין. מטרת הוועדה היה לתת מענה לבעיה אחרת:

"משפטנים נדרשים לבחון ולמיין חומר משפטי רב היקף על מנת להגיע אל האסמכתאות הדרושות להם לעניין מסויים... הקמת מערכת ממוחשבת לאיחזור מידע מתוך מאגר משפטי בו כלולים המקורות העיקריים של המשפט הנוהג בישראל... הינה משימה בעלת חשיבות ציבורית, העשויה להביא לשיפור משמעותי ברמה המקצועית של השרות המשפטי במדינה, וכן לתוספת יעילות וחסכון ניכרים בזמנם של העוסקים במקצוע, על כל מגזריו ומישוריו."²¹

29. בהתאם לזאת, ההתלבטות שעמדה במרכז דיוני הוועדה היתה בין הפצת תקליטורים לבין מערכת איחזור במחשב מרכזי אחד. השיקולים שהנחו אותה היו יעילות, נוחות השימוש ועלויות. דו"ח הוועדה כלל אינו מתייחס לנושא הפרטיות – השיקולים היחידים שמזכירים או קרובים לסוגיה זו נוגעים ל"אבטחת מידע" במובן של "למנוע כתיבה למאגר ע"י משתמשים לא מורשים", והגנת פרטיותו של המשתמש במערכת: "מנגנוני בטיחות מידע, שימנעו חשיפת אסטרטגיות החיפוש של משתמש כלשהו... בפני משתמשים אחרים במערכת (כגון הצד שכנגד באותו תיק, וכן, כדי למנוע חשיפת כיוון המחשבה של השופט בתיק בהכנת פסק הדין...)"

30. פרסום והפצה של מכלול הפסיקה – ולא כל שכן פרסום על פס מגנטי, ולימים פרסום וירטואלי – לא נתפשו, אפוא, בדין כחלק הכרחי מפוביות הדין. הפרסום נחזה כסמכות רשות או סמכות עזר, שהיקפה ותכנה נותרו לשיקול דעתן של הרשויות.

יחד עם זאת, אין לכחד שהתפתחות טכנולוגית עשויה בהחלט להשפיע ולשנות גם את ההיקף הנורמטיבי של הסמכות המנהלית. ככל שטכנולוגיה, שיש בה כדי לתרום לקידום התכליות

¹⁸ הוועדה לבחינת הפתיחה של בתי-המשפט בישראל לתקשורת אלקטרונית, בראשות השופטת דורית ביניש, ע' 83 (2004).

¹⁹ סעיף 83(ב) לחוק בתי המשפט: "שר המשפטים רשאי להסדיר בתקנות... פרסום פסקי דין של בתי משפטיים. תקנות בעניין זה, בשונה מתקנות אחרות, אינן טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

²⁰ זה הרקע להוראת סעיף 29 לחוק הגנת הפרטיות, שמסמיכה את בית המשפט שדן בהפרת הוראות החוק, לחייב את הנאשם או הנתבע לפרסם את פסק הדין "בנוסף לכל עונש וסעד אחר".

²¹ דין וחשבון הוועדה לאיחזור מידע משפטי ממוחשב, בראשות השופט לויט, עמ' 2 (1990).

שביסוד סמכות או חובה, נעשית רווחת וזולה יותר – כך הופך השימוש בה לחלק מפעולתה של רשות סבירה. כך, למשל, לאחר שהשימוש במכונות צילום ובמחשבים הפך להיות רווח ושגרת, החלו בתי המשפט "לקרוא אל זכות העיון גם את הזכות לקבל תדפיס של אותם נתונים" (אך גם זאת – "אלא אם מתבקשת מסקנה אחרת", ללמדך שגם כאן יתכנו שיקולים, כגון הגנת הפרטיות, שיבססו יוצאים מן הכלל).²²

באופן דומה, ו"במבט הצופה פני עתיד... לא לעד תוכלנה הרשויות להישמע בטענה כי המידע שברשותן אינו ממוחשב, ומטעם זה, קשה להפיקו ולהציגו בפני מי שנדרשים לו".²³ למעשה כבר היום, חובה לפרסם מידע ציבורי מסוג מסוים – למשל הנחיות פנימיות - כוללת ברגיל גם פרסום באינטרנט.²⁴ אבל ככלל, וכפי שאומרת פרופ' דפנה ברק-ארז :

"לפי שעה, היקף המידע שהרשויות מעמידות לרשות האזרחים באמצעים אלקטרוניים נתון לשיקול דעתן ולמדיניותן... ההרחבה של מסגרת המידע הנגיש באמצעות אתרי האינטרנט של הרשויות נעשית עדיין כעניין של מדיניות, ומסורה לשיקול דעתן. זהו מצב שאינו מניח את הדעת".²⁵

31. ועדיין, גם במקום שחידושים טכנולוגיים הופכים לרווחים באופן שמחייב לשקול את יתרונותיהם ואת שילובם בפעולת המנהל הציבורי, עדיין באותה מידה קיימת חובה לשקול את חסרונותיהם, לרבות פגיעה אפשרית בזכויות יסוד.

32. מעבר מהפצת מידע בדרכים מסורתיות להפצה באמצעים דיגיטליים הוא מהלך דרמטי שעשויות להיות לו השלכות מרחיקות לכת. וכפי שכותבת ברק-ארז :

"גם ההחלטה על מחשוב המערכת השלטונית והבחירה הנלווית לה בין כמה חלופות טכנולוגיות מגלמות בחובן הכרעות ערכיות... ההחלטות העקרוניות על מעבר לשימוש בטכנולוגיה צריכות להיות בעצמן נושא לדיון ציבורי – ולא להיתפס כעניין ניהולי פנימי... החלטות אלה צריכות להתפרסם, על מנת לאפשר דיון וקבלת תגובות מן הציבור לגבי הכרעות הערכיות שהן מבטאות וההשלכות האפשריות שלהן על זכויות יסוד... על הרשויות להקדים ולהגדיר, בכל הקשר והקשר, מהן המטרות שהמעבר הטכנולוגי נועד להשיג... הגדרת המטרות צריכה ויכולה להשפיע על הבחירות הקונקרטיות שיעצבו את הרפורמה הטכנולוגית".²⁶

33. לעיל עמדנו על מקצת התוצאות השליליות, שהיו לפרסום פסקי הדין ברשת האינטרנט. תוצאות אלו חייבות להשפיע גם על הבחינה הנורמטיבית. כפי שכותב פרופ' מיכאל בירנהק :

²² בג"צ 7256/95 פישלר נ' מנכ"ל המשטרה, כ (5) 1, 12 (1996); בית המשפט העליון לא דחה את הטענה שלפיה יתכנו נסיבות שיצדיקו שלא לאפשר קבלת תדפיס כחלק מזכות העיון, אלא שבאותו עניין הוא סבר שלא התקיימו נסיבות כאמור, ועל כן לא "מתבקשת מסקנה אחרת". מעניין לציין, שמשרד המשפטים פתר את החשש מפני פגיעה בפרטיות כתוצאה מהנפקת תדפיס של המרשם הפלילי בדרך מקורית וראויה: התדפיס עוצב באופן שאפשר לבעל המידע (מי שהתדפיס מתעד את עברו הפלילי) להציג תדפיס חלקי מבלי שמקבל התדפיס (המעסיק שאילץ אותו "להסכים" לפגיעה בפרטיותו) יוכל לדעת שהוא מקבל תדפיס עם מידע חלקי. במילים האחרות, **התדפיס עוצב ב"ארכיטקטורה" של privacy by design**.

²³ עע"מ 1786/12 ג'ולאני נ' המשרד לביטחון פנים (2013).

²⁴ השוו: עע"מ 7189/11 אזחיימאן נ' משרד התחבורה (2013) השופטת נאור בפסקה 47, שבנסיבותיו הסתפק בית המשפט בפרסום אחר, תוך שהוא מציין ש"ימן הראוי היה לפרסמו ברבים. כיום אפשר לפרסם נהלים מעין אלה בלי טרחה רבה, כגון באמצעות אתר האינטרנט של הרשות המינהלית..."; אל מול עע"מ (י-ם) 530/07 האגודה לזכויות האזרח נ' משרד הפנים (2007) שבנסיבותיו הורה בית המשפט לפרסם את נהלי משרד הפנים גם ברשת האינטרנט.

²⁵ דפנה ברק-ארז "המשפט המינהלי בעידן המדינה האלקטרונית" המשפט יג 121, 130 (2008).
²⁶ שם, 4-123.

”הגישה האנאלוגית שרואה רק בפרטי מידע מסוימים משום מידע אישי או מידע רגיש שראוי להגנת הדין, מחמיצה את האפשרויות (לטובה או לרעה) הטמונות במידע בסביבה הדיגיטלית.”²⁷

34. לאור זאת, **סמכות חוקית להעביר מידע או לפרסמו אינה כוללת בהכרח היתר לעשות זאת באמצעות מדיה דיגיטלית**. כפי שכותב פרופ' יצחק זמיר, הנחה היא שהמחוקק אינו מתכוון להקנות במשתמע סמכות לפגוע בזכויות אדם.²⁸ זה הכלל שעמד ביסוד פסיקת בית המשפט העליון בעניין העברת המידע ממרשם האוכלוסין אל הבנקים באמצעות תקשורת מחשבים. חיבור מסופי הבנקים למאגר המידע ברשות האוכלוסין, נוצל בפועל אך ורק להעברת מידע באותם תנאים שנקבעו בחוק לגבי העברת מידע מנואלית. חרף זאת, נקבע בפסק הדין כי **”התחברות גוף פרטי, דרך קבע, למאגר מידע ממשלתי”** פוגעת בזכות היסוד לפרטיות, ובהעדר סמכות מפורשת בחוק – היא אסורה.²⁹

35. גם במקום שקיימת סמכות חוקית לפגוע בזכות אדם, מחובתה של הרשות להפעילה באופן שיצמצם ככל האפשר את הפגיעה:

”במקום שרשות מנהלית מפעילה סמכות שיש בה כדי לפגוע בזכות מזכויות אדם, עצם האפשרות של פגיעה בזכות זאת היא שיקול ענייני במסגרת שיקול הדעת של הרשות... אין די בכך שהחוק העניק לרשות סמכות לפגוע בזכות, ואף אין די בכך שהפעלת הסמכות תשרת צורך ציבורי; אלא שהרשות חייבת לשקול גם את הפגיעה האפשרות בזכות ואת עוצמת הפגיעה, ולתת לה את המשקל הראוי. המשקל הראוי יחייב את הרשות למצוא את האיזון הנאות בנסיבות המקרה בין הצורך הציבורי לבין הזכות האישית.”³⁰

36. ואכן, מאגרי מידע ציבוריים, שרגישות המידע האישי שבהם פחותה מזו שבמאגר פסקי הדין, לא הונגשו ברשת האינטרנט אלא לאחר שנקטו אמצעים יעילים שיבטיחו שלא ייעשה בהם שימוש החורג ממטרותיהם.

36.1. טלו למשל את ה”טאבו” – מאגר מידע שהועמד לעיון הציבור על-פי סמכות כדין. חובתו של רשם המקרקעין לאפשר לכל אדם לעיין במרשם ולקבל העתקים מן הרשום בו – לדעת מיהם בעלי הזכויות בחלקת מקרקעין מסוימת.³¹ היעלה על הדעת שהרשם היה ממלא חובה זו על דרך של הנגשת מאגר המידע שברשותו לרשת האינטרנט, באופן שמאפשר לערוך חיפוש ולאתר את הנכסים שרשומים במאגר על שם אדם פלוני? ואכן, בפועל ניתן להגיש למרשם רק שאילתה לפי פרטי חלקה ולא לפי פרטים מזהים של אדם.

²⁷ מיכאל בירנהק, מרחב פרטי – הזכות לפרטיות בין משפט לטכנולוגיה, 198 (2011).

²⁸ יצחק זמיר, הסמכות המנהלית, 345 (2010).

²⁹ בג”צ 8070/98 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ’ משרד הפנים, פ”ד נח (4) 842 (2004) 854.

³⁰ יצחק זמיר, הסמכות המנהלית, 170 (2010).

³¹ סעיף 124 לחוק המקרקעין, התשכ”ה-1965: ”הפנקסים המתנהלים בלשכה יהיו פתוחים לעיון הציבור, וכל אדם רשאי לעיין בהם ולקבל העתקים מן הרשום בהם”. תקנה 91 לתקנות המקרקעין, (ניחול ורישום), התשע”ב-2012: ”עיון בפנקסים ייעשה באמצעות צפייה במידע על רישום נכס או זכות בפנקסי המקרקעין, לרבות באמצעות עיון מקוון באמצעות מחשב.”

- 36.2. באופן דומה נקבעה בחוק זכות עיון במאגר המידע של רשות מקרקעי ישראל. זכות העיון מוסדרת בתקנות, שמגבילות אותה לבירור הזכויות בחלקה מסוימת, ומוציאות את האפשרות שהיא תנוצל על דרך שאילתה לפי שם או מספר תעודת זהות.³²
- 36.3. בנק ישראל הוסמך בחוק "לפרסם את שמות הלקוחות המוגבלים החמורים". סמכות זו בוצעה בתחילה ברישול, על דרך הנגשת קובץ אקסל ברשת האינטרנט, ללא כל מגבלה טכנולוגית על העתק את המידע, אגירתו ושימוש בו. בעקבות התערבותו של רשם מאגרי המידע שונו סדרי העיון. בנק ישראל הסיר "את קובץ החשבונות המוגבלים של לקוחות יחידים... ועבר לפרסם את המידע באמצעות שירות שאילתות..."³³
37. למעשה, גם מערכת נט-המשפט עוצבה באופן שמצמצם את הפגיעה בפרטיות הצדדים. המערכת מאפשרת לאתר החלטות שיפוטיות בתיק מסוים, ואינה מאפשרת חיפוש לפי שם אדם ואיתור ההתדיינויות שבהם אותו אדם השתתף.
38. פתרון ראוי אחר נמצא על ידי לשכת ההוצאה לפועל, ולימים – רשות האכיפה והגבייה במשרד המשפטים: החלטות הרשמים מפורסמות במדיה דיגיטלית כשהן מפולמנות. עקרון פומביות הדיון והביטוי שניתן לו בהוראות חוק בתי המשפט חלים גם על רשמי ההוצאה לפועל³⁴ אך אין בהם דבר שמשמיט את הבסיס החוקי לדרך הפרסום האמורה.
39. מכל מקום, בשלב זה אין אנו מבקשים "להחזיר את הגלגל" עשרים שנה לאחור, מה גם שהסוגיה בכללותה נבחנת בשנתיים האחרונות על ידי וועדה שמונתה במיוחד לעניין זה. אבל עבודת הוועדה ותהליך יישום המלצותיה צפויה להימשך עוד זמן רב. אין זה ראוי להמתין לסיום תהליך הבחינה הממושך בזמן שגורמים אחרים פועלים על דעת עצמם ו"קובעים עובדות בשטח". אינדוקס המאגרים המשפטיים הוא פרקטיקה חדשה יחסית, שגורמת לפגיעה חסרת תקדים בזכויות היסוד. כל אימת שאנו עדים לעוצמת הפגיעה והצער של פונים ופונות בעניין זה, אנו נמלאים מבוכה להשיב להן ש"שמונתה ועדה". בחינה מעמיקה ומקיפה של הסוגיה היא חשובה וראויה, אבל היא אינה משהה את החובה להפעיל שיקול דעת ולפעול לצמצום היקף הפגיעה כבר עתה.
40. האופן והתנאים שבהם מועבר המידע לאתרים המשפטיים, אינם מקודשים וסטייה מהם אינה טעונה שינוי חקיקתי. אכן, הדרך שבה הרשות פרשה את הדין עשויה להשליך על האופן שבו בית המשפט יפרש אותו. אבל גם אם כלל זה רלבנטי לענייננו (והוא אינו רלבנטי³⁵) – אין

³² סעיף 4 טו לחוק רשות מקרקעי ישראל, התשי"ד-1960. "הרשות תנהל מאגר מידע, שיהיה פתוח לעיון הציבור ושבו ייכללו פרטים על התקשרויות חוזיות של הרשות לגבי מקרקעין שבניהולה"; תקנות מינהל מקרקעי ישראל (מאגר המידע), תשי"ד-2004 תקנה 3. (א) "שאילתה לקבלת מידע ממאגר המידע תוצג לפי נתונים מזהים, שעליהם ייוספו, במידת הצורך, גם שם משפחה, שם פרטי ומספר תעודת זהות של בעל זכות...".

³³ טיוטת הנחייה של רשם מאגרי המידע: "איסור המשך שימוש של הבנקים במידע על הגבלת חשבונות לאחר תום תקופת ההגבלה"; למקור הסמכות ראו: סעיף 14 לחוק שקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981: "... בנק ישראל רשאי לפרסם את שמות הלקוחות המוגבלים החמורים, בציון פרטי הזיהוי כפי שנקבעו בתקנות ואת תאריך סיום ההגבלה".

³⁴ סעיף 33 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, מפנה להוראות סעיף 104 לחוק בתי המשפט ודרכו מחיל את הוראות סעיפים 68 עד 79 ו-81 באותו חוק גם "על רשם הוצאה לפועל ועל הדיונים לפניו, בשינויים המחויבים...".
³⁵ אינדוקס האתרים המשפטיים לא בוצע על ידי הנהלת בתי המשפט או בברכתה. אין מאחוריו "פרשנות" של הרשות אלא פעולה חד צדדית של גורמים מסחריים.

בו כדי להכריע. אל לנו לקדש את המציאות הטכנולוגית שנוצרה מבלי משים ולהפוך אותה ל"דין". כפי שהטעימה השופטת ד"ר מיכל גונן-אגמון, תוך הפנייה לבירנהק :

"דווקא קיומן של הטכנולוגיות המודרניות, המאפשרות שילוב בין יכולת העברת המידע במהירות והיכולת לאוספו, מחייבות הטלת מגבלות על יכולות אלה, ומאפשרות את הטלתן. אכן: 'אין הכרח שהזכות לפרטיות "תמות" לנוכח טכנולוגיות חדשות. הזכות ניצבת בפני אתגרים, אבל החלטה על גורל הזכות – לחיים או לחידלון – היא החלטה ערכית-חברתית, ולא טכנולוגית.' (ראו בירנהק, הזכות לפרטיות, עמ' 44-45)³⁶

41. המסקנה המתבקשת היא שהנהלת בתי המשפט מוסמכת ואף חייבת להגן על מאגר המידע שהיא מנהלת - להתנות את העברתו לאתרים המשפטיים בכפוף לכך שיתחייבו שלא להפקירו ברשת האינטרנט, ולנקוט באמצעים טכנולוגיים שיימנעו מאחרים להעתיק את תכנו מאתר "נט המשפטי".

בכבוד רב ובברכה,

אבנר פינצ'וק, עו"ד

העתיקים:

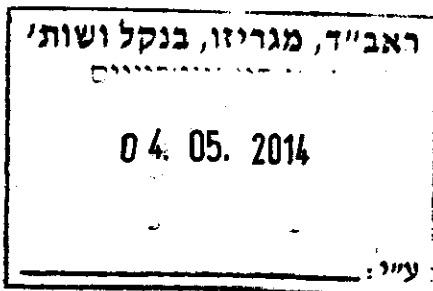
גבי אורית קורן, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
עו"ד ליאת בן מאיר שלום, ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
עו"ד ניר גרסון, היועץ המשפטי (בפועל), הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע
עו"ד מורן פרוינד, לשכה משפטית, הנהלת בתי המשפט

³⁶ עתי"מ (ת"א) 24867-02-11 אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ נ' רשם מאגרי המידע (2012); ערעור על פסק הדין נמחק אך בית המשפט העליון ראה לנכון להביע את הסכמתו לפסיקת בית המשפט המחוזי והנמקותיה: עע"מ 7043/12 אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ נ' רשם מאגרי המידע (2014).

מש/2

העתק בקשת אישור התביעה

כייצוגית בת"צ 34134-01-12

ת"צ 12/

בבית המשפט המחוזי
בתל-אביב יפו

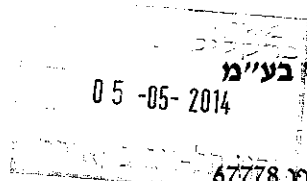
בעניין שבין:

שרון שוימר, ת.ז. 032829749

ע"י ב"כ עוה"ד אסף פינק מ.ר. 47378
ו/או יעקב פינק מ.ר. 15042 ו/או טלי איתן מ.ר. 16958
ו/או נועם צוקר מ.ר. 54799 ו/או נעמי מה-נעים מ.ר.
58185 ו/או רעות פרקש-צימרינג מ.ר. 59925
משרד עורכי דין יעקב פינק
רח' בן יהודה 34, ירושלים 94230
טלפון: 02-6248701, פקס: 02-6248710
דוא"ל: asaf@pinklaw.co.il

המבקשת:

-נגד-

חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ
ח.פ. 512279985

מרח' יד חרוצים 12, תל אביב-יפו 67778
טל: 03-5680888; פקס: 03-5680899

המשיבה:

בקשה לאישור תובענה ייצוגית

לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

בית המשפט הנכבד מתבקש כדלקמן:

א. לאשר את התובענה הייצוגית המצורפת לבקשה זו כנספח A לבקשה (להלן: "התובענה") כתובענה ייצוגית, בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק התובענות"), בהתאם לפרט 1 לתוספת השנייה לחוק התובענות: "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק להגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו" ובכל שינוי שבית המשפט הנכבד יחליט עליו ביחס לבקשה.

נספח A

ב. לקבוע לפי סעיף 10(א) וסעיף 14(א) לחוק התובענות כי הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית כוללת את כלל האנשים אשר שמם מופיע בפסקי דין בערכאות השונות של בתי המשפט בישראל ואשר חיפוש שמם במנוע החיפוש גוגל (google) ו/או במנוע החיפוש "בינג" (bing) מעלה קישור לפסקי דין המצויים באתר "תקדין לייט" המנוהל על ידי המשיבה, כאשר בפסקי דין אלה מופיעים

בנוסף לשמם גם פרטים אישיים ו/או אינטימיים אודותיהם הפוגעים בפרטיותם ו/או פרטים שיש בהם כדי לפגוע בשמם הטוב;

ג. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(2) לחוק התובענות, כי המבקשת תהיה התובעת הייצוגית וכי באי-כוחה בבקשה זו יהיו באי-כוח הקבוצה הכללית המוצעת לייצוג;

ד. לקבוע, לפי סעיף 14(א)(3) לחוק התובענות, כי עלות התובענה הן כדלהלן:

(א) הפרת חוק הפרטיות, התשמ"א – 1981;

(ב) הפרת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו;

(ג) עשיית עושר ולא במשפט לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979 (להלן: "חוק עשיית עושר ולא במשפט") זאת כאשר המשיבה גובה תשלום עבור הסרת פסקי דין והחלטות, אשר עצם פרסומן נעשה ללא עיגון חוקי. בכך מעשירה המשיבה את קופתה בניגוד לדין.

ה. לקבוע את הסעד לתביעה ייצוגית זו בהתאם לסעיף 14(א)(4) לחוק התובענות וכי הסעד יהיה בדרך של:

(א) מתן סעד הצהרתי המצהיר על כך כי המאגר "תקדין לייט" איננו עומד בדרישות הדין;

(ב) מתן צו מניעה האוסר על המשיבה לפרסם מעתה ואילך במאגר "תקדין לייט" כל פסק דין או החלטה הכוללים מידע שיש בו כדי לפגוע בפרטיות ו/או בשמו הטוב של מי מבעלי הדין או אנשים אחרים המאוזכרים בפסקי דין והחלטות בית המשפט;

(ג) מתן צו מניעה האוסר על המשיבה לגבות תשלום עבור מחיקת מסמך מהמאגר "תקדין לייט";

(ד) חיוב המשיבה במחיקת כל פסקי הדין והחלטות במאגר "תקדין לייט" בהם מופיעים פרטים שיש בהם כדי לפגוע בפרטיותם ו/או בשמם הטוב של בעלי הדין או אנשים אחרים המאוזכרים בפסקי דין והחלטות אלה ולמצער להורות על השמטת השמות מפסקי דין והחלטות אלה;

(ה) להורות על מתן פיצוי לחברי הקבוצה במישרין או על ידי מתן סעד לכלל חברי הקבוצה או לטובת הציבור כפי שיראה לנכון בנסיבות העניין;

(ו) להורות על השבת הסכומים ששילמו חברי תת הקבוצה עבור הסרת המסמכים מהמאגר "תקדין לייט" יחד עם הפרשי ריבית והצמדה;

ו. לקבוע כי החלטה בבקשה זו תפורסם באופן שייקבע על ידי בית המשפט הנכבד בהתאם לסעיף 25 לחוק התובענות;

ז. לחייב את המשיבה בהוצאות התובענה, בגמול למבקשת ובשכר טרחה לבאי כוחה.

לפי בדיקת ב"כ המבקשת בפנקס התובענות הייצוגיות, נכון ליום הגשת הבקשה לא נרשמה בקשה או תביעה המעלה שאלות מהותיות בעובדה או במשפט הדומות לשאלות נשואות תובענה זו בפנקס התובענות הייצוגיות.

בהתאם להוראות סעיף 3(א) לתקנות התובענות הייצוגיות (להלן: "תקנות התובענות") מועבר עותק מהבקשה ומהתובענה ליועץ המשפטי לממשלה ולממונה על הגנת הצרכן.

א. פללי

1. עניינה של בקשה זו הינה בשתי עוללות חמורות המתבצעות על ידי המשיבה באכסניה אחת תחת קורת גג אחת: **הפרה חמורה ביותר של פרטיותם ופגיעה אנושה בשמם הטוב של מאות אלפי, אם לא מיליוני אנשים בישראל** כמו גם פגיעה במוניטין של בעלי עסקים, על ידי המשיבה, וזאת על ידי יצירת מאגר אינטרנטי של פסקי דין בשם "תקדין לייט" וקישורו למנועי החיפוש רבי העוצמה "גוגל" (www.google.co.il) אשר מטפל בכל יום במיליוני בקשות למציאת תוכן ולמנוע החיפוש "בינג" (www.bing.com). העוולה השנייה, **גביית תשלום מהגולש המעוניין להסיר פסק הדין או החלטה המופיע במאגר "תקדין לייט"** בו שמו מופיע או שמסיבה אחרת מעוניין הגולש למחוק את פסק הדין או החלטה.
2. פסקי הדין המתפרסמים ב-"תקדין לייט", שהינו מאגר פסקי הדין האינטרנטי של המשיבה, כוללים בחלקם - אם לא ברובם - מידע אישי, רגיש ואינטימי אודות אנשים רבים או לחילופין מידע אודות אישומים פליליים שונים מהם זוכו אותם נאשמים לחלוטין וכיוצא באלה. באמצעות קידום פסקי דין והחלטות בהם מופיע מידע זה במנוע החיפוש גוגל הנעשה על ידי המשיבה, המידע זמין ונגיש לכל גולש וזאת בלחיצת כפתור בלבד - חיפוש שם של אותו אדם עליו מעוניין הגולש לקבל מידע, במנועי החיפוש גוגל או בינג.
3. כפי שיוסבר בבקשה, **מדובר בשימוש זדוני וחסר תום לב באופן מובהק של עיקרון פומביות הדיון ושל הגנות שונות שניתנו לפרסומי בית המשפט** וזאת בניצול מאגר משפטי של פסקי דין כמאגר עסקי לצורך הפצת מידע אודות אנשים אשר שמם מופיע בפסקי דין. הדבר יוצר **מציאות בלתי נסבלת** של פגיעה חמורה בפרטיותם, שלווה חייהם ושמם מופיע בפסקי דין. הדבר יוצר **מציאות בלתי נסבלת** של פגיעה חמורה בפרטיותם, שלווה חייהם ושמם הטוב של מאות אלפי אזרחים במדינת ישראל.
4. אם לא די לה בכך, מוסיפה המשיבה חטא על פשע. המשיבה מחזיקה את חברי הקבוצה בבקשה זו כבני ערובה של ממש שעה שהיא דורשת מהם סכומי כסף לא מבוטלים עבור הסרת הפרסומים האמורים המקושרים למאגרה באמצעות גוגל. כפי שניתן יהיה להתרשם, **מדובר בפעולת סחיטה פר-אקסלנס** של רבבות אנשים חסרי אונים אשר המשיבה דואגת **במכוון תחילה** לפרסם מעל גלי האינטרנט פסקי דין בהם היו אלה מעורבים (כבעלי דין או בדרך אחרת), מהם פסקי דין הכוללים פרטים אישיים או פרטים שיש לפגוע בשמם הטוב, וכדי להסיר החלטה או פסק דין היא גובה מהם סכומי כסף גבוהים.
5. כפי שעוד יפורט ויוכח למעלה מכל ספק, המדובר הוא בפעילות עסקית גרידא אותה מנהלת המשיבה תוך ניצול בחוסר תום לב של העיקרון החשוב של פומביות הדיון (ואשר למעשה איננו רלוונטי לענייננו) וניצול המאגרים המשפטיים שבחזקתה וכל זאת לצורך יצירת מאגר מידע "משפטי" בתשלום על תושבי מדינת ישראל וכפיית תשלום על אדם המעוניין למחוק פסק דין או החלטה בעניינו המופיע במאגר זה.

ב. מבוא

המבקשת

6. המבקשת הינה תושבת בת ים ועובדת בחברת דרך ארץ בע"מ.

המשיבה

7. המשיבה, חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ (להלן גם: "חשבים"), הינה תאגיד המאוגד בישראל והעוסק באספקת שירותי מידע ללקוחות בתחומי המיסוי, הפיננסים, עבודה, ביטוח פנסיוני ומשפט. על פי האמור באתר החברה (<http://www.hashavim.co.il>) לקוחות החברה נהנים מאתרי אינטרנט מעודכנים על בסיס יומי, וכן ממרכזי מידע המספקים תשובות מומחים בדיני עבודה, מיסים וגמל, ספרות מקצועית, תוכנות ייעודיות, מבזקים והדרכות.

- תדפיס מתוך אתר רשם החברות אודות חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ, מצ"ב כנספח א' לבקשה.

נספח א'

8. בין יתר השירותים והמוצרים שמספקת המשיבה, ישנו המוצר "תקדין". מוצר זה, המוכר לציבור המשפטנים בישראל, מהווה מאגר משפטי מקיף וכולל מאות אלפי פסקי דין מכל ערכאות השפיטה, מאגר חקיקה מקיף (ראשית ומשנית), תקצירי פסיקה, מאמרים משפטיים, טפסים משפטיים, דוגמאות חוזים ועוד.

9. המוצר תקדין משווק ומופץ במספר פלטפורמות. האחד, בצורה של מאגר על תקליטור (CD) אותו ניתן לרכוש ולהשתמש על גבי כל מחשב בעל כונן תקליטורים. המוצר מופץ על ידי המשיבה במגוון דרכים וניתן לרכוש אותו למשל באמצעות פניה טלפונית למשרדי המשיבה. כן משווקת המשיבה את התקליטורים בדרכים שונות נוספות (כגון בפקולטאות למשפטים וכדומה).

10. הפלטפורמה השנייה של המוצר תקדין הינה מאגר אינטרנטי מקוון הנושא את השם תקדין (<http://www.takdin.co.il>). למאגר מקוון זה ניתן להירשם כמנוי (בתשלום) ולהיכנס ולעשות בו שימוש באמצעות רשת האינטרנט.

11. אלו הן שתי הפלטפורמות המרכזיות של המוצר תקדין ואשר ניתן לומר כי הן מוכרות היטב לרוב המכריע של ציבור המשפטנים בארץ (עורכי דין, אנשי אקדמיה, סטודנטים למשפטים, שופטים וכיוצא באלה) העושים שימוש רב בשני אופנים אלו של המוצר תקדין. ניתן לומר כי באופן כללי זהו הציבור היחיד העושה שימוש בפלטפורמות אלו, וזאת לשם צרכים מקצועיים.

12. אך קיימת גם פלטפורמה שלישית של תקדין, שאיננה כה מוכרת לציבור המשפטנים העושה שימוש תדיר בשתי הפלטפורמות הקודמות, ושמה "תקדין לייט". באופן מוזר משהו, פלטפורמה זו איננה משווקת או מוזכרת באתר האינטרנט של המשיבה או באתר תקדין האמור. אפילו חיפוש השם "תקדין לייט" במנועי החיפוש השונים באינטרנט לא מוביל לאתר תקדין לייט ואף אין לאתר זה דף בית. מבדיקה קצרה שעשתה המבקשת עולה כי הדרך היחידה להגיע למאגר זה הינו על ידי חיפוש שם של אדם כלשהו במנוע החיפוש גוגל או בינג (ויתכן גם באמצעות מנועי חיפוש אחרים אשר אינם ידועים למבקשת). למען הנוחות בלבד האמור בבקשה זו מתייחס למופעים במנוע החיפוש גוגל, אשר הינו מנוע החיפוש המרכזי באינטרנט וחולש על הרב המכריע של חיפוש המידע ברשת, אולם הדברים יפים, כאמור, גם לגבי מנוע החיפוש בינג.

13. לאחר ביצוע חיפוש השם המבוקש מתקבלת תוצאה ולעיתים מספר תוצאות (אשר לרוב הינה בין התוצאות הראשונות וודאי בעמוד הראשון של דף התוצאות) ולפיה:

"Y X" (השם שהוקלד) מופיע בפסקי דין וחוקים!! Takdin

14. במאמר מוסגר יצוין כי הקישורים למופעים של השם המבוקש באתר תקדין (לייט) מופיעים, ברובם המכריע של המקרים, בין התוצאות הראשונות בעמוד הראשון של תוצאות החיפוש בגוגל. הניסיון מלמד כי לרוב מבקש המידע מסתפק בתוצאות ובקישורים הראשונים המופיעים לפניו בעמוד הראשון של תוצאות החיפוש – בוודאי בתוצאות שמופיעות בעמוד הראשון ולרוב אינו טורח כלל לעבור לדף התוצאות השני.

15. לחיצה על הקישור או על הקישורים מקשר את הגולש עם מאגר "תקדין לייט" בו מוצגים בפניו שורה של פסקי דין והחלטות בהם מופיע אותו שם שאותו חיפש באמצעות מנוע החיפוש גוגל.

16. ויובהר: המדובר הוא על מאגר מידע המורכב מפסקי דין, אך משמש בפועל אך ורק כמאגר מידע אודות בעלי דין ואחרים המוזכרים בפסקי דין אלו וזאת באמצעות חיפוש שם בגוגל. והראיה לכך – חיפוש ביטויים משפטיים בגוגל אשר מוזכרים מאות אם לא אלפי פעמים בפסקי דין, איננו מעלה כל הפניה למאגר "תקדין לייט" ואילו חיפוש שמות של אנשים שונים מפנה פעמים רבות ל"תקדין לייט", לרוב בתוצאות הראשונות בעמוד הראשון של גוגל (ראה נספח ז' להלן המציג 3 דוגמאות נוספות לזו של המבקשת).

- תוצאות חיפוש הביטויים המשפטיים הנפוצים "חזקת השיתוף", "חובת זהירות מושגית" ו"עושה המיעוט" במנוע החיפוש גוגל ואשר אינו מעלה כל הפניה למאגר "תקדין לייט", מצ"ב **נספח ב' לבקשה**.

נספח ב'

17. כאמור, באמצעות הקישור המופיע במסך תוצאות החיפוש בגוגל, יכול הגולש להיכנס ולצפות בפסקי דין והחלטות של ערכאות שונות בהם מוזכר השם שהקליד במנוע החיפוש. כפי שיפורט להלן, על מנת לצפות במסמך ההחלטה או פסק הדין המלא נדרש הגולש לשלם 25 ש"ח אולם ניתן לצפות בחלק מן ההחלטה או פסק הדין ללא תשלום; **פעמים רבות הפרטים האישיים והאינטימיים ובוודאי אישומים פליליים שונים מופיעים כבר בתחילת ההחלטה או פסק הדין** (בפרק העוסק בתיאור העובדות) **כך שאין צורך לרכוש את פסק הדין או ההחלטה כדי להיחשף למידע הפוגעני**. ואף חמור מכך – לעיתים בחלק הראשון של המסמך מצויות האשמות או קביעות שלילות כלשהן באשר לבעל הדין, אשר בסוף ההחלטה מתגלות כמופרכות ונדחות על ידי בית המשפט, אך הגולש – אשר לרוב איננו מעוניין ברכישת המסמך ועל כן לא נחשף ל"שורה התחתונה" של פסק הדין – נותר עם הרושם הראשוני השלילי המטעה.

18. נוסף על כך, מתברר כי המשיבה מאפשרת "ברוב טובה" להסיר את המסמך כך שלא תהיה גישה אליו דרך "תקדין לייט" וכך לא תהיה אפשרות להגיע לפסק הדין דרך חיפוש השם המבוקש בגוגל, אך גם פעולה זו כרוכה באופן תמוה בתשלום, כפי שעוד יפורט.

19. ראוי לציין כי אתר "תקדין לייט" מתפקד כאתר מסחרי רגיל לכל דבר ועניין. הוא כולל לפחות שלוש פרסומות בולטות של מפרסמי חוץ, זאת בנוסף לבאנר פרסום ה"קופץ" לגולש. כמו כן המאגר כולל רק אפשרות חיפוש פשוטה. כל אלה מעידים על "מסחריותו" של אתר זה ועל כך כי לא מדובר במאגר משפטי מקצועי, ביחוד כאשר משווים אותו לאתרו, המאגר האינטרנטי של תקדין, אשר הינו מאגר משפטי בתשלום אך הוא מתפקד כמאגר משפטי מקצועי וכולל גם

פונקציות רבות לצורך איתור המידע המשפטי הרצוי. פונקציות אלה נעדרות ממאגר "תקדין לייט", ונראה שלא בכדי.

20. פרסום פסקי דין והחלטות באופן האמור במאגר "תקדין לייט", יוצר מציאות ושה מתפרסמים פסקי דין והחלטות הכוללים פרטים שיש בהם כדי לפגוע בבעלי הדין בין היתר באופנים הבאים, שהם נסובי בקשה זו:

א. מידע רגיש הקשור לצנעת הפרט של המתדיין. מידע זה יכול להיות קשור למשל למצבו הפיזי, הנפשי, המשפחתי או הכלכלי של המתדיין וכן פרטים אודות עברו בתחומים אלה ואחרים.

ב. מידע אודות חשדות להתנהלות בלתי הולמת או אי חוקית של המתדיין, אשר התבררה לבסוף כעורבא פרת. במסגרת זו ניתן לכלול אישומים פליליים שונים, טענות לרשלנות מקצועית שהתבררה כלא נכונה, או תביעות בתחומים כלכליים ותחומים אחרים אשר לא העלו דבר. פעמים רבות שיש בפרסום מידע זה באופן שנעשה במאגר "תקדין לייט" כדי לפגוע בשמו הטוב של המתדיין. יתכנו כמובן אופנים רבים אחרים.

21. יש להדגיש כבר עתה כי אין המבקשת טוענת בבקשה זו כנגד פרסום רשמי של פסקי הדין וההחלטות על ידי מנהל בתי המשפט (פד"י) ואף לא כנגד הפרסום במאגרים המסחריים כדוגמת "תקדין" המופעל על ידי המשיבה ו-"נבו" ואחרים, אלא היא טוענת ומלינה כנגד ניצול מאגר פסקי דין ושימוש במאגר מידע אודות אנשים וזאת על ידי קישורו לרשת האינטרנט באמצעות השימוש בגוגל, כפי שיפורט.

ג. רקע עובדתי

22. תחילתו של סיפור המעשה נסוב בקשה זו הינו בתביעה נזיקית אותה הגישה המבקשת כנגד מכון כושר בתל אביב בשל נזקי גוף שנגרמו לה, לטענתה, במכון הכושר. במסגרת ההליך הוחלט על מינוי מומחה רפואי אשר יבדוק את מצבה הרפואי של המבקשת ויקבע קביעות שונות לגבי שאלת נכותה (ת"א 63342/07 שוימר שרון נ' נדס כושר סוויט ואח').

23. המבקשת הניחה לתומה כי כל ההליכים וההחלטות במסגרת הליך זה (כמו בכל הליך אחר) מפורסמים רק במסגרות רגילות של פרסום פסקי דין וכי ההחלטות השונות בעניינה לא יהיו חשופות לעיני כל שלא במאגרים משפטיים מוגדרים או במאגרי בית המשפט.

24. מה רבה היתה תדהמתה ביום בהיר אחד, כאשר הקישה את שמה במנוע החיפוש גוגל, קיבלה בתוצאות הראשונות הפניה לפסקי דין והחלטות בהם מוזכר שמה והמופיעים במאגר בשם "תקדין". המבקשת, אחוזת תדהמה והלם הקליקה על הקישור למאגר, אשר התברר כי שמו "תקדין לייט", ובפניה הוצגו שורה של החלטות בהליכים שונים בהם היתה מעורבת, ביניהם ההליך בעניין נדס המוזכר לעיל.

- תוצאות חיפוש השם "שוימר שרון" במנוע החיפוש גוגל, מצ"ב כנספח ג' לבקשה.

נספח ג'

- דף התוצאות באתר "תקדין לייט" המציג את פסקי הדין וההחלטות בהן מוזכרת המבקשת, מצ"ב כנספח ד' לבקשה.

נספח ד'

25. כבר מהתוצאה הראשונה והשנייה המופיעות בעמוד, אף ללא כניסה לקישורים עצמם, ניתן ללמוד על מהותו של ההליך ועל העובדה כי למבקשת (שהיא התובעת בהליך דשם) נגרם נזק גופני משמעותי ככל הנראה, אשר לצורך בירורו מינה בית המשפט מומחה רפואי. כל גולש, בין שהוא בר דעת ובין שאינו בר דעת יוכל להסיק מיד כי אישה בשם שרון שוימר סובלת או למצער סבלה מליקוי בריאותי-רפואי כלשהו ולצורך עניין זה אף מונה מומחה רפואי.

26. אחוזת חרדה, הקליקה המבקשת על התוצאה השנייה שהוצגה בפניה (החלטה מיום 1.3.2011) העוסקת בעניין מינוי המומחה הרפואי אך שמה לב כי ההחלטה איננה מלאה ומופיעה רק בחלקה. בכדי לקבל את ההחלטה כולה, היה עליה לרכוש אותה במחיר של 25 ש"ח (קישור לעמוד רכישת המסמך מופיע בחלקו העליון של העמוד).

- ההחלטה בתיק ת"א 63342/07 מיום 1.3.2011 כפי שמוצגת באתר "תקדין לייט" (לאמור ללא צורך ברכישת ההחלטה המלאה), מצייב **כנספח ה'** לבקשה.

נספח ה'

- טופס רכישת פסק הדין (בעלות של 25 ש"ח), מצייב **כנספח ו'** לבקשה.

נספח ו'

27. כפי שניתן להתרשם, אף ללא רכישת המסמך המלא ניתן לקבל לא מעט פרטים אישיים ואינטימיים אודות המבקשת.

28. **המבקשת הייתה מזועזעת.** הסתבר לה, לחרדתה, שכל אדם על רחבי הגלובוס יכול בלחיצת כפתור אחת או שתיים ותוך פרק זמן אפסי, לקבל מידע אישי ופרטים אודותיה וכל זאת לא מתוך ידיעות המתפרסמות באתרי חדשות צהובים ושאינם צהובים או במדורי רכילות אלא מתוך **החלטות ופסקי הדין של בתי המשפט במדינת ישראל.** במקרה של המבקשת, בו מדובר בפרטים אישיים ביותר הקשורים לגופה וליכולותיה הפיזיות, הדבר גרם לה **לעלבון קשה, חרדה ועגמת נפש רבה אשר תקצר היריעה מלתארן.**

29. אולם מעבר לפגיעה הקשה ברגשותיה של המבקשת כמתואר – מדובר בפרסום הגורם לה באופן מעשי **נזק מוחשי של ממש** ברבדים שונים של חייה, הן האישיים והן המקצועיים, כפי שיפורט.

30. במציאות בת ימינו, כאשר העולם מתנהל ככפר גלובאלי קטן, זרם המידע ונגישותו – ביחוד זה המצוי ברשת האינטרנט, מהווה רכיב משמעותי בצומת קבלת ההחלטות של הפרט ביחס לקבלת החלטה הנוגעת בעניינו של אדם אחר. לדוגמא בלבד, מנהל תברה או איש מתלקת כח אדם המקבל הצעה למועמד לעבודה, או אדם המקבל הצעה להכיר בן או בת זוג, והמעוניין לקבל פרטים אודות המועמד לצורך קבלת החלטה מושכלת, באופן טבעי בודק, בין היתר, האם מופיע מידע אודות המועמד ברשת האינטרנט, שהוא מקור המידע המרכזי והרחב ביותר בימינו. הדבר יכול להיעשות לדוגמא באמצעות הזנת שמו ברשתות חברתיות שונות אך בראש ובראשונה, ובעיקר, באמצעות חיפוש השם במנוע החיפוש "גוגל". זהו אופן חיפוש מידע כה נפוץ כיום עד שהדברים הגיעו עד כדי כך כי קיים ביטוי I'll google him! **לא יהיה זה מוגזם להניח כי מנוע החיפוש גוגל הינו כיום מקור חיפוש המידע המוביל בארץ ובעולם.**

31. מסתבר שהמשיבה זיהתה נכונה את הצורך האמור ואת השימוש ההולך וגובר של חיפוש מידע אודות אנשים באמצעות גוגל, והיא יצרה, כפי הנראה, פלטפורמה עסקית מתאימה בשם "תקדין לייט", העושה שימוש בפסקי דין והחלטות שבלאו הכי נמצאים ברשתה (במאגר "תקדין")

ומסבה אותם לשימוש כמוקד מידע זמין ונגיש אודות אנשים המוזכרים בפסקי דין ובהחלטות בית המשפט.

32. אם כן, אין מדובר במקרה בודד ופרטני. מדובר ככל הנראה **במאות אלפי שמות** אשר חיפוש זריז בגוגל של צמד שם הפרטי ושם המשפחה מעלה, מיד בתוצאות הראשונות, הפניה לפסקי דין במאגר "תקדין לייט" בהם מצוי מידע אישי ואינטימי אודות אנשים אלה או מידע שיש בו כדי לפגוע בשמם הטוב של אלה.

33. כהדגמה לכך, מצורפות לבקשה זו שלוש דוגמאות נוספות לשמות אקראיים המופיעים בפסקי דין והחלטות בהקשרים שונים (מרדכי בן אבו – פגיעה גופנית, הדר ארוז – זיכוי באשמה של עבירת תעבורה, רשיד ניגים – זיכוי מעבירה של פגיעה בגן לאומי). חיפוש קצר בגוגל מפנה באופן מיידי ממש לפסקי דין והחלטות בעניינם הכוללים חומר אינטימי ורגיש או מידע שיש לפגוע בשמם הטוב של שלושת הנ"ל והמופיע במאגר "תקדין לייט" מיד לאחר חיפוש שמם בגוגל.

- תוצאות החיפוש בגוגל ובמאגר "תקדין לייט" של השמות מרדכי בן אבו, הדר ארוז ורשיד ניגים, מצ"ב **כנספה ז'** לבקשה.

נספח ז'

34. בנקודה זו ראוי להדגיש כי מנוע החיפוש גוגל הינו מנוע החיפוש המתקדם והנפוץ ביותר בשימוש בארץ ובעולם. מדי יום מטפל מנוע חיפוש זה **במאות מיליוני** בקשות למציאת תוכן ברשת האינטרנט. לשם שיבור האוזן, **בחודש נובמבר 2011 בלבד** נכנסו למנוע החיפוש של גוגל **למעלה מ-170 מיליון גולשים בארצות הברית לבדה**. ביוני 2011 נרשמו **כמיליארד** כניסות לגוגל! **בישראל לבדה נרשמות מדי חודש למעלה מעשרה מיליון כניסות לגוגל.**

- דף אתר אינטרנט המציג מונה כניסות למנוע החיפוש גוגל (<http://siteanalytics.compete.com/google.com/?metric=uv>), מצ"ב **כנספה ח'** לבקשה לאישור.

35. המבקשת יודעת כי מקומות עבודה אליהם רצתה להתקבל ובני זוג פוטנציאליים הקלידו את שמה בגוגל נתקלו במידע המופיע באתר המופעל על ידי המשיבה והמידע, מטבעו, פגם באופן משמעותי בסיכוייה לזכות במשרת עבודה או להכיר בן זוג עד כי ניתן להעריך שסתם את הגולל על סיכויים אלה. לדוגמא, המבקשת היתה במשא ומתן לקראת קבלת משרה בחברה העוסקת בעיצוב חלונות ראויה. משרה זאת היתה חלום עבורה והיא חשקה בה עד מאוד. המבקשת היתה בשלבים סופיים של הגעה להסכם העסקה מול מנהל החברה אך התברר לה כי מכר שלה אשר מפאת סכסוך ביניהם חיפש אודותיה מידע שלילי, מסר למנהל החברה כי גילה שלמבקשת נכות רפואית. היות ועיצוב חלונות ראויה דורשת עבודה פיזית למדי, החליט המנהל לאור המידע שקיבל והמבוסס על הפרסום ב"תקדין לייט" – שלא לקבל את המבקשת לעבודה. עקב כך נאלצת המבקשת לוותר על הצעות עבודה הכרוכות במאמץ פיזי או שיש צורך בהרבה שעות עמידה וכיוצא בזה ונאצלה להסתפק בעבודה במשרה חלקית אשר בה היא איננה יכולה להביא לידי ביטוי את כישוריה ורצונותיה.

36. אם לא היה די למבקשת בכך שהחלטות בית משפט המכילות פרטים אישיים ואינטימיים אודותיה מצויים באתר "תקדין-לייט" אליו ניתן להגיע בחיפוש פשוט בגוגל, הרי שעוד נכונה לה "הפתעה" בלתי נעימה, בלשון המעטה. לאחר שגילתה כאמור שפסקי הדין שלה חשופים במאגר

"תקדין לייט" כאמור, בדקה המבקשת האם לפחות הותירה המשיבה לפליטה אפשרות להסיר את ההחלטה מן המאגר.

37. והנה אכן, בתחתית העמוד בו מופיע חלקה הראשון של ההחלטה, ישנו קישור להורדת המסמך. המבקשת היתה סבורה כי לפחות הליך זה של הסרת ההחלטה יהיה זריז, נוח ו"ידידותי למשתמש" שכן ההגיונות מתייבת לאפשר למי שהפרסום המיותר פוגע בו לבקש את הסרת הפירסום. **אולם לגודל תדהמתה נפעמה המבקשת לגלות כי על מנת להסיר את ההחלטה מהמאגר של "תקדין לייט" עליה לשלם סך של לא פחות מ-49 ש"ח** טבין ותקילין. סכום זה הופיע לנגד עיניה גם לאחר ששפשפה אותן היטב לבדוק שאכן היא קוראת ומבינה נכון, כי לאחר שהמשיבה טורחת לפרסם פסקי דין עם פרטים אינטימיים אודותיה היא גם דורשת ממנה סכום גבוה עבור הסרת פסקי דין אלה. ויודגש – נדרש לשלם 49 ש"ח עבור הסרה של כל החלטה בנפרד! - עמוד הסרת מסמך ממאגר "תקדין לייט", מצ"ב כנספח ט' לבקשה.

נספח ט'

38. יש לציין כי בעמוד הסרת המסמך נדרש הגולש להזין פרטים רבים שלא ברור מדוע נדרשים, כגון מספר תעודת זהות. כמו כן, אפשרות התשלום היחידה האפשרית בגין הורדת המסמך המוצגת באתר היא באמצעות כרטיס אשראי. **המבקשת איננה מחזיקה בכרטיס אשראי ובחוסר ברירה אחרת נאלצה לבקש מאמה שתשלם עבורה בכרטיס האשראי שלה** והמבקשת החזירה לה את התשלום במזומן לאחר מכן.

39. **לאותם אזרחים שאינם בעלי כרטיס אשראי** (וישנם רבים כאלה, בעיקר מהאוכלוסיות המוחלשות) **ולאזרחים אחרים אשר אינם מעוניינים לעשות שימוש בכרטיס האשראי שלהם במקרה זה** או שנמנעים מביצוע תשלומים דרך האינטרנט מסיבות בטיחותיות שונות ואחרות אשר ממש לאחרונה התברר עד כמה יש בהן ממש, **לא מעמידה המשיבה כל אפשרות אחרת ועל כן הם אינם יכולים להסיר את ההחלטות ופסקי הדין ואלו נשארים גלויים לעין כל!**

40. הטלטה והזעזוע אותם עברה המבקשת כעת לא ידעו גבולות. המבקשת הרגישה וממשיכה להרגיש אף כיום כיצד המשיבה מנצלת את אזכוריה בפסקי הדין ובהחלטות בתי המשפט ועושה בהם שימוש כמאגר עסקי לכל דבר שמתפקד, ליתר דיוק, כמאגר מידע אנושי המעניק אינפורמציה מהירה לכל אדם המחפש את צמד השם הפרטי והשם משפחה שלה בגוגל ועוד מוסיפה חטא על פשע כאשר גובה כסף עבור הסרת האזכורים המיותרים והפוגעניים.

41. לאחר זמן מה החליטה המבקשת כי בתנאים הנוכחיים ולנוכח הנוק שנגרם ועלול להיגרם לה, מוטב לה לשלם ממיטב כספה ובלבד ששמה בהקשרים כה אישיים ואינטימיים לא יופיע לכל המחפש מידע אודותיה באמצעות גוגל. על כן, מילאה המבקשת את הטופס האמור ביחס לכל אחד מההחלטות וביצעה את התשלום ביום 17.8.2011.

- טופס ההסרה ממולא בפרטי המבקשת הנדרשים לצורך הסרת ההחלטה מיום 1.3.2011 ממאגר "תקדין-לייט", מצ"ב כנספח י' לבקשה.

נספח י'

- קבלה על תשלום הסרת ההחלטה ואישור על הסרת המסמך, מצ"ב כנספח יא' לבקשה.

נספח יא'

42. בשולי הדברים יש לציין כי כל שביקשה המבקשת היה להוריד את ההחלטה מהמאגר האינטרנטי "תקדין לייט" ולא מהמאגר המקצועי המשפטי "תקדין" וכדומה, אך אפילו דבר זה כרוך במעבר

מהמורות רבות וכרוך בעלויות שאינן מוצדקות. נוסף על כך יש לציין כי ההחלטות המופיעות בעניינה של המבקשת שהוזכרו כאמור אינן כוללות כל החלטה שיפוטית חשובה שלא לומר הלכה שניתן ללמוד ממנה לעניין מקרים דומים. המבקשת איננה מבינה מדוע החלטות נקודתיות אלה, החסרות כל משקל משפטי או ציבורי צריכות להופיע בראש תוצאות חיפוש שמה בגוגל! כיצד יש בהם כדי לקדם את עיקרון פומביות הדיון! למשיבה הפתרוניס.

43. בצר לה, פנתה המבקשת לבאי כוחה על מנת שימצו את זכויותיה מול הגורמים הנוגעים בדבר וינסו להביא מזוור לפגיעה האנושה בפרטיותה ובפרטיות רבבות נוספים.

44. ביום 30.8.2011 פנה ב"כ המבקשת אל גוגל ישראל ואל המשיבה במכתב בו פירט את השתלשלות העניינים ואת הפגיעה החמורה בפרטיותה של המבקשת, כן דרש ב"כ המבקשת כי גוגל וחשבים ימחקו את כל שמות האנשים העולים במאגר תקדין האמור כתוצאה מחיפוש השם בגוגל (ועד השלמת המחיקה יאפשרו מחיקה ללא תשלום), יפצו את המבקשת וישיבו את התשלומים לכלל הגולשים אשר מחקו פסקי דין והחלטות מהמאגר תמורת תשלום.

45. ב"כ גוגל ישראל השיב למכתב האמור במכתב מיום 11.9.2011 והסביר, תוך הפניה לפסיקת בית המשפט, מדוע גוגל איננה אחראית לתכנים דוגמת אלו הנטענים על ידי המשיבה, המופיעים במנוע החיפוש גוגל. לטענת ב"כ גוגל ישראל, מנוע החיפוש הינו בבחינת "מפתח עניינים דיגיטלי" בלבד, המצביע באופן אוטומטי על עצם קיומם של פרסומים ואזכורים שונים ברשת האינטרנט אשר לדבריו, לגוגל אין שליטה עליהם. כן טען ב"כ גוגל ישראל כי בכל מקרה גוגל ישראל איננה הכתובת הנכונה והיא איננה סמכות ואיננה בעלת יכולת בכל הקשור להפעלת מנוע החיפוש גוגל אשר מופעל לטענתו על ידי חברת google האמריקאית.

46. על אף שהמבקשת סבורה כי לא יתכן ולא תהיה לגוגל אחריות ולו כלשהיא על תכנים המתפרסמים במנוע החיפוש שלה באופן תדיר ועקבי ובעיקר בתוצאות הראשונות של החיפוש, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בתכנים המופיעים בחיפוש שמות של מאות ואלפים מתושבי מדינת ישראל, זאת בעיקר כאשר גוגל מהווה למעשה מונופול בתחום מנועי החיפוש (ראה סעיף 34 לעיל לעניין כמות הכניסות היומית לגוגל), הרי שלאור הקושי בזיהוי הכתובת הנכונה של האחריות על מנוע החיפוש והמורכבות שבדבר מבחינה דיונית כמו גם פסיקות שונות של בית המשפט שלכאורה המעיטו באחריותה של גוגל בעניינים כמו דא – החליטה המבקשת שלא לצרף את גוגל כצד להליך בשלב זה. עם זאת מובהר כי המבקשת שומרת לעצמה את כל הטענות בעניין גם נגד חברת גוגל וכי היא שומרת לעצמה את האפשרות לצרף את גוגל (google) האמריקאית או גוגל ישראל בע"מ) כצד להליך, הכל לפי התפתחות ההליך והוראות בית המשפט, כלל שאלה יינתנו.

47. בתגובתה מיום 8.9.2011 טענה חשבים באמצעות באי כוחה כי היות והנהלת בתי המשפט מאפשרת את פרסום פסקי הדין הרי שחשבים רשאית לפרסום, והסרת הפרסומים נעשית לשיטתה של חשבים לפני **משורת הדין** (שכן לדעתה אין כל הגבלה בפרסום והיא כלל אינה מחויבת להיענות לבקשות להסרתם). לעניין גביית תשלום עבור ההסרה הרי שהתשלום נועד, לדברי ב"כ חשבים, לכיסוי "הוצאות ותשומות מיוחדות" הנגרמות לחשבים לצורך הסרת הפרסום. למרבה הצער לא הרחיבו ב"כ המשיבה במכתב זה יתר על המידה בעניין טיבם של אותם "כיסוי הוצאות ותשומות מיוחדות שנגרמות למרשתנו לצורך הסרת הפרסום, בעיקר בטיפול מול צדדים שלישיים". המבקשת לא עמדה על סוף דעתה של המשיבה בעניין זה וזאת לצד העובדה כי עצם יצירת המאגר האמור והפצתו באמצעות גוגל הינו מנוגד לדין.

48. ב"כ המבקשת השיב לתגובת המשיבה במכתב מיום 26.9.2011. במכתב זה הפנה בשנית ב"כ המבקשת את המשיבה לפסק הדין בע"א 2319/08 אשר ההלכה המשתמעת ממנו עולה בקנה אחד עם טענות ודרישות המבקשת, ואשר יפורט להלן. כן פירט ב"כ המבקשת בפני ב"כ המשיבה כי אין מדובר בפרסום רגיל של פסקי דין אלא ביצירת מאגר בעל צביון עסקי גרידא ועל כן עיקרון פומביות הדיון איננו רלוונטי בענייננו. בעניין זה יורחב להלן בחלק המשפטי של הבקשה.
49. ב"כ המשיבה הגיבו למכתב האחרון ביום 4.10.2011 וטענו כי ההחלטה בהליך ע"א 2319/08 נגעה רק לבקשה שהוגשה לבית המשפט בהתאם לסעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט ודבקו בעמדתם כי גם במקרה דנן יש לבכר את עיקרון פומביות הדיון.
50. למכתב זה הגיב ב"כ המבקשת במכתב מיום 10.10.2011 בו שוב הדגיש מדוע עיקרון פומביות הדיון איננו רלוונטי במקרה דנן. במכתבו מיום 17.10.2011 לא התייחס ב"כ המשיבה לטענות אלא שב והפנה למכתבים הקודמים שנשלחו מטעם המשיבה.
- התכתבות בין ב"כ המבקשת לבין ב"כ גוגל והמשיבה, מצ"ב כנספח יב' לבקשה.

נספח יב'

51. סיכומו של החלק העובדתי: המאגר "תקדין לייט" המופעל על ידי המשיבה הינו בעל שני אפיונים מרכזיים:
- האחד**, המאגר מחובר באופן ישיר ובלבדי למנוע החיפוש רב העוצמה גוגל וקידומו במנוע חיפוש זה עד כדי כך שגוגל הינו "ספק החמצן" של מאגר זה. השני, המאגר מתפקד הלכה למעשה כמאגר מידע המכיל פרטים אודות אנשים המופיעים בפסקי דין והחלטות בתי המשפט.
- שילובם של שני המאפיינים הללו, מביא לתוצאה הקשה והבלתי מידתית בה חיפוש שם של אדם בגוגל או יביא בתוצאות הראשונות שבעמוד הראשון של תוצאות החיפוש בגוגל לקישור לאזכורים שונים עליו בפסקי דין והחלטות בית המשפט (באם הוזכר בהם) וכל זאת במאגר "תקדין לייט".
- מדובר בחשיפה מירבית, מתוכננת ויזומה של פרטים אישיים ואינטימיים אודות מאות אלפי אנשים. זהו מצב מכוער ובלתי נסבל, אשר לבד היותו בלתי מתקבל על הדעת הוא גם מנוגד באופן ברור לעקרונות החוקתיים והוראות החוק והפסיקה, כפי שיוכח מיד.

ד. הטיעון המשפטי

52. הטיעון המשפטי בבקשה זו מתפצל לשני ראשים: **האחד**, פגיעה חמורה בפרטיות וזכותו של הפרט לשם טוב, והשני, שימוש שלא בתום לב בעיקרון פומביות הדיון לצורך עשיית רווחים תוך הפרת הוראות חוק כאמור.
53. בבסיס הדברים יש לזכור כי עסקינן במאגר אשר מכיל פסקי דין המותרים אמנם בפרסום, אך המשיבה עושה בהם שימוש באופן שהם מהווים בסיס נתונים ומידע אודות אנשים שהינם והיו בעלי דין או שהוזכרו בפסקי דין והחלטות מסיבה אחרת. אלו בעלי דין ואנשים אחרים אשר פרטים אינטימיים ורגישים אודותיהם ואו פרטים שיש בהם כדי לפגוע בשמם הטוב, מופיעים במאגר "תקדין לייט" וזאת לאחר חיפוש פשוט של השם המבוקש במנוע החיפוש גוגל.

הזכות לפרטיות ולשם טוב

54. ראשית נפתח בעקרונות החוקתיים אשר נפגעים כתוצאה מפעילותיה של המשיבה – פגיעה בפרטיות וזכותו של אדם לשם טוב.

55. הזכות לפרטיות מוכרת כזכות רמת מעלה בשיטות משפט רבות במשפט המערבי ובמשפט הבינלאומי. בין היתר זכות זו מוכרת בהכרזה האוניברסאלית על זכויות האדם משנת 1948 (סעיף 12), באמנה הבינלאומית על זכויות אזרחיות ופוליטיות משנת 1966 (סעיף 17) ובאמנה האירופאית על זכויות אדם וחירויות היסוד (סעיף 8).

56. המרחב התחיקתי הישראלי כולל התייחסויות רבות לעקרונותיה וחיבותה של הזכות לפרטיות. למעשה, הזכות לפרטיות בישראל קיימת כבר מקדמת דנא. זכות זו זכתה לעיגון חקיקתי בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. סעיף 1 לחוק זה קובע:

"לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמתו."

57. כן זכתה הזכות לפרטיות לעיגון חוקתי בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. וכך קובע סעיף 7(א) לחוק זה:

"כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו."

על עיגונה של הזכות בחוק יסוד הוער בפסיקה:

"בכך הוכרה זכות חוקתית לפרטיות בהיקף רחב יותר מהיקפה של הפרטיות בחוק הגנת הפרטיות. אכן, מכוחו של חוק היסוד הפכה הפרטיות לזכות חוקתית-על-חוקית (ראו בג"ץ 2481/93 ד"ר נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד מח(2) 456, 470).

...
הזכות לפרטיות – כמו הזכות לכבוד האדם אליה היא קשורה בקשר הדוק – מבוססת על האוטונומיה של הפרט (ראו ע"א 2781/93 דעקה נ' בית החולים "כרמל", חיפה, פ"ד נג(4) 526, 570). "הכרה בפרטיות היא ההכרה באדם כפרט אוטונומי הזכאי לייחוד אל מול האחרים. ייחוד זה הוא המאפשר לאדם להתבצר באישיותו כבעלת משמעות הראויה לכיבוד" (השופט ח' אריאל בפרשת גלעם). "עניינה של זכות הפרטיות הוא... באינטרס האישי של האדם בפיתוח האוטונומיה שלו, במנוחת נפשו, בזכותו להיות עם עצמו ובזכותו לכבוד ולחירות" (השופט א' ריבלין בע"א 8483/02 אלוניאל בע"מ נ' מקדונלד, פ"ד נח(4) 314, 347). הפרטיות נועדה לאפשר לפרט "תחום מחייה" שבו הוא הקובע את דרכי התנהלותו, בלא מעורבותה של החברה. בתחום זה האדם הוא עם עצמו. זו "הזכות להעזב לנפשו" ("the right to be left alone": השופט ברנדייס בפרשת Olmstead v. U.S. 277 U.S. (1928), 438, המובא בפרשת ד"ר, עמ' 471 ובע"א 439/88 רשם מאגרי המידע נ' ונטורה, פ"ד מח(3) 803, 836. התפיסה הזו מתבססת על Warron and Brandeis, "The Right to Privacy", 4 Harv. L. Rev. 193 (1890).

בג"צ 6650/04 פלוני נ' בית הדין הרבני האיזורי בנתניה, פ"ד סא(1) 581

58. גם הספרות המשפטית הרבתה לעסוק בהיקפה ובתחולתה של הזכות לפרטיות ועקב קוצר היריעה לא יפורטו כל המאמרים והניתוחים המשפטיים בעניין. ראה בעניין זה את מאמרו של המלומד מ' בירנהק "שליטה והסכמה: הבסיס העיוני של הזכות לפרטיות" 9 משפט וממשל יא (תשס"ח); ה. סומר, א. שרף, ת. שוויצר "הזכות החוקתית לפרטיות" מסמך רקע שהוגש לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 18.11.2004.

59. בתי המשפט אשר כאמור הדגישו את חשיבותה של הזכות נטו לפרש בהרחבה את הזכות לפרטיות, כדברי השופט (כתוארו אז) א' ברק בפרשת ד"ר:

"כל אדם בישראל זכאי לפרטיות" (סעיף 7 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו). היקפה של זכות זו אינו נקי מספקות. רבות נכתב עליה.

עתה, משניתן לה בסיס חוקתי חקוק, יש לפרשה מתוך 'מבט רחב'
'ומתוך הבנה כי עניין לנו בהוראה הקובעת אורחות חיים. עניין לנו
בניסיון אנושי החייב להתאים את עצמו למציאות חיים משתנה'.
על כן יש לפרש הוראה חוקתית 'מתוך תפיסה רחבה, ולא באופן
טכני'. (ההדגשים נוספו, הח"מ)

בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד מח(2) 470, 456

60. נוסף על כך, בתי המשפט, ובכללם בית המשפט העליון, קבעו כי זכות זו מצדיקה את עצמה מבלי להזדקק להנמקות חיצוניות. אף למעלה מזו, בתי המשפט מצאו כי שמירה על הזכות לפרטיות והזכות לשם טוב לא רק שיש בה הגשמה בסיסית של עיקרון כבוד האדם אלא שיש בה כדי להשיג הגשמתן של זכויות ועקרונות אחרים, ובכללם זכות הגישה לערכאות. נראה למשל את דבריו של כב' השופט א' גולדברג בפסק הדין בעניין **אבי יצחק**:

"ככלל ההגנה על שמו הטוב של אדם אינה זקוקה לצידוקים
תועלתניים-חיצוניים, הרי שכל שמדובר בהגנה על שמו הטוב של
אדם במסגרת ההליך השיפוטי, עשויה ההגנה לשרת גם מטרה
חיצונית חשובה, והיא הסרת המחסום מפנייה לבית המשפט,
והגנה על זכותו של כל אדם לפנות לרשויות השיפוטיות לשם הגנה
על זכויותיו."

רע"א 3614/97 עו"ד אבי יצחק נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ,
פ"ד נג(1) 26

מה יפים ונכונים הדברים בעניין **אבי יצחק** לענייננו ולנסיבות דן. כאשר לאדם עניין משפטי רגיש אותו הוא רוצה להביא בפני ערכאות אך הוא מודע לכך כי ניהול ההליך כרוך בחשיפת פרטים אינטימיים אודותיו אשר יהיו גלויים לכל אדם על פני הגלובוס בלחיצת כפתור אחת פשוטה – הדבר עלול להוות מחסום של ממש עבורו לפנות למימוש זכויותיו בבית המשפט. זוהי מציאות שלאור המתואר בחלק העובדתי של בקשה זו איננה תלושה והן לאור זכות הגישה לערכאות שהינה זכות יסוד גם היא, לצד הזכות לפרטיות ולשם טוב, יש לסכלה.

61. נוסף על כך, פגיעה בפרטיות גוררת אחריה פעמים רבות פגיעות נוספות, כגון בזכות לחירות, בחופש הביטוי, בזכות הקניין ועוד.

62. משמעותה של הפגיעה בפרטיות בעידן הדיגיטלי של ימינו, וכגון זה המתואר בבקשה זו הינו בעל משמעויות חברתיות ואישיות מרחיקות לכת. עמד על כך המלומד מ' בירנהק:

"המידע על אודותינו שנאסף, נשמר, מעובד, מוצלב ומנותח במאגרי
מידע – משקף אותנו. יש זהות בין האדם לבין המידע על אודותיו.
לפיכך שליטה של אחר (המדינה, המעסיק, התאגיד) במידע על
אודות אדם שקולה לשליטה של אותו אחר באדם עצמו... אדם
שאינו שולט במידע על אודותיו אינו עוד ריבון לעצמו; הוא מסווג
ומתויג על ידי אחרים, מבלי שנשאל, מבלי שיש לו השפעה על
הסיווג וללא זכות ערעור."

מ' בירנהק, "שליטה והסכמה: הבסיס העיוני של הזכות לפרטיות"
משפט וממשל יא 9, בעמ' 42-43 (2007)

63. השאלה איזה מידע או פרסום הינו כזה העולה כדי פגיעה חמורה בפרטיות הינה שאלת כבודת משקל ומורכבת. יחד עם זאת, בית המשפט העליון כבר העמיד בפנינו קריטריונים להגדרת פגיעה זו. נראה את דברי בית המשפט העליון בפרשת **ידיעות אחרונות**:

"השאלה אם פגיעה בפרטיות עולה לכדי פגיעה חמורה תיבחן
בשים לב לאופי המידע הפוגע. ככלל, ככל שהמידע מתייחס
לעניינים המשתייכים לליבת המונח פרטיות, תגבר הנטייה לראות
בפגיעה כפגיעה חמורה". (ההדגשים נוספו, הח"מ)

ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות בע"מ נ' עו"ד פלוני (פסק דין מיום 27.2.2008, פורסם בנבו)

64. במקום אחר פרט בית המשפט באופן פרטני את תחום ההגנה הניתנת במסגרת הזכות לפרטיות והגדיר את מושג הפרטיות כמושג רחב הכולל:

"כל מידע הקשור לחייו הפרטיים של אותו אדם, לרבות שמו, כתובתו, מספר הטלפון שלו, מקום עבודתו, זהות חבריו, יחסיו עם אשתו ויתר חברי משפחתו וכדומה".

ע"א 439/88 רשם מאגרי המידע נ' ונטורה, פ"ד מח(3) 808

וכאשר מדובר בפרטים כגון נכות גופנית כבמקרה דידן הרי שפשוט כי מדובר בפגיעה ברכיב שהינו חלק אינטגרלי של ליבת הפרטיות. על כן ברי כי מדובר בפגיעה חמורה בפרטיות וודאי שהיא חוסה תחת הזכות לפרטיות ובכוחה לגבור אף על זכויות אחרות.

65. ואכן בפסיקה נקבע מפורשות כי פרסום פסק דין ובו מידע אישי רפואי כמו גם חשיפת מידע על אודות מערכות יחסים אינטימיות בין בני אדם מהווה פגיעה חמורה בפרטיות ((ראה: ע"א 8869/00 פלונית נ' ד"ר יוסף שלו (פורסם בנבו); ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות נ' עו"ד פלוני (פורסם בנבו)).

66. יצוין בנוסף כי הזכות לפרטיות מאגדת תחת כנפיה הן עניינים אזרחיים והן עניינים פליליים ((ראה: עמ"מ (מרכז) 13028-04-09 בנימין אליהו נ' עיריית טבריה (פורסם בנבו); ת"פ (ראשל"צ) 3579-08 מ.י. תביעות ת"א שלוחת איילון נ' משה חבושה (פורסם בנבו)).

עיקרון פומביות הדיון מול הזכות לפרטיות

67. הזכות לפרטיות ולשם טוב בענייננו, שביטויים המעשי - אי הכללת פרטים אישיים או אינטימיים אודות בעלי דין בהחלטות ובפסקי דין בהם אלו מעורבים, עומד לכאורה, כנגד עיקרון חשוב ומהותי אחר בשיטת המשפט הישראלי והוא עיקרון פומביות הדיון, המוסדר בסעיף 68(א) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) תשמ"ד - 1984 (להלן: "חוק בתי המשפט"). עם זאת, כפי שנראה מיד, הרי שבענייננו עיקרון פומביות הדיון כלל לא חל ואינו רלוונטי ולחילופין, בעת עריכת איזון בין הערכים והעקרונות השונים המתנגשים בפרשה דנן על נסיבותיה המיוחדות והמסוימות, עולה כי על עיקרון פומביות הדיון ליסוג בפני הזכויות והעקרונות האחרים שעניינם שמירה על שמו הטוב, צנעת הפרט וכבודו של הפרט.

68. ראשית יודגש כי כל האמור בתת פרק זה מתייחס רק לגבי החלטה על הוצאת פסקי דין והחלטות במכילים מידע אישי ואינטימי ממאגר "תקדין לייט". ככל שעסקינן בסעד של מחיקת פרטי זיהוי בלבד הרי שלבטח אין בכך ולו בדל של פגיעה בעיקרון פומביות הדיון שכן מלבד טשטוש השם פסק הדין נותר בשלמותו.

69. כפי שניתן להתרשם מטענותיו של ב"כ המשיבה במכתבים אשר צוטטו לעיל, בבואה לפרסם את פסקי הדין במאגר האינטרנטי "תקדין לייט" סומכת המשיבה את יתדותיה על עיקרון פומביות הדיון אשר לטעמה מאפשר לה לפרסם את פסקי הדין באופן האמור והמתואר.

70. עם זאת, כפי שנראה מיד מפסיקות בית המשפט העליון, לא ניתן להביא בחשבון את עיקרון פומביות הדיון כאשר עסקינן במאגר שלא מיועד לשימוש משפטי אלא לשימוש אישי שלא לומר מודיעני (או רכילותי) ואשר הנגישות אליו מוגבלת לחיפוש שמות במנוע החיפוש גוגל.

71. פסק דין מנחה בסוגיית עיקרון פומביות הדין הפורס את הרציונאלים השונים העומדים בבסיס עיקרון זה, הינו בג"צ האגודה לזכויות האזרח (בג"צ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים, פסק דין מיום 8.10.09, פורסם כנבו). בפסק דין זה פרסה כבי הנשיאה די' ביינש את שלושת הרציונאלים העומדים ביסוד עיקרון פומביות הדין:

א. "ההכרה בזכות הציבור לדעת, המבוססת על חופש הביטוי וחופש העיתונות הן בהיבט הנוגע לזכות הציבור לקבל מידע על פעולתן של הרשויות, והן בהיבט הנוגע לחשיבות הפרסום ברבים ככלי לעיצוב השקפותיו ודעותיו של הפרט בחברה דמוקרטית".

ב. "תרומתה של הפומביות לשיפור איכות ההחלטה הניתנת בסיום ההליך, וזאת בין היתר באמצעות חשיפתו של ההליך המשפטי לעיני הציבור ולשיפוטיו".

ג. "הרציונל השלישי נשען על חשיבותו של עקרון זה ביצירת אמון הציבור ברשויות הציבור בכלל ובבתי המשפט בפרט, שכן הוא תורם ליצירתה של מראית פני הליך עשיית הצדק באופן המקדם אמון זה".

72. נתייחס לכל אחד מן הרציונאלים ונסביר מדוע הוא איננו רלוונטי במקרה דנן:

73. הרציונאל הראשון - ההכרה בזכות הציבור לדעת: זהו רציונל שרלוונטי לפסקי דין והחלטות בעלי משמעות חברתית וציבורית ולא ניתן להחילו על פסקי דין והחלטות שעוסקים בפרט בוודאי כאשר אלו כוללים פרטים אינטימיים שונים בהם אין מחלוקת כי לא כל הכלל של "זכות הציבור לדעת". כפי שניתן להיווכח מדבריה של הנשיאה, הדגש הוא על קבלת מידע על פעולתן של רשויות וההיבט החשוב של פרסום פסקי דין ברבים ככלי לעיצוב השקפותיו ודעותיו של הפרט - אין צורך להרחיב מדוע אלו עקרונות שלא רלוונטים במקרים רבים כדוגמת המקרה נסוב בקשה זו.

74. נוסף לכך יצויין כי גם רציונל של עניין ציבורי בפסקי הדין איננו רלוונטי במקרה דנן בו לרוב לא מדובר בהלכות משפטיות מהם ניתן להסיק למקרים דומים אלא בהחלטות ממוקדות וספציפיות, לרוב אף טכניות, ואשר מידת העניין הציבורי בפן המשפטי שלהן הינו במקרה הטוב קלוש למדי.

75. הרציונל השני - שיפור איכות ההחלטה הניתנת בסיום ההליך: גם רציונאל זה איננו רלוונטי בענייננו. ראשית, רציונל זה איננו רלוונטי כאשר עסקינן בהחלטות ביניים - החלטות אלו מהוות את מרבית התוצרים השיפוטיים המצויים באתר "תקדין-לייט". שנית, המאגר "תקדין לייט" בנוי באופן כזה שאין מטרתו "לחשוף את ההליך המשפטי לעיני הציבור" אלא מטרתו אחת כפי שהובהר - יצירת מאגר מידע על בעלי דין ועל אחרים המוזכרים בפסקי דין והחלטות. אין המאגר מציג בפני המשתמש אפשרות לצפות בהליך המשפטי הספציפי על גלגוליו השונים או אפשרויות חיפוש מתוחכמות (אפשרויות הקיימות במאגרים האחרים, גם של תקדין) אלא הוא מציג באופן ספורדי פסקי דין ו/או החלטות בהם מוזכר שמו של אותו אדם ששמו הוקש במנוע החיפוש גוגל; לא ההליך המשפטי הוא המעניין כאן, אלא הפרטים שניתן לאסוף על אדם השותף להליך.

76. הרציונל השלישי - יצירת אמון הציבור ברשויות הציבור בכלל ובבתי המשפט בפרט: אמון הציבור במקרה דנן איננו נוצר וההפך מכך. ראשית, יודגש שוב במקרים רבים מדובר על החלטות ביניים (כגון דיון בבקשה למינוי מומחה) ולא בהחלטות מהותיות, אשר אינן מהוות עניין ציבורי לכשעצמן ואין בהם כדי להשפיע על אמון הציבור במערכת השפיטה. שנית ועיקר, דווקא פרסום השמות בהחלטות ובפסקי דין רגישים עלול לגרום לירידת אמון הציבור במערכת המשפט שכן פרסום ההחלטות ופסקי הדין בתפוצה כה נגישה ובאופן המכוון לאיתור מידע על בן אדם, עלול

לכרסם באמון הציבור במערכת המשפט ולפגוע בזכות הגישה לערכאות. על הנקודה האחרונה עמד בית המשפט בפסק הדין בעניין **אבי יצחק**, סעיף 60 לעיל.

77. בית המשפט העליון הדגיש כי עיקרון פומביות הדין איננו עיקרון מוחלט ופעמים שעליו ליסוג מפני זכויות אחרות, כגון הזכות לפרטיות:

"כמו מרבית העקרונות שעליהם בנוי המשטר הדמוקרטי והמשפט הנוהג בו, אין לראות בפומביות הדין עיקרון מוחלט. זהו עיקרון יחסי. עליו לסגת לעתים מפני זכויות ואינטרסים נוגדים. אחד מאותם זכויות ואינטרסים הוא הפרטיות"

בג"צ 1435/03 פלונית נ' בה"ד למשמעת של עובדי המדינה, פ"ד נח(1) 529 (2003) 534

78. נוסף על כל אלה ומבלי לגרוע מהאמור, יודגש כי במקרה דידן אין טענת המבקשת לדחייה מוחלטת של עיקרון פומביות הדין שכן פסקי הדין וההחלטות מתפרסמים בלאו הכי על ידי בתי המשפט ובמאגרים אלקטרוניים רבים ואף המשיבה, כפי שתואר בפתח הבקשה; מפעילה שני מאגרי תקדין (האחד על גבי תקליטור והשני באמצעות אתר אינטרנט). במסגרת הליך זה, בשלב הנוכחי, אין למבקשת כל טענה כנגד שני מאגרים אלו; שכן, אין פסקי הדין וההחלטות המאוחסנים במאגרים אלו נגישים וחשופים באותה מידה כמו אלה שבמאגר "תקדין לייט", נשוא בקשה דנן. יתר על כן, במאגרים הנ"ל נעשה לרוב שימוש מקצועי ראוי על ידי משפטנים הנזקקים לחומר המשפטי מנימוקים מקצועיים. אף אם יש כאלו המנצלים את המאגרים הללו לצורך "דיגי" של מידע אודות אנשים, הרי שסביר להניח שמדובר במיעוט זניח (יש לזכור כי השימוש במאגרים אלו כרוך בתשלום אם לא ברישום כמנוי) וכי יש להודות כי התכלית של מאגרים מקצועיים אלו, בניגוד ל"תקדין לייט", הינה כשרה וראויה. עיקרון פומביות הדין בא לידי ביטוי איפוא, במאגרים אלו.

79. בנקודה זו ראוי לתת את הדעת גם לשאלת החלופות: כאשר קיימת חלופה ראויה (ובמקרה דידן קיימות כאמור מספר חלופות ראויות שכן כאמור המשיבה מפעילה ומתפעלת שני מאגרים משפטיים מתוחכמים וישנם מאגרים משפטיים רבים סופים), אף אם יש בדרישות המבקשת משום פגיעה בעיקרון פומביות הדין (דבר המוכחש) הרי **שלאור קיומן של חלופות ראויות לא פחות ממאגר "תקדין לייט"** ונוכח הפגיעות הקשות בזכויותיה הבסיסיות של המבקשת ושל שאר חברי הקבוצה, הפגיעה בעיקרון פומביות הדין נעשית כדין ובמשורה. בנוסף, הפגיעה (המוכחשת) בעיקרון פומביות הדין נעשית כאמור לתכלית ראויה שעניינה שמירת זכויות אדם חוקתיות ובסיסיות.

80. סיכום האמור עד כאן: עיקרון פומביות הדין אשר לכאורה מהווה את המצע החוקי למאגר "תקדין לייט" איננו רלוונטי כלל בענייננו, שעה שהמאגר "תקדין לייט" איננו מגשים ולו תכלית אחת של עיקרון פומביות הדין. לצד זאת, קיומן של חלופות אחרות - מאגרים אלקטרוניים שנועדו לשימוש משפטי ואשר מופצים בתשלום - מהווה תחליף נאות אשר יש בו כדי להגשים את העיקרון הנ"ל. לא יתכן להשתמש במאגר פסקי דין כמאגר מידע אודות אנשים, לקשרו למנוע החיפוש גוגל (בו גולשים מחפשים מידע אודות אנשים) ולהסתתר מאחורי אצטלה של עיקרון פומביות הדין. זהו דבר שאיננו יכול להתקבל על הדעת.

81. שלא בשולי הדברים יצויין כי רבים מבעלי הדין כלל לא מודעים לפרסום האמור במסגרת "תקדין לייט" והחיבור של מאגר זה לגוגל וגם כיום אין להם מושג כי אנשים וגורמים רבים מקבלים עליהם מידע אישי, רגיש ובעל ערך אשר עלול לפגוע בשמם הטוב כתוצאה מחיפוש שמם בגוגל

ומציאת מידע אודותיהם במאגר "תקדין לייטי". בית המשפט בעניין פלונית עמד על חומרת היבט

זה:

"חומרה יתרה נודעת לכך, שלעיתים צד להליך אף אינו מודע כלל ועיקר לאפשרות חשיפת עניינו עם מתן החלטה או פסק דין בעניינו, והוא אף אינו עותר לאי פרסום זהותו או פרטים מזהים אודותיו, ואזי כדרך שבשגרה אם בית המשפט לא מעורר את הנושא מיוזמתו, ייחשף אותו מתדיין לאותם פרסומים, גם אם היה מקום להימנע מכך, אם שאלה זאת הייתה מתעוררת בפני בית המשפט".

ע"א 2319/08 פלוני נ' פלונית, פסק דינו של כב' השופט י. שנלר מיום 1.6.2011 (להלן: "עניין פלונית")

82. דברינו אם כן שומטים את הבסיס החוקי לפעילותה של המשיבה וחושפים את אי החוקיות שבהפעלת מאגר מידע אנושי המתבסס על מידע הקיים בפסקי דין, וכל זאת באמצעות הקשת שם של אדם כלשהו במנוע החיפוש גוגל וקישור מידי לתוכן בפסק הדין.
83. למסקנת דומה ואף מקיפה וכוללת יותר הגיע גם המלומד ת' מוסקוביץ במאמרו "ההגנה על הפרטיות בפרסומי בית המשפט – האם ראוי לפרסם שמות בפסקי דין?" משפטים יח, תשמ"ט) 431. וכך הסיק, בעמ' 444:

"מה מהיתרונות של פומביות הדיון נשאר כאשר השאלה איננה האם להתיר או לא להתיר נוכחות חופשית של קהל באולם המשפט, אלא האם להתיר או לא להתיר פרסום שמות צדדים להליך שיפוטי בסדרה כמו "פסקי דין" – סדרה שכרכיה נשארים על מדפי הספריות שנים רבות ובשל אופייה של שיטת המשפט בארץ אף לא מעלים שם אבק.

בפסק דין שצוטט ממנו לעיל, השופט לוי מסביר – לדעתי בצורה ממצה – את יתרונותיו של עקרון הפומביות. הוא מחלק את יתרונותיו של עקרון הפומביות לשני סוגים:

פיקוח של הציבור הרחב על בתי-המשפט ומניעת עיוות דין גלוי.

פיקוח על בעלי הדין והאפשרות להכחיש ראייה כוזבת מיד עם הגשתה לבית המשפט.

יתרונות אלו הם אמנם די חשובים כדי לפגוע בזכות הפרטיות של אלו הנזקקים לדיון משפטי בעניינם, אך כיצד יתרונות אלו באים לידי ביטוי בפרסום שמות ב"פסקי דין"? האם מי שקורא היום את פסק דין מנדלברוט נ' היועמ"ש יוכל לזהות בפסק-הדין איזשהו משוא-פנים של השופט או לראות בעליל שראיה מהראיות שהוגשו לבית-המשפט בשקר היה יסודה? ברור שלא. אותו סטודנט, חוקר, עורך דין או כל מי שנעזר ב"פסקי-דין" לא מפיק כל תועלת חיובית מפרסום שמות בפסק-הדין, אך הנזק שנגרם לנאשמים ששם מונצח לדיראון-עולם בספריות המשפטיות הוא רב מאוד ובלתי-הפיך. מה יוכל לעשות אותו עורך-דין, שהשופט ברנזון סירב לאסור את פרסום שמו כדי לתקן את הנזק שנגרם ליוקרתו המקצועית ונשאר זמן רב אחרי תקופת ההתיישנות והמחיקה של מעשהו? גם אם נציג את השאלה בצורה פחות דרמטית, מדוע אדם פשוט שפנה לבית משפט כדי שזה יסדיר סכסוך בינו לבין שכנו צריך להפוך למושג בעולם המשפט הישראלי?"

- מאמרו של ת' מוסקוביץ, "ההגנה על הפרטיות בפרסומי בית המשפט – האם ראוי לפרסם שמות בפסקי דין?" משפטים יח (תשמ"ט) בעמ' 431, מצ"ב כנספח יג' לבקשה.

נספח יג'

84. מוסקוביץ' הציע לחלק בין שני סוגי פרסומים: פרסום מידי, דוגמת העיתונות היומית, ופרסום לזמן ארוך. מוסקוביץ' טען כי בעוד שהראשון הוא חלק אינטגרלי מעיקרון פומביות הדיון, ואף לא נגרם בו נזק רב, הרי שהשני – פרסום לטווח ארוך, כגון במאגרי מידע משפטיים – גורם נזק רב ואף יתרון מיתרונות עקרון הפומביות איננו קיים בו ואין בו כדי לקדם עיקרון זה (ראה עמ' 445).
85. בפסק הדין בעניין פלונית ציטט כב' השופט שנלר את דבריו של המלומד מוסקוביץ' והעיר עליהם עליהם:

"בהתאם לאמור, מוסקוביץ' מציע לאסור פרסום שמות ב"פסקי דין", וחלף השמות המקוריים להשתמש בשמות בדויים...

ודוק, המאמר נכתב בשנת 1989 ועוד קודם שתוקן סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, וכימים בהם השפעת הטכנולוגיה לא הייתה כה משמעותית (מנועי החיפוש ברשת האינטרנט החלו לפעול בשנות ה-90, כשגוגל הוקמה בשנת 1997). נראה כי דבריו מקבלים משנה תוקף בימים אלו."

- יש להוסיף על כך כי מוסקוביץ' דיבר על סטודנט, חוקר או עורך דין העושה שימוש בכרכי "פסקי דין" ונתקל בשמות בעלי הדין בעת השימוש המקצועי. בעזרת המאגר "תקדין לייט" הרי שמדובר בקהל רחב הרבה יותר שנחשף לפסקי דין ושלא למטרות מקצועיות. בניגוד לכרכי "פסקי דין" אשר לרוב כמעט אין מעיינים בהם, הקישור לגוגל עושה את המידע נגיש באופן מקסימלי.
86. כב' השופטת (כתוארה אז) ד' בייניש התייחסה בהקשר זה על חשיבות הצבת מגבלות לשימוש במאגרי מידע בעידן המודרני:

"ההישגים הטכנולוגיים של העידן המודרני הביאו עמם כתוצאת לוואי אפשרויות נרחבות לפגיעה בפרטיות. מאגרי המידע המצויים בידי הרשויות, בכלל, ובידי מס הכנסה, בפרט, נותנים בידי עובדי הציבור שיש להם גישה אליהם יכולת ועוצמה לאסוף מידע רב על כל אדם מהציבור בישראל בכל היבט מתחומי חייו. חזונו האפוקליפטי של ג'ורג' אורוול בדבר 'האח הגדול' עלול על נקלה להפוך למציאות חיים אם לא יושמו הגבולות לנגישות למאגרים ולשימוש בהם מעבר למטרה המוגבלת שלשמה ניתנה הסמכות למופקדים על מאגרי המידע."

עש"מ 6348/01 בן דוד נ' נציב שירות המדינה, פ"ד נו(2) 918, 923

87. כך קבע בית המשפט גם בפרשה נוספת:

"ישנו אינטרס רב מאד שפסקי-דין מעין אלו לא יפורסמו ברבים במאגרי מידע משפטיים. בהקשר זה, ודווקא לאור העובדה שהפרסום נעשה באינטרנט, בדרך שמאפשרת פרסום נרחב, ישנה חובה מוגברת להגן על מי שעשוי להיפגע מהפרסום האסור. בשונה מימים עברו, שבהם פרסום בנייר היה מושלך כעבור ימים, היום כל פרסום נשאר לדיראון עולם. בשל תוכנות חיפוש כמו Google, גם כל פרסום הופך להיות נגיש לרבים והופך לנחלת הכלל. אם בעבר נאמר ש"עם העיתון של אתמול אפשר לעטוף את הדגים של מחר", היום "העיתון", כך נראה, נשאר לנצח, והדגים נארזים באריזות אחרות. בשל כל אלו, ישנו אינטרס חברתי להטיל חובות מוגברות על כל גורם שמפרסם מידע באינטרנט, לבל יימצא פוגע באדם כלשהו באמצעות פרסומו, ולבל יעשה כן תוך עבירה על החוק."

ת"א (י-ם) 14383/06 פלונית נ' מדינת ישראל-הנהלת בתי המשפט ואח' (פורסם בנבו)

- אף כי פסק דין זה עסק בפרסום פרטים בפסק דין של בית משפט לענייני משפחה באופן העומד בניגוד מפורש להוראות חוק בתי המשפט, הרי שבית המשפט ציין בנוסף כי:

"מעבר להוראות המיוחדות האוסרות פרסום פסק-דין ופרטים על אודות הליכים משפטיים מהסוג הנדון, לא יכולה להיות מחלוקת שפרסום תוכנו של פסק הדין, באופן שחושף פרטים מלאים של בעלי הדין, מהווה פגיעה חמורה בפרטיות."

כלומר, גם אילולא היה הפרסום מנוגד להוראות החוק, היה בו משום פגיעה חמורה בפרטיות.

88. וכך ציין, בפרשה דומה ממש לזו שלפנינו, בית המשפט בפרשת פלונית:

"אולם, כיום, כל פסק דין ואף כמעט כל החלטה [אם אינה בפתקית במערכת הנת משפט] ככל שבית המשפט אינו אוסר על פרסומה מפורסמת היא באופן מיידי באינטרנט והאמור כולל את כל הערכאות ובאופן שניתן על נקלה לאתר, ואף לפי שם מתדיין, את אשר פסק בית המשפט בעניינו של מתדיין זה או אחר. כך גם לא מדובר בפרסום חד פעמי אלא לכאורה בפרסום קבוע העומד לרשות מחפשו. דהיינו, אין מקום להשוואה בין החשיפה בזמנו לחשיפה דהיום, אשר עצם חשיפה שנזאת מחמירה את הפגיעה בפרטיות על כל המשתמע מכך".

89. אמנם נכון הוא כי מסקנתו של מוסקוביץ' בקשר לפרסומם של פסקי הדין טרם יושמה באופן מלא וכי פסקי הדין וההחלטות של הערכאות השונות מתפרסמים כיום כאשר שמות בעלי הדין גלויים (לבד המקרים החריגים בחוק). אך כאשר לא מדובר על פרסום רשמי ב"פסקי דין" של מדינת ישראל ואף לא במאגרים המשפטיים הרגילים אלא בפרסום כמאגר מידע על בסיס עסקי גרידא אשר מקור חיותו הינו מנוע החיפוש גוגל ופועל אך ורק כמקוד הפצת מידע אודות אנשים, הרי שלא סביר כלל להמשיך ולנפנף בעיקרון פומביות הדיון ונימוקיו והסבריו של מוסקוביץ' נכונים ביתר שאת ומן הראוי ליישם כאן.

90. אולם למעשה גם כיום, אף הרשות השופטת - מערכת בתי המשפט, הבינה כי פרסום שמות בפסקי דין המכילים מידע רגיש אודות מתדיינים והפוגע בפרטיותם של אלה, איננו תמיד מוצדק. מנהל בתי המשפט מעודד בעלי דין החוששים מפרסום מידע רגיש לפנות לבית המשפט ולבקש את מניעת הפרסום וזאת על פי הקבוע בחוק בתי המשפט (יצוין כי דבר זה לא היה ידוע למבקשת בעת מתן ההחלטות בעניינה). נוסף על כך, במכתב ששלח מנהל בתי המשפט, כבי' השופט משה גל לשופטי בתי המשפט באוגוסט 2009, כתב השופט גל כי ראוי שהשופטים יימעטו באזכור פרטים רגישים אודות המתדיינים:

"עם זו, נראה כי החריגים לפומביות הדיון הקבועים בסעיפים 68-71 לחוק בתי המשפט, אינם מותאמים לעת הנוכחית, המתאפיינת בזרימת מידע חופשי ומהיר וכי הדין אינו מספק מענה הולם לבעיה שמתעוררת. לאור זאת, יש בכוונתי לפנות בעניין זה לשר המשפטים על מנת שתיערך בחינה מחודשת של הסוגיה בכללותה וינתנו כלים משפטיים לצמצום הפגיעה במתדיינים.

נוכח דברים אלו, נבקש את שימת לבכם בעת כתיבת החלטות לעניין איזכור פרטים אישיים שאין חובה בהם ואשר פרסומם עלול לגרום לפגיעה בפרטיותם של המתדיינים".

- הודעה לעיתונות ומכתבו של מנהל בתי המשפט, כבי' השופט משה גל מיום 5.8.2009, מצ"ב כנספח יד' לבקשה.

נספח יד'

91. הנה כי כן, אף מנהל בתי המשפט מרגיש בבעייתיות הרבה הקיימת כיום, ופנה לשופטים על מנת שאלה יצמצמו אזכור של פרסומים שיש בהם כדי לפגוע בפרטיות. ודו"ק - האמור במכתב הוא לגבי צמצום אזכור פרטים אישיים בפרסום רשמי של פסקי דין והחלטות - על אחת כמה וכמה

אמורים הדברים מקום בו הפרסום נעשה למטרות מסחריות ולמעלה מזו – יצירת מאגר מידע על אנשים באמצעות מנוע החיפוש גוגל.

92. ככל הידוע למבקשת ולבאי כוחה, ישנה וועדה במשרד המשפטים בראשות כב' השופט בדימוס א. וינוגרד אשר יושבת על המדוכה בסוגיית פרסום פרטים מזהים בפסקי דין, אך כמובן שפעילותיה תימשך זמן לא מבוטל ועד פרסום המלצותיה, ושלא לומר אימוצם, עשוי לעבור זמן רב. נוכח הפגיעות בפרטיותם של אלפים ורבבות הנעשית מדי יום ביומו במאגר העסקי "תקדין לייט", לא ניתן להמתין פרק זמן שכזה. מה גם, שכאמור, בקשה זו מתייחסת לרובד מוגבל ומצומצם של מתן סעד לפרסום פסקי דין והחלטות בפלטפורמה מסוימת ואין מדובר בבקשה למתן פתרון כולל ומקיף לסוגיה, עליו אמונה הוועדה.

93. שמירה על תפוצתם של מאגרים ציבוריים באופן שלא יעשה בהם שימוש החורג ממטרותיהם, הינה משימה ראשונה במעלה. השופטת (כתוארה אז) ד' ביניש עמדה על כך בפסק הדין בעניין **יפתח בן דוד**:

"מאגרי המידע... המצויים בידי הרשויות נותנים בידי עובדי הציבור שיש להם גישה אליהם יכולת ועוצמה לאסוף מידע רב על כל אדם מהציבור בישראל בכל היבט מתחומי חייו. הזונו האמקוליפטי של ג'ורג' אורוול בדבר "האח הגדול" עלול על נקלה להפוך למציאות חיים אם לא ייושמו הגבולות לנגישות למאגרים ולשימוש בהם מעבר למטרה המוגבלת שלשמה ניתנה הסמכות למופקדים על מאגרי המידע". (ההדגשים נוספו, הח"מ)

עש"מ 6843/01 בן דוד נ' נציב שירות המדינה, פ"ד נו(2) 918

94. עקרון זה הוא שעמד גם ביסוד פסיקת בית המשפט העליון בפרשת העברת המידע ממאגר מרשם האוכלוסין אל הבנקים. הפגיעה בפרטיות באותו עניין הוגדרה על ידי בית המשפט העליון כ- "התחברות גוף פרטי דרך קבע, למאגר מידע ממשלתי" [ראה: בג"צ 8070/98 **האגודה לזכויות האזרחי בישראל נ' משרד הפנים**, פ"ד נח (4) 842 (2004) 854]. נפסק כי לא ניתן לעשות זאת אפילו לשם מטרות נעלות וחשובות, כל עוד אין חקיקה שתסדיר את חשיפת המאגר בפני אותם גופים פרטיים ותבטיח שהם לא יוכלו לעשות בו שימוש החורג מהתכלית שלשמה הוא נחשף בפניהם.

95. ואכן, מאגרי מידע ציבוריים שדרגת רגישות המידע הנמצא בהם נופלת בהרבה ממאגר פסקי דין, אינם מועברים לרשת האינטרנט לפני שהדבר מעוגן בחוק ולפני שננקטים אמצעים ממשיים על מנת שלא יעשה בהם שימוש החורג ממטרותיהם. כך למשל נקבע בתקנות בהן אושר הקמת מידע על זכויות קנייניות. נקבע כי המאגר יעוצב באופן שימנע מציבור המשתמשים לברר לגבי מאן דהו אילו זכויות יש לו במקרקעין שכן זהו שימוש החורג ממטרת המאגר [תקנות מינהל מקרקעי ישראל (מאגר המידע) תשס"ד-2004]. בדומה, דחתה הכנסת הצעת חוק שביקשה להפיץ לכל דורש דיסק ובו מאגר מנויי הטלפון במדינת ישראל, כיוון שהעמדת מאגר המידע ללא הגנות והגבלות תאפשר לעשות בו שימושים החורגים מהמטרה שלשמה הוא קיים [ראה: הצעת חוק התקשורת (בזק ושירותים) (תיקון - מאגר מידע אחוד למספרי טלפון) התשס"ז-2007 ואת דיון וועדת הכלכלה של הכנסת בעניין הצעת החוק מיום 17.12.2007].

96. הרי שגם מאגר ציבורי כמאגר פסקי הדין, המנוהל על ידי המשיבה, האוצר בחובו מידע רגיש לרוב מופץ בפלטפורמה כה זמינה ונגישה והמקושרת למנוע החיפוש גוגל באופן שחורג באופן מובהק

מהתכלית שלשמו נוצר מאגר זה. עקרונות הפסיקה והחקיקה האמורים מורים היטב מה דינו של מאגר שכזה.

97. במקביל לאמור ובהתייחס לעקרונות הנידונים, מגמת החקיקה הינה להרחיב את טווח המקרים ואת תחום העניינים והאנשים אשר לגביהם תגבר הזכות לפרטיות על פני הזכות של פומביות הדיון. ניתן למצוא כי המחוקק הסדיר בשורה ארוכה של חוקים כי אפשר או לעיתים אף קיימת חובה לנהל את דיון בדלתיים סגורות [ראה למשל סעיף 9 לחוק הנוער (שפיטה), ענישה ודרכי טיפול], התשל"א-1971; סעיף 67(ג) לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967; סעיף 10א לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה התשמ"ח-1988 ועוד. לרשימה מלאה יותר ראה ע"א 2319/08 פלוני נ' פלונית, בסעיף 25ג]. מחקיקה זו ניתן להיווכח כי בשים לב לנסיבות הרי שככלל יש לבכר את הזכות לפרטיות על עיקרון פומביות הדיון.

98. אכן, שינוי כה דרמטי בעידן הדיגיטלי הממוחשב בה אנו חיים, מחייב את בית המשפט להציב גבולות חדשים לפרסומים הנידונים והנחשפים לקהל הרחב במאגר "תקדין לייט". במקרה הנדון אין כל ספק, לאור הנתונים העובדתיים ולאור עקרונות החוק והפסיקה, כי יש לערוך את האיזון בין שבין עיקרון פומביות הדיון (ככל שקיים במקרה דנן) לזכות לפרטיות באופן שיטה לטובת הזכות לפרטיות.

העניין הציבורי

99. טענה נוספת העשויה להישמע לצורך הצדקת פרסום פסקי הדין במאגר "תקדין לייט" הינה "העניין הציבורי" שבפרסום פסקי הדין.

100. כמובן שיש לדחות "טענה" שכזו, אם תישמע, בשתי ידיים. ראשית, כפי שכבר הוזכר, פסקי הדין מפורסמים באמצעים רבים אחרים, הולמים יותר ומגשימים באופן נכון יותר את העיקרון שעומד מאחורי פרסום פסקי דין. על כן אין כל עניין ציבורי בפרסום דווקא באמצעות הפלטפורמה הקלוקלת של "תקדין לייט".

101. שנית, בית המשפט כבר נתן את דעתו להחלת עיקרון "העניין הציבורי" במקרים כגון דא:

"המונח 'עניין ציבורי'... (ה)מתייחס רק לפירסום המביא עמו משום תועלת לציבור, ולא די שיש בפירסום משום 'עניין לציבור', שיש בו לעתים אף כדי 'לספק מזון לסקרנים או למלא יצרם של רכלנים'..."

ע"א 213/69 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' עתון הארץ בע"מ, כג
87 (2)

102. אכן, במקרה כמו זה שלפנינו, המדובר הוא על פרסום פסקי דין והחלטות אך ורק כדי לספק מזון לסקרנים או למלא יצרם של רכלנים. במקרה שכזה לא ניתן להסתמך לא על עיקרון העניין הציבורי שבפרסום פסק הדין ולא בכל זכות או עיקרון חוקתי כזה או אחר.

שימוש שלא בתום לב בעיקרון פומביות הדיון

103. כפי שעולה מן האמור, אין כל בסיס חוקי להפעלת מאגר "תקדין לייט" שכל עניינו ומהותו הינו פריסת מידע אודות אנשים המוזכרים בפסקי דין ובתוך כך פגיעה בפרטיותם ובשם הטוב. ההסתמכות על עיקרון פומביות הדיון, כפי שנעשה על ידי ב"כ המשיבה, היננה הסתמכות בחוסר תום לב של ממש שיש לדחותו בשתי ידיים.

104. בית המשפט העליון התייחס לא אחת ובמספר תחומי משפט בשלילה לרבותי לשימוש שלא בתום לב בזכויות שונות ופסק כי במקרה שכזה לא ניתן לעשות שימוש בזכות. בין המקרים אליהם התייחסה הפסיקה ניתן למצוא שימוש לרעה בזכות התביעה והגישה לערכאות [רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ (פורסם בנבו)], שימוש לרעה בזכות הקניין [רע"א 6339/97 רוקר נ' סלומון, פ"ד (נה) 199], שימוש לרעה בטענת חוסר סמכות [בג"צ 566/81 אליהו עמרני נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד לו (2) 1], שימוש לרעה בזכות מכוח הסכם [ע"א 7168/03 שלמה חבר נ' צוריאל לביא בתוקף תפקידו כנאמן של נגה אלקטרוטכניקה בע"מ בהקפאת הליכים ושל נגה תעשיות אלקרו-מכניות 1986 בע"מ בהקפאת הליכים (פורסם בנבו)] ועוד.

105. גם בענייננו, לא יכול להיות ספק כי מדובר בשימוש בעיקרון תחיקתי למטרות שונות בתכלית מאלו שהוא נועד לקדמן. בית המשפט העליון, מפי כב' השופט טירקל, כבר אמר את דברו בשימוש בהוראת דין כגון דא:

"בענייני שימוש בהוראות חוזה או בהוראות דין שלא למטרה שלשמה נועדה הוא בגדר חוסר תום לב ובגדר שימוש לרעה בזכות". (ההדגשים נוספו, הח"מ)

רע"א 5103/95 דשת נ' אליהו, פ"ד נג(3) 97

ראה גם: ע"א 8034/95 מאור – חברה לדלק בע"מ נ' ג'ון [13], בעמ' 113; ע"א 5717/95 וינשטיין נ' פוקס, פ"ד נד(5) 792.

106. לעיל בסעיפים 80-67 הוכח באופן חד משמעי כי פרסום פסקי דין במסגרת מאגר "תקדין לייט" איננו מגשים ולו תכלית אחת של עיקרון פומביות הדיון. כלפי לייט, מדובר בשימוש בפסקי דין המתפרסמים כחוק כמאגר מידע מודיעיני-רכילותי אודות אנשים רבים. נוכח זאת, הרי שמדובר בחוסר תום לב מובהק ובנסיבות העניין אף קיצוני, והדבר הינו בגדר שימוש לרעה בזכות – עיקרון פומביות הדיון. משעה שעושה המשיבה שימוש לרעה בזכות הרי שהיא גם לא זכאית לחסות בהגנות כלשהן שלכאורה מוענקות לה בחוק.

107. ואם עדיין יתעקש המתעקש על עיקרון פומביות הדיון על אף שהוכח מכל בחינה שהיא למעלה מכל ספק שהעיקרון איננו רלוונטי כאן, יאמרו לו הדברים הבאים: בכל הכבוד, לא ניתן להשתמש בעיקרון פומביות הדיון לפרסום פסקי דין בכל אופן שהוא. האם, לדוגמא, ניתן להתיר פרסום בשלטי חוצות של ציטוטים מתוך פסקי דין שיש בהם מידע אינטימי אודות אדם מסוים או פגיעה בשמו הטוב, והדבר יחסה תחת עיקרון פומביות הדיון? פשיטא, וגם המשיבה תסכים לכך, שזהו דבר שאיננו מתקבל על הדעת ושאיננו יכול לחסות תחת עיקרון פומביות הדיון. נשאלת השאלה, אפוא, מה ההבדל בזמננו בין פרסום ציטוטים מפסקי דין בשלטי חוצות לבין קישור אותם ציטוטים באופן כה נגיש זמין ומהיר דרך מנוע החיפוש רב העוצמה והנפוץ גוגל?

הרחבת החשיפה

108. בהמשך לאמור, ראוי לחדד את נושא היקף ומשך החשיפה של המידע נשוא בקשה זו, הכולל פרטים אינטימיים או הפוגעים בשם הטוב, והעולים במאגר "תקדין לייט" לאחר חיפוש פשוט של שמות בגוגל.

109. מעבר לפן הזמינות והנגישות של המידע, מדובר על חשיפת מידע בתפוצה רחבה ביותר שלא לומר מקסימלית ועולמית, ונוסף על כך מדובר לא אחת אמור גם במידע שעבר זמן רב מאז פירסומו, ואשר הרלוונטיות שלו פעמים רבות לכל הפחות מוטלת בספק, ונבאר.
110. כפי שכבר צוין, המידע המופיע בפסקי דין ובהחלטות נשאר לרוב בתוך "הקהילה המשפטית", קהילה העושה שימוש בפסקי דין לצרכים מקצועיים ואקדמיים. חברי "הקהילה" הזו אינם זקוקים לרוב לפרטים האישיים הביוגרפיים אודות בעלי הדין או צדדים אחרים ואינם עושים שימוש בפסקי הדין למטרה זו אלא למטרות משפטיות-מקצועיות גרידא. גם אם נתקל חבר "קהילה" זו בפרט אישי כלשהו לרוב אין זה מעניין אותו והוא לא נותן דעתו לפרטים השונים מעבר לליבה המשפטית של פסק הדין. לא לשם כך הוא מעלעל במאגר ומאתר פסקי דין.
111. העברת מידע אישי ואינטימי יכולה להיות נסבלת עד רמה מסוימת כאשר מדובר בהעברת המידע בצינורות מוגבלים ומצומצמים, כגון מידע העובר בין חברי קבוצה מוגבלת ומצומצמת בהיקפה דוגמת "הקהילה המשפטית" כאמור. במקרים אלו נדרש לעיתים ויתור על האפשרות למנוע הפצת מידע הכולל פרטים אישיים לטובת ערכים של עבודה מקצועית כאשר ברור כי חברי הקבוצה אינם מתעניינים בפרטים אלו. במקביל לכך, לו מדובר היה במידע אישי העובר למשל בין קולגות בלבד או בין קבוצה אחת מוגבלת ומתוחמת, היה עוד ניתן להבליג עד שלב מסוים. במקרים אלו אפשר להניח בסבירות מסוימת כי לא ייגרס לבעל הדין נזק של ממש. **אולם המצב שלפנינו מראה כי המשיבה פרצה את כל הגדרות והמחסומים כאשר היא חושפת לכל גולש באינטרנט מידע רב הכולל פרטים אישיים רבים וכל זאת ללא סינון מינימלי מצידה.**
112. נוסף על כך, במקרים רבים מדובר על פרסום מידע אישי ישן ולא רלוונטי. למשל, מידע על ליקויים גופניים מהם סבל אותו בעל דין ואשר כיום כבר אינם קיימים. מקרה זה יכול להביא למצב אבסורדי של ממש בו אדם למשל נדחה מקבלת משרה על לא עוול בכפו רק כי לפני 10 שנים סבל מליקוי גופני כלשהו ומאז נרפא לחלוטין. או למשל פרסום פסק דין ממנו עולה כי לפני 5 שנים אדם מסוים הוכרז כפושט רגל אולם למעשה כיום שב לאיתנות כלכלית וכיוצא באלה.
113. לחברה יש אינטרס כי לאנשים שבה אשר עברו פרקי חיים "בעייתיים" תהיה "התנקות" מסוימת ואפשרות לפתיחת דף חדש וחלק לאחר זמן, שאם לא כן, אותו אירוע שלילי או בעיה שהיתה להם ירדוף אותם עד סוף חייהם. הלא זהו גם אחד מהרציונאליים של חוקי ההתיישנות (ראה בעניין זה גם את דבריו של המלומד מוסקוביץ אשר צוטטו בסעיף 83 לעיל, והמצורפים כנספח יג'). אך המשיבה חוסמת אפשרות זו בכך שהיא מנגישה בפני הגולש מידע שפעמים רבות איננו רלוונטי. הגולש, המעוניין פעמים רבות במידע מהיר וזמין, איננו עושה את השקלולים השונים וגם אם עושה זאת, הרי שבתת מודע שלו אין ספק כי הנתונים השליליים להם נחשף משפיעים לבסוף על החלטתו.
114. היות והמשיבה הקימה ומתפעלת את מאגר "תקדין לייט" באופן שמשמש אך ורק מאגר מידע אודות אנשים הרי שהיא איננה יכולה לטעון כי התופעות האמורות הן תופעות לוואי בלבד של המאגר שלה. כפי שהוכח, מטרתו ותכליתו של המאגר הובהרו באופן שלא מתעורר כל ספק לשם מה נוצר ובעבור מה משמש המאגר "תקדין לייט".

מחיקת פרסומים לפי סעיף 70 (ד) לחוק בתי המשפט

115. ב"כ המשיבה העלה באחד ממכתביו טענה ולפיה האפשרות היחידה של המבקשת לאסור פרסום החלטות ופסקי דין בעניינה הינה לפעול על פי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984 (להלן: "חוק בתי המשפט"). סעיף זה קובע כי:

"בית משפט רשאי לאסור כל פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, במידה שהוא רואה צורך בכך לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר ששמו הזכר בדיון או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם או לשם מניעת פגיעה בפרטיותו של אדם עם מוגבלות שכלית או של אדם עם מוגבלות נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות, של אחד מהם".

116. אלא שאין הדברים שייכים לענייננו והוראת החוק עוסקת בעניין אחר. סעיף 70(ד) דן ביכולתו של בית המשפט לאסור כל פרסום בנוגע לדיוני בית המשפט עד כדי שהפרסום לא יפורסם כלל ולא יהיה נגיש לציבור כולו. זהו סעד שמפאת חומרתו וקיצוניותו הוא מסור להחלטה מיוחדת של בית המשפט. כפי שכבר הוסבר מעלה, המבקשת איננה דורשת בשלב זה את מחיקת החלטות ופסקי הדין כך שלא יפורסם כל פרסום בעניינה, אלא היא דורשת כי לא יעשה שימוש מניפולטיבי ועסקי שלא בתום לב במידע המצוי בפסקי דין, תחת הסתתרות באצטלה של עיקרון פומביות הדיון. נוסף על כך, סעיף 70(ד) במקרה דנן הינו "לאחר מעשה", דהיינו לאחר שהנזק כבר נגרם ולמעשה לא יתן את הסעד הנדרש, ואילו עניינה של הבקשה הוא למנוע גם פרסומים עתידיים פוגעניים במאגר רב התפוצה "תקדין לייט" וגם פרסומים אשר בעלי הדין כלל לא מודעים להימצאותם במאגר זה.

117. המבקשת סבורה שמקום בו לא מתבקש סעד של איסור פרסום גורף וכוללני של החלטות ופסקי הדין (שכן אלה ימשיכו להיכלל במאגרים משפטיים מובהקים ומוכרים) ומקום בו מדובר בפרסום פסקי דין והחלטות באופן שאינו מגשים את תכליות עיקרון פומביות הדיון – יש מקום לאסור ולהורות על הסרה של פסקי הדין וההחלטות מאותו מאגר ולמצער את מחיקת שמות בעלי הדין. במקרה שכזה אין צורך להיזקק להוראות סעיף 70(ד) הנ"ל אשר עוסק במתן סעד אחר אשר נסיבותיו שונות מהמקרה שבבקשה זו.

118. לצד דברים אלו ולאבחנה המהותית בין דרישות המבקשת לבין השייכות של סעיף 70(ד) להקשר דנן, יש לציין כי אף אם נבחן את המבחנים המהותיים שנקבעו בפסיקה לצורך הגדרת אותה "פגיעה חמורה בפרטיות..." נראה כי המבקשת וחברי הקבוצה עומדים במבחנים אלה. נפנה לדברי בית המשפט בפרשת ידיעות אחרונות:

"עולה מן האמור, כי כתנאי להפעלת הסמכות לפי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, על בית המשפט לבחון הן את מהות הזכות הנפגעת, הן את עוצמת הפגיעה בה. רק אם מגיע בית המשפט למסקנה כי הפרסום יביא לפגיעה בפרטיות, וכי הפגיעה האמורה הינה פגיעה חמורה, שומה עליו לשקול האם יש מקום להפעיל סמכותו ולאסור פרסום. גם בשלב זה, על בית המשפט לאזן בין עקרון פומביות הדיון לבין הפגיעה בפרטיות. בגדר איזון זה יש לשקול את מידת העניין הציבורי שבפרסום המסוים אל מול הנזק שייגרם כתוצאה ממנו... בנוסף, ומבלי לקבוע רשימה סגורה של שיקולים אפשריים, ניתן להביא במניין השיקולים את השלב בו נמצא הדיון השיפוטי" (ההדגשים נוספו, הח"מ)

ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות בע"מ נ' עו"ד פלוני (פסק דין מיום 27.2.2008, פורסם בנבו)

119. ניישם את התנאים השונים שהוצבו בפסק הדין בענייננו (התנאים הודגשו בציטוט מתוך פסק הדין לעיל) וניווכח לדעת שהמבקשת וחברי הקבוצה עומדים גם בתנאים המחמירים הנדרשים לצורך מחיקה גורפת של פרסומי בית המשפט על פי סעיף 70(ד):

- א. מהות הזכות הנפגעת: מדובר בזכויות הבסיסיות ביותר- הזכות לפרטיות, הזכות לצנעת הפרט, לשם טוב וכיוצא בזה.
- ב. עוצמת הפגיעה: כפי המתואר מעלה, מדובר בחשיפת פרטים אינטימיים ונתונים אישיים ביותר, כמו גם של האשמות שונות, בענייניו של בעל דין או של צד שלישי, בפני כל אדם הנגיש לרשת האינטרנט. בחיפוש פשוט אחד ברשת גוגל יכול להגיע כל אדם לפרטים האינטימיים ביותר של אדם אחר: הדבר עשוי לחוות בעל השפעה בכל הקשור בהתקשרות עם אדם זה בכל מישור שהוא ומכאן לעוצמה חזקה של הפגיעה והשלכותיה.
- ג. מידת העניין הציבורי שבפרסום – כפי שכבר צוין בסעיפים 99-102 לעיל, מדובר במידע אשר מבחינה מהותית ותוכנית, ובעיקר מבחינה משפטית, איננו מקים את העניין הציבורי הנדרש. אלא אם נראה את הצימאון והתאוה לאגור מידע אישי ואינטימי אודות האחר כעניין ציבורי, דבר שכמובן איננו מתקבל על הדעת.
- ד. הנזק שיגרם – לאור נגישות המידע ואופיו האישי-אינטימי, מדובר על חשיפה של מידע באופן שגורם נזק וודאי למבקשת ולשאר חברי הקבוצה. השימוש במנוע החיפוש גוגל הינו שימוש יומיומי ומידי של כל אדם המחפש מידע על אדם אחר, ובכלל זה בכל הקשור בהצעות לבני/בנות זוג וחיפוש מקום עבודה. כפי שכבר הוזכר, למבקשת ידוע בוודאות שעקב החשיפה הרחבה היא נפגעה בשני מישורים אלה לפחות.
- ה. השלב בו נמצא הדין השיפוטי – לרוב, אך לא תמיד, מדובר על מידע המופיע בהחלטות ביניים. אלו החלטות חסרות בדרך כלל כל משמעות משפטית למקרים אחרים ולכן גם התכלית המשפטית שבפרסומן הינו נמוך ביותר.

120. משהוכח כי המבקשת עומדת היטב בתנאי סעיף 70(ד) שעניינו הסרה מוחלטת של פסקי דין מכל מאגר או פרסום שהוא, הרי שקל וחומר שיש במצב הנוצר כדי לאסור פרסום בהיקף מצומצם יותר – פרסום החלטות ופסקי הדין במאגר האינטרנטי "תקדין-לייט". ובן בנו של קל וחומר אמורים הדברים כאשר מדובר בדרישה (שבבקשה זו היא לחילופין בלבד ואיננה הדרישה הראשית) להסרת אמצעי זיהוי בלבד.

החלטת בית המשפט בעניין פלונית

121. פסק הדין בעניין פלונית (ע"א 2319/08 פלוני נ' פלונית, פסק דינו של כב' השופט י. שלר מיום 1.6.2011), אשר חלקים ממנו מצוטטים בבקשה זו, עסק במקרה דומה ממש למקרה של המבקשת בבקשה דנן וראוי ליחד מקום בבקשה זו לפסק דין זה ומשמעויותיו.
122. המדובר היה באישה – פלונית, אשר נפגעה בתאונת דרכים כאשר נסעה באוטובוס ונגרמו לה נזקים רפואיים משמעותיים. במסגרת ההליך מונו מומחים רפואיים, נקבע שיעור נכות וכו'.
123. במסגרת ההליך בבית המשפט השלום פנתה פלונית לבית משפט בבקשה כי יורה "להסיר את פסק הדין מאתרי אינטרנט ומאגרי מידע", לאחר שגילתה כי פסק הדין שניתן בעניינה נגיש לכל דורש. בית משפט השלום דחה את הבקשה וזאת בהסתמך על עקרון פומביות הדין אשר נסיבות המקרה לא הצדיקו, לטעמו, את הסטייה מעיקרון זה.

124. במסגרת ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי על פסק דינו של בית המשפט השלום הגישה פלונית ערעור גם על ההחלטה שלא להסיר את פסק הדין כאמור. בית המשפט המחוזי דן ארוכות בערעור בעניין זה, תוך עריכת דיון מקיף בזכות לפרטיות ובעיקרון פומביות הדיון. בסופו של הדיון קבע בית המשפט (סעיפים 40, 43) כי:

"מעיון בפסק דינו של בית משפט קמא, עולה כי במסגרת פסק הדין נחשפו פרטים רפואיים ואישיים הן ביחס למשיבה והן ביחס לבני משפחה אחרים שלה. כך נחשפו מקומות עבודתה ואף זהויות, לרבות בהיותה עוסקת בתחום החינוך ואין צורך להרחיב אודות המשמעות שיכול ותהיה לחשיפת אותם נתונים אישיים...

בשכלול מלוא השיקולים השונים, ומבלי לקבוע מסמרות בהתייחס למקרים אחרים, דומה כי מעת שמדובר בנכות בתחום הנפשי לרבות אותן נסיבות אישיות של המשיבה, כך גם הקשור לחששותיה מפרסום שמה או פרטים מזהים אודותיה, כך גם בהתחשב בפרסום, דומה כי היה מקום לקבוע שאכן קיימת פגיעה חמורה בפרטיות של המשיבה שעל כן במקרה ספציפי זה יש להיענות לבקשתה לאסור את הפרסום של שמה ופרטים מזהים אודותיה".

125. נוכח זאת ניתן סעד מתאים (סעיף 46-הז לפסק הדין):

"ה. ניתן בזאת צו איסור פרסום של שם המשיבה, כך פרטים מזהים אחרים אודותיה או אודות מי מבני משפחתה, בהחלטות השונות שניתנו על ידי בית משפט קמא כך גם בפסק דינו של בית משפט קמא. המשיבה תפנה לבית משפט קמא על מנת שיינתנו הוראות אופרטיביות לתיקון הנדרש, כולל הוראות שיופנו למזכירות בית המשפט השלום על מנת שתטפל ביישום הנדרש ובאופן שבסופו של יום הפרסום שיוותר באתרי האינטרנט השונים יהיה ללא שמות אלו וללא פרטים מזהים אחרים".

ו. על פסק דין יחול איסור פרסום וכך יוגדר פסק הדין במערכת נט המשפט, וזאת גם ביחס להחלטות השונות שניתנו בתיקי הערעורים השונים, תוך שהמזכירות תוודא ביצוע מידי של כל הפעולות הנדרשות לשם הסרת אותם פרסומים שכבר בוצעו של הפרוטוקולים וההחלטות השונות שניתנו במסגרת ההליכים בתיק.

ז. אנו נורה על אופן פרסומו של פסק דין זה ולאחר שיבוצעו השינויים הנדרשים ובהתאם לכל אשר פורט עד כה, קרי אי פרסום שמה של המשיבה או פרטים מזהים אודותיה".

126. דברי בית המשפט, ניתוחו המשפטי, מסקנותיו והוראותיו בסוגיה הדומה למקרה דנן, אינם מצריכים הסברים והבהרות נוספים. בפסק דין זה ביצר למעשה בית המשפט את הזכות לפרטיות על פני עיקרון פומביות הדיון בנסיבות האמורות והדבר אומץ בפסיקה מאוחרת [ראה למשל: ת"פ (ראשלי"צ) 3579-08 מ.י. תביעות ת"א שלוחת איילון נ' משה חבושה (פסק דין מיום 27.6.2011, פורסם בבנו)].

127. יוער כי בית המשפט בפרשת פלונית התייחס לבקשה לאיסור פרסום שמה ופרטים מזהים של פלונית באופן גורף, ולא כפי שהמבוקש בבקשה דנן, המצומצמת למאגר מסוים מאוד, אשר לגביו פשיטא שאין כל הצדקה לפרסום אותם פרטים מזהים, ועצם חוקיותו של מאגר זה מוטלת בספק רב, בלשון המעטה. על כן, קל וחומר שההלכה שטווה בית המשפט נכונה ומתאימה למקרה דנן.

128. מפאת חשיבותו של פסק הדין בעניין פלונית ומשמעותו להליך דנן, מצורף פסק הדין לבקשה, בהשמטת החלק הראשון של פסק הדין אשר עסק בעניין אחר לחלוטין מענייננו.

- ע"א 2319/08 פלוני נ' פלונית, (פסק דינו של כב' השופט י. שנלר מיום 1.6.2011, פורסם בנבו) מצ"ב כנספח טו' לבקשה.

נספח טו'

ה. עילות התביעה

ה1. הפרת חובה חקוקה

ה1.1. הפרת סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות (בחלק זה: "החוק")

129. סעיף 1 לחוק הגנת הפרטיות קובע כי :

"לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמתו".

130. רציונל מרכזי בזכות לפרטיות וההגנה עליה נובע מחשש איסוף מידע רב ולעתים אף רגיש על ידי מאגרי מידע. חשש זה מתממש בבקשה זו. המשיבה עושה שימוש במאגר פסקי דין שברשותה ומשתמשת בו כמאגר מידע על בעלי דין ומתדיינים שונים תוך הפרה בוטה של הזכות לפרטיות ושל העילות שנקבעו בחוק הגנת הפרטיות.

131. כפי שמציין סעיף 4 לחוק הגנת הפרטיות - פגיעה בפרטיות מהווה עוולה אזרחית שהוראות פקודת הנזיקין חלות עליה :

"פגיעה בפרטיות היא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנזיקין (נוסח חדש) 4 יחולו עליה בכפוף להוראות חוק זה."

132. סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות מגדיר מהי פגיעה בפרטיות. לענייננו, רלוונטיים החלופות הבאות :

"(9) שימוש בידיעה על עניניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה;"

המשיבה משתמשת במידע העוסק בענייניהם הפרטיים של מאות אלפי אם לא מיליוני אנשים לצרכים מסחריים גרידא – ובונה על גביו מאגר מידע אנושי המחובר אך ורק למנוע החיפוש גוגל.

"(11) פרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות עברו המיני, או למצב בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד."

המשיבה מפרסמת ב"תקדין לייט" פסקי דין והחלטות בהם נכלל עניינים הנוגעים לצנעת חייו של אדם, כל זאת ללא שיש כל הצדקה מכח עיקרון משפטי כזה או אחר, כפי שהוכח ארוכות בבקשה זו.

"פרסום" מוגדר בסעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות כמשמעותו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע, היינו :

2. פרסום מהו

פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר."

על פי הוראות סעיף 29א(ב)(1) לחוק, מרגע שהוכחח הפגיעה בפרטיות אין צורך להוכיח נזק כדי לזכות בפיצוי כספי.

133. פקודת הנזיקין מכירה גם בנזק של חוסר נוחות ושל פגיעה בשם טוב כנזק, כפי שנקבע בסעיף 2 של הפקודה :

"נזק' - אובדן חיים, אובדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אובדן או חיסור כיוצאים באלה;"

נוסף על כך קבע בית המשפט העליון בפרשת ראבי כי :

"פגיעה בכבוד ובאוטונומיה של הפרט כרוכה בנזק לא-ממוני שהוא בר-פיצוי, גם בלא נזק גופני, והוא המוכר כראש נזק עצמאי, הבא בגדרו של המונח "נזק" כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת הנזיקין (כב' השופט ת. אור בפסקה 21 בעניין דעקה הנ"ל)".

ת"א (ת"א) 1372/95 יורשי המנוח תופיק ראבי ז"ל נ' תנובה מרכז
שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (פורסם בנבו)

ראה גם : ת"צ (חיפה) 53364-11-10 דודי טייב נ' פאב מסעדה כאמל בע"מ (פורסם בנבו).

134. על כן, אף אם ייקבע כי המבקשת לא ניוזקה כתוצאה מהפרסום (דבר המוכחש) הרי שאין בזה כדי לגרוע כהוא זה מיכולתה לתבוע לפי פקודת הנזיקין וחוק הגנת הפרטיות. אמנם על פי חוק תובענות ייצוגיות אין המבקשת יכולה לקבל פיצוי סטטוטורי אולם וודאי וודאי שזכאית לפיצוי הולם עקב הנזקים הרבים שנגרמו לה, הממוניים והלא-ממוניים.

135. לצד כל זאת, פגיעה בכבוד הוכרה כנוק בר-פיצוי אף בהליך ייצוגי. סעיף 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות קובע מפורשות כי ניתן לפסוק בהליך תובענה ייצוגית פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון.

ה. הפרת סעיף 8 לחוק הגנת הפרטיות – מאגרי מידע

136. פרק ב' לחוק הגנת הפרטיות עוסק בהגנה על הפרטיות במאגרי מידע. החוק מסדיר את כללי רישום המאגר והשימוש בו.

137. מאגר מידע מוגדר בסעיף 7 לחוק כ-:

"מאגר מידע" - אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט -

(1) אוסף לשימוש אישי שאינו למטרות עסק; או

(2) אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, שכשלעצמו אינו יוצר איפיון שיש בו פגיעה בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו, ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד בשליטתו אין אוסף נוסף;

"מידע" מוגדר בסעיף הנ"ל כ-:

"נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו".

מכאן שהחוק חל על מאגר תקדין, שהינו מידע משפטי העונה להגדרת "מאגר מידע" שבחוק כיוון שמאגר פסקי הדין זה הינו אוסף נתוני מידע המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב והמכיל מידע בו נתונים על אישיותו של אדם וכי כפי המוגדר בחוק לעיל.

138. סעיף 8(א) לחוק קובע כי:

(א) "לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא אם כן התקיים אחד מאלה:

(1) המאגר נרשם בפנקס;

(2) הוגשה בקשה לרישום המאגר והתקיימו הוראות סעיף 10(ב1);

(3) המאגר חייב ברישום לפי סעיף קטן (ה) והוראת הרשם כללה הרשאה לניהול והחזקה של המאגר עד רישומו".

139. סעיף 8(ג) לחוק מגדיר מיהו בעל מאגר החייב ברישום:

(ג) "בעל מאגר מידע חייב ברישום בפנקס ועל בעל המאגר לרשמו אם נתקיים בו אחד מאלה:

(1) מספר האנשים שמידע עליהם נמצא במאגר עולה על 10,000;

(2) יש במאגר מידע רגיש; (המוגדר בחוק כ: "נתונים על אישיותו של אדם, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, דעותיו ואמונתו", הח"מ)

(3) המאגר כולל מידע על אנשים והמידע לא נמסר על ידיהם, מטעמים או בהסכמתם למאגר זה;

....

ברי כי המאגר המשפטי תקדין אשר מכיל פסקי דין בהם קיים מידע על למעלה מ-10,000 איש ואשר מכיל מידע רגיש ואשר המידע הקיים בו לא נמסר על ידי בעלי הדין, מטעמים או בהסכמתם למאגר זה, מחויב ברישום.

140. לצורך בחינת סוגיית רישומם של המאגר (או המאגרים) תקדין ו-"תקדין לייט" בפנקס מאגרי המידע כפי המתחייב בחוק, פנה ב"כ המבקשת ביום 1.1.2012 במכתב באמצעות הדואר האלקטרוני לרשות למשפט טכנולוגיה ומידע (רמו"ט) אשר מנהלת את פנקס מאגרי המידע ואחראית על רישום מאגרי מידע ופיקוח עליהם. ב"כ המבקשת ביקש לדעת באם מאגר המידע "תקדין" או כל מאגר מידע של המשיבה רשום בפנקס מאגרי המידע.

141. תשובתה של רמו"ט מיום 3.1.2012 היתה חדה ופסקנית: אין במאגר פנקסי המידע כל מאגר מידע רשום, אותו מנהלת המשיבה.

- התכתבות בין ב"כ המבקשת לרמו"ט, מצ"ב כנספח טז' לבקשה.

נספח טז'

142. לכאורה ניתן להשיב על דברינו מתוך סעיף 8(ד) קובע כי באם מדובר במאגר אשר "אין בו אלא מידע שפורסם לרבים על פי סמכות כדין" הרי שאין חובה ברישום לאור פומביותם ופירסומם של החקיקה והפסיקה. לטענה זו יש להשיב בשלוש:

א. מאגר תקדין איננו עונה להגדרה של מאגר אשר "אין בו אלא מידע שפורסם לרבים" היות והוא כולל לא מעט מידע שלא פורסם לרבים כגון כתבי טענות ותקצירים ועל כן אין הוא נכנס בגדרי חריג זה.

ב. לא ניתן לומר כי ישנה חובה שבדין לפרסם את פסקי הדין. אמנם סעיף 83(א)(2) לחוק בתי המשפט קובע כי שר המשפטים רשאי להסדיר בתקנות פרסום פסקי דין של בתי המשפט אולם תקנות אלו מעולם לא הותקנו על כן פסקי הדין המתפרסמים בו נעשים על פי סמכות מסוימת שהוקנתה בדין אלא על פי העיקרון הכללי של פומביות הדיון המוסדר הן בחוק בתי המשפט והן בחוק יסוד: השפיטה.

ג. כאמור, מדובר בשימוש לרעה בעיקרון פומביות הדיון, השומט את אפשרותה של המשיבה לחסות תחת הגנות שונות כאשר היא עושה שימוש שלא בתום לב במידע שפורסם על פי חוק.

143. אם כן, מאגר משפטי מכובד ומוביל לא נרשם בפנקס מאגרי המידע כפי המתחייב.

144. לא רק כי מאגר המידע תקדין לא נרשם בפנקס מאגרי המידע, הרי שהשימוש שעושה בו המשיבה במסגרת מאגר "תקדין לייט" עומד בניגוד גמור להוראות חלק ב' לחוק הגנת הפרטיות.

145. סעיף 8(ב) לחוק קובע כי:

"לא ישתמש אדם במידע שבמאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר".

146. עניינו הרואות, שלכל הפחות במאגר "תקדין לייט" העושה שימוש בבסיס הנתונים שבמאגר תקדין, תורגת המשיבה באופן ניכר מהמטרה שלשמה הוקם המאגר המשפטי. ודו"ק – סעיף זה איננו עוסק רק במאגר רשום אלא גם במאגר החייב ברישום על אף שלא נרשם.

147. לא יכול להיות חולק כי מאגר "תקדין לייט" (אף שהוא בעל תוכן משפטי) אשר זמין אך ורק עם חיפוש שמות במנוע החיפוש גוגל, ואשר מעצם טבעו איננו מספק מידע משפטי למבקש אלא עניינו הצבעה על מידע אודות אנשים - איננו עולה בקנה אחד עם מטרותיו ותכליותיו של המאגר המשפטי המקורי המכיל את פסקי הדין וההחלטות (לענייננו - תקדין).

148. אי לכך, הרי שיש בהפעלה המסחרית של "תקדין לייט", באופן המתואר בבקשה זו משום הפרה בוטה של הוראת סעיף 8(ב) לחוק.

149. הפרות אלו של חוק הגנת הפרטיות, כפי המפורטות בתת פרק זה, עולות כדי הפרה חובה חקוקה לפי סעיף 63(א) לפקודת הנויקין [נוסח חדש] (להלן: "פקודת הנויקין"). זאת לאור סעיף 4 לחוק הגנת הפרטיות הקובע כי פגיעה בפרטיות היא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנויקין יחולו עליה.

ה. עשיית עושר ולא במשפט

150. נקדים ונזכיר כי במסגרת הפעלת המאגר "תקדין לייט" גובה המשיבה שני תשלומים שונים: האחד, 25 ש"ח בעבור צפייה במסמך מלא (שכן פסקי הדין המופיעים בעקבות חיפוש בגוגל מופיעים באופן שפסק הדין הינו חלקי) והשני - 49 ש"ח בעבור הסרת מסמך מהמאגר.

151. בעוד שניתן לקבל, אם כי בקושי רב לאור מאפייני מאגר קלוקל זה, את התשלום עבור הצפייה במסמך המלא - פונקציה הקיימת גם במאגר האינטרנטי של המשיבה - "תקדין", הרי שגביית תשלום עבור הסרת המסמך, שעה שעסקינן באדם המעוניין להסיר פסק דין או החלטה בה פרטים אינטימיים עליו או הפוגעת בשמו הטוב - הינה מעשה פסול ומקומם ביתר.

152. באופן מעשי וכפי שתואר מעלה, אדם המגלה, על ידי חיפוש זריז בגוגל כי מידע רגיש ואינטימי אודותיו ו/או מידע שיש בו כדי לפגוע בשמו הטוב מפורסם בראש חוצות במאגר "תקדין לייט", מגלה לאחר מכן כי הדרך היחידה להסיר פרסום זה הינו תשלום סך של 49 שקלים למשיבה עבור ההסרה. כלומר, המשיבה כובלת את חברי הקבוצה כך שהאפשרות היחידה שלהם למנוע פרסום פוגעני בעניינם הינו תשלום כספי למשיבה.

153. ברור כי משעה שעסקינן במאגר שפועל באופן בלתי חוקי, הן מבחינת מהותו כמאגר שאיננו משפטי אלא כבסיס מידע ונתונים אישיים והן מבחינת היעדר רישומו בפנקס מאגרי המידע, הרי שמשעה שהמשיבה מפרסמת פסקי דין והחלטות בעלי אופי אינטימי עם קישור השם הספציפי למנוע החיפוש גוגל, וגובה תשלום עבור הסרת מסמכים אלו - מדובר בהתעשרות שאינה כדין ואשר יש בה כדי להעלות שאט נפש של ממש.

154. בסופו של יום אם כן, המשיבה התעשרה שלא כדין על חשבון חברי הקבוצה. לאור זאת, הרי שעל המשיבה להשיב למבקשת ולחברי הקבוצה התעשרות זו, וזאת בין היתר לאור סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, הקובע כי:

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויה".

155. מדובר על גביית כסף בגין הסרת פרסום שמלכתחילה לא היה אמור להתפרסם באופן כפי שהוא ב-"תקדין לייט". נוכח זאת יש בכך משום קבלת "טובת הנאה" בדמות תשלום של 49 ש"ח אותם על המשיבה להשיב לחברי הקבוצה.

ו. פירוט הנזק

156. הנזק נשוא בקשה זו מורכב משני סוגים: נזק כספי ישיר בדמות התשלום בגין הסרת המסמך (49 ש"ח), ונזק עקיף בדמות פגיעה בצנעת הפרט, בשלוות החיים, בשם הטוב אשר מלבד היותם נזק בפני עצמם כפגיעה באוטונומיה ובכבודו של הפרט, הם גם מביאים לפגיעה בחיים המקצועיים של חברי הקבוצה – שהינו נזק ממוני של ממש וכן לפגיעה בחייהם האישיים (כגון במציאת בן/בת זוג או בחיי המשפחה שלהם).

157. ודו"ק: נוחות ופגיעה בשם טוב מוגדרים גם הם כנזק על פי סעיף 2 לפקודת הנזיקין:

"נזק" - אובדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה;"

ראה גם: ת"צ (חיפה) 53364-11-10 דודי טייב נ' פאב מסעדה כאמל בע"מ (פורסם בבנו).

158. נפתח בנזק הכספי הישיר. כאמור, המשיבה גובה סך של 49 ש"ח עבור הסרת כל מסמך החלטה או פסק דין. זהו סכום המושת על כתפיהם של אותם אנשים אשר שמש עולה בפסקי דין במאגר "תקדין לייט" ואשר מפאת הפגיעה בפרטיותם או בשמם הטוב מעוניינים להסיר החלטה זו.

159. כפי שהוזכר בבקשה זו, ביום 17.8.2011 מילאה המבקשת את טופס הבקשה למחיקת ההחלטות ופסקי הדין בעניינה ושילמה תמורת זאת 49 ש"ח. בבירור טלפוני שעשתה המבקשת מול נציגי המשיבה התברר לה כי בכל סוף שבוע מבצעים לפחות עשרה אנשים הסרה של פסקי דין ו/או החלטות בעניינם והמופיעים באתר "תקדין לייט". לפי נתון זה ניתן להעריך כי בשבוע מסירים כעשרים אנשים החלטות ופסקי דין בעניינם, דהיינו 1,040 הסרות בשנה או 7,280 הסרות בשבע השנים האחרונות. כל הסרה עלותה 49 ש"ח דהיינו מדובר על נזק בסך של 356,720 ש"ח במצטבר לכל הפחות.

160. הנזק העקיף איננו ניתן לכימות מספרי אך ברור כי שיעורו הינו גבוה הרבה יותר מהנזק הישיר האמור. מדובר בנזק שחלקו לא ממוני - תחושות קשות של עלבון וחרדה מפני ההשלכות הצפויות של פרסום המידע הרגיש להזמין לכל דכפין, וחלקו האחר בעלת השלכות ממוניות - ההשלכות הממשיות של הפרסומים במאגר "תקדין לייט". אלו השלכות הפוגעות באופן משמעותי בחייהם של חברי הקבוצה נשוא בקשה דנן.

161. כפי שכבר הוזכר, חיפוש מידע אודות אנשים באמצעות גוגל נעשה נפוץ יותר ויותר בשנים האחרונות. כבר הוזכר כי המידע המופיע באינטרנט והמתקבל באמצעות חיפוש בגוגל הינו המקור העיקרי והראשוני לאיתור ומציאת מידע, והדברים נכונים גם כאשר בחיפוש ואיתור מידע אודות אנשים.

162. על כן, פעמים רבות בחייהם של חברי הקבוצה נוצרת מציאות שבה המידע אודותיהם המופיע במאגר "תקדין לייט", המופיע כאמור בתוצאות הראשונות בחיפוש בגוגל, עמד לנגד עיניהם של אחרים אשר חיפשו מידע אודותיהם במטרה שמידע זה יהווה בסיס להחלטה הקשורה ביחסים ביניהם.

163. לדוגמא, מעסיקים המקבלים מועמדות של מי מחברי הקבוצה בודקים מידע אודותיהם בגוגל, ומוצאים בקלות מידע אודות כתבי אישום מהם זוכו ולחילופין מידע אודות לקווים גופניות המופיעים בפסקי הדין שבמאגר "תקדין לייט". במקרה זה מעדיפים המעסיקים שלא להיכנס "למיטה חולה" והמועמד, חבר הקבוצה, לא מקבל הזדמנות אמיתית ונכונה להתמודד על המשרה, אף אם מדובר במידע שהתברר כשגוי או שכיום כבר אינו רלוונטי וכדומה. נזק אחר הינו כאשר

מדובר על שותפות עם אדם מסוים, רכישה משותפת או אפילו ביצוע עסקה פשוטה וכדומה. כאשר השותף הפוטנציאלי נחשף למידע שאיננו מיטיב או מתמאי לחבר הקבוצה, באופן טבעי הוא יטה פחות ופחות לשיתוף פעולה.

164. בנוק מסוג זה ההיבט הממוני ניכר, שכן בעקבות החשיפה הזמינה למידע אודותיהם ב-"תקדין לייט" נפגע קשות יכולתם למצוא עבודה שתפרנס אותם ו/או סיכויים להזדמנויות עסקיות שונות ואף לביצוע הסכמים חוזיים שונים ועוד כהנה וכהנה.

165. נזק שני הינו במישור האישי: הדבר בא לידי ביטוי למשל במישור הבין זוגי, למשל כאשר אדם מקבל הצעה להכיר בן/בת זוג פוטנציאליים הוא מנסה לברר אודותיהם, בין היתר באמצעות מנוע החיפוש גוגל. כפי שהוצג, פעמים רבות "תקדין לייט" מעניק רושם ראשוני לא מתמאי במיוחד שלא לומר שלילי על בן/בת הזוג המוצעת, כך שאותה הצעה נפסלת על הסף ושלא בצדק. וכך הלאה וכך הלאה. הצעה אחר הצעה.

166. ויוזכר כי במקרה של המבקשת ידוע לה באופן ברור שאיננו משתמע לשני פנים שעקב המידע הנגיש אודותיה במאגר "תקדין לייט" היא לא קיבלה סיכוי אמיתי להתקבל למשרה בה תפצה ואף היתה קרובה מאוד לקבלה וכן נדחתה על ידי בני זוג פוטנציאליים.

167. הנוק העקיף המתואר לעיל איננו ניתן לכימות כספי. עם זאת ברי, לאור העובדה כי מדובר ככל הנראה על מאות אלפי אזרחים (לפחות) ואשר המידע אודותיהם מתבקש בנסיבות רבות ומגוונות, הרי שמדובר בנוק בסדר גודל עצום אשר חלקו בלתי ממוני וחלקו ממוני, המתבטא באובדן הזדמנויות עבודה והזדמנויות עסקיות, דבר שבהתחשב בנתונים דלעיל ובגודלה של הקבוצה יכול להסתכם בסכומים של מאות מיליוני שקלים.

168. מלבד האמור, הרי שהפסיקה קבעה שבהינתן פגיעה בזכויות יסוד חוקתיות (כגון הזכות לפרטיות) הפיצוי צריך להיות ממשי. ראה לעניין זה דברי בית המשפט בעניין ראבי (סעיף 133 לעיל):

"בעניין הערכת היקף הנזק, הבהיר כב' השופט ת. אור כי מדובר בנוק לא-ממוני, אשר בדרך כלל יקבע על דרך של אומדנה המבוססת על הערכת מכלול הנסיבות ועל התרשמותו של בית המשפט, בהדגישו כי "מדובר בפגיעה בזכות יסוד, שמחייבת קביעת פיצוי הולם, להבדיל מפיצוי סמלי" (פסקה 28). זו גם הדעה המובעת במאמרו של כב' השופט א. ריבלין, "פיצויים בגין נזק לא מוחשי ובגין נזק לא ממוני – מגמות הרחבה", ספר שמגר, מאמרים, חלק ג', התשס"ג-2003, 21 בעמ' 57). יש לזכור בהקשר זה כי פגיעה באוטונומיה של הפרט היא פגיעה בזכות יסוד חוקתית. בספרה של המלומדת ד' ברק-ארז, עולות חוקתיות, ההגנה הכספית על הזכות החוקתית, התשנ"ד, בעמ' 275-278, היא מביעה את הדעה כי הפיצוי בגין פגיעה בזכות חוקתית צריך להיות ממשי, ואל לו להיות נומינלי או סמלי, על מנת שלא לפחת את ערכה של הזכות, וכדי לתת ביטוי הולם להכרה בחשיבותן של תחושות כמו צער, עלבון והטרדה בשל הפרת הזכות; נקודת המוצא תהיה שנגרם לנפגע נזק בשל פגיעה בזכות יסוד חוקתית." (ההדגשים נוספו, הח"מ)

תי"א (תי"א) 1372/95 יורשי המנוח תופיק ראבי ז"ל נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (פורסם בנבו)

169. בית המשפט בפסק הדין בעניין ראבי קבע כי פגיעה בכבודו של הפרט כרוכה בנוק לא-ממוני שהוא בר-פיצוי - גם בלא נזק גופני. פגיעה כזו הוכרה כראש נזק עצמאי, הבאה בגדרו של המונח "נזק" כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת הנזיקין.

170. נוכח האמור יתבקש בית המשפט להעריך את הנוק הכולל על פי הנתונים שהוצגו לעיל ובהתחשב בגודלה של הקבוצה והתקופה הארוכה בה מופעל המאגר "תקדין לייט". המבקשת שומרת על זכותה לקבל מידע ונתונים נוספים מהמשיבה עם התקדמות ההליך ולאור הוראות בית המשפט.

ז. התאמת התובענה כתביעה ייצוגית

171. סעיף 3(א) לחוק התובענות קובע כי תובענה ייצוגית ניתן להגיש בין היתר, "כתביעה כמפורט בתוספת השנייה".

172. תובענה זו נכנסת בגדרו של פריט 1 לתוספת השנייה לחוק התובענות הקובע:

"תביעה נגד עוסק, בהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

173. חוק הגנת הצרכן מגדיר עוסק כ-"מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן". המשיבה הינה חברה המספקת שירותי מידע רבים ומגוונים, בין היתר בתחומי המשפט, הפיננסים ופנסיה וגמל. אי לכך היא נכנסת בגדר "עוסק" כפי שהגדיר חוק התובענות לאור ההגדרה שבחוק הגנת הצרכן.

חברי הקבוצה כלקוחות של המשיבה

174. לעניין הדרישה "בקשר לעניין שבינו לבין לקוח": כפי שיפורט בתת הפרק העוסק בהגדרת הקבוצה, המדובר בענייננו על קבוצה ותת קבוצה: הקבוצה, כוללת את כלל הניזוקים אשר שמם מופיע במאגר "תקדין לייט" בהקשר לפרטים שיש בהם כדי לפגוע בפרטיותם ו/או בשמם הטוב, ותת קבוצה – אלו חלק מהניזוקים בקבוצה האמורה, כגון המבקשת, אשר התקשרו עם המשיבה בעסקה למחיקת פסק הדין ו/או ההחלטה בעניינם (עסקה הכרוכה כאמור בתשלום 49 ש"ח).

175. לגבי תת הקבוצה בדין כי היא נכנסת בגדר דרישת יחסי עוסק לקוח ואין צורך להרחיב את היריעה בהקשר זה.

176. כעת יאמר: יחסי עוסק – לקוח אינם מצומצמים לגדר הצר של עסקה בין עוסק לבין לקוח בלבד. משעה שהמשיבה מציעה לגולשים – ובכלל זה לחברי הקבוצה – להיקשר בעסקה בה תסיר המשיבה את פסק הדין ו/או ההחלטה הרלוונטית וזאת תמורת תשלום של 49 ש"ח, או כאשר היא מציעה להם לרכוש את פסק הדין בתמורה ל-25 ש"ח – הרי שהדבר עונה היטב לדרישה בחוק שעניינה עניין שבין עוסק לבין לקוח וזאת אף אם לא התקשרו בפועל בעסקה. גם לקוח פוטנציאלי הינו בגדר לקוח לאור הוראות פרט 1 לתוספת השנייה, שהרי אין דרישה כי היחסים בין הצדדים השתכללו לקשר עסקי של ממש.

177. גישתנו, ולפיה די בהצעת האפשרות לחברי הקבוצה להיקשר בעסקה – אף אם לא עשו זאת בפועל – מעוגנת בפסיקות בתי המשפט. מקרה שיש להקיש ממנו לענייננו הינו ההחלטה בבקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין עמרי רוטשילד [בש"א (ת"א) 23305/06 עומרי רוטשילד נ' פרטנר תקשורת בע"מ] (החלטתה של כבי' השופטת ע. ברון מיום 16.3.2009, פורסם בנב"ח).

178. בבקשה בעניין רוטשילד מדובר היה במנויי חברות סלולאריות שונות אשר צורפו לשירות מסרונים של חברה בשם פופיק (חברה העוסקת במתן שירותי תוכן באמצעות מסרונים), וזאת מבלי שנתנו את הסכמם לקבלת השירותים ומבלי שיידעו אותם על כך. המנויים אף לא פעלו מעולם לרישומם כלקוחות של פופיק לצורך קבלת שירותי תוכן. ואף על פי כן חייבה אותם פופיק בתשלום עבור מסרונים.

179. הקבוצה שאושרה בהחלטה בעניין **רוטשילד** כללה את לקוחות החברות הסלולאריות **שצורפו ללא הסכמתם** לאתר האינטרנט של פופיק וחויבו על ידי החברות הסלולאריות בגין מסרונים שנשלחו להם על ידי אתר זה. בית המשפט ציין כי אף שהצדדים כלל לא התקשרו בעסקה (שכן כאמור המבקשים צורפו לשירותי התוכן של פופיק ללא ידיעתם), הרי ש-:

"הסעיף הראשון לתוספת השנייה לחוק קובע כי ניתן להגיש בקשה לאישורה כייצוגית של כל "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו." נמצאו למדים אפוא כי יחסי "עוסק" ו- "לקוח" יכול שיתקיימו גם בלא שנקשרה ביניהם עסקה – ובעניינו די בכך שפופיק פרסמה הזמנה למבקשים להירשם לחברות באתר על מנת למלא אחר תנאי זה". (ההדגשים נוספו, הח"מ).

180. ולענייננו, די בכך שהמשיבה מזמינה את חברי הקבוצה להיקשר עימה בעסקה להסרת פסק הדין ו/או ההחלטה (או לחילופין לרובשה), כדי למלא אחר התנאי של יחסי עוסק – לקוח.

181. באופן דומה לאמור, קבע בית המשפט העליון בפסק הדין בעניין **ליאור שפירא** כי אף אם היחסים בין הצדדים לא הושתתו על בסיס רצוני הרי שניתן לגבש אותם כיחסי עוסק לקוח לצורך הפרט הראשון לתוספת השניה:

"כפי שציין חברי, הסיפא לסעיף מלמדת כי לא נדרשת התקיימותם של יחסים חוזיים ישירים או מגובשים בין הבנק לבין התובע כדי שזה ייחשב "לקוח", וניתן להתייחס אליו כאל "לקוח" גם אם גדר היחסים בינו לבין הבנק לא הושתתו על בסיס רצוני הדדי".

רע"א 2598/08 בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ נ' ליאור שפירא ואחרים, פסק דין מיום 19.7.2010

ודו"ק. העובדה כי המשיבה כובלת הלכה למעשה את המבקשים לזרועותיה, שעה שהיא דורשת מהם כי עבור הסרת המסמך ישלמו סך של 49 ש"ח (ועבור צפיה במסמך מלא יש לשלם 25 ש"ח) מקימה את הקשר "עוסק – לקוח" שבין הצדדים, אף אם חברי הקבוצה לא הסכימו לכך ואף אם חלקם כיום כלל לא מודעים לכך, לפחות עד כה.

182. יתירה מזאת. די בכך שהמשיבה מעניקה לחברי הקבוצה את האפשרות לצפות בפסקי דין והחלטות, אף ללא תשלום, כדי להקים את קשר "עוסק-לקוח" ביניהם, שכן למשיבה עניין למקסם את הכניסות למאגר הפועל כאמור כמאגר עסקי והמניב לה רווחים כתוצאה מפרסום, רכישת מסמכים והסרתם וכיוצא באלה. כניסת חבר קבוצה למאגר "תקדין לייט" כמותה כקשירת קשר של עוסק-לקוח בינו לבין המשיבה, וזאת אף אם לא רכש או הסיר מסמך כלשהו.

חברי הקבוצה כצד שלישי

183. אף אם יטען כי חברי הקבוצה אינן בגדר לקוחותיה של המשיבה (דבר שהתברר כאמור כחסר בסיס), הפסיקה המקובלת נוקטת דבר כבשגרה כי אין כלל צורך שהנפגע (התובע) עצמו יהיה בגדר "לקוח". לעניין זה נפנה לפסק דינו של כב' השופט ד"ר ע. בנימיני בפרשת אי.א.ג.י [בש"א (ת"א) 12916/08 אי.א.ג.י ישראל חברה לביטוח בע"מ נ' בלסטרה שרית] (פסק דיון מיום 26.8.2008, פורסם בנבו).

184. בפרשת אי.א.ג.י עלתה השאלה האם יש להכיר ביחסי עוסק-לקוח לצורך חוק תובענות ייצוגיות כאשר עסקינן בעניין שבין חברת ביטוח לבין צד שלישי שאיננו לקוח שלה. בית המשפט, בהחלטה בבקשתה של אי.א.ג.י לסילוק הבקשה לאישור על הסף, קבע כי:

"אולם במקרה דנא, נראה לי כי המשיבה זכאית להגיש תובענה ייצוגית נגד המבקשת בעניין הנדון, מכוח הוראות חוק התובענות הייצוגיות. סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה...". סעיף 4(א)(1) לחוק קובע כי רשאי להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית "אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין כאמור בסעיף 3(א)...". מכאן שעל מנת שלאדם תהא זכות להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית צריכות להתקיים שתי דרישות מצטברות: האחת - קיומו של "עניין" מאילו המפורטים בתוספת השניה לחוק; והשניה - קיומה של עילה לתבוע בקשר לעניין זה". (ההדגשים נוספו, הח"מ)

ובהמשך:

"אולם, אינני סבור שעל מנת להגיש את התביעה הייצוגית בתיק זה, צריכה המשיבה להיות "לקוח": די לה בכך שהתובענה עוסקת בעניין כמפורט בסעיף 2 לתוספת השניה, ושיש לה עילה להגשת התובענה. בתנאים אלה עומדת המבקשת". (ההדגשים נוספו, הח"מ)

ולסיכום:

"לאור כל האמור לעיל, אין כל מניעה שהמשיבה תגיש את התובענה הייצוגית שהיא מבקשת להגיש, ככל שהדבר נוגע לשאלת העילה האישית על פי חוק תובענות ייצוגיות, למרות שהיא איננה מבוסס או לקוח של חברת הביטוח".

185. כלומר, בהינתן עילה של אותו צד שלישי כלפי הנתבעת/המשיבה להגשת התובענה ובהינתן כי התובענה עוסקת בעניין כמפורט בסעיף 2 לתוספת השניה (לדוגמא: עניין בין עוסק ללקוח), הרי שיש באלו כדי לעמוד בתנאי סעיפים 3(א) ו-4(א)(1) לחוק התובענות הייצוגיות.

186. נתחיל מהדרישה האחרונה. קיומה של עילת תביעה בין חברי הקבוצה לבין המשיבה קיימת באופן מובהק כפי שמוכח מהאמור בבקשה זו ועניינה, בעיקרה, פגיעה בפרטיותם ו/או בשמם הטוב ובדרישה כספית מהם בעבור הסרת הפגיעה.

187. גם הדרישה הראשונה מתקיימת היות והתובענה עוסקת "בעניין" המופרט בתוספת השניה – עניין שבין עוסק ללקוח, וזאת אף אם "הלקוח" הוא אדם אחר ולצורך עניין דגן – אותו אדם המחפש את השם במנוע החיפוש גוגל ומקבל לעיונו החלטה או פסק דין רלוונטי באתר "תקדין לייט", שהוא ודאי לקוח של המשיבה היות והוא מקבל ממנה שירות מידע פר-אקסלנס. האמור הינו בהשוואה לעובדות שהיו בהחלטה בעניין אי.אי.גי, בהן הלקוח של אי.אי.גי היה המבוטח, אשר כלל לא היה צד לתובענה הייצוגית ואילו המבקשת דשם היתה צד ג' אשר היתה זכאית לקבל תגמולי ביטוח מחברת אי.אי.גי והתובענה עסקה בעניין הקשור לעניין שבין המבוטח למבוטח. אף על פי כן קבע בית המשפט באופן מפורש כי ניתן להגיש תובענה ייצוגית גם כאשר המבקש כלל איננו הלקוח של המשיבה, בהתאם להתקיימותן של שתי הדרישות שהוזכרו.

188. ובענייננו – העניין שבין העוסק ללקוח, היינו העניין שבין המשיבה לבין הגולשים הנחשפים לפסקי הדין וההחלטות שבמאגר "תקדין לייט" הינו הפגיעה בפרטיותם ו/או בשמם הטוב של חברי הקבוצה (שהם "צד שלישי" ליחסי עוסק-לקוח אלה, כפי שהיה גם בפרשת אי.אי.גי). עניינה של בקשה זו הינה בחשיפה האמורה, שכפי המפורט בבקשה נעשית בניגוד לדין.

189. ראה גם דברי כב' השופט ע' פוגלמן בפסק הדין בעניין ליאור שפירא דלעיל בה קבע (בסעיף 3 לפסק דינו) כי אין כל הכרח שתובענה ייצוגית תתנהל אך ורק בין צדדים ישירים אלא די שנושא התביעה הייצוגית הינו דבר שהוא "בקשר לעניין" שבין עוסק לבין לקוח. מידת הזיקה

"אינטנסיביות הזיקה", כלשונו של השופט פוגלמן שם) של התביעה ליחסים הישירים בגינם מוגשת התביעה נותרה פתוחה ותיגזר, לדידו, מתכלית החוק.

190. בהמשך לאמור יוזכר כי העניין שבין עוסק ללקוח איננו צריך להיות עניין צרכני דווקא הנובע מחוק הגנת הצרכן אלא יכול להיות כל עילה שהיא ובלבד שהיא שנוצרה במסגרת יחסים שבין עוסק ללקוח. קביעה עקרונית זו נמצאת בפסיקתו של בית המשפט העליון בפרשת עמותת אגודת בעלי מוניות התחנה, מפיו של כב' השופט נ' הנדל:

"החוק אינו דורש שהצדדים יתקשרו בעסקה. היקף הפרט רחב – בקשר שבין העוסק לבין הלקוח. ההגדרה המצמצמת היא כי מדובר ב"עוסק" בהגדרתו בחוק הגנת הצרכן. ודוק, חוק הגנת הצרכן יסייע בהגדרת השאלה מיהו "עוסק", ברם נושא התביעה אינו מוגבל לעילות המפורטות בחוק הגנת הצרכן בלבד. המחוקק בחר להרחיב, ולא בכדי החוק מנוסח כפי שנוסח. לשם השוואה, ניטול לדוגמה את פרט 4 לתוספת השנייה בחוק התובענות הייצוגיות, המאפשר הגשתה של בקשה לאישור תובענה ייצוגית ב"עילה לפי חוק ההגבלים העסקיים". פרט 7, כמוהו, מאפשר הגשתה של בקשה לאישור תובענה ייצוגית ב"עילה לפי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א - 2000". לא כך הוא לעניינו של פרט 1 לתוספת השנייה. פרט זה אינו מפנה לעילה ספציפית המנויה בחוק הגנת הצרכן, אלא מאפשר הגשתה של בקשה לאישור תובענה ייצוגית בגין כל קשר הנוגע ליחסי לקוח ועוסק, כמשמעות האחרון בחוק הגנת הצרכן, אפילו אם הצדדים לא הכרתו חוזה.

ואם בכך לא סגי, הרי שלא רק שזוהי לשונו של החוק, כי אם גם כוונת המחוקק כפי שעולה היא מדברי ההסבר להצעת החוק ולתזכירו ובמסגרתו צוין כי:

"הפרט מרחיב על ההסדר הקבוע בחוק הגנת הצרכן, באופן שהוא מאפשר הגשת תובענה ייצוגית נגד מוכר, ספק, יצרן, יבואן או משווק של מוצר או שירות, בזיקה ליחסים שבינו לבין לקוח, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, לרבות בעניין הקודם להתקשרות, ואף אם לא נערכה התקשרות בפועל. הפרט אינו מצמצם את הגשת התובענה הייצוגית לעילות הקבועות כיום בחוק הגנת הצרכן, לאור הביקורת שנמתחה על ההסדר המצומצם, שהגביל הגשתן של תובענות ייצוגיות לעילות לפי חוק זה. הגבלה זו הביאה לכך שבמרבית התביעות הצרכניות לא ניתן היה להגיש תובענה ייצוגית. בפועל הגבלה מוקדמת זו הביאה להארכת ההתדיינות ולנכונות של תובעים ייצוגיים להגיע לפשרות בשיעורים נמוכים מהסכום המגיע לקבוצה כדי למנוע את הסיכון של מחיקת הבקשה ההגבלה האמורה היא אחת המכשלות המרכזיות מהן סובל הדין הקיים [...]. ההסדר המוצע מסיר את ההגבלה האמורה ומבהיר כי כל התחום הצרכני הוא נושא להגשת תובענות ייצוגיות" (תזכיר חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 מיום 28.2.2005, בע"מ 44).

ע"א 4696/98 ע"ד אילן גפן נ' עמותת אגודת בעלי מוניות התחנה (פורסם בבנב) (ההדגשים נוספו, הח"מ)

(וראה גם דברי כב' השופטת מ. נד"ב בת"צ (מחוזי מרכז) 4398-09-08 ליטבין נ' בלה שלומקינס בע"מ (פורסם בבנב) ומאמרו של המלומד א. קלמנט, "קווים מנחים לפרשנות חוק התובענות הייצוגיות, התשס"ו-2006", הפרקליט מט(1) 131 (2006), בעמ' 134-135).

191. הרי שגם עוולות של הפרת חוק הגנת הפרטיות ושאר עילות, כשרות וראויות לבוא במסגרת הפרט הראשון לתוספת השניה לחוק התובענות.

192. מכל האמור עולה שהתובענה עומדת בתנאי הסף של סעיף 3(א) לחוק התובענות, זאת לאור היות חברי הקבוצה לקוחות של המשיבה, ולחילופין אף אם אינם בגדר לקוחות (דבר המוכחש), הרי

שהם עומדים בתנאי סף זה היות ועומדת להם לכל הפחות עילת תביעה כנגד המשיבה וכן מדובר בעניין שבין עוסק (המשיבה) ללקוח (ציבור הגולשים העושה שימוש ב"תקדין לייט") כפי שהוסבר מעלה, לאור הלכת אי.אי.גיי.

193. סעיף 4(א)1 לחוק מגדיר תנאי נוסף לזהות התובע הייצוגי:

**"אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין כאמור בסעיף 3(א),
המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל
החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה".**

194. למבקשת קיימת עילת תביעה אישית נגד המשיבה (כמפורט לעיל בהרחבה) ועילה זו מעוררת שאלות משותפות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, אשר שמותיהם עולים במאגר "תקדין לייט" אותה מנהלת המבקשת, באופן שיש בו כדי לפגוע בפרטיותם או בשמם הטוב. מדובר בסוגיה משפטית המשותפת לכלל חברי הקבוצה – פרסום מידע אודותיהם באופן שיש בו כדי לפגוע בפרטיותם ובשמם הטוב. העובדות משותפות שכן המדובר הוא בפלטפורמת פירסום אחת שהוקמה על ידי המשיבה ומתופעלת על ידה ומדובר בנוק שפורט מעלה אשר גורם נזק או עלול לגרום נזק לחברי הקבוצה.

גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת התובענה כתובענה ייצוגית

195. עד היום התפרסמו מאות אלפי פסקי דין של בתי המשפט בערכאות השונות. חלק מפסקי הדין הללו מכיל מידע רגיש ואינטימי אודות בעלי דין ואזרחים אחרים. חלק מפסקי הדין הינם אישומים פליליים מהם זוכו הנאשמים לבסוף, חלקם פסקי דין המכילים מידע רגיש אודות בריאותם של המתדיינים ועוד פרטים רגישים. מדובר אם כן על מאות אלפי אם לא מיליוני אנשים, אזרחים תמימים, אשר כל "חטאם" היה שעניינם התברר לפני בית המשפט והם נפלו בעל כרחם למניפולציה עסקית של המשיבה אשר מפרסמת את פסקי הדין וההחלטות בעניינם לכל המחפש מידע אודותיהם באמצעות גוגל.

196. נוכח זאת, הרי שמדובר בקבוצה אשר גודלה לא מאפשר, מבחינה מעשית, לצרף את כל חבריה במסגרת תביעה רגילה. על כן, גודלה של הקבוצה מהווה עילה המצדיקה את אישורה של התובענה כייצוגית. התובענה הייצוגית נועדה לאפשר לאדם אחד או לקבוצת אנשים, שזקו של כל אחד מהם קטן יחסית, לתבוע בשם כל הנפגעים האנושיים, שסכום תביעתם הכולל גבוה ביותר נוכח ריבוי מספרם.

197. בכך מגינה התובענה הייצוגית על אינטרס היחיד שנפגע, אך אינו מגיש תביעה פרטית בשל הטרחה וההוצאות הכרוכות בכך.

198. בתמצית, המדובר הוא על חברי קבוצה רבים אשר ברובם אינם יכולים כלל לכמת את סכום תביעתם בסכום כספי וגם על כן המקרה שלהם איננו מצדיק ניהול משפטי עצמאי. כן המדובר הוא על הליך מורכב ושעשוי להיות ממושך, דבר שיכול להביא להוצאות משפט ניכרות אשר יעלו עשרות מונים על סכום תביעתם ועל כן גם אם יזכו בתביעתם, ההחזר הכספי שיקבלו לא יכסה את הוצאות המשפט.

ח. התקיימות תנאי הסף להכרה בתובענה כייצוגית

(1) הגדרת הקבוצה והשאלות המשותפות (סעיף 8(א)1 לחוק תובענות ייצוגיות)

203. לפיכך, על סמך העובדות ולשון החוק, קיימת אפשרות סבירה ואפילו למעלה מזה, שהמחלוקת תוכרענה לטובת המבקשת והקבוצה.

(3) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין (סעיף 8(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות)

204. הנוק שספג כל חבר קבוצה הינו משמעותי, אך מדובר בנוקים שברובם אינם ניתנים לכימות כספי ולכן הדבר מהווה חסם בפני הגשת תביעה אישית על ידי כל אחד ואחד מחברי הקבוצה, עקב העלויות הגבוהות שבניהול הליך משפטי עצמאי והקושי בכימות הנוק.

205. כמו כן, המכנה המשותף בבקשה רב על הבירור של הנסיבות האישיות של כל מקרה ומקרה. מאחר ומדובר בדיון הנוגע להוראות החוק ומאחר שמדובר בדיון זהה ומשותף לכלל חברי הקבוצה אין צורך בבירור פרטני לגבי כל חבר קבוצה. המקרה שלפנינו הינו מקרה מובהק בו הדיון מבסס את עילות התביעה.

206. למעלה מזה: חלק גדול מחברי הקבוצה כלל אינם מודעים לפגיעה ולנוק שנגרם להם ועל כן אינם יכולים בפועל לפעול באופן פרטני מול המשיבה.

207. אף לגבי תת הקבוצה, הרי שמדובר בסכומים קטנים (יחסית!) אשר שולמו למשיבה עבור הסרת מסמך, ויש בכך כדי להוות חסם בפני הגשת תביעה אישית.

208. נוסף על כך, ריבוי תביעות הנובע מהגשת תביעה אישית על ידי כל אחד מחברי הקבוצה יהווה עומס כבד על מערכת המשפט במדינת ישראל ובזבוז משאבים אדיר.

(4) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת (סעיף 8(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות)

209. לבאי כוח המבקשת ניסיון בניהול תובענות ייצוגיות ומדובר במשרד עורכי דין עם ותק רב וניסיון בכל תחומי המשפט ובייחוד בתחום התובענות הייצוגיות.

210. בשנים האחרונות הגישו באי כוח המבקשת מספר רב של בקשות לתובענות ייצוגיות בתחומים שונים. בתחום הגנת הצרכן הגישו באי כוח המבקשת בקשות לאישור תובענה ייצוגית נגד חברת פרוקטר אנד גמבל ישראל בעניין הטעיית לקוחותיה להאמין כי כאשר פס הלחות הממוקם בסכיני הגילוח מעל ללהב הופך צבעו מכחול ללבן טיבו יורד ועל כן יש להחליפו בלהב חדש: ת"צ - 3034-10-12 אברהם הופמן נ' פרוקטר אנד גמבל ישראל, וכן בקשה נגד חברת שטראוס עבור הטעייה בעיצוב אריזת המוצר "דנונה בר-פקאן": ת"צ 15469-07-10 רפאל בורמד נ' שטראוס גרופ ובקשה נוספת נגד חברת פרוקטר אנדאנד גמבל ישראל בעניין הטעיית הצרכנים בגין הורדת החומר הפעיל בסבון הכלים פיירי בלא הבאת מידע זה לצרכנים: ת"צ 680-10-11 גרינבלד נ' פרוקטר אנד גמבל ישראל אמ.די.או בע"מ.

211. כמו כן, הגישו באי כוח המבקשת מספר רב של תובענות ייצוגיות בתחום הגנה על צרכן בדיני הבנקאות, בקשה אחת אשר ניתן בה פסק דין לטובת הקבוצה עסקה בדיון בפיצוי הנפגעים מקריסת מערכת המחשוב של בנק הפועלים בשנת 2008 – ת"א 2522/08 בש"א 4947/08. כמו כן, הוגשו 5 בקשות כנגד בנק לאומי למשכנתאות, בנק ירושלים, בנק מזרחי טפחות, בנק דיסקונט ובנק הפועלים בעניין אי הסרתם של רישומי שעבודים על ידי הבנקים תובענות אלו נמצאות כעת בשלבי דיון להסדר פשרה.

- ח. להורות על מתן פיצוי לחברי הקבוצה במישרין או על ידי מתן סעד לכלל חברי הקבוצה או לטובת הציבור כפי שיראה לנכון בנסיבות העניין;
- ט. להורות על השבת הסכומים ששילמו חברי תת הקבוצה עבור הסרת המסמכים מהמאגר "תקדין לייט" יחד עם הפרשי ריבית והצמדה;
- י. להורות על תשלום גמול הוגן למבקשת, בהתאם לאמור בסעיף 22 לחוק תובענות ייצוגיות;
- יא. לקבוע את שכר הטרחה של באי כוחה של המבקשת, בהתאם לאמור בסעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות;
- יב. ליתן למבקשת ולקבוצה כל סעד נכון וצודק בנסיבות העניין, לפי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד.

יא. סיכום

216. הבקשה דן מעלה בפני שולחנו של בית המשפט תופעה מכוערת וחמורה ביותר של פגיעה בפרטיות ובשם הטוב של מאות אלפי אזרחים. מדובר בלא פחות מניצול של מאגר משפטי שברשות המשיבה ושל עיקרון חוקתי חשוב – פרמיות הדיון, לצורך יצירת מאגר מידע עסקי אודות אנשים שהוזכרו בפסקי דין והחלטות שיצאו לפני הערכאות השונות באופן שפעמים רבות יש בכך כדי לפגוע בזכויות יסוד של אנשים רבים. נוסף על כך, המשיבה מנצלת את המאגר ה"מודיעיני" שיצרה כדי לעשות רווחים קלים על גבם של אותם אזרחים תמימים שנפלו ברשתה והמעוניינים להסיר פרסומים אלה.

217. מאפייני החיים המודרניים, בהם שטף המידע חשוף, נגיש וזמין לכל, מחייבים את בתי המשפט, האמורים על שמירת זכויותיהם של הפרט - בוודאי כאשר מדובר בזכויות חוקתיות ובסיסיות - לנקיטת אמצעים למניעת תופעות שליליות כגון אלו המתוארות בבקשה אשר עומדות בסתירה חזיתית להוראות החוק ולמארג הזכויות החוקתיות של אזרחי מדינת ישראל.

218. במקרה דנן אין מדובר על הסדרה יש מאין או הסדרת כלל סוגיית פרסום פרטים מזהים בפסקי הדין במדינת ישראל, אלא במאגר מסוים של פסקי דין והחלטות הפועל בניגוד לדין ולעקרונות החוקתיים ועל כן התערבות שיפוטית בעניינו מתבקשת לאור החקיקה והפסיקה הקיימת.

219. הבקשה נתמכת בתצהיר מטעם המבקשת המצורף לבקשה.

220. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה זו.

ירושלים, היום כ"ב בטבת, תשע"ב; 17 בינואר, 2012

נועם צוקר, עו"ד

אסף פינק, עו"ד

משרד עורכי דין יעקב פינק

ב"כ המבקשת

תצהיר

אני החתומה מטה, שרון שוימר, גושאת תעודת זהות שמספרה 032829749, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזאת כדלקמן:

1. הנני נותנת תצהיר זה בתמיכה לבקשה לאישור תובענה ייצוגית (להלן: "הבקשה לאישור") אשר הוגשה מטעמי נגד חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ (להלן: "חשבים").
2. הנני תושבת בת ים ועובדת בחברת דרך ארץ בע"מ.

רקע

3. חשבים הינה תאגיד המאוגד בישראל והעוסק באספקת שירותי מידע ללקוחות בתחומי המיסוי, הפיננסים, עבודה, ביטוח פנסיוני ומשפט. על פי האמור באתר החברה (<http://www.hashavim.co.il>) לקוחות החברה נהנים מאתרי אינטרנט מעודכנים על בסיס יומי, וכן ממרכזי מידע המספקים תשובות מומחים בדיני עבודה, מיסים וגמל, ספרות מקצועית, תוכנות ייעודיות, מבזקים והדרכות.

- תדפיס מתוך אתר רשם החברות אודות חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ, מצורף כנספח א' לבקשה לאישור.

4. בין יתר השירותים והמוצרים שמספקת חשבים, ישנו המוצר "תקדין". מוצר זה, שעל פי הידוע לי מוכר לציבור המשפטנים בישראל, מהווה מאגר משפטי מקיף וכולל מאות אלפי פסקי דין מכל ערכאות השפיטה, מאגר חקיקה מקיף (ראשית ומשנית), תקצירי פסיקה, מאמרים משפטיים, טפסים משפטיים, דוגמאות חוזים ועוד.

5. למיטב ידיעתי, המוצר תקדין משווק ומופץ במספר פלטפורמות. האחד, בצורה של מאגר על תקליטור (CD) אותו ניתן לרכוש ולהשתמש על גבי כל מחשב בעל כונן תקליטורים. המוצר מופץ על ידי חשבים במגוון דרכים וניתן לרכוש אותו למשל באמצעות פניה טלפונית למשרדי חשבים.

6. הפלטפורמה השנייה של המוצר תקדין הינה מאגר אינטרנטי מקוון הנושא את השם תקדין (<http://www.takdin.co.il>). למאגר מקוון זה ניתן להירשם כמנוי (בתשלום) ולהיכנס ולעשות בו שימוש באמצעות רשת האינטרנט.

7. אלו הן שתי הפלטפורמות המרכזיות של המוצר תקדין. אך קיימת גם פלטפורמה שלשית של תקדין, שאיננה כה מוכרת לציבור המשפטנים העושה שימוש תדיר בשתי הפלטפורמות הקודמות, ושמה "תקדין לייט". באפן מוזר משהו, על פי בדיקתי פלטפורמה זו איננה משווקת או מוזכרת באתר האינטרנט של חשבים או באתר תקדין האמור. אפילו חיפוש השם "תקדין לייט" במנועי החיפוש השונים באינטרנט לא מוביל לאתר תקדין לייט ואף אין לאתר זה דף בית. מבדיקה קצרה שעשיתי עולה כי הדרך היחידה להגיע למאגר זה הינו על ידי חיפוש שם של אדם כלשהו במנוע החיפוש גוגל או בינג (ויתכן גם באמצעות מנועי חיפוש אחרים אשר אינם ידועים לי). למען הנוחות בלבד האמור בתצהיר מתייחס למופעים במנוע החיפוש גוגל, אשר הינו מנוע החיפוש המרכזי באינטרנט וחולש על הרב המכריע של חיפוש המידע ברשת, אולם הדברים יפים, כאמור, גם לגבי מנוע החיפוש בינג.

8. לאחר ביצוע חיפוש השם המבוקש מתקבלת תוצאה ולעיתים מספר תוצאות (אשר לרוב הינה בין התוצאות הראשונות וודאי בעמוד הראשון של דף התוצאות) ולפיה:
- "Y X" (השם שהוקלד) מופיע בפסקי דין וחוקים!! Takdin**.
9. במאמר מוסגר אציין כי על פי התרשמותי הקישורים למופעים של השם המבוקש באתר תקדין (לייט) מופיעים, ברובם המכריע של המקרים, בין התוצאות הראשונות בעמוד הראשון של תוצאות החיפוש בגוגל. הניסיון מלמד כי לרוב מבקש המידע מסתפק בתוצאות ובקישורים הראשונים המופיעים לפניו בעמוד הראשון של תוצאות החיפוש – בוודאי בתוצאות שמופיעות בעמוד הראשון ולרוב אינו טורח כלל לעבור לדף התוצאות השני.
10. לחיצה על הקישור או על הקישורים מקשר את הגולש עם מאגר "תקדין לייט" בו מוצגים בפניו שורה של פסקי דין והחלטות בהם מופיע אותו שם שאותו חיפש באמצעות מנוע החיפוש גוגל.
11. ויובהר: על פי התרשמותי ועל פי הנמסר לי מבאי כוחי, המדובר הוא על מאגר מידע המורכב מפסקי דין, אך משמש כפועל **אך ורק** כמאגר מידע אודות בעלי דין ואחרים המוזכרים בפסקי דין אלו וזאת באמצעות חיפוש שמם בגוגל. והראיה לכך – חיפוש ביטויים משפטיים בגוגל אשר מוזכרים מאות אם לא אלפי פעמים בפסקי דין, איננו מעלה כל הפניה למאגר "תקדין לייט" ואילו חיפוש שמות של אנשים שונים מפנה פעמים רבות ל"תקדין לייט", לרוב בתוצאות הראשונות בעמוד הראשון של גוגל (בנספח ז' לבקשה לאישור הוצגו המציג 3 דוגמאות נוספות מעבר למקרה שלי).
- תוצאות חיפוש הביטויים המשפטיים הנפוצים "חזקת השיתוף", "חובת זהירות מושגית" ו"עושה המיעוט" בגוגל ואשר אינו מעלה כל הפניה למאגר "תקדין לייט", מצורפות **כנספח ב'** לבקשה לאישור.
12. כאמור, באמצעות הקישור המופיע במסך תוצאות החיפוש בגוגל, יכול הגולש להיכנס ולצפות בפסקי דין והחלטות של ערכאות שונות בהם מוזכר השם שהקליד במנוע החיפוש. כפי שאציין להלן, על מנת לצפות במסמך ההחלטה או פסק הדין המלא נדרש הגולש לשלם 25 ש"ח אולם ניתן לצפות בחלק מן ההחלטה או פסק הדין ללא תשלום; על פי הידוע לי **פעמים רבות הפרטים האישיים והאינטימיים ובוודאי אישומים פליליים שונים מופיעים כבר בתחילת ההחלטה או פסק הדין** (בפרק העוסק בתיאור העובדות) **כך שאין צורך לרכוש את פסק הדין או ההחלטה כדי להיחשף למידע המוגעני**. ואף חמור מכך – לעיתים בחלק הראשון של המסמך מצויים האשמות או קביעות שליליות כלשהן באשר לבעל הדין, אשר בסוף ההחלטה מתגלות כמופרכות ונדחות על ידי בית המשפט, אך הגולש – אשר לרוב איננו מעוניין ברכישת המסמך – נותר עם הרושם הראשוני השלילי המטעה.
13. נוסף על כך, מתברר כי חשבים מאפשרת "ברוב טובה" להסיר את המסמך כך שלא תהיה גישה אליו דרך "תקדין לייט" וכך לא תהיה אפשרות להגיע לפסק הדין דרך חיפוש השם המבוקש בגוגל, אך גם פעולה זו כרוכה באופן תמוה בתשלום, כפי שעוד אפרט.
14. ראוי לציין כי אתר "תקדין לייט" מתפקד כאתר מסחרי רגיל לכל דבר ועניין. הוא כולל לפחות שלוש פרסומות של מפרסמי חוץ, זאת בנוסף לבאנר פרסום ה"קופץ" לגולש. כמו כן המאגר כולל רק אפשרות חיפוש פשוטה. כל אלה מעידים על "מסחריותו" של אתר זה ועל כך

כי לא מדובר במאגר משפטי מקצועי, בייחוד כאשר משווים אותו לאחיו, המאגר האינטרנטי של תקדין, אשר הינו מאגר משפטי בתשלום אך הוא מתפקד כמאגר משפטי מקצועי וכולל גם פונקציות רבות לצורך איתור המידע המשפטי הרצוי. פונקציות אלה נעדרות ממאגר "תקדין לייט", ונראה שלא בכדי.

15. פרסום פסקי דין והחלטות באופן האמור במאגר "תקדין לייט", יוצר מציאות ושבה מתפרסמים פסקי דין והחלטות הכוללים פרטים שיש בהם כדי לפגוע בבעלי הדין בין היתר באופנים הבאים:

א. מידע רגיש הקשור לצנעת הפרט של המתדיין. מידע זה יכול להיות קשור למשל למצבו הפיזי, הנפשי, המשפחתי או הכלכלי של המתדיין וכן פרטים אודות עברו בתחומים אלה ואחרים.

ב. מידע אודות חשדות להתנהלות בלתי הולמת או אי חוקית של המתדיין, אשר התבררה לבסוף כעורבא פרח. במסגרת זו ניתן לכלול אישומים פליליים שונים, טענות לרשלנות מקצועית שהתבררה כלא נכונה, או תביעות בתחומים כלכליים ותחומים אחרים אשר לא העלו דבר. פעמים רבות שיש בפרסום מידע זה באופן שנעשה במאגר "תקדין לייט" כדי לפגוע בשמו הטוב של המתדיין.

יתכנו כמובן גם אופנים רבים אחרים.

16. אני מבקשת להדגיש כבר עתה כי אינני טוענת בבקשה זו כנגד פרסום רשמי של פסקי הדין וההחלטות על ידי מנהל בתי המשפט (פד"י) ואף לא כנגד הפרסום במאגרים המסחריים כדוגמת "תקדין" המופעל על ידי חשבים ו-"נבו" ואחרים, אלא אני טוענת ומלינה כנגד **ניצול מאגר פסקי דין ושימושו כמאגר מידע אודות אנשים וזאת על ידי קישורו לרשת האינטרנט באמצעות השימוש בגוגל**, כפי שיפורט.

המסכת העובדתית

17. תחילתו של סיפור המעשה הינו בתביעה נזיקית אותה הגשתי כנגד מכון כושר בתל אביב בשל נזקי גוף שנגרמו לי, לטענתי, במכון הכושר. במסגרת ההליך הוחלט על מינוי מומחה רפואי אשר יבדוק את מצבי הרפואי ויקבע קביעות שונות לגבי שאלת נכותי (ת"א 63342/07 **שוימר שרון נ' נדס כושר סוויט ואח'**).

18. הנחתי לתומי כי כל ההליכים וההחלטות במסגרת הליך זה (כמו בכל הליך אחר) מפורסמים רק במסגרות רגילות של פרסום פסקי דין וכי ההחלטות השונות בענייני לא יהיו חשופות לעיני כל שלא במאגרים משפטיים מוגדרים או במאגרי בית המשפט.

19. מה רבה היתה תדהמתי ביום בהיר אחד, כאשר הקשתי את שמי במנוע החיפוש גוגל, קיבלתי בתוצאות הראשונות הפניה לפסקי דין והחלטות בהם מוזכר שמי והמופיעים במאגר בשם "תקדין". אחוזת תדהמה זהלם הקלקתי על הקישור למאגר, אשר התברר כי שמו "תקדין לייט", ובפני הוצגו **שורה של החלטות** בהליכים שונים בהם הייתי מעורבת, ביניהם ההליך בעניין **נדס המוזכר לעיל**.

- תוצאות חיפוש השם "שוימר שרון" במנוע החיפוש גוגל מצורפות **כנספח ג'** לבקשה לאישור.

- דף התוצאות באתר "תקדין לייט" המציג את פסקי הדין וההחלטות בהן אני מוזכרת, מצורף כנספח ד' לבקשה לאישור.
20. כבר מהתוצאה הראשונה והשנייה המופיעים בעמוד, אף ללא כניסה לקישורים עצמם, ניתן ללמוד על מהותו של ההליך ועל העובדה כי נגרם לי נזק גופני משמעותי ככל הנראה, אשר לצורך בירור מינה בית המשפט מומחה רפואי. כל גולש, בין שהוא בר דעת ובין שאינו בר דעת יוכל להסיק מיד כי אישה בשם שרון שוימר סובלת או למצער סבלה מליקוי בריאותי-רפואי כלשהו ולצורך עניין זה אף מונה מומחה רפואי.
21. אחוות חרדה, הקלקתי על התוצאה השנייה שהוצגה בפני (החלטה מיום 1.3.2011) העוסקת בעניין מינוי המומחה הרפואי אך שמתי לב כי ההחלטה איננה מלאה ומופיעה רק בחלקה. בכדי לקבל את ההחלטה כולה, היה עלי לרכוש אותה במחיר של 25 ש"ח (קישור לעמוד רכישת המסמך מופיע בחלקו העליון של העמוד).
- ההחלטה מיום 1.3.2011 כפי שמוצגת באתר (לאמור ללא צורך ברכישת ההחלטה המלאה), מצורפת כנספח ה' לבקשה לאישור.
- טופס רכישת פסק הדין (בעלות של 25 ש"ח), מצורף כנספח ו' לבקשה לאישור.
- כפי שניתן להתרשם, אף ללא רכישת המסמך המלא ניתן לקבל לא מעט פרטים אישיים ואינטימיים אודותיי.
22. **בשלב זה הייתי מזועזעת.** הסתבר לי, לחרדתי, שכל אדם על רחבי הגלובוס יכול בלחיצת כפתור אחת או שתיים ותוך פרק זמן אפסי, לקבל מידע אישי ופרטים אודותיי וכל זאת לא מתוך ידיעות המתפרסמות באתרי חדשות צהובים ושאינם צהובים או במדורי רכילות אלא מתוך החלטות ופסקי הדין של בתי המשפט במדינת ישראל. במקרה שלי, בו מדובר בפרטים אישיים ביותר הקשורים לגופי וליכולותי הפיזיות, הדבר גרם לי לעלבון קשה, חרדה ועגמת נפש רבה אשר תקצר היריעה מלתארן.
23. אולם מעבר לפגיעה הקשה ברגשותיי כמתואר – מדובר בפרסום הגורם לי באופן מעשי נזק מוחשי של ממש ברבדים שונים של חיי, הן האישיים והן המקצועיים, כפי שאפרט.
24. במציאות בת ימינו, כאשר העולם מתנהל ככפר גלובאלי קטן, זרם המידע ונגישותו – בייחוד זה המצוי ברשת האינטרנט, מהווה רכיב משמעותי בצומת קבלת ההחלטות של הפרט ביחס לקבלת החלטה הנוגעת בעניינו של אדם אחר. לדוגמא בלבד, מנהל חברה או איש מחלקת כח אדם המקבל הצעה למועמד לעבודה, או אדם המקבל הצעה להכיר בן או בת זוג, והמעוניין לקבל פרטים אודות המועמד לצורך קבלת החלטה מושכלת, באופן טבעי בודק, בין היתר, האם מופיע מידע אודות המועמד ברשת האינטרנט. הדבר יכול להיעשות לדוגמא באמצעות הזנת שמו ברשתות חברתיות שונות אך בראש ובראשונה, ובעיקר, באמצעות חיפוש השם במנוע החיפוש "גוגל". זהו אופן חיפוש מידע כה נפוץ כיום עד שהדברים הגיעו עד כדי כך כי קיים ביטוי I'll google him!. לא יהיה זה מוגזם להניח כי מנוע החיפוש גוגל הינו כיום מקור חיפוש המידע המוביל בארץ ובעולם.
25. מסתבר שחשבים זיהתה נכונה את הצורך האמור ואת השימוש החולך וגובר של חיפוש מידע אודות אנשים באמצעות גוגל, והיא יצרה, כפי הנראה, פלטפורמה עסקית מתאימה בשם "תקדין לייט", העושה שימוש בפסקי דין והחלטות שבלאו הכי נמצאים ברשותה (במאגר

"תקדין") ומסבה אותם לשימוש כמוקד מידע זמין ונגיש אודות אנשים המוזכרים בפסקי דין ובהחלטות בית המשפט.

26. אם כן, אין מדובר במקרה בודד ופרטני. מדובר ככל הנראה במאות אלפי שמות אשר חיפוש זריז בגוגל של צמד שם הפרטי ושם המשפחה מעלה, מיד בתוצאות הראשונות, הפניה לפסקי דין במאגר "תקדין לייט" בהם מידע אישי ואינטימי אודות אנשים אלה או מידע שיש בו כדי לפגוע בשמם הטוב. כהדגמה לכך, צורפו לבקשה לאישור שלוש דוגמאות נוספות לשמות אקראיים המופיעים בפסקי דין והחלטות בהקשרים שונים (מרדכי בן אבו – פגיעה גופנית, הדר ארו – זיכוי באשמה של עבירת תעבורה, רשיד ניגים – זיכוי מעבירה של פגיעה בגן לאומי). חיפוש קצר בגוגל מפנה באופן מיידי ממש לפסקי דין והחלטות בעניינם הכוללים חומר אינטימי ורגיש או מידע שיש לפגוע בשמם הטוב של שלושת הנ"ל והמופיע במאגר "תקדין לייט" מיד לאחר חיפוש שמם בגוגל.

- תוצאות החיפוש בגוגל ובמאגר "תקדין לייט" של השמות מרדכי בן אבו, הדר ארו ורשיד ניגים, מצורפות כנספח ז' לבקשה לאישור.

27. בנקודה זו ראוי להדגיש כי מנוע החיפוש גוגל הינו מנוע החיפוש המתקדם והנפוץ ביותר בשימוש בארץ ובעולם. מדי יום מטפל מנוע חיפוש זה במאות מיליוני בקשות למציאת תוכן ברשת האינטרנט. לשם שיבור האוזן, בחודש נובמבר 2011 בלבד נכנסו למנוע החיפוש של גוגל למעלה מ-170 מיליון גולשים בארצות הברית לבדה. ביוני 2011 נרשמו כמיליארד כניסות לגוגל!

בישראל לבדה נרשמות מדי חודש למעלה מעשרה מיליון כניסות לגוגל.

- דף אתר אינטרנט המציג מונה כניסות למונה החיפוש גוגל <http://siteanalytics.compete.com/google.com/?metric=uv>, מצורף כנספח ח' לבקשה לאישור.

28. אני יודעת כי מקומות עבודה אליהם רציתי להתקבל ובני זוג פוטנציאלים הקלידו את שמי בגוגל נתקלו במידע המופיע במאגר "תקדין לייט" המופעל על ידי חשבים והמידע, מטבעו, פנס באופן משמעותי בסיכויי לזכות במשרת עבודה או להכיר בן זוג עד כי ניתן להעריך שסתם את הגולל על סיכויים אלה. לדוגמא אציין כי לפני זמן מה הייתי במשא ומתן לקראת קבלת משרה בחברה העוסקת בעיצוב חלונות ראווה. זוהי משרה חלומית עבורי וחשקתי בה עד מאוד. כבר הגעתי לשלבים סופיים של הגעה להסכם העסקה מול מנהל החברה אך התברר לי כי מכר שלי אשר מפאת סכסוך ביננו חיפש אודותי מידע שלילי, מסר למנהל החברה כי גילה שיש לי נכות רפואית. היות ועיצוב חלונות ראווה דורשת עבודה פיזית למדי, החליט המנהל לאור המידע שקיבל והמבוסס על הפרסום ב"תקדין לייט" – שלא לקבל אותי לעבודה. עקב כך אני נאלצת לוותר על הצעות עבודה הכרוכות במאמץ פיזי או שיש צורך בהרבה שעות עמידה וכיו"ב. נאלצתי להתפשר בעבודה במשרה חלקית אשר רחוקה מלמצות את כישורי ולספק את רצוני.

29. אם לא היה די בכך שהחלטות בית משפט המכילות פרטים אישיים ואינטימיים אודותיי מצויים באתר "תקדין-לייט" אליו ניתן להגיע בחיפוש פשוט בגוגל, הרי שעוד נכונה לי "הפתעה" בלתי נעימה, בלשון המעטה. לאחר שגילתי כאמור שפסקי הדין שלי חשופים

במאגר "תקדין לייט" כאמור, בדקתי האם לפחות הותרה חשבים לפליטה אפשרות להסיר את ההחלטה מן המאגר.

30. והנה אכן, בתחתית העמוד בו מופיע חלקה הראשון של ההחלטה, ישנו קישור להורדת המסמך. הייתי סבורה כי לפחות הליך זה של הסרת ההחלטה יהיה זריז, נוח ו"ידידותי למשתמש" שכן ההגיונות מחייבת לאפשר למי שהפרסום המיותר פוגע בו לבקש את הסרת הפרסום. **אולם לגודל תדהמתי נפעמתי לגלות כי על מנת להסיר את ההחלטה מהמאגר של "תקדין לייט" עלי לשלם סך של לא פחות מ-49 ש"ח** טבין ותקילין. סכום זה הופיע לנגד עיני גם לאחר ששפשפתי אותן היטב לבדוק שאכן אני קוראת ומבינה נכון שלאחר שחשבים טורחת לפרסם פסקי דין עם פרטים אינטימיים אודותיי ברחבי הרשת היא גם דורשת ממני סכום גבוה עבור הסרת פסקי דין אלה. ויודגש – נדרש לשלם 49 ש"ח עבור הסרה של כל החלטה בנפרד!

- עמוד הסרת מסמך ממאגר "תקדין לייט" מצורף כנספח ט' לבקשה.

31. יש לציין כי בעמוד הסרת המסמך נדרש הגולש להזין פרטים רבים שלא ברור לי מדוע הם נדרשים, כגון מספר תעודת זהות. כמו כן, אפשרות התשלום היחידה האפשרית בגין הורדת המסמך המוצגת באתר היא באמצעות כרטיס אשראי. **אני אינני מחזיקה בכרטיס אשראי ובחוסר ברירה אחרת נאלצתי לבקש מאמי שתשלם עבורי בכרטיס האשראי שלה והחזרתה** לה את התשלום במזומן.

32. על כן, **לאותם אזרחים שאינם מחזיקים בכרטיס אשראי** (וישנם רבים כאלה, בעיקר מהאוכלוסיות המוחלשות) **ולאזרחים אחרים אשר אינם מעוניינים לעשות שימוש בכרטיס האשראי שלהם במקרה זה** או שנמנעים מביצוע תשלומים דרך האינטרנט מסיבות בטיחותיות שונות ואחרות אשר ממש לאחרונה התברר עד כמה יש בהן ממש, **לא מעמידה חשבים כל אפשרות אחרת ועל כן הם אינם יכולים להסיר את ההחלטות ופסקי הדין ואלו נשארים גלויים לעין כל!**

33. הטלטה והזעזוע אותם עברתי כעת לא ידעו גבולות. אני מרגישה וממשיכה להרגיש אף כיום כיצד חשבים מנצלת את אזכורי בפסקי הדין ובהחלטות בתי המשפט ועושה בהם שימוש כמאגר עסקי לכל דבר שמתפקד, ליתר דיוק, כמאגר מידע אנושי המעניק אינפורמציה מהירה לכל אדם המחפש את צמד השם הפרטי והשם משפחה שלי בגוגל ועוד מוסיפה חטא על פשע כאשר גובה כסף ממני ומאחרים עבור הסרת האזכורים המיותרים והפוגעניים.

34. לאחר זמן מה החלטתי כי בתנאים הנוכחיים ולנוכח הנזק שנגרם ועלול להיגרם לי, מוטב לי לשלם ממיטב כספי ובלבד ששמי בהקשרים כה אישיים ואינטימיים לא יופיע לכל המחפש מידע אודותיי באמצעות גוגל. על כן, מילאתי את הטופס האמור ביחס לכל אחד מההחלטות וביצעתי את התשלום ביום 17.8.2011.

- טופס ההסרה ממולא בפרטים הנדרשים לצורך הסרת ההחלטה מיום 1.3.2011 ממאגר "תקדין-לייט", מצורף כנספח י' לבקשה לאישור.

- קבלה על תשלום הסרת ההחלטה ואישור על הסרת המסמך, מצורפים כנספח י"א לבקשה לאישור.

35. בשולי הדברים יש לציין כי כל שביקשתי היה להוריד את ההחלטה מהמאגר האינטרנטי ("תקדין לייט") ולא מהמאגר המקצועי המשפטי "תקדין" וכדומה, אך אפילו דבר זה כרוך

במעבר מהמורות רבות וכרוך בעלויות שאינן מוצדקות. נוסף על כך יש לציין כי ההחלטות המופיעות בענייני שהזכרו כאמור אינן כוללות כל החלטה שיפוטית חשובה שלא לומר הלכה שניתן ללמוד ממנה לעניין מקרים דומים. אינני מבינה מדוע החלטות נקודתיות אלה, החסרות כל משקל משפטי או ציבורי צריכות להופיע בראש תוצאות חיפוש שמי בגוגל!

36. בצר לי, פניתי לבאי כוחי על מנת שימצו את זכויותי מול הגורמים הנוגעים בדבר וינסו להביא מזוור לפגיעה האנושה בפרטיותי ובפרטיות רבבות נוספים. לצערי התכתבות זאת לא הובילה לתוצאות הרצויות ונאלצתי להגיש את הבקשה לאישור.

- התכתבות בין באי כוחי לחשבים, גוגל ישראל ובאי כוחם מצורפת **כנספה יב'** לבקשה. סיכומו של החלק העובדתי: המאגר "תקדין לייט" המופעל על ידי חשבים הינו בעל שני אפיונים מרכזיים:

האחד, המאגר מחובר באופן **ישיר ובלבדי** למנוע החיפוש רב העוצמה גוגל וקידומו במנוע חיפוש זה עד כדי כך שגוגל הינו "ספק החמצן" של מאגר זה. **השני**, המאגר מתפקד הלכה למעשה כמאגר מידע המכיל פרטים אודות אנשים המופיעים בפסקי דין והחלטות בתי המשפט.

שילובם של שני המאפיינים הללו, מביא לתוצאה הקשה בה חיפוש שם של אדם בגוגל או החלטת בית משפט יביא בתוצאות הראשונות שבעמוד הראשון של תוצאות החיפוש בגוגל לקישור לאזכורים שונים עליו בפסקי דין והחלטות בית המשפט (באם הוזכר בהם). **מדובר בחשיפה מירבית, מתוכננת ויזומה של פרטים אישיים ואינטימיים אודות מאות אלפי אנשים. זהו מצב מכוער ובלתי נסבל, אשר על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, לבד היותו בלתי מתקבל על הדעת הוא גם מנוגד באופן ברור לעקרונות חוקתיים ולהוראות החוק והפסיקה.**

ב. הטיעון המשפטי

38. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הטיעון המשפטי בסוגיה הנדונה מתפצל לשני ראשים: **האחד**, פגיעה חמורה בפרטיות וזכותו של הפרט לשם טוב, **והשני**, שימוש שלא בתום לב בעיקרון פרומבויות הדיון לצורך עשיית רווחים תוך הפרת הוראות חוק כאמור.

39. בבסיס הדברים יש לזכור כי עסקינן במאגר אשר מכיל פסקי דין המותרים אמנם בפרסום, אך חשבים עושה בהם שימוש באופן שהם מהווים בסיס נתונים ומידע אודות אנשים שהינם והיו בעלי דין או שהזכרו בפסקי דין והחלטות מסיבה אחרת. אלו בעלי דין ואנשים אחרים אשר פרטים אינטימיים ורגישים אודותיהם ו/או פרטים שיש בהם כדי לפגוע בשמם הטוב, מופיעים במאגר "תקדין לייט" וזאת לאחר חיפוש פשוט של השם המבוקש במנוע החיפוש גוגל.

הזכות לפרטיות ולשם טוב

40. ראשית אפתח בעקרונות החוקתיים אשר על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, נפגעים כתוצאה מפעילותיה של חשבים – פגיעה בפרטיות וזכותו של אדם לשם טוב.

41. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, המרחב התחיקתי הישראלי כולל התייחסויות רבות לעקרונותיה וחשיבותה של הזכות לפרטיות. הזכות לפרטיות בישראל קיימת כבר מקדמת

דנא. זכות זו זכתה לעיגון חקיקתי בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ובחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

42. נוסף על כך ועל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בתי המשפט, ובכללם בית המשפט העליון, קבעו כי זכות זו מצדיקה את עצמה מבלי להזדקק להנמקות חיצוניות. אף למעלה מזו, בתי המשפט מצאו כי שמירה על הזכות לפרטיות והזכות לשם טוב לא רק שיש בה הגשמה בסיסית של עיקרון כבוד האדם אלא שיש בה כדי להשיג הגשמתן של זכויות ועקרונות אחרים, ובכללם זכות הגישה לערכאות.

43. נוסף על כך, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, פגיעה בפרטיות גוררת אחריה פעמים רבות פגיעות רבות אחרות כגון פגיעה בזכות הקניין, בחופש הביטוי ועוד.

44. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בית המשפט העליון כבר העמיד קריטריונים להגדרת פגיעה זו וקבע כי ככל שהמידע מתייחס לעניינים המשתייכים לליבת המונח פרטיות, תגבר הנטייה לראות בפגיעה כפגיעה חמורה. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בית המשפט הגדיר מושג הפרטיות כמושג רחב הכולל כל מידע הקשור לחייו הפרטיים של אותו אדם, לרבות שמו, כתובתו, מספר הטלפון שלו, מקום עבודתו, וזהות חבריו, יחסיו עם אשתו ויתר חברי משפחתו וכדומה.

45. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, כאשר מדובר בפרטים כגון נכות גופנית כבמקרה שלי הרי שפשוט כי מדובר בפגיעה ברכיב שהינו חלק אינטגרלי של ליבת הפרטיות. על כן ברי כי מדובר בפגיעה חמורה בפרטיות ועל פי הייעוץ שקיבלתי ודאי שהיא חוסה תחת הזכות לפרטיות ובכוחה לגבור אף על זכויות אחרות.

46. ואכן, על פי ייעוץ משפטי שנמסר לי, בפסיקה נקבע מפורשות כי **פרסום פסק דין ובו מידע אישי רפואי** כמו גם חשיפת מידע על אודות מערכות יחסים אינטימיות בין בני אדם מהווה פגיעה חמורה בפרטיות [נראה: ע"א 8869/00 פלונית נ' ד"ר יוסף שלו (פורסם בנבו); ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות נ' עו"ד פלוני (פורסם בנבו)].

עיקרון פומביות הדיון מול הזכות לפרטיות

47. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הזכות לפרטיות ולשם טוב בעניינינו, שביטויים המעשי - אי הכללת פרטים אישיים או אינטימיים אודות בעלי דין בהחלטות ובפסקי דין בהם אלו מעורבים, אינו עומד בסתירה לעיקרון פומביות הדיון היות ועיקרון זה כלל לא חל ואינו רלוונטי ולחילופין, בעת עריכת איזון בין הערכים והעקרונות השונים המתנגשים בפרשה דן על נסיבותיה המיוחדות והמסוימות, עולה כי על עיקרון פומביות הדיון ליסוג בפני הזכויות והעקרונות האחרים שעניינם שמירה על שמו הטוב, צנעת הפרט וכבודו של הפרט.

48. ככל שעסקינן בסעד של מחיקת פרטי זיהוי בלבד הרי שעל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי לבטח אין בכך ולו בדל של פגיעה בעיקרון פומביות הדיון שכן מלבד טשטוש השם פסק הדין נותר בשלמותו.

העניין הציבורי

49. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי יש לדחות טענה שיש עניין ציבורי בפרסום פסקי הדין במאגר "תקדין לייט". ראשית, פסקי הדין מפורסמים באמצעים רבים אחרים, הולמים יותר ומגשימים באופן נכון יותר את העיקרון שעומד מאחורי פרסום פסקי דין. על כן אין כל עניין ציבורי בפרסום דווקא באמצעות הפלטפורמה הקלוקלת של "תקדין לייט".
50. שנית, על פי ייעוץ משפטי שנמסר לי, בית המשפט קבע כי פרסום פסקי דין והחלטות אך ורק כדי לספק מזון לסקרנים או למלא יצרם של רכלנים איננו מקים כל "עניין ציבורי".

שימוש שלא בתום לב בעיקרון פומביות הדין

51. כפי שעולה מן האמור ועל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, אין כל בסיס חוקי להפעלת מאגר "תקדין לייט" שכל עניינו ומהותו הינו פריסת מידע אודות אנשים המוזכרים בפסקי דין ובתוך כך פגיעה בפרטיותם ובשם הטוב. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, ההסתמכות על עיקרון פומביות הדין, כפי שנעשה על ידי ב"כ חשבים, הינה הסתמכות בחוסר תום לב של ממש שיש לדחותו בשתי ידיים.
52. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, כאשר מדובר על שימוש בעיקרון תחוקתי כגון עיקרון פומביות הדין, למטרות שונות בתכלית מאלו שהוא נועד לקדם, לא ניתן לעשות שימוש בעיקרון זה.
53. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי היות והוכח באופן חד משמעי כי פרסום פסקי דין במסגרת מאגר "תקדין לייט" איננו מגשים ולו תכלית אחת של עיקרון פומביות הדין וכלפי לייט, מדובר בשימוש בפסקי דין המתפרסמים כחוק כמאגר מידע מודיעיני-רכילותי אודות אנשים רבים, הרי שמדובר בחוסר תום לב מובהק ובנסיבות העניין אף קיצוני, והדבר הינו בגדר שימוש לרעה בזכות – עיקרון פומביות הדין.

הרחבת החשיפה

54. בהמשך לאמור, ברצוני לחדד את נושא היקף ומשך החשיפה של המידע נשוא בקשה זו, הכולל פרטים אינטימיים או הפוגעים בשם הטוב, והעולים במאגר "תקדין לייט" לאחר חיפוש פשוט של שמות בנוגל.
55. מעבר לפן הזמניות ונגישות של המידע, מדובר על חשיפת מידע בתפוצה רחבה ביותר שלא לומר מקסימלית ועולמית, ונוסף על כך מדובר לא אחת אמור גם במידע שעבר זמן רב מאז פירסומו, ואשר הרלוונטיות שלו פעמים רבות לכל הפחות מוטלת בספק, ואבאר.
56. על פי חוות דעת משפטית שקיבלתי, המידע המופיע בפסקי דין ובהחלטות נשאר לרוב בתוך "הקהילה המשפטית", קהילה העושה שימוש בפסקי דין לצורכים מקצועיים ואקדמיים.
57. במקרה שכזה, העברת מידע אישי ואינטימי יכולה להיות נסבלת כאשר מדובר בהעברת המידע בצינורות מוגבלים ומצומצמים, כגון מידע העובר בין חברי קבוצה מוגבלת ומצומצמת בהיקפה דוגמת "הקהילה המשפטית" כאמור. אולם המצב שלפנינו מראה כי חשבים פרצה את כל הגדרות והמחסומים כאשר היא חושפת לכל גולש באינטרנט מידע רב הכולל פרטים אישיים רבים וכל זאת ללא סינון מינימלי מצידה.

58. היות וחשבים בנתה את מאגר "תקדין לייט" באופן שמשמש אך ורק מאגר מידע אודות אנשים הרי שהיא איננה יכולה לטעון כי התופעות האמורות הן תופעות לוואי בלבד של המאגר שלה. כפי שהוכח, מטרתו ותכליתו של המאגר הובהרו באופן שלא מתעורר כל ספק לשם מה נוצר ומשמש המאגר "תקדין לייט".

מחיקת פרסומים לפי סעיף 70 (ד) לחוק בתי המשפט

59. ב"כ חשבים העלה באחד ממכתביו טענה ולפיה האפשרות היחידה שלי לאסור פרסום החלטות ופסקי דין בענייני הינה לפעול על פי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984. (להלן: "חוק בתי המשפט"). סעיף זה קובע כי:

"בית משפט רשאי לאסור כל פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, במידה שהוא רואה צורך בכך לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר ששמו הוזכר בדיון או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם או לשם מניעת פגיעה בפרטיותו של אדם עם מוגבלות שכלית או של אדם עם מוגבלות נפשית, מהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות, של אחד מהם".

60. אלא שעל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי אין הדברים שייכים לענייננו והוראת החוק עוסקת בעניין אחר. סעיף 70(ד) דן ביכולתו של בית המשפט לאסור כל פרסום בנוגע לדיוני בית המשפט עד כדי שהפרסום לא יפורסם כלל ולא יהיה נגיש לציבור כולו. זהו סעד שמפאת חומרתו וקיצוניותו הוא מסור להחלטה מיוחדת של בית המשפט. אינני דורשת בשלב זה ואינני מעוניינת כעת במחיקת ההחלטות ופסקי הדין כך שלא יפורסם כל פרסום בענייני, אלא אני דורשת שלא יעשה שימוש מניפולטיבי ועסקי שלא בתום לב במידע המצוי אודותיי בפסקי דין, תחת הסתתרות באצטלה של עיקרון פומביות הדיון. נוסף על כך, סעיף 70(ד) במקרה שלי הינו "לאחר מעשה", דהיינו לאחר שהנזק כבר נגרם, ואילו אני מעוניינת למנוע גם פרסומים עתידיים פוגעניים במאגר רב התפוצה "תקדין לייט".

61. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי אני סבורה שמקום בו לא מתבקש סעד של איסור פרסום גורף וכוללני של החלטות ופסקי הדין (שכן אלה ימשיכו להיכלל במאגרים משפטיים מובהקים ומוכרים) ומקום בו מדובר בפרסום פסקי דין והחלטות באופן שאינו מגשים את תכליות עיקרון פומביות הדיון – יש מקום לאסור על התופעה ולהורות על הסרה של פסקי הדין וההחלטות מאותו מאגר ולמצער את מחיקת שמות בעלי הדין. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי הרי שבמקרה שכזה אין צורך להיזקק להוראות סעיף 70(ד) הנ"ל אשר עוסק במתן סעד אחר אשר נסיבותיו שונות מהמקרה שבבקשה זו.

החלטת בית המשפט בעניין פלונית

62. בייעוץ משפטי שקיבלתי נמסר לי כי פסק הדין בעניין פלונית (ע"א 2319/08 פלוני נ' פלונית, פסק דינו של כב' השופט י. שנלר מיום 1.6.2011) עסק במקרה דומה ממש למקרה של שלי ובית המשפט פסק שם לטובת המבקשת דשם.

63. המדובר היה באישה – פלונית, אשר נפגעה בתאונת דרכים כאשר נסעה באוטובוס ונגרמו לה נזקים רפואיים משמעותיים. במסגרת ההליך מונו מומחים רפואיים, נקבע שיעור נכות וכו'. המבקשת ביקשה למנוע את פירסום שמה ופרטים מזהים אודותיה בפסק הדין.

64. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בית המשפט המחוזי דן ארוכות בבקשתה של פלונית, תוך עריכת דיון מקיף בזכות לפרטיות ובעיקרון פומביות הדיון. בסופו של הדיון קבע בית המשפט (סעיפים 40, 43) כי אכן קיימת פגיעה חמורה בפרטיות של המבקשת הגוברת על עיקרון פומביות הדיון ועל כן יש להיענות לבקשתה לאסור את הפרסום של שמה ופרטים מזהים אודותיה. וכן ניתן לה סעד מתאים.

65. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בית המשפט בפרשת פלונית התייחס לבקשה לאיסור פרסום שמה ופרטים מזהים של פלונית באופן גורף, ולא כפי שאני מבקשת, איסור פרסום במאגר מסוים מאוד, אשר לגביו פשיטא שאין כל הצדקה לפרסום אותם פרטים מזהים. על כן, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, קל וחומר שההלכה שטוה בית המשפט נכונה ומתאימה למקרה דנן.

ג. עילות התביעה

ג1. הפרת חובה חקוקה

ג1.1. הפרת סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות (בחלק זה: "החוק")

66. סעיף 1 לחוק הגנת הפרטיות קובע כי :

"לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמתו".

על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, רציונל מרכזי בזכות לפרטיות וההגנה עליה נובע מחשש איסוף מידע רב ולעתים אף רגיש על ידי מאגרי מידע.

67. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, חשבים עושה שימוש במאגר פסקי דין שברשותה ומשתמשת בו כמאגר מידע על בעלי דין ומתדיינים שונים תוך הפרה בוטה של הזכות לפרטיות ושל העילות שנקבעו בחוק הגנת הפרטיות.

68. כפי שמציין סעיף 4 לחוק הגנת הפרטיות ועל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, פגיעה בפרטיות מהווה עוולה אזרחית שהוראות פקודת הנויקין חלות עליה :

"פגיעה בפרטיות היא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנויקין (נוסח חדש) 4 יחולו עליה בכפוף להוראות חוק זה."

69. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בהתנהלותה של חשבים יש משום הפרות של חוק הגנת הפרטיות וזאת על פי סעיפים 912(9) ו-11(11) לחוק הגנת הפרטיות :

(9) שימוש בידיעה על עניניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה;"

(11) פרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות עברו המיני, או למצב בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד."

70. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, פקודת הנויקין מכירה גם בנזק של חוסר נוחות ושל פגיעה בשם טוב כנזק, כפי שנקבע בסעיף 2 של הפקודה :

"נזק - אובדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה;"

71. על כן, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי אף אם ייקבע כי לא ניזוקתי כתוצאה מהפרסום (דבר המוכחש) הרי שאין בזה כדי לגרוע כהוא זה מיכולתי לתבוע לפי פקודת הנויקין וחוק הגנת הפרטיות. אמנם, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי אינני זכאית לקבל פיצוי סטטוטורי על פי חוק

תובענות ייצוגיות אולם וודאי וודאי שאני זכאית לפיצוי הולם עקב הנוקים הרבים שנגרמו לי, הממוניים והלא-ממוניים.

72. לצד כל זאת, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי פגיעה בכבוד הוכרה כנוק בר-פיצוי אף בהליך ייצוגי. סעיף 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות קובע מפורשות כי ניתן לפסוק בהליך תובענה ייצוגית פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון.

ג1. הפרת סעיף 8 לחוק הגנת הפרטיות – מאגרי מידע

73. פרק ב' לחוק הגנת הפרטיות עוסק בהגנה על הפרטיות במאגרי מידע. החוק מסדיר את כללי רישום המאגר והשימוש בו.

74. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, המאגר תקדין המנוהל על ידי חשבים לא נרשם כדין ועל כן חשבים מפרה את הוראות סעיף 8 לחוק הגנת הפרטיות.

ג2. עשיית עושר ולא במשפט

75. אקדים ואזכיר כי במסגרת הפעלת המאגר "תקדין לייט" גובה חשבים שני תשלומים שונים: האחד, 25 ש"ח בעבור צפייה במסמך מלא (שכן פסקי הדין המופיעים בעקבות חיפוש בגוגל מופיעים באופן שפסק הדין הינו חלקי) והשני – 49 ש"ח בעבור הסרת מסמך מהמאגר.

76. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי הרי שבעוד שניתן לקבל, אם כי בקושי רב לאור מאפייני מאגר קלוקל זה, את התשלום עבור הצפייה במסמך המלא – פונקציה הקיימת גם במאגר האינטרנטי של חשבים – "תקדין", הרי שגביית תשלום עבור הסרת המסמך, שעה שעסקינן באדם המעוניין להסיר פסק דין או החלטה בה פרטים אינטימיים עליו או הפוגעת בשמו הטוב – הינה מעשה פסול ומקומם ביותר ומנוגד לדין.

77. באופן מעשי וכפי שתואר מעלה, אדם המגלה, על ידי חיפוש זריז בגוגל כי מידע רגיש ואינטימי אודותיו ו/או מידע שיש בו כדי לפגוע בשמו הטוב מפורסם בראש חוצות במאגר "תקדין לייט", מגלה לאחר מכן כי הדרך היחידה להסיר פרסום זה הינו תשלום סך של 49 שקלים לחשבים עבור ההסרה. כלומר, למיטב הבנתי חשבים **כובלת** את חברי הקבוצה כך שהאפשרות היחידה שלהם למנוע פרסום פוגעני בעניינם הינה לשלם לה כסף.

78. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי ברור כי משעה שעסקינן במאגר שפועל באופן בלתי חוקי, הן מבחינת מהותו כמאגר שאיננו משפטי אלא כבסיס מידע ונתונים אישיים והן מבחינת היעדר רישומו בפנקס מאגרי המידע, הרי שמשעה שחשבים מפרסמת פסקי דין והחלטות בעלי אופי אינטימי עם קישור השם הספציפי למנוע החיפוש גוגל, ו**גובה תשלום עבור הסרת מסמכים אלו** – מדובר בהתעשרות שאינה כדין ואשר יש בה כדי להעלות שאט נפש של ממש.

79. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, יוצא כי בסופו של יום חשבים התעשרה שלא כדין על חשבון חברי הקבוצה. לאור זאת, ועל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הרי שעל חשבים להשיב למבקש ולחברי הקבוצה התעשרות זו, וזאת בין היתר לאור סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התש"ט-1979.

80. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, מדובר על גביית כסף בגין הסרת פרסום שמלכתחילה לא היה אמור להתפרסם באופן כפי שהוא ב-"תקדין לייט". נוכח זאת יש בכך משום קבלת "טובת הנאה" בדמות תשלום של 49 ש"ח אותם על חשבים להשיב לחברי הקבוצה.

ד. פירוט הנזק

81. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הנזק נשוא בקשה זו מורכב משני סוגים: נזק כספי ישיר בדמות התשלום בגין הסרת המסמך (49 ש"ח), ונזק עקיף בדמות פגיעה בצנעת הפרט, בשלוות החיים, בשם הטוב אשר מלבד היותם נזק בפני עצמם כפגיעה באוטונומיה ובכבודו של הפרט, הם גם מביאים לפגיעה בחיים המקצועיים שלי ושל יתר חברי הקבוצה – שהינו נזק ממוני של ממש וכן לפגיעה בחייהם האישיים (כגון במציאת בן/בת זוג או בחיי המשפחה שלהם).
82. אדגיש כי על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, נוחות ופגיעה בשם טוב מוגדרים גם הם כנזק על פי סעיף 2 לפקודת הנזיקין:

"נזק" - אובדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה;

83. אפתח בנזק הכספי הישיר. כאמור, חשבים גובה סך של 49 ש"ח עבור הסרת כל מסמך החלטה או פסק דין. זהו סכום המושג על כתפיהם של אותם אנשים אשר שמם עולה בפסקי דין במאגר "תקדין לייט" ואשר מפאת הפגיעה בפרטיותם או בשמם הטוב מעוניינים להסיר החלטה זו.

84. כפי שהזכרתי מעלה, ביום 17.8.2011 מילאתי את טופס הבקשה למחיקת ההחלטות ופסקי הדין בענייני ושילמתי תמורת זאת 49 ש"ח. בבירור טלפוני שעשיתי מול נציגי חשבים התברר לי כי בכל סוף שבוע מבצעים לפחות עשרה אנשים הסרה של פסקי דין ו/או החלטות בעניינים והמופיעים באתר "תקדין לייט". לפי נתון זה ניתן להעריך כי בשבוע מסירים כעשרים אנשים החלטות ופסקי דין בעניינים, דהיינו 1,040 הסרות בשנה או 7,280 הסרות בשבע השנים האחרונות. כל הסרה עלותה 49 ש"ח דהיינו מדובר על נזק בסך של 356,720 ש"ח במצטבר לכל הפחות.

85. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הנזק העקיף איננו ניתן לכימות מספרי אך ברור כי שיעורו הינו גבוה הרבה יותר מהנזק הישיר האמור. מדובר בנזק שחלקו לא ממוני - תחושות קשות של עלבון וחרדה מפני ההשלכות הצפויות של פרסום המידע הרגיש להזמין לכל דכפין, וחלקו האחר בעלת השלכות ממוניות - ההשלכות הממשיות של הפרסומים במאגר "תקדין לייט". אלו השלכות הפוגעות באופן משמעותי בחייהם של חברי הקבוצה נשוא בקשה דנן, כפי שתיארתי שארע לי.

86. כפי שכבר הזכרתי, חיפוש מידע אודות אנשים באמצעות גוגל נעשה נפוץ יותר ויותר בשנים האחרונות. כבר הזכרתי כי נראה כי חיפוש בגוגל הינו המקור העיקרי והראשוני לאיתור ומציאת מידע באינטרנט ובכלל, והדברים נכונים גם כאשר בחיפוש מידע אודות אנשים.

87. על כן, ניתן בנקל להעריך כי פעמים רבות בחייהם של חברי הקבוצה נוצרת מציאות שבה המידע אודותיהם המופיע במאגר "תקדין לייט", המופיע כאמור בתוצאות הראשונות בחיפוש

בגוגל, עמד לנגד עיניהם של אחרים אשר חיפשו מידע אודותיהם במטרה שמידע זה יהווה בסיס להחלטה הקשורה ביחסים ביניהם.

88. לדוגמא, מעסיקים המקבלים מועמדות של מי מחברי הקבוצה מחפשים מידע אודותיהם בגוגל, ומוצאים בקלות ב-"תקדין לייט" מידע אודות כתבי אישום מהם זוכו ולחילופין מידע אודות לקויות גופניות במקרה זה, כמו במקרה הפרטי שלי, מעדיפים המעסיקים שלא להיכנס "למיטה חולה" והמועמד, חבר הקבוצה, לא מקבל הזדמנות אמיתית ונכונה להתמודד על המשרה, אף אם מדובר במידע שהתברר כשגוי או שכיום כבר אינו רלוונטי וכדומה. נזק אחר הינו כאשר מדובר על שותפות עם אדם מסוים, רכישה משותפת או אפילו ביצוע עסקה פשוטה וכדומה. כאשר השותף הפוטנציאלי נחשף למידע שאיננו מיטיב או מחמיא לחבר הקבוצה, באופן טבעי הוא יטה פחות ופחות לשיתוף פעולה.

89. בנזק מסוג זה ההיבט הממוני ניכר, שכן בעקבות החשיפה הזמינה למידע אודותיהם ב-"תקדין לייט" נפגעת קשות יכולתם למצוא עבודה שתפרנס אותם ו/או סיכויים להזדמנויות עסקיות שונות ואף לביצוע הסכמים חוזיים שונים ועוד כהנה וכהנה.

90. נזק שני הינו במישור האישי: הדבר בא לידי ביטוי למשל במישור הבין זוגי, למשל כאשר אדם מקבל הצעה להכיר בן/בת זוג פוטנציאליים הוא מנסה לברר אודותיהם, בין היתר באמצעות מנוע החיפוש גוגל. כפי שהוצג, פעמים רבות "תקדין לייט" מעניק רושם ראשוני לא מחמיא במיוחד שלא לומר שלילי על בן/בת הזוג המוצעת, כך שאותה הצעה נפסלת על הסף ושלא בצדק. וכך הלאה וכך הלאה. הצעה אחר הצעה.

91. אזכיר כי במקרה שלי **ידוע לי באופן ברור שאיננו משתמע לשני פנים** שעקב המידע הנגיש אודותיי במאגר "תקדין לייט" לא קיבלתי סיכוי אמיתי להתקבל למשרה בה חפצתי מאוד הייתי קרובה מאוד לקבלה וכן נדחתי על ידי בני זוג פוטנציאליים.

92. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הנזק העקיף המתואר לעיל איננו ניתן לכימות כספי. עם זאת ברי, לאור העובדה כי מדובר ככל הנראה על מאות אלפי אזרחים (לפחות) ואשר המידע אודותיהם מתבקש בנסיבות רבות ומגוונות, הרי שמדובר בנזק **בסדר גודל עצום** אשר חלקו בלתי ממוני וחלקו ממוני, המתבטא באובדן הזדמנויות עבודה והזדמנויות עסקיות, דבר שבהתחשב בנתונים דלעיל ובגודלה של הקבוצה, ועל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, יכול להסתכם בסכומים של מאות מיליוני שקלים.

93. מלבד האמור, הרי שעל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי הפסיקה קבעה שבהינתן פגיעה בזכויות יסוד חוקתיות (כגון הזכות לפרטיות) הפיצוי צריך להיות ממשי.

ה. התאמת התובענה כתביעה ייצוגית

94. סעיף 3(א) לחוק התובענות קובע כי תובענה ייצוגית ניתן להגיש בין היתר, **"בתביעה כמפורט בתוספת השנייה"**.

95. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, תובענה זו נכנסת בגדרו של פריט 1 לתוספת השנייה לחוק התובענות הקובע:

"תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

96. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, חשבים מוגדרת כ"עוסק" וכי חלברי הקבוצה מוגדרים כלקוחותיה וזאת לאור ההלכה שנקבעה בת"א (ת"א) 23305/06 **עומרי רוטשילד נ' פרטנר תקשורת בע"מ** (החלטתה של כב' השופטת ע. ברון מיום 16.3.2009, פורסם בנבו) ולפיה די בהזמנת אנשים להיקשר עם העוסק בעסקה כדי שאלו יחשבו כלקוחות. ולכן ההזמנה של חשבים המיועדת לחברי הקבוצה והמציעה להם אפשרות למחוק את החלטות ופסקי הדין בעניינם (או לרכשם) מקימה את הקשר הנדרש.

97. לחילופין, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, די בכך שחשבים מעניקה לחברי הקבוצה את האפשרות לצפות בפסקי דין והחלטות, אף ללא תשלום, כדי להקים את קשר "עוסק-לקוח" ביניהם, לאור העניין הכלכלי שיש לחשבים בדבר.

98. לחילופין, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, אף אם אותם הצופים בפסקי הדין הם לקוחות חשבים ולא אני וחברי הקבוצה, הרי שלאור ההלכה שנקבעה בבש"א 12916/08 **אי. אי. ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ נ' בלסטרה שרית** (פסק דין מיום 26.8.2008, פורסם בנבו) בהתקיימותה של עילת תביעה ביני לבין חשבים ובהתקיים התנאי של "עניין בין עוסק ללקוח", הרי שאני רשאית להגיש כנגד חשבים תובענה ייצוגית. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, שני התנאים הללו קיימים.

99. סעיף 4(א)(1) לחוק מגדיר תנאי נוסף לזהות התובע הייצוגי:

"אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה".

על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, קיימת לי עילת תביעה אישית נגד חשבים (כמפורט לעיל בהרחבה) ועילה זו מעוררת שאלות משותפות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, אשר שמותיהם עולים במאגר "תקדין לייט" אותה מנהלת חשבים, באופן שיש בו כדי לפגוע בפרטיותם או בשמם הטוב.

גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת התובענה כתובענה ייצוגית

100. על פי הידוע לי, עד היום התפרסמו מאות אלפי פסקי דין של בתי המשפט בערכאות השונות. חלק מפסקי הדין הללו מכיל מידע רגיש ואינטימי אודות בעלי דין ואזרחים אחרים. חלק מפסקי הדין הינם אישומים פליליים מהם זוכו הנאשמים לבסוף, חלקם פסקי דין המכילים מידע רגיש אודות בריאותם של המתדיינים ועוד פרטים רגישים. מדובר אם כן על מאות אלפי אם לא מיליוני אנשים, אזרחים תמימים, אשר כל "חטאם" היה שעניינם התברר לפני בית המשפט והם נפלו בעל כרחם למניפולציה עסקית של חשבים אשר מפרסמת את פסקי הדין וההחלטות בעניינם לכל המחפש מידע אודותיהם באמצעות גוגל.

101. נוכח זאת, ולפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הרי שמדובר בקבוצה אשר גודלה לא מאפשר, מבחינה מעשית, לצרף את כל חבריה במסגרת תביעה רגילה. על כן, גודלה של הקבוצה מהווה עילה המצדיקה את אישורה של התובענה כייצוגית. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, התובענה הייצוגית נועדה לאפשר לאדם אחד או לקבוצת אנשים, שנוקו של כל אחד מהם קטן יחסית, לתבוע בשם כל הנפגעים האנונימיים, ששכום תביעתם הכולל גבוה ביותר נוכח ריבוי מספרם.

בכך מגינה התובענה הייצוגית על אינטרס היחיד שנפגע, אך אינו מגיש תביעה פרטית בשל הטרחה וההוצאות הכרוכות בכך.

102. בתמצית, ועל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, המדובר הוא על חברי קבוצה רבים אשר ברובם אינם יכולים כלל לכמת את סכום תביעתם בסכום כספי וגם על כן המקרה שלהם אינו מצדיק ניהול משפטי עצמאי. כן המדובר הוא על הליך מורכב ושעשוי להיות ממושך, דבר שעל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי יכול להביא להוצאות משפט ניכרות אשר יעלו עשרות מונים על סכום תביעתם ועל כן גם אם יזכו בתביעתם, ההחזר הכספי שיקבלו לא יכסה את הוצאות המשפט.

1. התקיימות תנאי הסף להכרה בתובענה כייצוגית

הגדרת הקבוצה והשאלות המשותפות (סעיף 8(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות)

103. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, יש להגדיר את הקבוצה ותת הקבוצה כך:
הקבוצה: כל אדם אשר שמו הוזכר בפסק דין ו/או בהחלטה המופיעים במאגר "תקדין לייט", בשבע השנים האחרונות ובנוסף לכך הוזכרו אודותיו פרטים ונתונים אישיים באופן שיש בהם כדי לפגוע בפרטיותו ו/או בצנעת הפרט שלו ו/או בכבודו ו/או בשמו הטוב.
על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הגדרת הנושאים אשר פרסומם כאמור עולה כדי פגיעה בפרטיות ובשם הטוב הינם כל מידע הקשור לחייו הפרטיים של אותו אדם, לרבות שמו, כתובתו, מספר הטלפון שלו, מקום עבודתו, זהות חבריו, יחסיו עם אשתו ויתר חברי משפחתו, מעשיו של אדם בתוך ביתו, תוכן של שיחות טלפון שערך, מעטפות חתומות, מצב רפואי, יחסים שבינו לביתה, מצב כלכלי, חשדות פליליים וכדומה.
תת הקבוצה: כל חבר בקבוצה אשר התקשר בעסקה עם חשבים לצורך הסרת פסק דין ו/או החלטה בעניינו או בעניינו של אדם אחר ממאגר "תקדין לייט".

104. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הבקשה לאישור מעוררת שאלות עובדתיות (ככל שישנה מחלוקת לגביהן) ומשפטיות מהותיות המשותפות לכלל חברי הקבוצה כאמור לעיל. לא יכול להיות ספק כי השאלות העולות בתביעה דגן הן מהותיות. השאלות המשותפות – העובדתיות והמשפטיות – הינן כדלקמן:

- 1) האם חשבים מפעילה מאגר פסקי דין בשם "תקדין לייט"?
- 2) האם המאגר הנ"ל מקושר למנוע החיפוש "גוגל" באופן שחיפוש שם המוזכר בפסק דין או בהחלטה של בית המשפט בגוגל נותן מענה של קישור לאזכור השם במאגר?
- 3) האם ישנם שימושים אחרים למאגר "תקדין לייט" מלבד קבלת אינפורמציה אודות אדם בעקבות חיפוש שמו בגוגל?
- 4) לשם איזו תכלית נועד המאגר ומה ההבדל בינו לבין מאגר "תקדין" הנמצא באתר "תקדין"?
- 5) האם חשבים גובה תשלום עבור הסרת החלטה או פסק דין מהמאגר והאם גבייה זו נעשית כדין?

6) האם בהפעלת המאגר "תקדין לייט" כאמור בבקשה לאישור, פוגעת חשבים בפרטיותם ו/או בשמם הטוב של חברי הקבוצה?

7) האם בהפעלת המאגר "תקדין לייט" כאמור בבקשה זו, עוברת חשבים על הוראות חוק הגנת הפרטיות, הן בהיבט הפגיעה בפרטיות והן בהיבט רישום המאגר?

(2) קיימת אפשרות סבירה שהתובענה תוכרע לטובתי (שם)

105. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, קיימת יותר מ"אפשרות סבירה" כי התובענה תוכרע לטובתי ולטובת יתר חברי הקבוצה. על פי הייעוץ שקיבלתי, העובדות והטענות נתמכות בראיות, הינן מבוססות ומנומקות ואינן מעלות מחלוקת של ממש על כך כי חשבים מפירה הוראות דין, פועלת בחוסר תום לב מובהק ופוגעת אנושות בזכויות חוקתיות בסיסיות של אלפי אזרחים.

106. לפיכך, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הרי שעל סמך העובדות ולשון החוק קיימת אפשרות סבירה ואפילו למעלה מזה, שהמחלוקת תוכרענה לטובתי ולטובת חברי הקבוצה.

(3) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין (סעיף 8(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות)

107. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הנוק שספג כל חבר קבוצה הינו משמעותי, אך מדובר בנוזקים שברובם אינם ניתנים לכימות כספי ולכן הדבר מהווה חסם בפני הגשת תביעה אישית על ידי כל אחד ואחד מחברי הקבוצה, עקב העלויות הגבוהות שבניהול הליך משפטי עצמאי והקושי בכימות הנוק. על כן, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

108. למעלה מזו: חלק גדול מחברי הקבוצה כלל אינם מודעים לפגיעה ולנוק שנגרם להם ועל כן אינם יכולים בפועל לפעול באופן פרטני מול חשבים.

109. אף לגבי תת הקבוצה, הרי שמדובר בסכומים קטנים (יחסית!) אשר שולמו לחשבים עבור הסרת מסמך, ויש בכך, על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, כדי להוות חסם בפני הגשת תביעה אישית.

110. נוסף על כך, ריבוי תביעות הנובע מהגשת תביעה אישית על ידי כל אחד מחברי הקבוצה יהווה עומס כבד על מערכת המשפט במדינת ישראל ובזבוז משאבים אדיר.

(4) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה יוצג ויונהל בדרך הולמת (סעיף 8(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות)

111. על פי שנמסר לי על ידי באי כוחי, ברשותם ניסיון בניהול תובענות ייצוגיות ומדובר במשרד עורכי דין עם ותק רב וניסיון בכל תחומי המשפט האזרחי ובייחוד בתחום התובענות הייצוגיות.

112. בשנים האחרונות הגישו באי כוחי מספר רב של בקשות לתובענות ייצוגיות בתחומים שונים. בתחום הגנת הצרכן הגישו באי כוחי בקשות לאישור תובענה ייצוגית נגד חברת פרוקטר אנד גמבל ישראל בעניין הטעיית לקוחותיה להאמין כי כאשר פס הלחות הממוקם בסכיני הגילוח מעל ללהב הופך צבעו מכחול ללבן טיבו יורד ועל כן יש להחליפו בלהב חדש: ת"צ - 3034-12

10 אברהם הופמן נ' פרוקטר אנד גמבל ישראל, וכן בקשה נגד חברת שטראוס בגין הטעייה בעיצוב אריות המוצר "דנונה בר-פקאן": ת"צ 10-07-15469 רפאל בורמד נ' שטראוס גרופ ובקשה נוספת נגד חברת פרוקטר אנדאנד גמבל ישראל בעניין הטעיית הצרכנים בגין הורדת החומר הפעיל בסבון הכלים פיירי בלא הבאת מידע זה לצרכנים: ת"צ 11-10-680 גרינבלד נ' פרוקטר אנד גמבל ישראל אמ.די.או בע"מ.

113. כמו כן, הגישו באי כוחי מספר רב של תובענות ייצוגיות בתחום הגנה על צרכן בדיני הבנקאות, בקשה אחת אשר ניתן בה פסק דין לטובת הקבוצה עסקה בדיון בפיצוי הנפגעים מקריסת מערכת המחשוב של בנק הפועלים בשנת 2008 – ת"א 2522/08 בש"א 4947/08. כמו כן, הוגשו 5 בקשות כנגד בנק לאומי למשכנתאות, בנק ירושלים, בנק מזרחי טפחות, בנק דיסקונט ובנק הפועלים בעניין אי הסרתם של רישומי שעבודים על ידי הבנקים תובענות אלו נמצאות כעת בשלבי דיון להסדר פשרה.

114. לבאי כוחי, אם כן, רקע מתאים לניהול תובענה זו לנוכח הידע והניסיון שצברו בתביעות ייצוגיות בנושאים שונים ומגוונים.

115. כמו כן, אין לבאי כוחי כל ניגוד עניינים ועניינים של כלל חברי הקבוצה ינוהל תוך הקפדה על יושר והגינות, על מנת לתקן את העוול שנעשה לחברי הקבוצה. על כן, קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כל חברי הקבוצה ינוהל וייוצג בדרך הולמת.

(5) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב (סעיף 8(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות)

116. אין לי כל ניגוד עניינים ועניינים של כלל חברי הקבוצה ינוהל תוך הקפדה על יושר והגינות, על מנת לתקן את העוול שנעשה לי וליתר חברי הקבוצה. למיטב הבנתי, אף אין כל ניגוד עניינים ביני לבין יתר חברי הקבוצה שבשם אני מגישה את הבקשה לאישור. כלל חברי הקבוצה נפגעו באופן זהה יחסית ואני רואה את עצמי כשלוחה של כלל חברי הקבוצה.

זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי - אמת

שרון שוימר

אישור

אני החתום מטה, נועם צוקר עו"ד, מאשר בזה כי ביום 16.1.2012 התייצבה בפני הגב' שרון שוימר, המוכרת לי באופן אישי, ולאחר שהזהרתיה כי עליה לומר את האמת וכי היא תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרתה דלעיל וחתמה עליה בפני.

נועם צוקר, עו"ד
מ.ג. 54799
בן-יהודה 34 ירושלים
טל' 02-6248701

נועם צוקר, עו"ד

מש/3

העתק עמדת היועץ המשפטי
לממשלה בת"צ 34134-01-12

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

ת"צ 34134-01-12

בפני כבוד השופט ענבר

בעניין שבין:

שרון שווימר, ת.ז. 9-03282974

ע"י ב"כ עו"ד אסף פינק

בן יהודה 34 ירושלים

טל': 02-6248701 פקס: 02-6248710

המבקשת:

- נ ג ד -

חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד עופר לריש ממושרד ראב"ד, מגריזו בנקל ושות'

שדי שאול המלך 37, ת"א

טל': 03-6060260 פקס: 03-6060266

המשיבה:

עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד, תובא להלן עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה בסוגיות אשר הועלו בהליך דנא.

מבוא

1. ביום 17.1.12 הגישה המבקשת את התובענה שבכותרת כנגד המשיבה ובצירוף לה הגישה בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן: "בקשת האישור").
2. היסוד לתובענה ולבקשת האישור נעוץ בטענת המבקשת כנגד המשיבה, לפיה, האחרונה מבצעת שתי עוולות חמורות, הקשורות זו בזו: העוולה הראשונה הנה הפרה חמורה של פרטיות ופגיעה בשמם הטוב של מאות אלפי או מיליוני אנשים בישראל, ביצירת מאגר הנתונים האינטרנטי של פסקי דין "תקדין לייט", ובפרט בקישורו למנועי החיפוש רבי העוצמה "גוגל" ו"בינג". העוולה השנייה, לטענת התובעים, הנה גביית תשלום מהגולש המעוניין להסיר פסק דין או התלטה המופיע במאגר "תקדין לייט" מסיבות כלשהן, העולה לכאורה לכדי עשיית עושר ולא במשפט.

3. המבקשות מבקשת לקבוע, כי הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה תוגדר ככוללת את כלל האנשים אשר שמם מופיע בפסקי דין בערכאות השונות של בתי המשפט בישראל ואשר חיפוש שמם במנוע החיפוש "גוגל" ו/או "בינג" מעלה קישור לפסקי דין המצויים באתר "תקדין לייט" המנוהל על ידי המשיבה, כאשר בפסקי דין הללו מופיעים, בנוסף לשם, גם פרטים אישיים/אינטימיים אודותיהם הפוגעים בפרטיותם ו/או פרטים שיש בהם כדי לפגוע בשם הטוב.
4. עילות התובענה הינן הפרת חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הפרטיות"), הפרת חוק יסוד: כבוד-האדם וחירותו, והפרת חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979.
5. הסעדים המתבקשים במסגרת התובענה הנם: מתן סעד הצהרתי המצהיר על כך כי המאגר "תקדין לייט" אינו עומד בדרישות הדין; מתן צו מניעה האוסר על המשיבה לפרסם מעתה ואילך במאגר "תקדין לייט" כל פסק דין או החלטה הכוללים מידע שיש בו כדי לפגוע בפרטיות ו/או בשמו הטוב של מי מבעלי הדין או אנשים אחרים המאוזכרים בפסקי דין והחלטות בית המשפט; מתן צו מניעה האוסר על המשיבה לגבות תשלום עבור מחיקת מסמך מהמאגר "תקדין לייט"; חיוב המשיבה במחיקת כל פסקי הדין וההחלטות במאגר "תקדין לייט" בהם מופיעים פרטים שיש בהם כדי לפגוע בפרטיותם ו/או בשמם הטוב של בעלי הדין או אנשים אחרים המאוזכרים בפסקי דין והחלטות אלה ולמצער להורות על השמטת שמותיהם; להורות על מתן פיצוי לחברי הקבוצה; להורות על השבת הסכומים ששילמו חברי תת הקבוצה עבור הסרת המסמכים מהמאגר בצירוף הפרשי ריבית והצמדה;
6. בתגובתה לבקשת האישור, טוענת המשיבה כנגד הסמכות העניינית של בית המשפט הנכבד, נגד עילת התביעה האישית של המבקשת ונגד עמידתה בנטל הוכחת הנזק לו היא טוענת. כן טוענת המשיבה, כי התובענה הייצוגית אינה הכלי המתאים להכרעה במחלוקת.
7. בדיון שנערך ביום 30.4.14, פנה בית המשפט הנכבד ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה לקבל עמדתו בסוגיה, ובעיקר בנוגע לסעיף 21 לבקשת האישור. לפי האמור בסעיף זה, המבקשת אינה טוענת כנגד פרסום רשמי של פסקי הדין וההחלטות של בתי המשפט, אלא מלינה כנגד קישור המאגר לרשת האינטרנט באמצעות השימוש בגוגל, ובכך, לטענתה, נעשה שימוש במאגר פסקי הדין כמאגר מידע אודות אנשים.
8. בית המשפט הנכבד שם דגש על בירור האיזון הראוי שבין הזכות לפרטיות מצד אחד לבין חופש הביטוי, הזכות לדעת ועיקרון הפומביות מצד שני. בפרט ביקש בית המשפט הנכבד את עמדת היועץ המשפטי לממשלה בבחינת השאלה האם האיזון הנ"ל יכול וצריך להיעשות במסגרת בקשה לאיסור פרסום, בהתאם לסעיף 70 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמד-1984 (להלן: "חוק בתי המשפט").
9. להלן תובא עמדת היועץ המשפטי לממשלה בסוגיית אינדוקס פסקי דין במנועי חיפוש אינטרנטיים.

רקע רלבנטי

10. כידוע, הנהלת בתי המשפט מפרסמת באתר האינטרנט של הרשות השופטת, פסקי דין והחלטות אחרות של בתי המשפט בתיקים הנדונים בדלתיים פתוחות (למען הנוחות יכונן בעמדה זו הן פסקי דין והן החלטות אחרות בכינוי "פסקי דין"). בכך, בין היתר, מאפשרת הב"ה גישה לציבור הרחב לפסקי דין אלה.
- בנוסף, מידע זה מועבר באופן מרוכז למאגרים המשפטיים השונים (לרבות אלו המופעלים על ידי המשיבה), באמצעות גישה לשרתי המחשבים של הנהלת בתי המשפט, שאליהם מועלה המידע. הצורך של המאגרים המשפטיים בגישה לשירותים האמורים, נעוץ בכך שהמידע הקיים בהם מוצג בפורמט שונה מזה הזמין לכלל הציבור באתר האינטרנט של הרשות השופטת, והדבר מאפשר להם לעשות שימוש במידע לצורך שילובו במאגר.
11. בבעלותה של המשיבה מצויים מספר מאגרי מידע משפטיים, וביניהם "תקדין לייט". ההבדלים בטכנולוגיה ובאופן השימוש במאגרי המידע השונים המצויים בבעלות המשיבה הינם משמעותיים לצורך הבנת התשתית העובדתית, ונעמוד עליהם עתה בקצרה.
12. מאגר "תקדין", המצוי בבעלות המשיבה, מציע למשתמשים בו מגוון כלי חיפוש, אשר מקלים על איתור המידע הספציפי שלו הם זקוקים. השימוש במאגר "תקדין" ניתן אך ורק למנויים עליו; מנוי ניתן לרכישה בתמורה לדמי מנוי קבועים.
- לעומת זאת, מאגר "תקדין לייט", המצוי אף הוא בבעלות המשיבה, והוא העומד בבסיס בקשת האישור, מאפשר לציבור הרחב גישה לפסקי דין אשר פורסמו על ידי הנהלת בתי המשפט, באופן מקוון, לרבות באמצעות מנועי חיפוש אינטרנטיים, ובכלל זה מנוע החיפוש Google. כפי שנראה להלן, המודל שבאמצעותו פועל האתר, מבוסס בעיקרו, הלכה למעשה, על גישה למידע שבפסקי הדין, דווקא באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים, וכך, בהקלדה של צירוף מילים כלשהו (ובכלל זה שמו של בעל דין), במנוע החיפוש Google או בכל מנוע חיפוש אינטרנטי אחר, מתקבלות תוצאות תואמות, ככל שישנן כאלה, בפסקי דין ובהחלטות אשר פורסמו כדין, אשר מפנות, בין היתר, למסמכים המצויים במאגר "תקדין לייט" (המאגר כולל בתוכו את מסמכי הפסיקה אשר מצויים גם במאגר "תקדין", למעט אלה אשר הוסרו לבקשת בעלי הדין).
- יוצא מכך, כי המודל שעל בסיסו פועל מאגר "תקדין לייט" מבוסס על הנגשת מידע משפטי, דווקא באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים.
13. בהקלקה על ההפניה למאגר "תקדין לייט", שאליו ניתנת גישה ראשונית באמצעות אחד ממנועי החיפוש האינטרנטיים, כאמור, נפתח מסך תוצאות ראשון, אשר בו מתקבלת רשימת פסקי דין, אשר כוללים בתוכם את המונח שאותו בחר הגולש להקליד במנוע החיפוש האינטרנטי. לאחר הקלקה על החלטה או פסק דין אשר אותרו בהמשך למילת החיפוש שנבחרה, נפתח מסך שני שבו כלולים רק 2,500 התווים הראשונים מאותה

החלטה או פסק דין, לרבות מספר ההליך והצדדים המעורבים. למעוניין לרכוש את המסמך במלואו, ניתנת אפשרות לעשות כן, בעלות של 26 ש"ח למסמך.

לצד אופן הנגשה זה, פתוחה בפני הציבור הרחב אף האפשרות להיכנס לאתר "תקדין לייט" ולעשות שימוש במנוע החיפוש הפנימי באתר, לשם איתור פסקי דין בהתאם למילות חיפוש ספציפיות. גם באופן הזה, גולש המעוניין לעיין בפסק הדין במלואו רשאי לעשות כן בתשלום כפי שתואר לעיל.

14. נבהיר כי בעוד מאגרים משפטיים שונים דוגמת "תקדין" מציעים גישה לפסקי דין אך ורק לבעלי מנוי, הרי שמאגר "תקדין לייט" מציע גישה להחלטות ופסקי דין לכל דורש וללא צורך במנוי, הן באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים והן באמצעות כניסה לאתר וביצוע חיפוש במנוע החיפוש הפנימי בו. בידי הגולש האפשרות להחליט, לאחר עיון ראשוני במסמך, אם הוא מעוניין לרכוש את המסמך המשפטי במלואו, אם לאו.

15. לשם שלמות התמונה העובדתית, נעמוד בקצירת האומר, על מהותה של פעולת האינדוקס.

ככלל, אתר אינטרנט (דוגמת "תקדין לייט"), המעוניין כי המידע באתרו יופיע כאחת התוצאות העולות מחיפוש שיתבצע באחד ממנועי החיפוש האינטרנטיים (דוגמת Google), מאפשר למנועי חיפוש אלה את הגישה הטכנית לאתרו, על מנת שאלה יוכלו, באמצעות הכלים הטכנולוגיים אשר ברשותם, לתור אחר המידע המצוי שם ולחלצו, כאשר לאחר מכן יכול מנוע החיפוש לשמור את המידע שחולץ באמצעות ביצוע "אינדוקס מילים" תוכן המופיע בו; כך, שכאשר גולש יחפש את המילה במנוע החיפוש, יוכל מנוע החיפוש לאחזר אותו ולהנגישו לגולש בגדרי רשימת התוצאות בדף החיפוש המקוון. שרשרת הפעולות המאפשרת למנוע החיפוש האינטרנטי לחלץ מידע מתוך אתר האינטרנט ולהציגו לגולש במסגרת תוצאות חיפוש במנוע החיפוש, תכונה להלן – "אינדוקס".

16. מכאן, שבעוד אתר "תקדין", המיועד לבעלי מנוי בלבד, אינו מאפשר למנועי החיפוש לבצע אינדוקס בבסיס הנתונים שלו, הרי שאתר "תקדין לייט", הנגיש לכל דכפין, אינו חוסם את פעולת האינדוקס ומאפשר למנועי החיפוש האינטרנטיים לסרוק את בסיס הנתונים שלו, ובכך לאנדקס מילים מתוכו ולהציג תוצאות תואמות, ככל שישנן כאלה, במנועי החיפוש האינטרנטיים.

17. לבסוף, להשלמת רקע הדברים, יצוין כי ביום 28.10.10 מינה שר המשפטים דאז, ועדה בראשות כבוד השופט בדימוס י' אנגלרד אשר הוקמה "במטרה לבחון את מכלול השאלות הקשורות באזכורם של פרטים מזהים בפסקי דין ובהחלטות של בתי המשפט, בהתחשב בפרסומם של מסמכים אלה במאגרים משפטיים ובאתרי אינטרנט". ועדה זו עודנה יושבת על המדוכה, ונכון למועד כתיבת שורות אלה, אין בנמצא צפי למועד הגשת המלצותיה.

עתירת המשיבה כנגד הנהלת בתי המשפט בבג"צ

18. כתנאי למתן גישה לשרתיה, מחתימה הנהלת בתי המשפט, מזה שנים, את מפעילי המאגרים המשפטיים על כתב התחייבות, הקובע מספר הוראות, וביניהן כי על המאגרים חלה חובה לחסות פסקי דין בהתאם לדרישות הנהלת בתי המשפט, כי הם נושאים באחריות משפטית לפרסום הנעשה שלא כדין, כי הם מנועים מלהעביר את המידע לגורמים שלישיים ועוד.

19. בסמוך לתחילת שנת 2013, החליטה הנהלת בתי המשפט על הוספת סעיף לכתבי ההתחייבות, המחייב את המאגרים המשפטיים למנוע אינדוקס של המידע במנועי חיפוש אינטרנטיים כדוגמת Google. לשון הסעיף הרלבנטי בכתב ההתחייבות המעודכן הנה כדלקמן:

"ידוע לי כי מתן גישה למידע המצוי ברשותי באמצעות מנועי חיפוש ברשת האינטרנט, כגון מנוע החיפוש "Google" ואחרים, עשוי בפני עצמו להוות פגיעה בפרטיות או להוות פרסום שלא כדין ועל כן אני מתחייב לנקוט בכל האמצעים הדרושים על מנת למנוע אינדוקס של ההחלטות ופסקי הדין המועברים אלי במנועי החיפוש הללו."

20. לאחר הוספת סעיף מניעת האינדוקס לכתבי ההתחייבות, פנתה הנהלת בתי המשפט אל המאגרים המשפטיים החתומים על כתבי ההתחייבות המקוריים, בבקשה לחתום על כתבי ההתחייבות העדכניים. המשיבה נמנעה מחתימה על כתב ההתחייבות המעודכן, ולאחר דין ודברים הגישה עתירה לבג"צ.

21. ביום 1.9.14 עתרה המשיבה לבג"צ בבקשה להוציא צו על תנאי המורה על הנהלת בתי המשפט לבוא וליתן טעם מדוע לא תבוטל החלטתה מיום 18.8.14, המתנה את גישתה של המשיבה למאגר פסקי הדין וההחלטות של הנהלת בתי המשפט, בחתימה על "כתב התחייבות" במסגרתו תתחייב המשיבה לנקוט באמצעים כדי למנוע אינדוקס של פסקי דין באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים (להלן: "העתירה").

22. במסגרת העתירה הוגשה בקשה למתן צווי ביניים, שעניינם התליית ההחלטה מיום 18.8.14 עד להכרעה בעתירה. הנהלת בתי המשפט התחייבה כי עד להכרעה בעתירה, מצב הדברים הנוהג יותר על כנו, ובמסגרת זו תותלה ההחלטה מיום 18.8.14, זאת בכפוף לקיום דיון בהקדם האפשרי בעתירה. הנהלת בתי המשפט הוסיפה וציינה, כי לעמדתה, ההחלטה מושא העתירה, שנתקבלה בידי הגורמים המוסמכים בתום הליך תקין, מאזנת כראוי בין השיקולים המתנגשים בענייננו, אך יחד עם זאת ציינה, כי בנסיבות העניין, מוטב כי ההכרעה בבקשה למתן צווי ביניים תינתן על בסיס תגובה מפורטת ומלאה של הנהלת בתי המשפט לעתירה. בהחלטתו מיום 2.10.14 קבע בג"צ כי לאור התחייבות המדינה הנ"ל, יישאר המצב הקיים על כנו עד להכרעה בעתירה.

23. דיון בעתירה התקיים ביום 4.3.15, ובסיומו קבע בית המשפט, כי בהעדר תגובה בכתב של המדינה, בשל צעדים ארגוניים של ארגון הפרקליטים, הוסכם כי הדיון יידחה, והדיון הנדחה יתקיים כאילו ניתן צו על תנאי, לא יאוחר מתודש יולי. הדיון בתיק קבוע ליום 27.7.15 ועל הנחלת בתי המשפט להגיש תצהיר תשובה מטעמה לעתירה, עד 30 יום עובר למועד האמור.

האם אינדוקס פסקי דין עולה כדי פגיעה בפרטיות

24. השאלה העומדת לבחינה בבסיס עמדה זו הינה, כאמור: האם קישור פרטי פסקי הדין אל רשת האינטרנט באמצעות השימוש במנוע חיפוש – אינדוקס – עולה כדי פגיעה בפרטיות לפי חוק הגנת הפרטיות.

25. ודוק, אין המדובר בבחינת שאלת החובה או ההיתר לפרסם את פסקי הדין. אלא, מוקד הבחינה הינו באופן הנגשת המידע הכלול בפסקי הדין ומתפרסם כחלק מהם במסגרות המתוארות בסעיף 10 לעיל, כך שהוא מוצג בדרך של "דחיפת" פסקי הדין לראש עמוד התוצאות של מנועי החיפוש מקום בו נעשה באמצעותם חיפוש לפי פרטי מידע מזהים של אדם, וזאת באופן חלקי בלבד. כלומר, עניין לנו בבחינת פעולת הנגשת המידע שבפסקי הדין והאם הנגשתו באופן האמור עולה כדי פגיעה בפרטיות.

הזכות לפרטיות

26. הזכות לפרטיות הנה זכות חוקתית על-חוקית המעוגנת במפורש בסעיף 7(א) לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הקובע כי "כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו" (השוו: בג"צ 8070/98 האגודה לזכויות האזרח נ' משרד הפנים (ניתן ביום 10.5.04)). עוד בטרם עוגנה בחוק היסוד, הוכר מעמדה של הזכות לפרטיות כזכות יסוד המעוגנת בחקיקה פרטיקולארית – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הפרטיות"), הקובע כי פגיעה בפרטיות תהווה עוולה אזרחית ובנסיבות מסוימות אף עבירה פלילית (סעיפים 4-5 לחוק הגנת הפרטיות).

27. סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, קובע מהי פגיעה בפרטיות, כהאי לישנא:

"2. פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:

...

(7) הפרה של חובת סודיות שנקבעה בדין לגבי עניניו הפרטיים של אדם;

...(8)

(9) שימוש בידיעה על עניניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה;

(11) פרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות עברו המיני, או למצב בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד."

לעניין סעיף זה, וסעיפים מרכזיים נוספים בחוק, מגדיר סעיף 3 לחוק "אדם - ... למעט תאגיד".

סעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות מגדיר, בין היתר, "מאגר מידע", "מידע" ו"מידע רגיש" כדלקמן:

"מאגר מידע" – אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט –

(1) אוסף לשימוש אישי שאינו למטרות עסק; או

(2) אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, שכשלעצמו אינו יוצר איפיון שיש בו פגיעה בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו, ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד בשליטתו אין אוסף נוסף;

"מידע" – נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו; "מידע רגיש" –

(1) נתונים על אישיותו של אדם, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו;

(2) מידע ששר המשפטים קבע בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, שהוא מידע רגיש;"

28. נעיר כי הזכות החוקתית לפרטיות אינה מוגבלת לגבולות סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות, ראו לעניין זה בג"צ 6650/04 פלונית נ' ביה"ד הרבני האזורי בנתניה (פורסם בנבו), במסגרתו נקבע כי הזכות לפרטיות הוגדרה בסעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות באופן שאינו "מכסה" את כל מקרי הפרטיות המקובלים, ובכל הנוגע לפגיעה בפרטיות שמעבר להגדרת החוק, ממשיך לחול המשפט המקובל הישראלי¹.

29. סעיף 8 לחוק הגנת הפרטיות קובע את התנאים לניהול והחזקת מאגר מידע, ובס"ק (ב) קובע, כי: "לא ישתמש אדם במידע שבמאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר".

30. התדיינות בבית המשפט, מחייבת את הצדדים בפרישת תשתית עובדתית בפני בית המשפט, הכוללת מידע אודות הצדדים, עדים וגורמים נוספים. מידע זה, כמו גם קביעותיו של בית המשפט, הינו 'מידע' וקל וחומר שהנו 'ידעות' אודות ענייני הפרטיים של אדם, אשר חוק הגנת הפרטיות חל עליהם.

¹ ראו עוד: ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות נ' עו"ד פלוני (פורסם בנבו); בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז י-ם, פ"ד מח(2) 456, 470; ע"א 2319/08 פלוני נ' פלונית (ניתן ביום 1.6.11) (פורסם בנבו);

31. בהתאם לכך, מערכות המחשב של הנהלת בתי המשפט, אשר בהן מנוהלים תיקי בתי המשפט, ובכלל זה פסקי הדין, הנון מאגרי מידע שחוק הגנת הפרטיות חל עליהם. בכך, מערכת בתי המשפט דומה לרשויות מנהליות רבות אחרות, הפועלות תוך שימוש במערכות מידע, ואשר כוללות במערכותיהן מאגרי מידע רבים הנדרשים לצורך תפקודן השוטף.

עקרון פומביות הדין והיחס בינו לבין אינדוקס פסקי דין במנועי חיפוש אינטרנטיים

32. בשיטת המשפט הישראלית, הועלה עקרון פומביות הדין למעלת עיקרון חוקתי. סעיף 3 לחוק- יסוד: השפיטה קובע כהאי לישנא: "בית משפט ידון בפומבי, זולת אם נקבע אחרת בחוק או אם בית המשפט הורה אחרת לפי חוק".

בנוסף לכך, אף הוראת סעיף 68(א) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), תשמ"ד-1984 (להלן: "חוק בתי המשפט") קובעת את הכלל לפיו "בית המשפט ידון בפומבי". כדברי בית המשפט העליון "זהו הכלל ונקודת המוצא העומדת בבסיס ההלך המשפטי במחוזותינו. יש שיאמרו אכן יסוד היא ויש שיאמרו כי בעיקרון-על עסקינן" (דברי כב' השופטת ארבל בבש"פ 2484/05 פרי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 18.7.05)).²

33. כב' הנשיאה (בתוארה דאז) בינייש עמדה בהרחבה על עיקרון פומביות הדין, כהאי לישנא:

"17. עקרון פומביות הדין הוא עקרון יסוד של כל משטר דמוקרטי. הוא בעל מעמד חוקתי על-חוקי בשיטתנו המשפטית, ועל חשיבותו ומרכזיותו אין חולק... עקרון יסוד זה חל על בתי המשפט בפעולתם (ראו סעיף 68 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, להלן: חוק בתי המשפט)... דיון פומבי מהווה סימן היכר לשיטה משפטית בחברה דמוקרטית, הפותחת את שעריה ומזמינה את כלל הציבור להיחשף לפעולותיה, ללמוד אותן, להעריך אותן ולהעבירן תחת שבט הביקורת (ראו בש"פ 2484/05 פרי נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 18.7.2005))..."

18. ...בתמצית ניתן לומר כי שלושה רציונלים עיקריים עומדים ביסודו - הרציונל הראשון הינו ההכרה בזכות הציבור לדעת, המבוססת על חופש הביטוי וחופש העיתונות (ראו עניין מוזס, בעמ' 598-600), הן בהיבט הנוגע לזכות הציבור לקבל מידע על פעולתן של הרשויות, והן בהיבט הנוגע לחשיבות הפרסום ברבים ככלי לעיצוב השקפותיו ודעותיו של הפרט בחברה דמוקרטית. הרציונל השני הינו תרומתה של הפומביות לשיפור איכות ההחלטה הניתנת בסיום ההליך (ראו עניין אבי-יצחק, בעמ' 46), וזאת בין היתר באמצעות חשיפתו של ההליך המשפטי לעיני הציבור ולשיפוטו (וראו דברי השופט ד' לוי (כתוארו

² ראו עוד בג"ץ 1435/03 פלונית נ' ביה"ד למשמעת של עובדי המדינה, פ"ד (נח) 520, 533 (2003)).

דאז) בע"פ 334/81 הגינזר נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(1) 827, 832 (1982)).
 הרציונל השלישי נשען על השיבותו של עקרון זה ביצירת אמון הציבור ברשויות
 הציבור בכלל ובבתי המשפט בפרט, שכן הוא תורם ליצירתה של מראית פני הליך
 עשיית הצדק באופן המקדם אמון זה... " (פסקאות 17 – 18 בג"ץ 5917/97 האגודה
 לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים (לא פורסם 8.10.2009)) (להלן: עניין
 האגודה לזכויות האזרחי").

34. כאמור, תכליותיו של עקרון פומביות הדיון נדונו לא אחת בפסיקת בית המשפט העליון,
 ולאחרונה פורטו בעניין רע"א 482/13 אליהו חברה לביטוח נ' רפאל (ניתן ביום 23.4.13)
 (אף באותו עניין נדרש בית המשפט הנכבד לאיזון שבין עקרון פומביות הדיון לבין הזכות
 לפרטיות):

"ביסודו, מבוסס העיקרון על שלושה רציונאלים הקשורים זה בזה. האחד,
 ההכרה בחשיבותה של זכות הציבור לדעת, זכות אשר תורמת לעיצוב דעותיו
 והשקפותיו של הפרט בחברה דמוקרטית; השני, הערובה לאיכות ההחלטה
 הניתנת בסיום ההליך, בעיקר בשל היותו של ההליך חשוף לעיני הציבור;
 השלישי, הידוק אמון הציבור במערכת המשפט על-ידי שקיפותו של הליך עשיית
 הצדק...".

35. מכוחו של עיקרון הפומביות גם נפסק, כי ניתן לפרסם דברים שנאמרו בין כתלי בית
 המשפט (ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות בע"מ נ' פלוני, פסקה 7 [פורסם בנבו]
 (27.2.2008), וכן כי על דרך הכלל מתפרסמים שמות בעלי הדין (ע"פ 8225/12 חברה
 פלונית בע"מ נ' פלוני, פסקה 10 לפסק-דינו של כבוד השופט פוגלמן [פורסם בנבו]
 (24.2.2013)).

"עיקרון פומביות הדיון משמיע מעצמו את הפרסום הפומבי של המתרחש בין כותלי בית
 המשפט. באמצעות הפרסום מתוודע הציבור לנעשה באולמות בית המשפט אף מבלי
 להיות נוכח בגופו. לשם כך, נודעת חשיבות יתרה לאמצעי התקשורת אשר משמשים
 כמתווך הלכה למעשה (שם). במובן זה עיקרון הפומביות אין מטרתו להעניש את
 המורשעים, אלא לשמור על מעמדו של בית המשפט ולבסס את אמון הציבור בו."
 (רע"פ 1201/12, יוסף קטיעי נ' מדינת ישראל, עמ' 38 (להלן: "עניין קטיעי")).

36. תקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003 (להלן: "תקנות
 העיון"), משמשות נדבך נוסף לעניין פומביות פסקי דין והחלטות, באשר תקנה 2(ב) להן,
 קובעת כי "כל אדם רשאי לעיין בהחלטות שאינן אסורות לפרסום על פי דין".

37. כמתואר לעיל, עקרון פומביות הדיון הנו עקרון יסודי בשיטתנו המשפטית, ולפיו, ככלל על
 בית המשפט לנהל את דיוניו בפומבי – קרי, בדלתיים פתוחות. לצד כלל זה, נקבעו בחוק
 נסיבות שבהן יש להגביל את פומביות הדיון ולסגור את דלתות בית המשפט או להוציא צו
 האוסר על פרסום פרטים הנוגעים לדיונים המתקיימים בבתי המשפט וכיו"ב (ראה
 סעיפים 68, 70 לחוק בתי המשפט).

38. יצוין כי הביטוי "פרסום" ניתן למילוי בתוכן, באמצעות מספר אפשרויות שהחוק אינו מגדיר, ולפיכך קיים מנעד של אפשרויות להעמדת פסקי דין לפרסום, שקיים ביניהן שוני לעניין היקף הנגישות להחלטות והיקף הפגיעה בפרטיות, וביניהן: פרסום בקבצי פסקי דין בספרים (שהנם, למעשה, מאגרי מידע "ניירי"); פרסום במאגרי מידע ממוחשבים המופצים בתקליטורים, כגון באמצעות תוכנות משפטיות; פרסום במאגרי מידע ממוחשבים המופצים ברשת האינטרנט, באופנים שונים (לדוגמא: אופנים המאפשרים גישה למידע שבפסקי הדין באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים, או אפשרות מוגבלת יותר, באמצעות כניסה לאתר אינטרנטי ייעודי בלבד וביצוע חיפוש במנוע החיפוש הפנימי של האתר).

39. לכאורה, ככל שמידת ההנגשה של פסקי הדין גדולה יותר, כך מתממש עקרון פומביות הדיון באופן מלא יותר. יחד עם זאת, ברי כי עקרון פומביות הדיון אינו מחייב את הנגשת המלאה של כלל החלטות בתי המשפט. ודוק: במשך שנים ארוכות התפרסמו בכרכי הפסיקה (פ"ד"י) מיעוט פסקי הדין של בית המשפט העליון ואך מעט מבין פסקי הדין של הערכאות האחרות, מבלי שהדבר יפגע בתכליות של עקרון פומביות הדיון, ומבלי שהדבר יעיד על פגיעה בהגשמת העיקרון. עוד יוער, כי גם כיום לא נגישות כלל החלטות הניתנות על ידי בתי המשפט במנועי החיפוש האינטרנטיים (החלטות בפתקית; החלטות שונות הניתנות על ידי מזכירות בתי המשפט; וכיו"ב); ספק אם ניתן לראות בכך פגיעה כלשהי בעקרון פומביות הדיון.

40. בדומה, ברי כי עיקרון פומביות הדיון אינו מחייב הנגשה בכל רגע נתון של פסקי הדין באמצעי ההפצה הטכנולוגי המתקדם ביותר, וזאת בלא מתן משקל כלשהו לפגיעה בפרטיות. אשר לאופן ההנגשה הייחודי לפעולת האינדוקס, על הפגיעה בפרטיות הכרוכה בו, כפי שנפרט בהמשך, לעמדתנו פעולה זו אינה מתחייבת מכוח עקרון פומביות הדיון. אין לומר, כי מעקרון פומביות הדיון, נגזרת חובה כלשהי לאפשר אינדוקס של פסקי דין או החלטות אחרות במנועי החיפוש האינטרנטיים. עקרון פומביות הדיון מחייב פרסום של פסקי הדין בדרך יעילה, אך אינו מחייב "לדחוף" את המידע המשפטי למנועי החיפוש האינטרנטיים דווקא, על מנת שפסקי הדין הללו, וכלל פרטי המתדיינים וצדדים שלישיים הכלולים בהם, יהיו בהכרח חשופים גם למי שכלל לא חיפשו מידע משפטי באופן מכוון.

41. להסיר ספק יובהר, כי מניעת חשיפת מאגר פסקי הדין לאינדוקס של מנועי החיפוש שונה בתכלית מאיסור פרסום פרטים מהדיון או מסגירת דלתות הדיון לפי סעיפים 68, 70 בחוק בתי המשפט, ולא ימנע מאיש לפרסם פרטים על אודות דיון שלא ניתן עליו צו איסור פרסום פורמאלי.

בחינת קיומה של פגיעה בפרטיות באינדוקס המידע שבפסקי הדין במנועי חיפוש אינטרנטיים

42. כאמור, בתובענה דין, קובלת המבקשת על אופן הפצת פסקי הדין במאגר "תקדין לייט" וטוענת לפגיעה תמורה בפרטיות ובזכות לשם הטוב. המבקשת טוענת, כי חיבור ישיר של המאגר למנוע החיפוש "גוגל", כך שחלקים מפסקי הדין מופיעים בעמודי התוצאות ראשונים, על ידי הקלדת שם או פרט מזהה אחר של אדם בשורת החיפוש, הופך למעשה את מאגר "תקדין לייט" למאגר מידע אודות אנשים המופיעים בפסקי דין והחלטות בתי המשפט, ובכך גורם לתוצאה של חשיפה מרבית ויזומה של פרטים אישיים ואינטימיים אודות מאות אלפי אנשים.
43. המבקשת טוענת להפרה של חוק הגנת הפרטיות, ובפרט של סעיפים 2(9), ו-11(2) לחוק הגנת הפרטיות, הקובעים, כי:
- "2. פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:**
- ...
- (9) שימוש בידיעה על עניינו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה;
- (11) פרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות עברו המיני, או למצב בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד."
44. אכן, פרסום פסקי דין באינטרנט בעידן הנוכחי מעלה קשיים רבים ומגוונים בכל הנוגע למידע אודות יחידים (להבדיל מתאגידים). בין קשיים אלו, ניתן לציין, כי המידע נגיש לכל, ללא חסמים וללא מגבלה על משך זמינותו; פסקי הדין מכילים לא אחת מידע אישי רגיש (תנאי העסקה, סכסוכי שכנים, מצב בריאותי, מצב כלכלי וכיו"ב); יכולת השליטה, ההסרה או תיקון המידע היא מוגבלת עד כדי בלתי אפשרית או בלתי מעשית לאדם מן השורה.
45. יתרה מכך, פרסום פסקי הדין באינטרנט למעשה מאפשר עיון במידע שנמסר למערכות בתי המשפט כחלק מן ההליך המשפטי (תוך שהעיון מבוצע, על פי רוב, שלא לשם ההליך המשפטי). כאשר מתווספת לכך הטכנולוגיה הקיימת כיום והאפשרויות שהאינטרנט מציע, ניתנת לכל דיכפון, הלכה למעשה, אפשרות לבצע חיפוש מידע על בסיס "אדם" קונקרטי, והצלבתו עם פרטי מידע ממקורות נוספים, עד כדי יצירת פרופיל מלא על אותו אדם.
46. בכדי לבחון קיומה של פגיעה בפרטיות לפי סעיף 2(9) לחוק הגנת הפרטיות, הרי שיש לבחון מהי המטרה שלשמה נמסר המידע על ענייניהם הפרטיים של המתדיינים והאם פעולת האינדוקס מהווה שימוש במידע או מסירתו לאחר תוך חריגה מאותה מטרה – קרי, ניהול ההליך המשפטי.
47. מתד, לכאורה ניתן להחזיק בסברה כי מדובר אך בהצגת פרטי פסקי דין, אשר פרסומם מותר ממילא כחלק מהגשמת עקרון פומביות הדיון. מאידך, על מנת להשיב לשאלה האמורה, יש לבחון לעומק את מהותו של מנגנון האינדוקס והשימושים במידע אותם הוא מאפשר.

48. כך, מנגנון האינדוקס אינו מנגנון פשוט של פרסום פסקי דין גרידא, אלא מנגנון שהשימוש בו גורר "דחיפה" מכוונת של מידע הכלול בפסקי הדין אל עמודי התוצאות של מנועי החיפוש רבי העוצמה, גם בעת חיפוש לפי פרטים מזהים של אדם, תוך הצלבה עם פרטי מידע ממקורות שונים. זאת, גם כאשר המשתמש במנוע החיפוש כלל לא התכוון לחפש מידע משפטי, אלא את מכלול המידע הזמין אודות אדם מסוים. לעניין זה יצוין, כי מנגנון האינדוקס למעשה מאפשר הרכבת פרופיל מקיף אודות אדם המבוסס על פרטי מידע מגוונים מסוגים שונים. בכל הנוגע לפגיעה בפרטיות הנובעת מהצלבת פרטי מידע שונים, נקבע בפסיקות בית המשפט העליון בהקשרים פרטניים שונים, כי זו עולה כדי פגיעה בפרטיות. לדוגמא, בעניין ע"מ 1386/07 עיריית חדרה נ' שנירס בע"מ (פורסם בנבו) נקבע כי הצלבת פרטים מעין זו מאפשרת הסקת מסקנות אודות אדם היחודרת שלא כדין את מעטה הפרטיות של אותו אדם (ר' פסקה 11 לפסק הדין, כן ר' דברי השופטת שטרסברג-כהן בבג"צ 439/88 רשם מאגרי מידע נ' משה נטודה (פורסם בנבו)). לאור האמור, עמדת היועץ המשפטי לממשלה הנה, כי הפעלת מנגנון האינדוקס על פסקי דין באופן המאפשר איתור מידע אישי אודות אדם הכלול בפסקי דין באמצעות חיפוש על פי פרטי המזהים במנועי חיפוש אינטרנטיים כלליים – עשויה לעלות כדי שימוש במידע שלא למטרה שלשמה נמסר.

49. על האמור יש להוסיף, כי השימוש במנועי חיפוש אינטרנטיים כרוך אף בהרחבה משמעותית של היקף החשיפה של הגולשים למידע אישי אודות אדם, ללא מגבלה על משך זמינותו – היבטים המרחיבים את עוצמת הפגיעה בפרטיות הכרוכה בשימוש כאמור.

50. דוגמה לפגיעה בפרטיות הנגרמת כתוצאה מהנגשת מידע אישי למנועי החיפוש האינטרנטיים, נדונה לאחרונה במסגרת החלטתו של בית הדין לצדק של האיחוד האירופי בעניין Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Espanola de Proteccion de Datos (AEPD), Mario Costeja Gonzalez (בית הדין האירופי לשאלת זכותו של אדם שקישור למידע אישי על אודותיו יוסר מרשימת התוצאות המופקות במנוע החיפוש, עקב שאלות פרשניות שבהן נתקל קודם לכן בית המשפט הספרדי, בבואו לדון בתחולת הדירקטיבה על חברת גוגל העולמית. עניינו של ההליך העיקרי בבית המשפט הספרדי באותו עניין, היה בבקשה של אדם, שלצדו הרשות להגנת המידע הספרדית, שגוגל העולמית תנקוט באמצעים הדרושים בכדי שיוסר מידע על אודות הליכי עיקול שנעשו בשנת 1998 להסדרת חובותיו, מהאינדוקס של גוגל, וכן שתימנע גישה למידע זה בעתיד.

51. בית הדין קבע, כי גוגל מחויבת לדרישות הדירקטיבה, ובכלל זה עליה להיעתר לבקשות של אנשים הזכאים, לפי הדירקטיבה, להסרת המידע האישי על אודותיהם, בדרך של הסרת קישור למידע עליהם מרשימת התוצאות המוצגת בעקבות חיפוש על שמם, וזאת אף אם השם או המידע לא יימחקו מעמודי האתר שבו מופיע המידע, ואף אם הפרסום באתר עצמו, כשלעצמו, הוא חוקי. כלומר, בפסק הדין יש חיזוק לעמדה לפיה האינדוקס מושא עניינו איננו מהווה צורה של הפרסום המקורי (בעניינו של פסק הדין), אלא סוג

נוסף של שימוש במידע (כאמור, גוגל נמצאה חייבת, במקרים מסוימים, להסרת מידע, גם אם הפרסום המקורי היה חוקי).

52. זאת ועוד: השלכה נוספת של פגיעה בפרטיות הנגרמת כתוצאה מהנגשת המידע האישי על עניינם של מתדיינים למנועי החיפוש האינטרנטיים, נוגעת ל"אפקט מצנף", אשר יש בו כדי לצמצם, הלכה למעשה, את גישתם של מתדיינים לערכאות משפטיות. מתדיינים פוטנציאליים מודעים יותר ויותר למחיר גבוה שייאלצו לשלם כתוצאת לוואי של ההליך השיפוטי – בדמות חשיפת פרטים אישיים על אודותיהם לכל דורש ברשת האינטרנט, והם נמנעים מלכתחילה מלעשות שימוש בערכאות שיפוטיות. אכן, המודעות לפגיעה הקשה בפרטיות המתדיינים, מביאה עימה באופן טבעי, רתיעה מפני פנייה לבתי המשפט, וכתוצאה מכך, נפגעת הלכה למעשה זכות הגישה לערכאות.

בענפי משפט מסוימים רתיעה זו היא אף חמורה ובוטה יותר; כך למשל בתחום דיני העבודה, מועלית הסברה כי מחסום מהותי העומד בין עובד ובין תביעת זכותו בבית הדין לעבודה, נעוץ בחשש של העובד כי ההליך ופרטיו יפורסמו במנועי החיפוש, דבר העלול לפגוע במוניטין שלו בשוק העבודה, ולהקנות לו שם של "עושה צרות", כך שייפגעו מהותית סיכויו למצוא פרנסה בעתיד³.

53. בעניין זה יש לשקול גם את דבריו של השופט סי' גיבראן בעניין קטיעי: "כיום, חיפוש פשוט במנוע חיפוש דוגמת Google של שם אדם שהיה בעבר צד להתדיינות שיפוטית, יכולה (כך במקור - ו.ו.) להביא לחשיפה מיידית של מידע זה. אמנם, גם בעבר היה ניתן לגלות מידע בנוגע לצד מתדיין בהליך שיפוטי, בין באמצעות בקשה אקטיבית לעיון בתיק לבית המשפט, ובין באמצעות פרסומו בתקשורת. אולם, אז, לפגיעה בפרטיות הייתה "תאריך תפוגה", בעוד שהיום, המידע נצרב לעד במרחב הווירטואלי. במצב דברים זה, כאשר פוטנציאל הפגיעה בזכות לפרטיות גדול יותר כמעט בכל מקרה ומקרה, ייתכן שיש טעם של ממש בהוספת מנגנונים חלופיים או באיזון שונה בין זכות זו לעיקרון הפומביות."

54. עניין נוסף בבחינת מידת הפגיעה בפרטיות נוגע להיקף הפרסום, כדברי השופט ישעיהו שנלר בעניין פלוני:

³ ראו: צדק עיוור, זכויות נראות – האנונימיות בבית הדין לעבודה כאמצעי הכרחי לשמירת זכויות עובדים בעידן הגוגל (יואב שוסן-גושן וזיו לידרור), עתיד להתפרסם בכתב העת: תיקון (1); עורך: יובל אלבשן.

ההסבר להצעת החוק, שבהם הושם דגש על שמירת זכויותיה של העיתונות ועל זכות הציבור לדעת, כנגד ההגנה על הפרטיות של דמויות ציבוריות (ראה דברי ההסבר לסעיף 6(2)(ה) בהצעת חוק הגנת הפרטיות).

אולם לא רק באינטרס הציבור לדעת פרטים הנוגעים לדמויות ציבוריות או לנושאים חדשותיים מתמצה 'הענין הציבורי'. בהחלט ייתכנו מצבים שבהם פירסום ברבים של עניינים הנוגעים לאדם פרטי עשוי להביא תועלת לציבור, למשל כאשר הפירסום משרת את האינטרס הציבורי שבאכילפת החוק, או את הדאגה להגנת הציבור בפני סיכונים שונים, לרבות סיכונים בריאותיים".

58. לאור דברים אלה, בבחינת תחולת ההגנה לפי סעיף 18(3) בענייננו כאמור, בשים לב לעוצמת הפגיעה הייחודית בפרטיות הכרוכה בפעולת האינדוקס של פסקי דין כשלעצמה ובאפשרות לחיפוש מידע אישי אודות אדם הכלול בפסקי דין על פי פרטיו המזהים באמצעות מנועי החיפוש האינטרנטיים כפי שפורט לעיל – עמדת היועץ המשפטי לממשלה הינה כי ככלל, על דרך השגרה, ומקום בו אין המדובר בדמות ציבורית או באינטרס ציבורי מיוחד, הרי שההגנה האמורה מכוח סעיף 18(3) אינה עומדת בכל הנוגע לפעולה זו כשלעצמה. זאת, בניגוד לעצם פרסום פסק דין, פרסום המהווה חלק מזכות הציבור לקבל מידע על פעולת הרשות הציבורית ומיסודות עקרון פומביות הדיון, כפי שפורט לעיל.

הגנה על הפרטיות במסגרת בקשה לאיסור פרסום

59. במסגרת תגובת המשיבה, טענה היא כי בעת בחינת האיזון הראוי בין הזכויות, יש להביא בחשבון אלטרנטיבה העשויה להקטין את הפגיעה בפרטיות ולייתר את הפגיעה בעקרון פומביות הדיון. משכך, העלה בית המשפט הנכבד לבחינה את סוגיית הקטנת הפגיעה בפרטיות באמצעות בקשה לאיסור פרסום במסגרת סעיף 70 לחוק בתי המשפט.

60. כידוע, לעקרון פומביות הדיון נקבעו חריגים, אשר חלקם מעניקים לבית המשפט שיקול דעת לסטות מן העיקרון במקרה קונקרטי. כך למשל, סעיפים 68(ב), 68(ג), 68(ה) לחוק בתי המשפט, כמו גם סעיף 70 לחוק שעניינו באיסור פרסומים. יודגש, כי הוראות חוק אלה אינן מסייעות באופן ישיר למתן מענה משפטי לסוגיה הנדונה.

61. ההליך זנא מתמקד בדרך מסוימת להנגשת פסקי הדין וההחלטות של בתי המשפט, קרי, פעולת האינדוקס, בעוד שתכליתם של הסעיפים האמורים היא התוויית הדרך להטלת איסור על עצם הפרסום של פסק דין או פרט מפרטיו, איסור אשר פגיעתו בפומביות הדיון תמורה הרבה יותר.

"שיקול חשוב, שאין להתעלם ממנו, הוא היקף הפרסום. ברי, כי ככל שהפרסום רחב יותר כך הפגיעה בפרטיות תהיה גדולה יותר. כאן, לטעמי, תהום פעורה בין המצב בעבר לבין המצב דהיום, נוכח השינויים הטכנולוגיים, עליהם נעמוד לקמן, עד כי קשה בעיניי להסיק בהכרח מאשר נאמר בעבר לנעשה דהיום. כב' השופט (כתוארו אז) א' ברק התבטא בעניין אחר כי "הכמות עושה איכות", ויפיים הדברים אף לענייננו (בג"ץ 910/86 עו"ד רסלר נ' שר הבטחון, פ"ד מב(2) 441). יש והיקף הפגיעה ישפיע אף על חומרת הפגיעה, כך שפגיעה קלה, המצויה במעגל הרחב של הפרטיות, תיעשה לחמורה, מעת שמדובר בפרסום רחב היקף, הן מבחינת הקהל הנמען והן מבחינת אורך חיי הפגיעה (להשפעת משך הזמן ראו מוסקוביץ ריש עמ' 440, המציין זאת כמקור להבחנה בין זכון העיון בארכיונים לבין זכות פומביות הדין). " (עניין פלוני, פסקה 28, בעמ' 29).

55. על פניו, ומכל האמור, עולה, כי ניתן לראות בפעולת אינדוקס פסקי הדין, הכרוכה בקפיצת מדרגה בהיקף החשיפה למידע אישי אודות אדם ממקורות שונים, ככזו העולה כדי פגיעה בפרטיותו של אדם, כפי שפורט לעיל.

56. יודגש, כי הדברים שלעיל אמורים אך בפעולת האינדוקס כשלעצמה, כאשר היא מבוצעת ביחס לפסקי דין, ולא בדרכי פרסום אחרות של פסקי דין המותרים בפרסום. גם ללא אינדוקס תוכן פסקי הדין, פתוחה הגישה אל פסקי דין אלה במגוון דרכים, לרבות באינטרנט, באמצעות אתר הרשות השופטת ואף אתר "תקדין לייט" ודומיו, וזאת תוך צמצום אפשרות לעריכת "מסע דיגי" אודות אדם, תוך שימוש במידע הכלול בפסקי הדין ובניגוד לעקרונות הכלליים של דיני הפרטיות כמתואר לעיל.

57. אכן, חוק הגנת הפרטיות קובע בסעיף 18 בו מספר הגנות אשר עשויות לעמוד למי שפגע בפרטיות בנסיבות מסוימות, ובהן ההגנה המנויה בסעיף 18(3), לפיה: "בפגיעה היה ענין ציבורי המצדיק אותה בנסיבות הענין, ובלבד שאם היתה הפגיעה בדרך של פרסום – הפרסום לא היה כוזב". יצוין, כי נוסחו של הסעיף מצביע על כוונת המחוקק שלא לקבוע בסוגיה זו קריטריונים ברורים וגורפים, אלא לקשור את ההכרעה בכל מקרה לנסיבות המיוחדות של העניין. לעניין זה קבע השופט בך בע"א 439/88 רשם מאגרי מידע נ' ונטורה [15], בעמ' 826 (להלן: עניין ונטורה):

"המונח 'ענין ציבורי'... (ה)מתייחס רק לפירסום המביא עמו משום תועלת לציבור, ולא די שיש בפירסום משום 'ענין לציבור', שיש בו לעתים אך כדי 'לספק מזון לסקרנים או למלא יצרם של רכלנים...' (ע"א 213/69 חברת החשמל לישראל בע"מ ואח' נגד עתון 'הארץ' בע"מ ואח', בעמ' 91). פירסום עשוי להביא תועלת לציבור אם תורם הוא לגיבוש דעתו בעניינים ציבוריים, ואם יש בו כדי לגרום לשיפור אורחות חייו (ז' סגל, 'הזכות לפרטיות למול הזכות לדעת' עיוני משפט ט (תשמ"ג-מ"ד) 175, 196)... הפסיקה הדנה במונח 'ענין ציבורי' עסקה בעיקרה בנושאים שבהם העניין הציבורי נגע לדמויות ציבוריות או לאירועים 'חדשותיים', דבר אשר צוין גם בדברי

סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט

62. סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט מהווה חריג לעקרון הפומביות המעניק לבית המשפט שיקול דעת באם לאסור פרסום דיון, בין היתר לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות:
- "בית משפט רשאי לאסור כל פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, במידה שהוא רואה צורך בכך לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר ששמו הוזכר בדיון או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם או לשם מניעת פגיעה בפרטיותו של אדם עם מוגבלות שכלית או של אדם עם מוגבלות נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות, של אחד מהם."**
63. נאמר כבר עתה, כי ההסדר שבסעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, נועד כדי לייצר את נקודת האיזון העקרונית שבין עקרון פומביות הדיון – מחד, לזכות לפרטיות – מאידך, אשר על פיה נדרש בית המשפט להפעיל את שיקול דעתו במקרה הפרטני המובא לפתחו. לכן, הסעיף האמור נועד, מטבעו, להחיל הסדר הנוגע לעצם פרסום פסק הדין כחלק ממימוש עקרון פומביות הדיון ולא נועד, ככלל, כדי לטפל באופן הפרסום, קרי – הנגשה של פסק הדין נשוא אותו פרסום.
64. להלן סקירה קצרה של פסקי הדין שבהם עמד בית המשפט העליון על ההסדר שקבע המחוקק בסעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, נקודת האיזון ואופן הפעלת הסמכות בידי בית המשפט.
65. בפסיקה נקבע כי נקודת האיזון העקרונית בין הזכויות כפי נקבעה בפסיקה הינה כי: **"עקרון פומביות הדיון נסוג מפני הזכות לפרטיות רק מקום בו הפגיעה בזכות זו היא חמורה (עניין ידיעות אחרונות, פסקאות 7-10)**. ביתס להגדרה "פגיעה חמורה" נקבע, כי: **"אמת המידה המרכזית לבחינת עוצמת הפגיעה בזכות לפרטיות היא אופיו של המידע שאת פרסומו מבקש אחד הצדדים להגביל. כך, ככל שמידע זה מתייחס לעניינים המשתייכים לליבת הזכות לפרטיות, תגבר נטייתו של בית המשפט להכיר בפגיעה כחמורה (עניין ידיעות אחרונות, פסקה 10)**.
66. ואולם, גם אם הגיע בית המשפט למסקנה לפיה מתקיימת "פגיעה חמורה בפרטיות" עדיין אין בכך סוף פסוק, כדברי השופט זילברטל ברע"א 482/13, אליהו חברה לביטוח בע"מ נ' פלונית (להלן: עניין אליהו, בעמ' 8):

"ואולם, גם לאחר שהגיע בית המשפט למסקנה כי הפגיעה הפוטנציאלית בפרטיות היא חמורה, מלאכתו טרם הסתיימה. עליו להמשיך ולבחון, האם בנסיבות המקרה יש מקום להפעיל את הסמכות הנתונה לו לאסור פרסום, נוכח האיזון בין השיקולים השונים הצריכים לעניין (שם, פסקה 11). כך, לצד שיעור הפגיעה בזכות לפרטיות, יש לבחון את מידת הפגיעה בעקרון פומביות הדיון. נקודת המוצא היא שעקרון פומביות הדיון נפגע כל אימת שפרסומו של ההליך השיפוטי מוגבל... עם זאת, עוצמת הפגיעה בעיקרון עשויה להשתנות ממקרה למקרה. כך למשל, אין עצמתה של הפגיעה הנובעת מאיסור פרסום גורף על

ההליך הנדון בבית המשפט בעצמותה של הפגיעה הנובעת מאיסור פרסום חלקי הנוגע אך לזהותם של בעלי הדין (ככל שאין עניין ציבורי מיוחד בזהותם)."

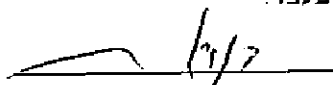
67. לצורך בחינת הפגיעה בעקרון פומביות הדין, מנתת הפסיקה מספר פרמטרים אשר יש לשקול בעת בחינת עוצמת הפגיעה בו:

"ניתן אפוא למנות פרמטרים שונים לבחינת מידת הפגיעה בעיקרון פומביות הדין. בין אלה, ניתן להצביע על היקף איסור הפרסום, משך האיסור, השלב שבו נמצא ההליך השיפוטי (עניין ידיעות אחרונות, פסקה 11; וראו גם האמור בהקשר זה בפסקה 6 לעיל), מידת העניין הציבורי שבהליך הספציפי ובהותם של בעלי הדין (עניין פלוני, פסקה 12), קיומם של אמצעים אחרים, פוגעניים פחות, בידי בית המשפט המאפשרים לו למנוע את הפגיעה בפרטיות (עניין אבי יצחקי, פסקה 19 לפסק-דינו של השופט ת' אור). " (עניין אליהו, בעמ' 9).

68. כך למשל, ישנם מקרים שבהם בית המשפט יחליט להתיר את פרסום פסק הדין אך יאסור את פרסום שמות הצדדים ופרטיהם האישיים, זאת במטרה להפחית את הפגיעה בעקרון פומביות הדין – מחד, ולמנוע את הפגיעה בפרטיות – מאידך.

69. יש להדגיש כי איסור פרסום (גורף או חלקי), בניגוד להגבלה על פעולת האינדוקס, יביא לתוצאה לפיה שמות הצדדים ופרטים מסוימים מפסק הדין לא יופיעו כלל ועיקר בפסקי הדין המתפרסמים, בניגוד למצב בו יוסר הקישור למנוע החיפוש גוגל כך ששמות הצדדים ופרטים נוספים יופיעו כמות שהם ברשומות פסקי הדין, אולם אופן הנגשתם ישתנה כך שגישה אינטרנטית אליהם תתאפשר רק מתוך אתרים של מאגרים משפטיים או אתר הנהלת בתי המשפט. משכך, על אף שמבחינת הזכות לפרטיות – ההגנה שמעניק סעיף 70 לחוק בתי המשפט היא הגנה רחבה יותר במקרים הפרטניים שבהם יוחל, הרי שמבחינת עקרון פומביות הדין – איסור פרסום עלול להוביל לפגיעה גדולה יותר באותם מקרים.

70. לאור האמור לעיל, נמצא שככלל סעיף 70 (ז) לחוק בתי המשפט נועד להגביל את עצם הפרסום של פסק הדין, קרי- איסור פרסום גורף של פסק הדין או איסור פרסום חלקי, ולא נועד להגביל את אופן פרסומו של פסק הדין. זאת ועוד, מטרתו של ההסדר שבסעיף 70(ז) הוא לאפשר לבית המשפט לבחון את הפגיעה הפרטנית בפרטיותו של צד להליך בכל מקרה לפי נסיבותיו. לעומת זאת, פעולת האינדוקס והשלכותיה על זכות הפרטיות של אדם היא סוגיה רוחבית המשליכה על כלל פסקי הדין שנכלל בהם מידע אישי אודות צד להליך ואינה נוגעת לתיק מסוים או לתיקים מסוימים בלבד.

טל זרקו, עו"ד

סגנית בכירה לפרקליטת מחוז ת"א – אזרחי

ב"כ היועץ המשפטי לממשלה

מש/4

העתק פרוטוקול והחלטה מיום

16.6.15 במסגרת ת"צ-34134

01-12

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

16 יוני 2015

ת"צ 12-01-34134 שווימר נ' חשבים
ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ ואח'

1

לפני כב' סגן הנשיאה יצחק ענבר

המבקש שרון שווימר

נגד

המשיבות 1. חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ

2. פרקליטות מחוז תל אביב אזרחי

2

3

4

5

6

7

8

נוכחים:

ב"כ המבקש – עו"ד אסף פינק

ב"כ המשיבות – עוה"ד עופר לריש ורותם פישמן

היועמ"ש לממשלה – עו"ד טל זרקו

פרוטוקול

9

ב"כ הצדדים: העתירה לבג"צ הנזכרת בסעיף 20 לעמדת היועמ"ש קבועה לדיון ליום 27.07.15. תוך

10

שמירה על כל טענותינו, מסכימים, בשלב זה, לעקוב כיצד מתפתח הדיון בבג"צ.

11

12

13

החלטה

14

15

כמבוקש לעיל.

16

17

באי כח הצדדים יגישו הודעה מעדכנת לאחר הדיון בבג"צ, ולא יאוחר מיום 05.09.15.

18

עם קבלת ההודעה אורה באשר להמשך.

19

20

ככל שיהיה צורך לשמוע את הבקשה שלפניי, מתבקשים באי כח הצדדים לעיין מחדש בבקשותיהם

21

מקדם המשפט הראשון לחקור את המצהיר.

22

23

תזכורת פנימית – 05.09.15.

24

25

26

27

ניתנה והודעה היום, כ"ט סיוון התשע"ה, 16/06/2015, במעמד הנוכחים.

 יצחק ענבר, שופט, סגן נשיאה

28

29

קדושת: נמר ה.

הוקלד על ידי לילי בלגה

מש/5

העתק החלטת בית הדין

האירופי מיום 13.5.14

JUDGMENT OF THE COURT (Grand Chamber)

13 May 2014 (*)

(Personal data — Protection of individuals with regard to the processing of such data — Directive 95/46/EC — Articles 2, 4, 12 and 14 — Material and territorial scope — Internet search engines — Processing of data contained on websites — Searching for, indexing and storage of such data — Responsibility of the operator of the search engine — Establishment on the territory of a Member State — Extent of that operator's obligations and of the data subject's rights — Charter of Fundamental Rights of the European Union — Articles 7 and 8)

In Case C-131/12,

REQUEST for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Audiencia Nacional (Spain), made by decision of 27 February 2012, received at the Court on 9 March 2012, in the proceedings

Google Spain SL,

Google Inc.

v

Agencia Española de Protección de Datos (AEPD),

Mario Costeja González,

THE COURT (Grand Chamber),

composed of V. Skouris, President, K. Lenaerts, Vice-President, M. Ilešič (Rapporteur), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, M. Safjan, Presidents of Chambers, J. Malenovský, E. Levits, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev, M. Berger, A. Prechal and E. Jarašiūnas Judges,

Advocate General: N. Jääskinen,

Registrar: M. Ferreira, Principal Administrator,

having regard to the written procedure and further to the hearing on 26 February 2013,

after considering the observations submitted on behalf of:

- Google Spain SL and Google Inc., by F. González Díaz, J. Baño Fos and B. Holles, abogados,
- Mr Costeja González, by J. Muñoz Rodríguez, abogado,
- the Spanish Government, by A. Rubio González, acting as Agent,

- the Greek Government, by E.-M. Mamouna and K. Boskovits, acting as Agents,
- the Italian Government, by G. Palmieri, acting as Agent, and P. Gentili, avvocato dello Stato,
- the Austrian Government, by G. Kunnert and C. Pesendorfer, acting as Agents,
- the Polish Government, by B. Majczyna and M. Szpunar, acting as Agents,
- the European Commission, by I. Martínez del Peral and B. Martenczuk, acting as Agents,

after hearing the Opinion of the Advocate General at the sitting on 25 June 2013,

gives the following

Judgment

- 1 This request for a preliminary ruling concerns the interpretation of Article 2(b) and (d), Article 4(1)(a) and (c), Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (OJ 1995 L 281, p. 31) and of Article 8 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union ('the Charter').
- 2 The request has been made in proceedings between, on the one hand, Google Spain SL ('Google Spain') and Google Inc. and, on the other, the Agencia Española de Protección de Datos (Spanish Data Protection Agency; 'the AEPD') and Mr Costeja González concerning a decision by the AEPD upholding the complaint lodged by Mr Costeja González against those two companies and ordering Google Inc. to adopt the measures necessary to withdraw personal data relating to Mr Costeja González from its index and to prevent access to the data in the future.

Legal context

European Union law

- 3 Directive 95/46 which, according to Article 1, has the object of protecting the fundamental rights and freedoms of natural persons, and in particular their right to privacy with respect to the processing of personal data, and of removing obstacles to the free flow of such data, states in recitals 2, 10, 18 to 20 and 25 in its preamble:
 - '(2) ... data-processing systems are designed to serve man; ... they must, whatever the nationality or residence of natural persons, respect their fundamental rights and freedoms, notably the right to privacy, and contribute to ... the well-being of individuals;

...

- (10) ... the object of the national laws on the processing of personal data is to protect fundamental rights and freedoms, notably the right to privacy, which is recognised both in Article 8 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms [, signed in Rome on 4 November 1950,] and in the general principles of Community law; ... for that reason, the approximation of those laws must not result in any lessening of the protection they afford but must, on the contrary, seek to ensure a high level of protection in the Community;

...

- (18) ... in order to ensure that individuals are not deprived of the protection to which they are entitled under this Directive, any processing of personal data in the Community must be carried out in accordance with the law of one of the Member States; ... in this connection, processing carried out under the responsibility of a controller who is established in a Member State should be governed by the law of that State;

- (19) ... establishment on the territory of a Member State implies the effective and real exercise of activity through stable arrangements; ... the legal form of such an establishment, whether simply [a] branch or a subsidiary with a legal personality, is not the determining factor in this respect; ... when a single controller is established on the territory of several Member States, particularly by means of subsidiaries, he must ensure, in order to avoid any circumvention of national rules, that each of the establishments fulfils the obligations imposed by the national law applicable to its activities;

- (20) ... the fact that the processing of data is carried out by a person established in a third country must not stand in the way of the protection of individuals provided for in this Directive; ... in these cases, the processing should be governed by the law of the Member State in which the means used are located, and there should be guarantees to ensure that the rights and obligations provided for in this Directive are respected in practice;

...

- (25) ... the principles of protection must be reflected, on the one hand, in the obligations imposed on persons ... responsible for processing, in particular regarding data quality, technical security, notification to the supervisory authority, and the circumstances under which processing can be carried out, and, on the other hand, in the right conferred on individuals, the data on whom are the subject of processing, to be informed that processing is taking place, to consult the data, to request corrections and even to object to processing in certain circumstances'.

4 Article 2 of Directive 95/46 states that '[f]or the purposes of this Directive:

- (a) "personal data" shall mean any information relating to an identified or identifiable natural person ("data subject"); an identifiable person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an

identification number or to one or more factors specific to his physical, physiological, mental, economic, cultural or social identity;

- (b) "processing of personal data" ("processing") shall mean any operation or set of operations which is performed upon personal data, whether or not by automatic means, such as collection, recording, organisation, storage, adaptation or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure by transmission, dissemination or otherwise making available, alignment or combination, blocking, erasure or destruction;

...

- (d) "controller" shall mean the natural or legal person, public authority, agency or any other body which alone or jointly with others determines the purposes and means of the processing of personal data; where the purposes and means of processing are determined by national or Community laws or regulations, the controller or the specific criteria for his nomination may be designated by national or Community law;

...'

5 Article 3 of Directive 95/46, entitled 'Scope', states in paragraph 1:

'This Directive shall apply to the processing of personal data wholly or partly by automatic means, and to the processing otherwise than by automatic means of personal data which form part of a filing system or are intended to form part of a filing system.'

6 Article 4 of Directive 95/46, entitled 'National law applicable', provides:

'1. Each Member State shall apply the national provisions it adopts pursuant to this Directive to the processing of personal data where:

- (a) the processing is carried out in the context of the activities of an establishment of the controller on the territory of the Member State; when the same controller is established on the territory of several Member States, he must take the necessary measures to ensure that each of these establishments complies with the obligations laid down by the national law applicable;
- (b) the controller is not established on the Member State's territory, but in a place where its national law applies by virtue of international public law;
- (c) the controller is not established on Community territory and, for purposes of processing personal data makes use of equipment, automated or otherwise, situated on the territory of the said Member State, unless such equipment is used only for purposes of transit through the territory of the Community.

2. In the circumstances referred to in paragraph 1(c), the controller must designate a representative established in the territory of that Member State, without prejudice to legal actions which could be initiated against the controller himself.'

7 In Section I (entitled 'Principles relating to data quality') of Chapter II of Directive 95/46, Article 6 is worded as follows:

'1. Member States shall provide that personal data must be:

- (a) processed fairly and lawfully;
- (b) collected for specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a way incompatible with those purposes. Further processing of data for historical, statistical or scientific purposes shall not be considered as incompatible provided that Member States provide appropriate safeguards;
- (c) adequate, relevant and not excessive in relation to the purposes for which they are collected and/or further processed;
- (d) accurate and, where necessary, kept up to date; every reasonable step must be taken to ensure that data which are inaccurate or incomplete, having regard to the purposes for which they were collected or for which they are further processed, are erased or rectified;
- (e) kept in a form which permits identification of data subjects for no longer than is necessary for the purposes for which the data were collected or for which they are further processed. Member States shall lay down appropriate safeguards for personal data stored for longer periods for historical, statistical or scientific use.

2. It shall be for the controller to ensure that paragraph 1 is complied with.'

8 In Section II (entitled 'Criteria for making data processing legitimate') of Chapter II of Directive 95/46, Article 7 provides:

'Member States shall provide that personal data may be processed only if:

...

- (f) processing is necessary for the purposes of the legitimate interests pursued by the controller or by the third party or parties to whom the data are disclosed, except where such interests are overridden by the interests [or] fundamental rights and freedoms of the data subject which require protection under Article 1(1).'

9 Article 9 of Directive 95/46, entitled 'Processing of personal data and freedom of expression', provides:

'Member States shall provide for exemptions or derogations from the provisions of this Chapter, Chapter IV and Chapter VI for the processing of personal data carried out solely for journalistic purposes or the purpose of artistic or literary expression only if they are necessary to reconcile the right to privacy with the rules governing freedom of expression.'

10 Article 12 of Directive 95/46, entitled 'Rights of access', provides:

'Member States shall guarantee every data subject the right to obtain from the controller:

...

- (b) as appropriate the rectification, erasure or blocking of data the processing of which does not comply with the provisions of this Directive, in particular because of the incomplete or inaccurate nature of the data;

...'

11 Article 14 of Directive 95/46, entitled 'The data subject's right to object', provides:

'Member States shall grant the data subject the right:

- (a) at least in the cases referred to in Article 7(e) and (f), to object at any time on compelling legitimate grounds relating to his particular situation to the processing of data relating to him, save where otherwise provided by national legislation. Where there is a justified objection, the processing instigated by the controller may no longer involve those data;

...'

12 Article 28 of Directive 95/46, entitled 'Supervisory authority', is worded as follows:

'1. Each Member State shall provide that one or more public authorities are responsible for monitoring the application within its territory of the provisions adopted by the Member States pursuant to this Directive.

...

3. Each authority shall in particular be endowed with:

- investigative powers, such as powers of access to data forming the subject-matter of processing operations and powers to collect all the information necessary for the performance of its supervisory duties,
- effective powers of intervention, such as, for example, that ... of ordering the blocking, erasure or destruction of data, of imposing a temporary or definitive ban on processing ...
- ...

Decisions by the supervisory authority which give rise to complaints may be appealed against through the courts.

4. Each supervisory authority shall hear claims lodged by any person, or by an association representing that person, concerning the protection of his rights and freedoms in regard to the processing of personal data. The person concerned shall be informed of the outcome of the claim.

...

6. Each supervisory authority is competent, whatever the national law applicable to the processing in question, to exercise, on the territory of its own Member State, the powers conferred on it in accordance with paragraph 3. Each authority may be requested to exercise its powers by an authority of another Member State.

The supervisory authorities shall cooperate with one another to the extent necessary for the performance of their duties, in particular by exchanging all useful information.

...'

Spanish law

- 13 Directive 95/46 was transposed into Spanish Law by Organic Law No 15/1999 of 13 December 1999 on the protection of personal data (BOE No 298 of 14 December 1999, p. 43088).

The dispute in the main proceedings and the questions referred for a preliminary ruling

- 14 On 5 March 2010, Mr Costeja González, a Spanish national resident in Spain, lodged with the AEPD a complaint against La Vanguardia Ediciones SL, which publishes a daily newspaper with a large circulation, in particular in Catalonia (Spain) ('La Vanguardia'), and against Google Spain and Google Inc. The complaint was based on the fact that, when an internet user entered Mr Costeja González's name in the search engine of the Google group ('Google Search'), he would obtain links to two pages of La Vanguardia's newspaper, of 19 January and 9 March 1998 respectively, on which an announcement mentioning Mr Costeja González's name appeared for a real-estate auction connected with attachment proceedings for the recovery of social security debts.
- 15 By that complaint, Mr Costeja González requested, first, that La Vanguardia be required either to remove or alter those pages so that the personal data relating to him no longer appeared or to use certain tools made available by search engines in order to protect the data. Second, he requested that Google Spain or Google Inc. be required to remove or conceal the personal data relating to him so that they ceased to be included in the search results and no longer appeared in the links to La Vanguardia. Mr Costeja González stated in this context that the attachment proceedings concerning him had been fully resolved for a number of years and that reference to them was now entirely irrelevant.
- 16 By decision of 30 July 2010, the AEPD rejected the complaint in so far as it related to La Vanguardia, taking the view that the publication by it of the information in question was legally justified as it took place upon order of the Ministry of Labour and Social Affairs and was intended to give maximum publicity to the auction in order to secure as many bidders as possible.
- 17 On the other hand, the complaint was upheld in so far as it was directed against Google Spain and Google Inc. The AEPD considered in this regard that operators of search engines are subject to data protection legislation given that they carry out data processing for which they are responsible and act as intermediaries in the information society. The AEPD took the view that it has the power to require the withdrawal of data and the prohibition of access to certain data by the operators of search engines when it considers that the locating and dissemination of the data are liable to compromise the fundamental right to data protection and the dignity of persons in the broad

sense, and this would also encompass the mere wish of the person concerned that such data not be known to third parties. The AEPD considered that that obligation may be owed directly by operators of search engines, without it being necessary to erase the data or information from the website where they appear, including when retention of the information on that site is justified by a statutory provision.

18 Google Spain and Google Inc. brought separate actions against that decision before the Audiencia Nacional (National High Court). The Audiencia Nacional joined the actions.

19 That court states in the order for reference that the actions raise the question of what obligations are owed by operators of search engines to protect personal data of persons concerned who do not wish that certain information, which is published on third parties' websites and contains personal data relating to them that enable that information to be linked to them, be located, indexed and made available to internet users indefinitely. The answer to that question depends on the way in which Directive 95/46 must be interpreted in the context of these technologies, which appeared after the directive's publication.

20 In those circumstances, the Audiencia Nacional decided to stay the proceedings and to refer the following questions to the Court for a preliminary ruling:

1. With regard to the territorial application of Directive [95/46] and, consequently, of the Spanish data protection legislation:

(a) must it be considered that an "establishment", within the meaning of Article 4(1)(a) of Directive 95/46, exists when any one or more of the following circumstances arise:

– when the undertaking providing the search engine sets up in a Member State an office or subsidiary for the purpose of promoting and selling advertising space on the search engine, which orientates its activity towards the inhabitants of that State,

or

– when the parent company designates a subsidiary located in that Member State as its representative and controller for two specific filing systems which relate to the data of customers who have contracted for advertising with that undertaking,

or

– when the office or subsidiary established in a Member State forwards to the parent company, located outside the European Union, requests and requirements addressed to it both by data subjects and by the authorities with responsibility for ensuring observation of the right to data protection, even where such collaboration is engaged in voluntarily?

(b) Must Article 4(1)(c) of Directive 95/46 be interpreted as meaning that there is “use of equipment ... situated on the territory of the said Member State”:

– when a search engine uses crawlers or robots to locate and index information contained in web pages located on servers in that Member State,

or

– when it uses a domain name pertaining to a Member State and arranges for searches and the results thereof to be based on the language of that Member State?

(c) Is it possible to regard as a use of equipment, in the terms of Article 4(1)(c) of Directive 95/46, the temporary storage of the information indexed by internet search engines? If the answer to that question is affirmative, can it be considered that that connecting factor is present when the undertaking refuses to disclose the place where it stores those indexes, invoking reasons of competition?

(d) Regardless of the answers to the foregoing questions and particularly in the event that the Court ... considers that the connecting factors referred to in Article 4 of [Directive 95/46] are not present:

must Directive 95/46 ... be applied, in the light of Article 8 of the [Charter], in the Member State where the centre of gravity of the conflict is located and more effective protection of the rights of ... Union citizens is possible?

2. As regards the activity of search engines as providers of content in relation to Directive 95/46 ...:

(a) in relation to the activity of [Google Search], as a provider of content, consisting in locating information published or included on the net by third parties, indexing it automatically, storing it temporarily and finally making it available to internet users according to a particular order of preference, when that information contains personal data of third parties: must an activity like the one described be interpreted as falling within the concept of “processing of ... data” used in Article 2(b) of Directive 95/46?

(b) If the answer to the foregoing question is affirmative, and once again in relation to an activity like the one described:

must Article 2(d) of Directive 95/46 be interpreted as meaning that the undertaking managing [Google Search] is to be regarded as the “controller” of the personal data contained in the web pages that it indexes?

(c) In the event that the answer to the foregoing question is affirmative:

may the [AEPD], protecting the rights embodied in [Article] 12(b) and [subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14] of Directive 95/46, directly impose on [Google Search] a requirement

that it withdraw from its indexes an item of information published by third parties, without addressing itself in advance or simultaneously to the owner of the web page on which that information is located?

(d) In the event that the answer to the foregoing question is affirmative:

would the obligation of search engines to protect those rights be excluded when the information that contains the personal data has been lawfully published by third parties and is kept on the web page from which it originates?

3. Regarding the scope of the right of erasure and/or the right to object, in relation to the “derecho al olvido” (the “right to be forgotten”), the following question is asked:

must it be considered that the rights to erasure and blocking of data, provided for in Article 12(b), and the right to object, provided for by [subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14] of Directive 95/46, extend to enabling the data subject to address himself to search engines in order to prevent indexing of the information relating to him personally, published on third parties' web pages, invoking his wish that such information should not be known to internet users when he considers that it might be prejudicial to him or he wishes it to be consigned to oblivion, even though the information in question has been lawfully published by third parties?'

Consideration of the questions referred@@@

Question 2(a) and (b), concerning the material scope of Directive 95/46

21 By Question 2(a) and (b), which it is appropriate to examine first, the referring court asks, in essence, whether Article 2(b) of Directive 95/46 is to be interpreted as meaning that the activity of a search engine as a provider of content which consists in finding information published or placed on the internet by third parties, indexing it automatically, storing it temporarily and, finally, making it available to internet users according to a particular order of preference must be classified as ‘processing of personal data’ within the meaning of that provision when that information contains personal data. If the answer is in the affirmative, the referring court seeks to ascertain furthermore whether Article 2(d) of Directive 95/46 is to be interpreted as meaning that the operator of a search engine must be regarded as the ‘controller’ in respect of that processing of the personal data, within the meaning of that provision.

22 According to Google Spain and Google Inc., the activity of search engines cannot be regarded as processing of the data which appear on third parties' web pages displayed in the list of search results, given that search engines process all the information available on the internet without effecting a selection between personal data and other information. Furthermore, even if that activity must be classified as ‘data processing’, the operator of a search engine cannot be regarded as a ‘controller’ in respect of that processing since it has no knowledge of those data and does not exercise control over the data.

23 On the other hand, Mr Costeja González, the Spanish, Italian, Austrian and Polish Governments and the European Commission consider that that activity quite

clearly involves 'data processing' within the meaning of Directive 95/46, which is distinct from the data processing by the publishers of websites and pursues different objectives from such processing. The operator of a search engine is the 'controller' in respect of the data processing carried out by it since it is the operator that determines the purposes and means of that processing.

24 In the Greek Government's submission, the activity in question constitutes such 'processing', but inasmuch as search engines serve merely as intermediaries, the undertakings which operate them cannot be regarded as 'controllers', except where they store data in an 'intermediate memory' or 'cache memory' for a period which exceeds that which is technically necessary.

25 Article 2(b) of Directive 95/46 defines 'processing of personal data' as 'any operation or set of operations which is performed upon personal data, whether or not by automatic means, such as collection, recording, organisation, storage, adaptation or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure by transmission, dissemination or otherwise making available, alignment or combination, blocking, erasure or destruction'.

26 As regards in particular the internet, the Court has already had occasion to state that the operation of loading personal data on an internet page must be considered to be such 'processing' within the meaning of Article 2(b) of Directive 95/46 (see Case C-101/01 *Lindqvist* EU:C:2003:596, paragraph 25).

27 So far as concerns the activity at issue in the main proceedings, it is not contested that the data found, indexed and stored by search engines and made available to their users include information relating to identified or identifiable natural persons and thus 'personal data' within the meaning of Article 2(a) of that directive.

28 Therefore, it must be found that, in exploring the internet automatically, constantly and systematically in search of the information which is published there, the operator of a search engine 'collects' such data which it subsequently 'retrieves', 'records' and 'organises' within the framework of its indexing programmes, 'stores' on its servers and, as the case may be, 'discloses' and 'makes available' to its users in the form of lists of search results. As those operations are referred to expressly and unconditionally in Article 2(b) of Directive 95/46, they must be classified as 'processing' within the meaning of that provision, regardless of the fact that the operator of the search engine also carries out the same operations in respect of other types of information and does not distinguish between the latter and the personal data.

29 Nor is the foregoing finding affected by the fact that those data have already been published on the internet and are not altered by the search engine.

30 The Court has already held that the operations referred to in Article 2(b) of Directive 95/46 must also be classified as such processing where they exclusively concern material that has already been published in unaltered form in the media. It has indeed observed in that regard that a general derogation from the application of Directive 95/46 in such a case would largely deprive the directive of its effect (see, to this effect, Case C-73/07 *Satakunnan Markkinapörssi and Satamedia* EU:C:2008:727, paragraphs 48 and 49).

- 31 Furthermore, it follows from the definition contained in Article 2(b) of Directive 95/46 that, whilst the alteration of personal data indeed constitutes processing within the meaning of the directive, the other operations which are mentioned there do not, on the other hand, in any way require that the personal data be altered.
- 32 As to the question whether the operator of a search engine must be regarded as the 'controller' in respect of the processing of personal data that is carried out by that engine in the context of an activity such as that at issue in the main proceedings, it should be recalled that Article 2(d) of Directive 95/46 defines 'controller' as 'the natural or legal person, public authority, agency or any other body which alone or jointly with others determines the purposes and means of the processing of personal data'.
- 33 It is the search engine operator which determines the purposes and means of that activity and thus of the processing of personal data that it itself carries out within the framework of that activity and which must, consequently, be regarded as the 'controller' in respect of that processing pursuant to Article 2(d).
- 34 Furthermore, it would be contrary not only to the clear wording of that provision but also to its objective — which is to ensure, through a broad definition of the concept of 'controller', effective and complete protection of data subjects — to exclude the operator of a search engine from that definition on the ground that it does not exercise control over the personal data published on the web pages of third parties.
- 35 In this connection, it should be pointed out that the processing of personal data carried out in the context of the activity of a search engine can be distinguished from and is additional to that carried out by publishers of websites, consisting in loading those data on an internet page.
- 36 Moreover, it is undisputed that that activity of search engines plays a decisive role in the overall dissemination of those data in that it renders the latter accessible to any internet user making a search on the basis of the data subject's name, including to internet users who otherwise would not have found the web page on which those data are published.
- 37 Also, the organisation and aggregation of information published on the internet that are effected by search engines with the aim of facilitating their users' access to that information may, when users carry out their search on the basis of an individual's name, result in them obtaining through the list of results a structured overview of the information relating to that individual that can be found on the internet enabling them to establish a more or less detailed profile of the data subject.
- 38 Inasmuch as the activity of a search engine is therefore liable to affect significantly, and additionally compared with that of the publishers of websites, the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data, the operator of the search engine as the person determining the purposes and means of that activity must ensure, within the framework of its responsibilities, powers and capabilities, that the activity meets the requirements of Directive 95/46 in order that the guarantees laid down by the directive may have full

effect and that effective and complete protection of data subjects, in particular of their right to privacy, may actually be achieved.

39 Finally, the fact that publishers of websites have the option of indicating to operators of search engines, by means in particular of exclusion protocols such as 'robot.txt' or codes such as 'noindex' or 'noarchive', that they wish specific information published on their site to be wholly or partially excluded from the search engines' automatic indexes does not mean that, if publishers of websites do not so indicate, the operator of a search engine is released from its responsibility for the processing of personal data that it carries out in the context of the engine's activity.

40 That fact does not alter the position that the purposes and means of that processing are determined by the operator of the search engine. Furthermore, even if that option for publishers of websites were to mean that they determine the means of that processing jointly with that operator, this finding would not remove any of the latter's responsibility as Article 2(d) of Directive 95/46 expressly provides that that determination may be made 'alone or jointly with others'.

41 It follows from all the foregoing considerations that the answer to Question 2(a) and (b) is that Article 2(b) and (d) of Directive 95/46 are to be interpreted as meaning that, first, the activity of a search engine consisting in finding information published or placed on the internet by third parties, indexing it automatically, storing it temporarily and, finally, making it available to internet users according to a particular order of preference must be classified as 'processing of personal data' within the meaning of Article 2(b) when that information contains personal data and, second, the operator of the search engine must be regarded as the 'controller' in respect of that processing, within the meaning of Article 2(d).

Question 1(a) to (d), concerning the territorial scope of Directive 95/46

42 By Question 1(a) to (d), the referring court seeks to establish whether it is possible to apply the national legislation transposing Directive 95/46 in circumstances such as those at issue in the main proceedings.

43 In this respect, the referring court has established the following facts:

- Google Search is offered worldwide through the website 'www.google.com'. In numerous States, a local version adapted to the national language exists. The version of Google Search in Spanish is offered through the website 'www.google.es', which has been registered since 16 September 2003. Google Search is one of the most used search engines in Spain.
- Google Search is operated by Google Inc., which is the parent company of the Google Group and has its seat in the United States.
- Google Search indexes websites throughout the world, including websites located in Spain. The information indexed by its 'web crawlers' or robots, that is to say, computer programmes used to locate and sweep up the content of web pages methodically and automatically, is stored temporarily on servers whose State of location is unknown, that being kept secret for reasons of competition.

- Google Search does not merely give access to content hosted on the indexed websites, but takes advantage of that activity and includes, in return for payment, advertising associated with the internet users' search terms, for undertakings which wish to use that tool in order to offer their goods or services to the internet users.
- The Google group has recourse to its subsidiary Google Spain for promoting the sale of advertising space generated on the website 'www.google.com'. Google Spain, which was established on 3 September 2003 and possesses separate legal personality, has its seat in Madrid (Spain). Its activities are targeted essentially at undertakings based in Spain, acting as a commercial agent for the Google group in that Member State. Its objects are to promote, facilitate and effect the sale of on-line advertising products and services to third parties and the marketing of that advertising.
- Google Inc. designated Google Spain as the controller, in Spain, in respect of two filing systems registered by Google Inc. with the AEPD; those filing systems were intended to contain the personal data of the customers who had concluded contracts for advertising services with Google Inc.

44 Specifically, the main issues raised by the referring court concern the notion of 'establishment', within the meaning of Article 4(1)(a) of Directive 95/46, and of 'use of equipment situated on the territory of the said Member State', within the meaning of Article 4(1)(c).

Question 1(a)

45 By Question 1(a), the referring court asks, in essence, whether Article 4(1)(a) of Directive 95/46 is to be interpreted as meaning that processing of personal data is carried out in the context of the activities of an establishment of the controller on the territory of a Member State, within the meaning of that provision, when one or more of the following three conditions are met:

- the operator of a search engine sets up in a Member State a branch or subsidiary which is intended to promote and sell advertising space offered by that engine and which orientates its activity towards the inhabitants of that Member State, or
- the parent company designates a subsidiary located in that Member State as its representative and controller for two specific filing systems which relate to the data of customers who have contracted for advertising with that undertaking, or
- the branch or subsidiary established in a Member State forwards to the parent company, located outside the European Union, requests and requirements addressed to it both by data subjects and by the authorities with responsibility for ensuring observation of the right to protection of personal data, even where such collaboration is engaged in voluntarily.

46 So far as concerns the first of those three conditions, the referring court states that Google Search is operated and managed by Google Inc. and that it has not been established that Google Spain carries out in Spain an activity directly linked to the indexing or storage of information or data contained on third

parties' websites. Nevertheless, according to the referring court, the promotion and sale of advertising space, which Google Spain attends to in respect of Spain, constitutes the bulk of the Google group's commercial activity and may be regarded as closely linked to Google Search.

47 Mr Costeja González, the Spanish, Italian, Austrian and Polish Governments and the Commission submit that, in the light of the inextricable link between the activity of the search engine operated by Google Inc. and the activity of Google Spain, the latter must be regarded as an establishment of the former and the processing of personal data is carried out in context of the activities of that establishment. On the other hand, according to Google Spain, Google Inc. and the Greek Government, Article 4(1)(a) of Directive 95/46 is not applicable in the case of the first of the three conditions listed by the referring court.

48 In this regard, it is to be noted first of all that recital 19 in the preamble to Directive 95/46 states that 'establishment on the territory of a Member State implies the effective and real exercise of activity through stable arrangements' and that 'the legal form of such an establishment, whether simply [a] branch or a subsidiary with a legal personality, is not the determining factor'.

49 It is not disputed that Google Spain engages in the effective and real exercise of activity through stable arrangements in Spain. As it moreover has separate legal personality, it constitutes a subsidiary of Google Inc. on Spanish territory and, therefore, an 'establishment' within the meaning of Article 4(1)(a) of Directive 95/46.

50 In order to satisfy the criterion laid down in that provision, it is also necessary that the processing of personal data by the controller be 'carried out in the context of the activities' of an establishment of the controller on the territory of a Member State.

51 Google Spain and Google Inc. dispute that this is the case since the processing of personal data at issue in the main proceedings is carried out exclusively by Google Inc., which operates Google Search without any intervention on the part of Google Spain; the latter's activity is limited to providing support to the Google group's advertising activity which is separate from its search engine service.

52 Nevertheless, as the Spanish Government and the Commission in particular have pointed out, Article 4(1)(a) of Directive 95/46 does not require the processing of personal data in question to be carried out 'by' the establishment concerned itself, but only that it be carried out 'in the context of the activities' of the establishment.

53 Furthermore, in the light of the objective of Directive 95/46 of ensuring effective and complete protection of the fundamental rights and freedoms of natural persons, and in particular their right to privacy, with respect to the processing of personal data, those words cannot be interpreted restrictively (see, by analogy, Case C-324/09 *L'Oréal and Others* EU:C:2011:474, paragraphs 62 and 63).

54 It is to be noted in this context that it is clear in particular from recitals 18 to 20 in the preamble to Directive 95/46 and Article 4 thereof that the European Union legislature sought to prevent individuals from being deprived of the protection

guaranteed by the directive and that protection from being circumvented, by prescribing a particularly broad territorial scope.

55 In the light of that objective of Directive 95/46 and of the wording of Article 4(1)(a), it must be held that the processing of personal data for the purposes of the service of a search engine such as Google Search, which is operated by an undertaking that has its seat in a third State but has an establishment in a Member State, is carried out 'in the context of the activities' of that establishment if the latter is intended to promote and sell, in that Member State, advertising space offered by the search engine which serves to make the service offered by that engine profitable.

56 In such circumstances, the activities of the operator of the search engine and those of its establishment situated in the Member State concerned are inextricably linked since the activities relating to the advertising space constitute the means of rendering the search engine at issue economically profitable and that engine is, at the same time, the means enabling those activities to be performed.

57 As has been stated in paragraphs 26 to 28 of the present judgment, the very display of personal data on a search results page constitutes processing of such data. Since that display of results is accompanied, on the same page, by the display of advertising linked to the search terms, it is clear that the processing of personal data in question is carried out in the context of the commercial and advertising activity of the controller's establishment on the territory of a Member State, in this instance Spanish territory.

58 That being so, it cannot be accepted that the processing of personal data carried out for the purposes of the operation of the search engine should escape the obligations and guarantees laid down by Directive 95/46, which would compromise the directive's effectiveness and the effective and complete protection of the fundamental rights and freedoms of natural persons which the directive seeks to ensure (see, by analogy, *L'Oréal and Others* EU:C:2011:474, paragraphs 62 and 63), in particular their right to privacy, with respect to the processing of personal data, a right to which the directive accords special importance as is confirmed in particular by Article 1(1) thereof and recitals 2 and 10 in its preamble (see, to this effect, Joined Cases C-465/00, C-138/01 and C-139/01 *Österreichischer Rundfunk and Others* EU:C:2003:294, paragraph 70; Case C-553/07 *Rijkeboer* EU:C:2009:293, paragraph 47; and Case C-473/12 *IPI* EU:C:2013:715, paragraph 28 and the case-law cited).

59 Since the first of the three conditions listed by the referring court suffices by itself for it to be concluded that an establishment such as Google Spain satisfies the criterion laid down in Article 4(1)(a) of Directive 95/46, it is unnecessary to examine the other two conditions.

60 It follows from the foregoing that the answer to Question 1(a) is that Article 4(1)(a) of Directive 95/46 is to be interpreted as meaning that processing of personal data is carried out in the context of the activities of an establishment of the controller on the territory of a Member State, within the meaning of that provision, when the operator of a search engine sets up in a Member State a branch or subsidiary which is intended to promote and sell advertising space offered by that engine and which orientates its activity towards the inhabitants of that Member State.

Question 1(b) to (d)

61 In view of the answer given to Question 1(a), there is no need to answer Question 1(b) to (d).

Question 2(c) and (d), concerning the extent of the responsibility of the operator of a search engine under Directive 95/46

62 By Question 2(c) and (d), the referring court asks, in essence, whether Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 are to be interpreted as meaning that, in order to comply with the rights laid down in those provisions, the operator of a search engine is obliged to remove from the list of results displayed following a search made on the basis of a person's name links to web pages, published by third parties and containing information relating to that person, also in a case where that name or information is not erased beforehand or simultaneously from those web pages, and even, as the case may be, when its publication in itself on those pages is lawful.

63 Google Spain and Google Inc. submit that, by virtue of the principle of proportionality, any request seeking the removal of information must be addressed to the publisher of the website concerned because it is he who takes the responsibility for making the information public, who is in a position to appraise the lawfulness of that publication and who has available to him the most effective and least restrictive means of making the information inaccessible. Furthermore, to require the operator of a search engine to withdraw information published on the internet from its indexes would take insufficient account of the fundamental rights of publishers of websites, of other internet users and of that operator itself.

64 According to the Austrian Government, a national supervisory authority may order such an operator to erase information published by third parties from its filing systems only if the data in question have been found previously to be unlawful or incorrect or if the data subject has made a successful objection to the publisher of the website on which that information was published.

65 Mr Costeja González, the Spanish, Italian and Polish Governments and the Commission submit that the national authority may directly order the operator of a search engine to withdraw from its indexes and intermediate memory information containing personal data that has been published by third parties, without having to approach beforehand or simultaneously the publisher of the web page on which that information appears. Furthermore, according to Mr Costeja González, the Spanish and Italian Governments and the Commission, the fact that the information has been published lawfully and that it still appears on the original web page has no effect on the obligations of that operator under Directive 95/46. On the other hand, according to the Polish Government that fact is such as to release the operator from its obligations.

66 First of all, it should be remembered that, as is apparent from Article 1 and recital 10 in the preamble, Directive 95/46 seeks to ensure a high level of protection of the fundamental rights and freedoms of natural persons, in particular their right to privacy, with respect to the processing of personal data (see, to this effect, *IPI* EU:C:2013:715, paragraph 28).

- 67 According to recital 25 in the preamble to Directive 95/46, the principles of protection laid down by the directive are reflected, on the one hand, in the obligations imposed on persons responsible for processing, in particular regarding data quality, technical security, notification to the supervisory authority and the circumstances under which processing can be carried out, and, on the other hand, in the rights conferred on individuals whose data are the subject of processing to be informed that processing is taking place, to consult the data, to request corrections and even to object to processing in certain circumstances.
- 68 The Court has already held that the provisions of Directive 95/46, in so far as they govern the processing of personal data liable to infringe fundamental freedoms, in particular the right to privacy, must necessarily be interpreted in the light of fundamental rights, which, according to settled case-law, form an integral part of the general principles of law whose observance the Court ensures and which are now set out in the Charter (see, in particular, Case C-274/99 P *Connolly v Commission* EU:C:2001:127, paragraph 37, and *Österreichischer Rundfunk and Others* EU:C:2003:294, paragraph 68).
- 69 Article 7 of the Charter guarantees the right to respect for private life, whilst Article 8 of the Charter expressly proclaims the right to the protection of personal data. Article 8(2) and (3) specify that such data must be processed fairly for specified purposes and on the basis of the consent of the person concerned or some other legitimate basis laid down by law, that everyone has the right of access to data which have been collected concerning him or her and the right to have the data rectified, and that compliance with these rules is to be subject to control by an independent authority. Those requirements are implemented inter alia by Articles 6, 7, 12, 14 and 28 of Directive 95/46.
- 70 Article 12(b) of Directive 95/46 provides that Member States are to guarantee every data subject the right to obtain from the controller, as appropriate, the rectification, erasure or blocking of data the processing of which does not comply with the provisions of Directive 95/46, in particular because of the incomplete or inaccurate nature of the data. As this final point relating to the case where certain requirements referred to in Article 6(1)(d) of Directive 95/46 are not observed is stated by way of example and is not exhaustive, it follows that non-compliant nature of the processing, which is capable of conferring upon the data subject the right guaranteed in Article 12(b) of the directive, may also arise from non-observance of the other conditions of lawfulness that are imposed by the directive upon the processing of personal data.
- 71 In this connection, it should be noted that, subject to the exceptions permitted under Article 13 of Directive 95/46, all processing of personal data must comply, first, with the principles relating to data quality set out in Article 6 of the directive and, secondly, with one of the criteria for making data processing legitimate listed in Article 7 of the directive (see *Österreichischer Rundfunk and Others* EU:C:2003:294, paragraph 65; *Joined Cases C-468/10 and C-469/10 ASNEF and FECEMD* EU:C:2011:777, paragraph 26; and *Case C-342/12 Worten* EU:C:2013:355, paragraph 33).
- 72 Under Article 6 of Directive 95/46 and without prejudice to specific provisions that the Member States may lay down in respect of processing for historical, statistical or scientific purposes, the controller has the task of ensuring that personal data are processed 'fairly and lawfully', that they are 'collected for

specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a way incompatible with those purposes', that they are 'adequate, relevant and not excessive in relation to the purposes for which they are collected and/or further processed', that they are 'accurate and, where necessary, kept up to date' and, finally, that they are 'kept in a form which permits identification of data subjects for no longer than is necessary for the purposes for which the data were collected or for which they are further processed'. In this context, the controller must take every reasonable step to ensure that data which do not meet the requirements of that provision are erased or rectified.

73 As regards legitimation, under Article 7 of Directive 95/46, of processing such as that at issue in the main proceedings carried out by the operator of a search engine, that processing is capable of being covered by the ground in Article 7(f).

74 This provision permits the processing of personal data where it is necessary for the purposes of the legitimate interests pursued by the controller or by the third party or parties to whom the data are disclosed, except where such interests are overridden by the interests or fundamental rights and freedoms of the data subject — in particular his right to privacy with respect to the processing of personal data — which require protection under Article 1(1) of the directive. Application of Article 7(f) thus necessitates a balancing of the opposing rights and interests concerned, in the context of which account must be taken of the significance of the data subject's rights arising from Articles 7 and 8 of the Charter (see *ASNEF and FECEMD*, EU:C:2011:777, paragraphs 38 and 40).

75 Whilst the question whether the processing complies with Articles 6 and 7(f) of Directive 95/46 may be determined in the context of a request as provided for in Article 12(b) of the directive, the data subject may, in addition, rely in certain conditions on the right to object laid down in subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of the directive.

76 Under subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46, Member States are to grant the data subject the right, at least in the cases referred to in Article 7(e) and (f) of the directive, to object at any time on compelling legitimate grounds relating to his particular situation to the processing of data relating to him, save where otherwise provided by national legislation. The balancing to be carried out under subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 thus enables account to be taken in a more specific manner of all the circumstances surrounding the data subject's particular situation. Where there is a justified objection, the processing instigated by the controller may no longer involve those data.

77 Requests under Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 may be addressed by the data subject directly to the controller who must then duly examine their merits and, as the case may be, end processing of the data in question. Where the controller does not grant the request, the data subject may bring the matter before the supervisory authority or the judicial authority so that it carries out the necessary checks and orders the controller to take specific measures accordingly.

78 In this connection, it is to be noted that it is clear from Article 28(3) and (4) of Directive 95/46 that each supervisory authority is to hear claims lodged by any person concerning the protection of his rights and freedoms in regard to the

processing of personal data and that it has investigative powers and effective powers of intervention enabling it to order in particular the blocking, erasure or destruction of data or to impose a temporary or definitive ban on such processing.

79 It is in the light of those considerations that it is necessary to interpret and apply the provisions of Directive 95/46 governing the data subject's rights when he lodges with the supervisory authority or judicial authority a request such as that at issue in the main proceedings.

80 It must be pointed out at the outset that, as has been found in paragraphs 36 to 38 of the present judgment, processing of personal data, such as that at issue in the main proceedings, carried out by the operator of a search engine is liable to affect significantly the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data when the search by means of that engine is carried out on the basis of an individual's name, since that processing enables any internet user to obtain through the list of results a structured overview of the information relating to that individual that can be found on the internet — information which potentially concerns a vast number of aspects of his private life and which, without the search engine, could not have been interconnected or could have been only with great difficulty — and thereby to establish a more or less detailed profile of him. Furthermore, the effect of the interference with those rights of the data subject is heightened on account of the important role played by the internet and search engines in modern society, which render the information contained in such a list of results ubiquitous (see, to this effect, Joined Cases C-509/09 and C-161/10 *eDate Advertising and Others* EU:C:2011:685, paragraph 45).

81 In the light of the potential seriousness of that interference, it is clear that it cannot be justified by merely the economic interest which the operator of such an engine has in that processing. However, inasmuch as the removal of links from the list of results could, depending on the information at issue, have effects upon the legitimate interest of internet users potentially interested in having access to that information, in situations such as that at issue in the main proceedings a fair balance should be sought in particular between that interest and the data subject's fundamental rights under Articles 7 and 8 of the Charter. Whilst it is true that the data subject's rights protected by those articles also override, as a general rule, that interest of internet users, that balance may however depend, in specific cases, on the nature of the information in question and its sensitivity for the data subject's private life and on the interest of the public in having that information, an interest which may vary, in particular, according to the role played by the data subject in public life.

82 Following the appraisal of the conditions for the application of Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 which is to be carried out when a request such as that at issue in the main proceedings is lodged with it, the supervisory authority or judicial authority may order the operator of the search engine to remove from the list of results displayed following a search made on the basis of a person's name links to web pages published by third parties containing information relating to that person, without an order to that effect presupposing the previous or simultaneous removal of that name and information — of the publisher's own accord or following an order of one of those authorities — from the web page on which they were published.

- 83 As has been established in paragraphs 35 to 38 of the present judgment, inasmuch as the data processing carried out in the context of the activity of a search engine can be distinguished from and is additional to that carried out by publishers of websites and affects the data subject's fundamental rights additionally, the operator of the search engine as the controller in respect of that processing must ensure, within the framework of its responsibilities, powers and capabilities, that that processing meets the requirements of Directive 95/46, in order that the guarantees laid down by the directive may have full effect.
- 84 Given the ease with which information published on a website can be replicated on other sites and the fact that the persons responsible for its publication are not always subject to European Union legislation, effective and complete protection of data users could not be achieved if the latter had to obtain first or in parallel the erasure of the information relating to them from the publishers of websites.
- 85 Furthermore, the processing by the publisher of a web page consisting in the publication of information relating to an individual may, in some circumstances, be carried out 'solely for journalistic purposes' and thus benefit, by virtue of Article 9 of Directive 95/46, from derogations from the requirements laid down by the directive, whereas that does not appear to be so in the case of the processing carried out by the operator of a search engine. It cannot therefore be ruled out that in certain circumstances the data subject is capable of exercising the rights referred to in Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 against that operator but not against the publisher of the web page.
- 86 Finally, it must be stated that not only does the ground, under Article 7 of Directive 95/46, justifying the publication of a piece of personal data on a website not necessarily coincide with that which is applicable to the activity of search engines, but also, even where that is the case, the outcome of the weighing of the interests at issue to be carried out under Article 7(f) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of the directive may differ according to whether the processing carried out by the operator of a search engine or that carried out by the publisher of the web page is at issue, given that, first, the legitimate interests justifying the processing may be different and, second, the consequences of the processing for the data subject, and in particular for his private life, are not necessarily the same.
- 87 Indeed, since the inclusion in the list of results, displayed following a search made on the basis of a person's name, of a web page and of the information contained on it relating to that person makes access to that information appreciably easier for any internet user making a search in respect of the person concerned and may play a decisive role in the dissemination of that information, it is liable to constitute a more significant interference with the data subject's fundamental right to privacy than the publication on the web page.
- 88 In the light of all the foregoing considerations, the answer to Question 2(c) and (d) is that Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 are to be interpreted as meaning that, in order to comply with the rights laid down in those provisions and in so far as the conditions laid down by those provisions are in fact satisfied, the operator of a search engine is obliged to remove from the list of results displayed following a search made

on the basis of a person's name links to web pages, published by third parties and containing information relating to that person, also in a case where that name or information is not erased beforehand or simultaneously from those web pages, and even, as the case may be, when its publication in itself on those pages is lawful.

Question 3, concerning the scope of the data subject's rights guaranteed by Directive 95/46

- 89 By Question 3, the referring court asks, in essence, whether Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 are to be interpreted as enabling the data subject to require the operator of a search engine to remove from the list of results displayed following a search made on the basis of his name links to web pages published lawfully by third parties and containing true information relating to him, on the ground that that information may be prejudicial to him or that he wishes it to be 'forgotten' after a certain time.
- 90 Google Spain, Google Inc., the Greek, Austrian and Polish Governments and the Commission consider that this question should be answered in the negative. Google Spain, Google Inc., the Polish Government and the Commission submit in this regard that Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 confer rights upon data subjects only if the processing in question is incompatible with the directive or on compelling legitimate grounds relating to their particular situation, and not merely because they consider that that processing may be prejudicial to them or they wish that the data being processed sink into oblivion. The Greek and Austrian Governments submit that the data subject must approach the publisher of the website concerned.
- 91 According to Mr Costeja González and the Spanish and Italian Governments, the data subject may oppose the indexing by a search engine of personal data relating to him where their dissemination through the search engine is prejudicial to him and his fundamental rights to the protection of those data and to privacy — which encompass the 'right to be forgotten' — override the legitimate interests of the operator of the search engine and the general interest in freedom of information.
- 92 As regards Article 12(b) of Directive 95/46, the application of which is subject to the condition that the processing of personal data be incompatible with the directive, it should be recalled that, as has been noted in paragraph 72 of the present judgment, such incompatibility may result not only from the fact that such data are inaccurate but, in particular, also from the fact that they are inadequate, irrelevant or excessive in relation to the purposes of the processing, that they are not kept up to date, or that they are kept for longer than is necessary unless they are required to be kept for historical, statistical or scientific purposes.
- 93 It follows from those requirements, laid down in Article 6(1)(c) to (e) of Directive 95/46, that even initially lawful processing of accurate data may, in the course of time, become incompatible with the directive where those data are no longer necessary in the light of the purposes for which they were collected or processed. That is so in particular where they appear to be inadequate,

irrelevant or no longer relevant, or excessive in relation to those purposes and in the light of the time that has elapsed.

94 Therefore, if it is found, following a request by the data subject pursuant to Article 12(b) of Directive 95/46, that the inclusion in the list of results displayed following a search made on the basis of his name of the links to web pages published lawfully by third parties and containing true information relating to him personally is, at this point in time, incompatible with Article 6(1)(c) to (e) of the directive because that information appears, having regard to all the circumstances of the case, to be inadequate, irrelevant or no longer relevant, or excessive in relation to the purposes of the processing at issue carried out by the operator of the search engine, the information and links concerned in the list of results must be erased.

95 So far as concerns requests as provided for by Article 12(b) of Directive 95/46 founded on alleged non-compliance with the conditions laid down in Article 7(f) of the directive and requests under subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of the directive, it must be pointed out that in each case the processing of personal data must be authorised under Article 7 for the entire period during which it is carried out.

96 In the light of the foregoing, when appraising such requests made in order to oppose processing such as that at issue in the main proceedings, it should in particular be examined whether the data subject has a right that the information relating to him personally should, at this point in time, no longer be linked to his name by a list of results displayed following a search made on the basis of his name. In this connection, it must be pointed out that it is not necessary in order to find such a right that the inclusion of the information in question in the list of results causes prejudice to the data subject.

97 As the data subject may, in the light of his fundamental rights under Articles 7 and 8 of the Charter, request that the information in question no longer be made available to the general public by its inclusion in such a list of results, it should be held, as follows in particular from paragraph 81 of the present judgment, that those rights override, as a rule, not only the economic interest of the operator of the search engine but also the interest of the general public in finding that information upon a search relating to the data subject's name. However, that would not be the case if it appeared, for particular reasons, such as the role played by the data subject in public life, that the interference with his fundamental rights is justified by the preponderant interest of the general public in having, on account of inclusion in the list of results, access to the information in question.

98 As regards a situation such as that at issue in the main proceedings, which concerns the display, in the list of results that the internet user obtains by making a search by means of Google Search on the basis of the data subject's name, of links to pages of the on-line archives of a daily newspaper that contain announcements mentioning the data subject's name and relating to a real-estate auction connected with attachment proceedings for the recovery of social security debts, it should be held that, having regard to the sensitivity for the data subject's private life of the information contained in those announcements and to the fact that its initial publication had taken place 16 years earlier, the data subject establishes a right that that information should no longer be linked to his name by means of such a list. Accordingly, since in

the case in point there do not appear to be particular reasons substantiating a preponderant interest of the public in having, in the context of such a search, access to that information, a matter which is, however, for the referring court to establish, the data subject may, by virtue of Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46, require those links to be removed from the list of results.

99 It follows from the foregoing considerations that the answer to Question 3 is that Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 are to be interpreted as meaning that, when appraising the conditions for the application of those provisions, it should *inter alia* be examined whether the data subject has a right that the information in question relating to him personally should, at this point in time, no longer be linked to his name by a list of results displayed following a search made on the basis of his name, without it being necessary in order to find such a right that the inclusion of the information in question in that list causes prejudice to the data subject. As the data subject may, in the light of his fundamental rights under Articles 7 and 8 of the Charter, request that the information in question no longer be made available to the general public on account of its inclusion in such a list of results, those rights override, as a rule, not only the economic interest of the operator of the search engine but also the interest of the general public in having access to that information upon a search relating to the data subject's name. However, that would not be the case if it appeared, for particular reasons, such as the role played by the data subject in public life, that the interference with his fundamental rights is justified by the preponderant interest of the general public in having, on account of its inclusion in the list of results, access to the information in question.

Costs

100 Since these proceedings are, for the parties to the main proceedings, a step in the action pending before the referring court, the decision on costs is a matter for that court. Costs incurred in submitting observations to the Court, other than the costs of those parties, are not recoverable.

On those grounds, the Court (Grand Chamber) hereby rules:

- 1. Article 2(b) and (d) of Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data are to be interpreted as meaning that, first, the activity of a search engine consisting in finding information published or placed on the internet by third parties, indexing it automatically, storing it temporarily and, finally, making it available to internet users according to a particular order of preference must be classified as 'processing of personal data' within the meaning of Article 2(b) when that information contains personal data and, second, the operator of the search engine must be regarded as the 'controller' in respect of that processing, within the meaning of Article 2(d).**

2. Article 4(1)(a) of Directive 95/46 is to be interpreted as meaning that processing of personal data is carried out in the context of the activities of an establishment of the controller on the territory of a Member State, within the meaning of that provision, when the operator of a search engine sets up in a Member State a branch or subsidiary which is intended to promote and sell advertising space offered by that engine and which orientates its activity towards the inhabitants of that Member State.
3. Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 are to be interpreted as meaning that, in order to comply with the rights laid down in those provisions and in so far as the conditions laid down by those provisions are in fact satisfied, the operator of a search engine is obliged to remove from the list of results displayed following a search made on the basis of a person's name links to web pages, published by third parties and containing information relating to that person, also in a case where that name or information is not erased beforehand or simultaneously from those web pages, and even, as the case may be, when its publication in itself on those pages is lawful.
4. Article 12(b) and subparagraph (a) of the first paragraph of Article 14 of Directive 95/46 are to be interpreted as meaning that, when appraising the conditions for the application of those provisions, it should *inter alia* be examined whether the data subject has a right that the information in question relating to him personally should, at this point in time, no longer be linked to his name by a list of results displayed following a search made on the basis of his name, without it being necessary in order to find such a right that the inclusion of the information in question in that list causes prejudice to the data subject. As the data subject may, in the light of his fundamental rights under Articles 7 and 8 of the Charter, request that the information in question no longer be made available to the general public on account of its inclusion in such a list of results, those rights override, as a rule, not only the economic interest of the operator of the search engine but also the interest of the general public in having access to that information upon a search relating to the data subject's name. However, that would not be the case if it appeared, for particular reasons, such as the role played by the data subject in public life, that the interference with his fundamental rights is justified by the preponderant interest of the general public in having, on account of its inclusion in the list of results, access to the information in question.

[Signatures]